

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ TUTANAK DERGİSİ

CİLT: 49

**119’uncu Birleşim
26 Temmuz 2017 Çarşamba**

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi’nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	9
II.- GELEN KÂĞITLAR	13
III.- YOKLAMALAR	50,51,75,101,113,155
IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	14,34
A) ÇEŞİTLİ İŞLER	14
1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından düzenlenen “Yazımda Kardeşlik Var” yaz kampı çerçevesinde Diyarbakır, Hakkâri, Şırnak ve Mardin illerinden gelen terör mağduru gençlere “Hoş geldiniz.” denilmesi	14
B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ	34:35
1.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 22 milletvekilinin, özellikle Van’da olmak üzere Van Gölü Elektrik Dağıtım AŞ’nin (VEDAŞ) kapsadığı illerdeki elektrik kesintilerinin nedenlerinin ve olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/595)	34:35

- 2.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 22 milletvekilinin, ÖYP’li araştırma görevlilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/596) 36:37
- 3.- HDP Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Oyak Renault yönetiminde 30’a yakın işçinin işten çıkarılmasıyla ilgili olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/597) 37:38

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR**14***A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI**14:18*

- 1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in, çocuk işçilik sorununa ilişkin gündem dışı konuşması 14:15
- 2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın’ın, orman yangınlarıyla mücadeleyle ilişkin gündem dışı konuşması 15:16
- 3.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk’ün, çocuklara yönelik cinsel istismara ilişkin gündem dışı konuşması 17:18

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR**18,44,57,61,65,82,90,134,**

- 1.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk’ün yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 142 18:19
- 2.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan’ın, Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu’nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması 44:45
- 3.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir’in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması 46
- 4.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 57:58
- 5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan’ın 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması 61:62
- 6.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Ankara Milletvekili Murat Emir’in 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması 65

7.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	66
8.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul'un 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması	82:83
9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Van Milletvekili Lezgin Botan'ın 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin 4'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	90:91
10.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	91:92
11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Van Milletvekili Lezgin Botan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması	92:93
12.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	93:95
13.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Ankara Milletvekili Levent Gök'ün 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması	134:135
14.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması	136:137
15.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin ikinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması	142:144
16.- Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	144:145
17.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması	145

VII.- AÇIKLAMALAR**19,47,58,84,86,112,146,**

1.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Nüfus Hizmetleri Kanun Tasarısı'yla il ve ilçe müftülerinin evlendirme memurları arasına eklenmek istenmesine ilişkin açıklaması	172,173
	19

- 2.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, AKP yönetiminde İstanbul'un tarihî silueti ve yeşil alanların ranta kurban verildiğine ilişkin açıklaması 19
- 3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Nüfus Hizmetleri Kanun Tasarısı'yla din adamlarına nikâh kıyma yetkisi verilmesinin dinî nikâhın resmî nikâh yerine geçmesine sebebiyet vereceğine ilişkin açıklaması 19
- 4.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İsrail'in Harem-i Şerif'e Müslümanların girişine ve ibadetine engel olan tavrını ve ısrarını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması 20
- 5.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, müfredattan Atatürk'ü çıkarma çabası içinde olan Millî Eğitim Bakanlığının asıl görevini yapıp eğitimdeki başarısızlıklar için ne zaman çözüm üreteceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 20
- 6.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, engelli vatandaşların istihdam oranlarının artırılması gerektiğine ilişkin açıklaması 20
- 7.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Maltepe mitinginde okuduğu maddeleri tekrarlamak istediğine ilişkin açıklaması 20:21
- 8.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, AKP iktidarının korku ve cezalandırma siyasetinin yerel belediyelerin hizmet etme anlayışına da sirayet ettiğine ilişkin açıklaması 21
- 9.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, değişen bakanlar ve bürokratlarla birlikte uygulanan politikaların da değişmesinin projelerin uygulanmasında zaman kaybına neden olduğuna ilişkin açıklaması 21
- 10.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, getirilen İç Tüzük değişikliğiyle milletvekillerinin konuşmasına, denetim görevi yapmasına, halkının sorunlarını dile getirmesine engel olan tek parlamento olacağına ilişkin açıklaması 21:22
- 11.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Batı'da kilisede din adamlarının nikâh kıydığına ve siyasetle ilgili söylenmiş bazı sözlere ilişkin açıklaması 22
- 12.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, Milas'ın Yaşyer Ovası etrafında 3 baraj olmasına rağmen kuraklık yaşandığına ve susuzluk sorununu giderecek bir projenin niçin düşünülmemediğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 22
- 13.- Kırklareli Milletvekili Türcü Kaya'nın, FETÖ terör örgütüyle sürekli mücadele eden Cumhuriyet gazetesi yazarlarının FETÖ'cülükle suçlandığına, hedef şaşırtmak ve eleştirel bakışı susturmak amacı taşıyan bu uygulamalardan derhâl vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 22
- 14.- İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıyma yetkisi veren tasarının Türk Medeni Kanunu'na aykırı olduğuna ilişkin açıklaması 23

- 15.- Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, çölyak hastalarının sorunlarına ilişkin açıklaması 23
- 16.- Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesi Balçıkhisar köyünde dört yıldır sağlık ocağı yapılmadığına ve ne zaman yapılacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 23
- 17.- Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, devamsızlık nedeniyle milletvekilliğinin düşürülmesinin büyük bir garabet olduğuna ve Anıtkabir'de neler olduğu konusunda bir açıklama yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması 23:24
- 18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Meclisi ziyaret eden terör mağduru aileleri ve çocukları sevgi ve saygıyla selamladığına, Ege Denizi'nde işgal altındaki Türk adalarında Yunan tahrikinin devam ettiğine, YPG'nin isminin Suriye Demokratik Güçleri olarak değiştirildiğinin ifade edildiğine ve 26 Temmuz Türkolog Zeki Velidi Togan'ın vefatının 47'nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması 24:25
- 19.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Meclisin şu andaki devam durumuna, Diyarbakır'da vicdan ve adalet nöbetinin birinci gününde yaşananlara ve milletvekillerinin halkla buluşmalarının engellendiğine, müftülere nikâh kıyma yetkisinin verilmesinin özellikle genç kadınlar için çok tehlikeli bir şey olduğuna ilişkin açıklaması 25:26
- 20.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Ziraat Bankasının 27 Haziran 1998'de Adana'da yaşanan depremde on dokuz yıl sonra depremedelere yaptığı yardımı geri istemesine ve bunun deprem vergilerinden karşılanması için Hükûmetin bir irade ortaya koyup koymayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması 26
- 21.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Meclisi ziyaret eden terör mağduru çocukları ve onların şahsında tüm terörden mağdur olanları selamladığına, nikâhla ilgili olarak insanları mağdur etmeyecek, onların hukuk nezdindeki haklarını zayi etmeyecek tarzda düzenlemeler yapılmasının önemli olduğuna ve devletin de bu anlamda görevini yerine getirdiğine ilişkin açıklaması 27
- 22.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Anayasa'nın temel ilkelerine ve Anayasa'nın pek çok maddesine açıkça aykırı olan, laiklik ilkesine taban tabana zıt olacak ve çocuk istismarı, küçük yaşta evlilik, çocuk gelinler sorununu tırmandıracak bir kanun teklifinin Meclis Başkanlığı tarafından komisyona havale edilmeden Bakanlar Kuruluna iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması 27:29
- 23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 29:30
- 24.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, milletvekilliğinin düşürülmesiyle ilgili Karma Komisyon raporlarının görüşmelerinin tamamlanmasından itibaren oylamaya kadar Meclisin tatil edilmesi, herhangi bir işlem yapılmaması gerektiğine ilişkin açıklaması 30:34

- 25.- Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesi Gülpınar köyünde bir şirketin jeotermal amaçlı sondaj çalışmalarının bölgede ciddi infial yarattığına ilişkin açıklaması 47
- 26.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 58:59
- 27.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesinin Anayasa'ya ve ifade özgürlüğüne aykırı olduğuna ve yürürlüğünün bir dahaki döneme bırakılması gerektiğine ilişkin açıklaması 84
- 28.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun Brüksel'de basın toplantısında yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve önceki yıllarda Fetullah Gülen'le ilgili uyarıda bulunan HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ile Cumhuriyet gazetesi yazarlarının şu anda tutuklu olduklarına ilişkin açıklaması 86:87
- 29.- İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, TBMM Başkanı İsmail Kahraman'a yeni alınan Mercedes marka makam aracının fiyatı ile kendisine tahsis edilen Audi A8 marka aracı oğlunun kullanıp kullanmadığını öğrenmek istediğine ve tasarruf tedbirleri gerekçesiyle Mecliste çalışan taşeron işçilerin servislerinin kaldırılmasına ilişkin açıklaması 112
- 30.- Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 146:147
- 31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 147
- 32.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Cumhuriyet Halk Partisi olarak İç Tüzük Değişiklik Teklifi'ne tepki olarak hem çok aktif hem çok pasif bir direnişle bu gece Parlamentoyu terk etmeyerek milletin söz hakkını savunmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması 172
- 33.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması 173
- 34.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Cumhuriyet Halk Partisinin demokratik haklarını kullandığına ve Türkiye'de herkesin, her yerde demokratik hakkını kullanma hakkı olduğuna, protestonun da bir hak olduğuna ilişkin açıklaması 173:174
- 35.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, Cumhuriyet Halk Partisi ile Halkların Demokratik Partisini kendi yanlılarıyla baş başa bıraktıklarına ilişkin açıklaması 174

VIII.- ÖNERİLER**39,47,51,171***A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**39:43,47:49,51*

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, 2014 yılı Ekim ayında yaşanan Kobani olaylarının kapsamlı bir şekilde araştırılması, olaylarda sorumluluğu olan kişilerin tespiti ve bu kişilerden hesap sorulması adına yargıya yardımcı olunması amacıyla 26/7/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Temmuz 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

39:43,47:49,51

*B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ**171:172*

1.- Danışma Kurulunun, yurt dışına kaçırılan kültür varlıklarının belirlenerek iadelerinin sağlanması ve mevcut kültür varlıklarının korunması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, AK PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile MHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay tarafından ortak imzalı verilen 26/7/2017 tarihli Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun 27 Temmuz 2017 Perşembe günü Birleşiminde okunmasına ve ön görüşmesinin aynı birleşimde yapılmasına; söz konusu görüşmede Hükûmet, siyasi parti grupları ve önerge sahipleri adına yapılacak konuşmaların onar dakika olmasına ilişkin önerisi

171:172

IX.- SEÇİMLER**51***A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM**51*

1.- (10/518) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim

51

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**52,59,62,66,75,84,87,95,****101,112,114,119,137,146,****148,156,172***A) KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER**52*

1.- Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün 2016 Yılı Ekim, Kasım ve Aralık Aylarında Beşer Birleşimi Aşan (Toplamda Genel Kurulun 47 Birleşimi) Devamsızlığı Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İktüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanının 24.05.2017 Tarihli ve 38 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/1022) ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (S. Sayısı: 489)

52

2.- Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın 2016 Yılı Ekim, Kasım ve Aralık Aylarında Beşer Birleşimi Aşan (Toplamda Genel Kurulun 47 Birleşimi) Devamsızlığı Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İçtüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanının 31.05.2017 Tarihli ve 39 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/1072) ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (S. Sayısı: 493)

52

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

52:57,59:61,62:64,66:75,
75:82,84:86,87:90,95:100,

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492)

101:111,112:113,114:118,
119:134,137:142,146,
148:155,156:170,172
52:57,59:61,62:64,66:75,
75:82,84:86,87:90,95:100,
101:111,112:113,114:118,
119:134,137:142,146,
148:155,156:170,172

2.- İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı (1/850) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 491)

173

XI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

112,118

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tahsis edilen tüm araçların mevzuata uygun olarak kullanıldığına ve taşeron işçiler ile hizmetli kadrosunda çalışan personelin servislerinin kaldırılması beyanının hayal ürünü olduğuna ilişkin konuşması

112

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Meclis Başkanlığının makam aracının Başbakanlıktan tahsis edildiğine ilişkin konuşması

118

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

175

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 yılında yıllık izin kullanmayan çalışan sayısına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Jülide Sarıeroğlu'nun cevabı (7/14235)

175:176

2.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, 2007, 2011 ve 2015 yıllarında yapılan genel seçimler öncesi istifa edip milletvekili seçilemeyen Bakanlık bürokratlarına ve mevcut görevlerine ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/14514)

177:178

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 2010-2017 yılları arasında Bilgi Edinme Kanunu kapsamında yapılan müracaatlara ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/15026)

179:180

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.03'te açılarak dört oturum yaptı.

Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün, Bilecik ilinin sorunlarına,

Karabük Milletvekili Burhanettin Uysal, Kudüs ve son günlerde Kudüs'te yaşanan sorunlara,

Şırnak Milletvekili Aycan İrmez, Şırnak ilinin sorunlarına,

İlişkin gündem dışı birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Mescidi Aksa'ya yapılan saldırıları kınadığına, insan hakları savunucularını ve uluslararası toplumu bu saldırılara karşı duyarlılığa davet ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu, on yıl önce Tuncay Özkan'ın FETÖ örgütü yapılanması hakkındaki bilgileri ilgili makamlara bildirdiği dosya kapatılmamış olsaydı bugün 15 Temmuz darbe girişiminin olup olmayacağını ve bu yapılanmanın siyasi ayağının ortaya çıkarılıp çıkarılmayacağını öğrenmek istediğine,

Kayseri Milletvekili Çetin Arık, AKP ve MHP'nin gündeme getirdiği İç Tüzük değişikliğinin hedefinin muhalefeti yani demokrasiyi yok etmek olduğuna,

İstanbul Milletvekili Eren Erdem, Cumhuriyet gazetesi çalışanlarıyla ilgili davanın sanıklarından biri olan Akın Atalay'ın ifadesinin bir bölümünü okumak istediğine ve "Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet." dediğine,

İstanbul Milletvekili Didem Engin, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açıklanan yeni eğitim müfredatından bir an evvel dönülmesi gerektiğine,

Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından açıklanan yeni eğitim müfredatına,

Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç, karakterin insanda mevcut olan manevi çizgilerin bütünü olduğuna, Filistin ve Kudüs'te işlenen cürümlerin de siyonist bir karakterin tezahürü olduğuna,

Mersin Milletvekili Hüseyin Çamak, geçtiğimiz günlerde Resmî Gazete'de yayımlanan Kamu Taşınmazları Üzerinde Eğitim ve Yurt Faaliyetleri İçin Üst Hakkı Tesis Edilmesine İlişkin Yönetmelik hükümlerine,

İstanbul Milletvekili Selina Doğan, Cumhuriyet gazetesi davasında tutuklu yargılanan avukatların serbest bırakılmasını dilediğine,

Denizli Milletvekili Kazım Arslan, Denizli'nin Baklan, Sarayköy ve Tavas Ovalarında sulamayla ilgili yaşanan sıkıntılara bir çözüm üretilip üretilmediğini ve Güney ilçesinde yapımı devam eden Cindere Barajı'nın ne zaman bitirileceğini öğrenmek istediğine,

Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet, görüşülmeye başlanan İç Tüzük Değişiklik Teklifi'yle gerçeklerin konuşulmasının önü kapatılarak susturulmuş bir Türkiye yaratılacağına,

Ankara Milletvekili Murat Emir, Adularya Enerji Elektrik ve Madencilik Şirketine FETÖ'yle ilişkili olma iddiasıyla el konularak atanan kayyumların şirketi kötü yönettikleri iddialarına ve işçilerin mağduriyetinin ne zaman giderileceği ile kayyumların ücretini öğrenmek istediğine,

İzmir Milletvekili Kerem Ali Sürekli, Kudüs'te yaşanan olaylara ve Filistin'in haklarından asla vazgeçmeyeceklerine,

Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu, yeni atanan bakanların hayırlı hizmetler sunmalarını beklediğine ve özellikle Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanı Ahmet Eşref Fakıbaba'dan fındıkla ilgili beklentileri olduğuna,

Mersin Milletvekili Baki Şimşek, Tarsus Devlet Hastanesinde tadilat ve onarım kararı alınmasına ve Pamukluk Barajı'nın bitirilmesini talep ettiğine,

İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi, İstanbul'un elde avuçta kalan son yeşil alanlarının da tahrip edildiğine,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir, annesinin vefatı nedeniyle taziyelerini ileten herkese şükranlarını sunduğuna ve şehitler ile bütün geçmişlerine rahmet dilediğine,

Kayseri Milletvekili Sami Dedeoğlu, Mescidi Aksa'nın İsrail tarafından ibadete kapatılmasının ibadet ve din özgürlüğüne büyük bir saldırı olduğuna ve kabul edilemeyeceğine, bölgedeki olaylarda hayatını kaybeden 3 kişiye Allah'tan rahmet dilediğine,

İstanbul Milletvekili Gülay Yedekci, demokrasi mücadelesinin ana unsurunun kadınlar olduğuna ve cumhuriyet kadınlarının istedikleri her şeyi giyip istedikleri her yere gidebileceklerine,

Manisa Milletvekili Erkan Akçay, Türkiye'nin, bekasına dış bileyen her türlü çevre, oluşum, grup, örgüt ve yapıyla korkusuzca, kıran kırana bir mücadele hâlinde olduğuna, Türkiye-Almanya ilişkilerine ve İsrail'in Mescidi Aksa'ya acımasızlığı karşısında insanlığın âciz ve suskun olduğuna,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Halkların Demokratik Partisi olarak başlangıcı Diyarbakır'da yapılmak üzere demokratik siyasete özgürlük çerçevesinde bir vicdan ve adalet nöbeti başlattıklarına ve Cumhuriyet gazetesi davasının bu ülkenin ayıbı olarak tarihe geçeceğine,

Ordu Milletvekili Seyit Torun, 24'üncü Dönem Samsun Milletvekili İhsan Kalkavan'a Allah'tan rahmet dilediğine, fındık üreticilerinin sorunlarına, Hükûmetin fındık üreticisine vefa göstermediğine ve yeni atanan Gıda, Tarım ve Hayvancılık Bakanının derhâl bu konuyla ilgilenmesi gerektiğine,

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Halil İnalıcık'ın ölümünün 1'inci yıl dönümüne, İsrail'in Mescidi Aksa'ya yönelik tutumunun kabul edilemez olduğuna, İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin Parlamento çalışmalarının çok daha hızlı, etkin ve verimli olabilmesi adına önemli değişiklikler öngördüğüne ve ülkenin birlik ve beraberliğinin korunması için pek çok şehit verildiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın,

Erzurum Milletvekili İbrahim Aydemir'e annesinin vefatı nedeniyle başsağlığı dileğinde bulunduğuna,

24'üncü Dönem Samsun Milletvekili İhsan Kalkavan'ı rahmetle andığına, ailesi ile Cumhuriyet Halk Partisine başsağlığı dilediğine ve Halil İnalıcık'ı vefatının 1'inci yıl dönümünde rahmetle yâd ettiğine,

İlişkin birer açıklamada bulundu.

CHP Grup Başkan Vekili Ankara Milletvekili Levent Gök'ün, kırsal kesimde kullanılan asbest ile yasaklanmadan önce değişik iş kollarında kullanılan asbestin devam eden insan sağlığını bozucu etkilerinin (10/592),

Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 22 milletvekilinin, özellikle Van'da olmak üzere Van Gölü Elektrik Dağıtım AŞ'nin (VEDAŞ) kapsadığı illerdeki elektrik kesintilerinin nedenlerinin ve olumsuz etkilerinin (10/593),

Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 22 milletvekilinin, Türkiye’de bulunan kadın mülteci ve sığınmacıların yaşadığı sorunların (10/594),

Araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önermeleri Genel Kurulun bilgisine sunuldu; önermelerin gündemdeki yerlerini alacağı ve ön görüşmelerinin sırası geldiğinde yapılacağı açıklandı.

AK PARTİ Grubunun, gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan 489 sıra sayılı Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu’nun bu kısmın 1’inci sırasına; bastırılarak dağıtılan 493 sıra sayılı Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu’nun ise kırk sekiz saat geçmeden yine bu kısmın 2’nci sırasına alınmasına ve diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edildi.

Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in AK PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna,

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, Aksaray Milletvekili İlknur İnceöz’ün sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Halkların Demokratik Partisine,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun, (2/275) esas numaralı Belediye Gelirleri Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi’nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önerisi yapılan görüşmelerden sonra kabul edilmedi.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, Meclisin ciddiyetine, vakarına, ağırlığına ve mehabetine yakışmayan ve çalışma düzenini bozucu davranışlarda bulunmamak gerektiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı, İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu’nun doğrudan gündeme alınma önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle bir konuşma yaptı.

İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir, İç Tüzük Değişiklik Teklifi’yle ilgili görüşmelere cezaevinde olmaları nedeniyle katılamayan HDP Eş Genel Başkanı ve milletvekillerinin Başkanlık Divanına gönderdikleri istemlerini Genel Kurula sunmak istediğine ve 5 Haziran Diyarbakır mitingine yapılan saldırı davasında DAES üyesi Burhan Gök’ün tahliye edilmesine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının:

1’inci sırasına alınan, Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk’ün 2016 Yılı Ekim, Kasım ve Aralık Aylarında Beşer Birleşimi Aşan (Toplamda Genel Kurulun 47 Birleşimi) Devamsızlığı Sebebiyle Anayasa’nın 84’üncü ve İçtüzük’ün 138’inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanının 24.05.2017 Tarihli ve 38 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/1022) ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu’nun (S. Sayısı: 489),

2’nci sırasına alınan, Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız’ın 2016 Yılı Ekim, Kasım ve Aralık Aylarında Beşer Birleşimi Aşan (Toplamda Genel Kurulun 47 Birleşimi) Devamsızlığı Sebebiyle Anayasa’nın 84’üncü ve İçtüzük’ün 138’inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanının 31.05.2017 Tarihli ve 39 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/1072) ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu’nun (S. Sayısı: 493),

Görüşmeleri tamamlanarak İç Tüzük'ün 138'inci maddesine göre milletvekilliklerinin düşürülmesini öngören Komisyon Raporlarının açık oylamalarının görüşmelerin tamamlanmasından itibaren yirmi dört saat sonra yapılacağı açıklandı.

3'üncü sırasına alınan ve görüşmeleri yarım kalan, İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 492),

4'üncü sırasına alınan ve İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi kabul edilen, İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı (1/850) ve Adalet Komisyonu Raporu'nun (S. Sayısı: 491),

Görüşmeleri, komisyon yetkilileri Genel Kurulda hazır bulunmadığından ertelendi.

İstanbul Milletvekili Mehmet Muş, İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun 489 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine,

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine,

Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş, son sözün savunmanın olduğuna, sonrasında oturumu yöneten Meclis Başkan Vekilinin konuşma yapmasının Anayasa'ya aykırı olduğuna,

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Tunceli Milletvekili Gürsel Erol, İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder'in 483 sıra sayılı Komisyon Raporu üzerinde yaptığı savunma konuşması sırasında şahsına,

İstanbul Milletvekili Sırrı Süreyya Önder, Tunceli Milletvekili Gürsel Erol'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına,

Sataşmaları nedeniyle birer konuşma yaptılar.

Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın, devletin Kürtlerle değil terör ve terör örgütleriyle mücadele ettiğine ilişkin bir açıklamada bulundu.

Komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığında, alınan karar gereğince, 26 Temmuz 2017 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşime 00.57'de son verildi.

Ahmet AYDIN

Başkan Vekili

Mustafa AÇIKGÖZ

Nevşehir

Kâtip Üye

Ali Haydar HAKVERDİ

Ankara

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**No: 174****26 Temmuz 2017 Çarşamba****Tasarı**

1.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Mozambik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/867) (Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji ile Dışişleri Komisyonlarına) (Başkanlığa geliş tarihi: 18.07.2017)

Teklifler

1.- Ankara Milletvekili Aylin Nazılıaka'nın; MKE Ankaragücü Spor Müzesi ve Kütüphanesi Kurulmasına Dair Kanun Teklifi (2/1799) (Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 19.07.2017)

2.- İzmir Milletvekili Murat Bakan'ın; 5393 Sayılı Belediye Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi (2/1800) (İçişleri Komisyonuna) (Başkanlığa geliş tarihi: 21.07.2017)

Meclis Araştırması Önergeleri

1.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 22 Milletvekilinin, VEDAŞ'ın kapsadığı illerdeki elektrik kesintilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/595) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2016)

2.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 22 Milletvekilinin, ÖYP'li araştırma görevlilerinin yaşadıkları sorunların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/596) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2016)

3.- HDP Grubu adına Grup Başkanvekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken'in, işçi eylemlerine yönelik ILO sözleşmelerine aykırı tutumların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla bir Meclis Araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/597) (Başkanlığa geliş tarihi: 04.03.2016)

26 Temmuz 2017 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.02

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 119’uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) ÇEŞİTLİ İŞLER

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından düzenlenen “Yazımda Kardeşlik Var” yaz kampı çerçevesinde Diyarbakır, Hakkâri, Şırnak ve Mardin illerinden gelen terör mağduru gençlere “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, yukarıda, dinleyici locasında Diyanet İşleri Başkanlığı ve Türkiye Diyanet Vakfı tarafından düzenlenen “Yazımda Kardeşlik Var” yaz kampı çerçevesinde Diyarbakır, Hakkâri, Şırnak ve Mardin illerimizden gelen terör mağduru gençlerimiz aramızdalar. (AK PARTİ, CHP ve MHP sıralarından alkışlar)

Tüm milletvekilllerimiz ve tüm gruplarımız adına, geleceğimizin teminatı olan gençlerimize teşekkür ediyoruz. Ayşe Nur Bahçekapılı Başkanımızın riyasetinde Meclisi bugün gezdiler, bir dizi programlara, etkinliklere katıldılar, sergileri gezdiler. Bir kez daha tüm gençlerimize buradan sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlarımızı sunarken hoş geldiniz diyoruz.

Sağ olun.

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, çocuk işçiler hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’e aittir.

Süreniz beş dakikadır, lütfen, süreye de riayet edelim.

Sayın Gürer, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

V.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) MİLLETVEKİLLERİNİN GÜNDEM DIŞI KONUŞMALARI

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer’in, çocuk işçilik sorununa ilişkin gündem dışı konuşması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizde çocuk işçilik sorunu giderek büyümektedir. Bu bağlamda soruna dikkat çekmek için söz almış bulunuyorum.

Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi madde 1’e göre, 18 yaşına kadar her insan çocuk sayılmaktadır. 2015 yılında çıkan Eğitim Yasası’yla 6-13 yaş aralığına gerileyen zorunlu eğitim, bunun yanında yoksullaşma çocukların iş alanlarında daha çok çalışmalarının önünü açmıştır. Çocuk işçiliğinin temelinde yoksulluğun önemli rolü vardır. Araştırma ve verilere göre, 6-17 yaş grubunda çalışan çocukların önceliği aile bütçesine katkıda bulunmaktadır. 18 yaş altı işçi çocukların resmi verileri bakanlıkta 101.650 olarak belirtilmektedir. 17 yaşına kadar çalışan aday, çırak, stajyer öğrencilerle bu rakam 400 bin civarına çıkmaktadır. Oysa çocuk işçi sayısı gerçekte 2 milyona yaklaşmış bulunmaktadır. 2016 TÜİK verilerine göre, çocuk işçilerin yüzde 78’i kayıt dışıdır. Çalışan çocukların yüzde 45’inin tarımda, yüzde 24’ünün sanayide, yüzde 31’inin hizmet sektöründe olduğu ifade edilmektedir. Çocuk işçilerin normalde otuz beş saat çalışması gerekirken bu çocukların kırk saatin üzerinde çalıştırıldığı da verilerle ortaya çıkmış bulunmaktadır.

2012 yılında 32 olan çocuk iş cinayeti, ne yazık ki, 2016 yılında 56 çocuğa erişmiş bulunmaktadır. Bu tablo da kaygı vericidir. TÜRK-İŞ Başkanı çocuk işçi sorununa değinirken “Öyle merhametsizler var ki, 10 yaşından küçük çocuklara boyundan büyük iş yaptırılmaktadırlar.” diye tepkisini dile getirmiştir.

Çocuklarımızın çalışma disiplini ve yaşamını tanıması ve öz güven kazanmaları için yaz tatillerinde bir esnafın yanında çırak olarak yaşamı öğrenmesi ve eğitimine devam etmesi ile yetişkinlerin işini yapması arasında fark vardır. Çıraklık Ahi geleneğinde çocuklarımızın yaşamı tanıması açısından yararlıdır ancak eğitiminden ayrılan, ne yazık ki eğitiminden ayrıldıktan sonra da iş yaşamında büyüklerin yapması gereken işi yaptırılan çocuklar bu ülke için gelecekte de önemli sorunlara neden olacaktır.

Ülkemizde mülteci çocukların durumu da vahimdir. Karın tokluğuna çalıştırılan birçok çocuk vardır. Ayrıca, büyük kentlerden sonra tüm illerde çocuklarıyla dilenen kişilere ya da trafik ışıklarında ellerinde bez, cam silmek için yaşamını hiçe sayarak koşan çocuklara rastlamaktayız. Bu sorun gelecek için de kaygı verici riskler taşımaktadır.

Keza, sevgievlerinde 18 yaşını dolduran ya da doldurmadan davranışları nedeniyle bu yurtlardan uzaklaştırılan çocuklar da, istihdam sağlanmadığı için, toplum için sorunlu hâle gelmektedir.

Geleceğimiz olan çocuklarımızın ve gençlerin özellikle daha gelişme çağında yeterli, gerekli, bilgi ve bilimselliğe dayanan eğitimi alması, bu bağlamda da ülkemizin geleceğinde rol alacak kişilerin sorun yaşamaması adına Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının denetimleri artırması ve daha ciddi tedbirler alması gerekir. Ne yazık ki ülkemizde kâğıt üzerinde bunlardan çok söz edilmekte ama uygulamada gerçekleştiği görülmemektedir. Ucuz işçilik adına, daha 10 yaşındaki çocuktan 20 yaşındaki kişinin yapacağı işin karşılığının istenmesi kabul edilebilir bir durum değildir.

Ülkemizde her kesimin sorunları artmaktadır. Tarımda, eğitimde, sanayide, kısacası yaşamın olduğu her yerde artan sorunların çözümü de vardır. Burada kararlı olmak, bu anlamda sorunların aşılması için alınmış olan yasal önlemleri uygulamaya geçirmek önemlidir. Ülkemizdeki en büyük sorun da yasada var olanın uygulamasının sağlanamamasıdır.

Bu anlamda Çalışma Bakanlığına çağrıda bulunuyorum: Çocuk işçilik konusunda daha ciddi önlemler alınmalı, özellikle kayıt dışında, yaşının üstünde iş yaptırılanların çalıştırılması yerine okullarında eğitimlerini tamamlamalarını sağlayacak önlemler alınmalıdır.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Gürer.

Gündem dışı ikinci söz, orman yangınlarıyla mücadele konusunda söz isteyen Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın’a aittir.

Buyurun Sayın Taşkın. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

2.- Mersin Milletvekili Ali Cumhur Taşkın'ın, orman yangınlarıyla mücadeleye ilişkin gündem dışı konuşması

ALİ CUMHUR TAŞKIN (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; orman yangınlarıyla mücadele konusunda gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği üzere, her yıl yaz mevsiminin başlamasıyla beraber ülkemizde orman yangınlarında belirgin bir artış yaşanmakta ve bu yangınlar dolayısıyla ülkemizin akciğerleri konumundaki orman varlıklarımız çok ciddi ekonomik ve ekolojik kayıplara uğramaktadır.

Ormanları tehdit eden etkenlerin başında orman yangınları gelmektedir. Orman yangınları sadece ağaçları değil, ormanda yaşayan bütün canlı ve cansız varlıkları yakarak yok etmektedir. Kaybettiğimiz sadece ağaçlar değil, ağaçlarla birlikte binlerce bitki ve hayvan türü yani yaşayan bir ekosistem yok olmaktadır.

Dünyada her yıl 4 milyon hektar, Akdeniz kuşağında 550 bin hektar orman yanmaktadır. Ülkemizde ise 8,9 bin hektar orman zarar görmektedir. Ülkemiz Akdeniz iklim kuşağında yer aldığından orman yangınlarının yüzde 65'i Akdeniz ve Ege sahil bölgemizde çıkmaktadır. Orman alanlarımızın 12,5 milyon hektarı yani neredeyse yarısı yüksek yangın riski altındadır.

Ülkemizde her yıl meydana gelen orman yangınlarının yüzde 87'si insan kaynaklı olup bunun da yüzde 84'ü ihmal ve dikkatsizlik, yüzde 3'ü kasıt, yüzde 13'ü ise doğal kaynaklıdır. AK PARTİ Hükümetlerimiz zamanında son on beş yılda Orman Genel Müdürlüğümüz orman yangınlarıyla mücadelede önemli mesafe katetmiş olup başarılı çalışmalar yapmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; orman yangınlarıyla mücadelede üç temel strateji takip edilmektedir. Birincisi, yangın çıkmasına mâni olmak için eğitim ve bilinçlendirme programları yürütülmekte; ikincisi, yangın çıkması durumunda erken uyarı ve etkin mücadele yapılmakta; üçüncüsü ise yangından sonra yanmış, zarar görmüş alanlar bir yıl içerisinde ağaçlandırılmakta, yanan alanlar amacı dışında kullanılmamaktadır.

Orman yangınlarının tespiti ve erken uyarı için ormanlarımız 776 kuleden yirmi dört saat gözetlenmektedir. Yangına erken müdahale maksadıyla ormanlarımızın muhtelif yerlerine 1.075 adet ilk müdahale ekibi konuşlandırılmıştır. Orman yangınlarıyla mücadele ve söndürmede 19.718 personel görev almakta olup 5 amfibik uçak, 24 su atar helikopter ve 6 idari helikopterden oluşan hava araçları başta olmak üzere 2.372 araç ve iş makinesi kullanılmaktadır.

Ülkemizde 30 Haziran-2 Temmuz tarihleri arasında aşırı sıcak günlerin yaşandığı üç günde 147 yangın çıkmış ve başarıyla, büyümeden söndürülmüştür. Dünyada çıkan orman yangınları ile ülkemizde çıkan orman yangınlarını karşılaştırdırca orman yangınlarıyla mücadelede ne kadar başarılı olduğumuz açıkça görülmektedir. Son on yıllık verilere göre, İspanya'da yıllık ortalama 91 bin hektar, Portekiz'de 75 bin hektar, İtalya'da 75 bin hektar, Yunanistan'da 45 bin hektar orman yanarken ülkemizde ise bu rakam yalnızca 8,9 bin hektardır. Bu alanda da bölgemizde en başarılı ülke konumundayız. Bu sonucun ortaya çıkmasında Orman teşkilatımızın yangın yönetim sisteminde yaptığı yenilikçi hamleler, altyapı ve teknoloji yatırımları, hizmet içi eğitimlerle birlikte Orman Genel Müdürlüğü personelinin özverili çalışmaları etkili olmuştur.

Yangın söndürme çalışmaları esnasında bugüne kadar 112 şehit verilmiştir. Tüm şehitlerimize bu vesileyle Allah'tan rahmet diliyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şüphesiz, ormanları bekçi değil, sevgi korur. Vatandaşlarımızdan pikniklerini piknik alanlarında yapmalarını, orman içerisinde seyahat ederken sigara izmaritlerini söndürmeden atmamalarını, herhangi bir duman gördüklerinde ücretsiz olan ALO 177 ve 110 hattını arayıp haber vermelerini özellikle rica ediyorum.

Sözlerime son verirken orman yangınlarıyla mücadele çalışmalarını yedi gün yirmi dört saat yürüten başta Sayın Orman ve Su İşleri Bakanımız olmak üzere Orman Genel Müdürlüğümüze, tüm Orman teşkilatı mensuplarımıza, destek veren orman köylülerimize, emeği geçen herkese teşekkür ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ ve MHP sıralarından alkışlar)

Gündem dışı üçüncü söz, çocuklara yönelik cinsel istismar hakkında söz isteyen Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'e aittir.

Buyurun Sayın Öztürk. (HDP sıralarından alkışlar)

3.- Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün, çocuklara yönelik cinsel istismara ilişkin gündem dışı konuşması

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çocuk istismarıyla ilgili gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

22 Temmuz 2017 tarihinde -sizler de takip etmişsinizdir- vekili olduğum Ağrı ilinde 9 yaşındaki bir çocuğumuza tecavüz edilmiştir. Ağrı İmam Buhari Yatılı Erkek Kur'an Kursu'nda kalan 9 yaşındaki çocuğumuz Kur'an kursunda hocalık yapan 17 yaşındaki Y.K. tarafından tecavüze uğramış ve yaklaşık üç ay boyunca da bunun üstü örtülmeye çalışılmıştır. Basına yansıyınca zaten ortaya çıktı. Yetim kaldığı için yurda verilen bu çocuğumuz, kendisine tecavüz eden Y.K.'yla birlikte bir yıldır bu kursta kaldığını ve tecavüz olayının defalarca meydana geldiğini beyan etmiştir. Olay açığa çıktıktan sonra, tabii, Y.K. derhâl, apar topar cezaevine atılmış, tutuklanmış ama Kur'an kursu yetkilileriyle ilgili bugüne kadar herhangi bir adli ve idari işlem yapılmamıştır.

Çocuklara yönelik cinsel istismar vakası Türkiye'nin kanayan yarasıdır. Yapılan araştırmalarda ortaya çıkan somut verilere göre, özellikle 7-14 yaşındaki çocukların en çok cinsel istismara uğrayan grup olduğu belirtilmektedir. Türkiye'de çocuk istismarına dönük gerçekleşen vakalar hâlen hafızalarımızda tazeliğini korumaktadır. Pozanti, Ensar Vakfı, İzmir, Gerger, Adana, Kemer ve en son da Ağrı'da gerçekleşen tecavüz ve taciz vakalarının özellikle AKP'nin iktidar olduğu dönemde sürekli bir artış göstermesi, mevcut durumun sistematik ve yaygın bir hâle geldiğinin en önemli göstergesidir.

Bakın, şimdi bazı veriler paylaşacağım neden AKP döneminde bu vakaların arttığına ilişkin. Yani AKP'yi suçlamak adına değil, veriler zaten bunu açıkça ortaya koymaktadır. Sadece Adli Tıp Kurumunun verilerine göre 2012'de 2.395; 2013'te 3.002 olan Adli Tıp Kurumuna başvuru sayısı cinsel istismarla ilgili olarak 2004'ün Ekim ayı itibarıyla 2.449 olarak gerçekleşti. 2015 yılında ise aynı nedenle açılan dava sayısı yaklaşık yüzde 700 artmıştır. Yine, Adalet Bakanlığının 2014 yılındaki verilerine baktığımız zaman, her ay Adli Tıp Kurumuna 650 çocuk cinsel istismar vakası gönderiliyor. Bu da şu anlama geliyor: Türkiye'de günde 21 çocuğun yani yaklaşık olarak her bir saatte 1 çocuğun cinsel istismara uğradığını bu veriler göstermektedir.

AKP iktidarının toplumsal cinsiyet algısı ve kurgusu, varlık nedeni olan neoliberal formun dışında, İslami, eril ve cinsiyet eşitliğini reddeden ideolojik bir içeriğe sahiptir. Kadın ve erkek kimliğini kendi ideolojik saiklerine göre kuran, toplumsal rolleri bu temel etrafında dağıtarak kendine göre oluşturduğu ahlak anlayışını bütün topluma empoze etmek isteyen bir anlayışla yukarıdan aşağıya doğru toplumu değiştirip dönüştürmek istemesinden kaynaklanmaktadır. Söz konusu ideolojik dönüşüm toplumun bütün hücrelerine nüfuz etmekte ve cinsel davranışların hangisinin uygun, hangisinin meşru, hangisinin uygun olmadığını ya da suç olup olmadığını belirlemektedir. Entelektüel üretim araçlarının sunduğu bütün olanakların yanı sıra, medya eliyle yürütülen algı operasyonlarıyla da toplum bilinçli bir şekilde bu ideolojik saikler etrafında tahkim edilmekte, Hükûmetin politikalarına adapte edilmekte ve istenen toplumsal rızanın imalatı da bu şekilde sağlanmaktadır.

Sonuç olarak, çocuklara yönelik cinsel istismar suçlarının ideolojik ve politik kurguların dışına çıkarılarak, bu suçların işlenemeyeceği, bu ihlallerin oluşmayacağı koşulları ve toplumun her kesiminde farkındalık yaratarak işe başlayabiliriz. Devletin ve hükûmetin görevi, eğitsel ve dönüştürücü programları sistematik ve yaygın hâle getirmektir. “Çocuklara bayram armağan eden tek ülke” hamaseti bugün bu 9 yaşındaki çocuğun vücudunda tuzla buz olmuştur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – İçi boş lafları bırakıp derhâl bu konuya Meclisin el atması, acilen bununla ilgili önlemlerin alınması gerekmektedir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Öztürk.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın konuşmacı, AK PARTİ döneminde çocuk istismarlarının katbekat arttığına ilişkin bir iddiayla birlikte satışmada bulunmuştur. Bu çerçevede söz istiyorum.

BAŞKAN – Satışmadan dolayı iki dakika süre veriyorum, lütfen, satışmadan konuşun siz de.

Buyurun efendim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATIŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk'ün yaptığı gündem dışı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; çocuk istismarı iğrenç bir hadisedir. Ahlakı, vicdanı olan herkes, partisi, siyaseti ne olursa olsun buna karşıdır. Burada toplumsal bir ortaklık, vicdani bir ortaklık olduğu hususu herhâlde herkesçe ortak kanaattir, vicdani bir kanaattir. Bunlara ilişkin olarak çocuk istismarları gibi iğrenç hadiselerle karşı toplumu bütün kesimleriyle birlikte seferber etmeye dönük bir siyasal dil herkesin görevidir. Bunlara ilişkin konuşurken çocuk istismarına karşı olmanın yanına Türkiye siyasetindeki çeşitli grupları töhmet altında bırakacak tarzda ima dolu bir dil kullanırsanız, bunun yanına bir de siyaseti ekleme motivasyonu ile davranırsanız bu doğru olmaz. Çocuk istismarları meselesine ilişkin ahlaki, insani, vicdani tavır da buradan çıkmaz, her şeyi yerli yerine koyalım. O zaman derler ki: “Sizin derdiniz çocuk istismarına mı karşı çıkmak yoksa çocuk istismarı gibi evrensel olarak insanlığın karşı çıkacağı bir hadiseyi siyasal rekabetin aynı zamanda bir konusu hâline mi getirmek?” Burada kocaman bir soru işareti teşekkül eder.

“AK PARTİ döneminde çocuk istismarları artmış.” Ben de bunu tersine çevirebilirim, derim ki: “AK PARTİ bu iğrenç, bu örtü altındaki suçların üzerine gittiği için onun döneminde işte bütün bunlar yargının önüne çıkmaya başladı.” Mesele şu: Siyaset sosyolojiyi belirlemez; tersine bakmayın, piramidi tersine çevirmeyin, sosyoloji siyaseti belirler. Eğer ortada bir problem varsa sosyolojiye ilişkin, oradaki normlara ilişkin, bunu siyasal bir motivasyon diliyle çözemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Elbette burası siyasetin kürsüsü ama rasyonel ve mantıklı olmak, çocuk istismarlarına karşı bu ortak seferberliği temin etmenin en baş tavrıdır.

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Çocukları tarikat yurtlarına teslim ederseniz, denetlemezseniz böyle olur.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Öztürk...

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Sadece bir açıklamada bulunacağım.

Sayın Bostancı yine bir sürü şeyden bahsetti ama burada elimizde veriler var, tarihler var, rakamlar var, bunları kürsüde paylaşmadım, bunları paylaştığımız zaman, AKP'nin iktidara geldiği tarihten bugüne kadar rakamlara baktığımız zaman zaten bunlar görülecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sisteme giren ilk on beş sayın milletvekiline İç Tüzük 60'a göre bir dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Yalım'ın yerine Sayın Tüm, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR

1.- Balıkesir Milletvekili Mehmet Tüm'ün, Nüfus Hizmetleri Kanun Tasarısı'yla il ve ilçe müftülerinin evlendirme memurları arasına eklenmek istenmesine ilişkin açıklaması

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

İktidarınızın hazırladığı Nüfus Hizmetleri Kanun Tasarısı'yla birlikte il ve ilçe müftüleri de evlendirme memurları arasına eklenmek isteniyor. Buna göre önceden belediye başkanının yetki verdiği görevli memurların kıydığı nikâh, bundan böyle müftüler tarafından da kıyılabilir. Bu çerçeveden hareketle bu tasarı küçük yaşta evlilikleri ve çocuk gelinleri resmî hâle getirme çabası mıdır? Müftüler 18 yaş altındaki kız çocuklara resmî nikâh yetkisine sahip olacak mıdır? Müftünün kıyacağı nikâhın denetimi kimler tarafından sağlanacaktır? Müftüler hangi mezhebin anlayışına göre nikâh kıyacaktır? Farklı bir dine mensup insanların da nikâhı kıyılacak mıdır?

BAŞKAN – Sayın Engin...

2.- İstanbul Milletvekili Didem Engin'in, AKP yönetiminde İstanbul'un tarihi silueti ve yeşil alanların ranta kurban verildiğine ilişkin açıklaması

DİDEM ENGİN (İstanbul) – İstanbul'un tarihi siluetinin AKP yönetiminde nasıl katledildiğini, yeşil alanların ranta nasıl kurban verildiğini Mecliste birçok kez dile getirdim. İstanbul'da yüzde 2,2 olan yeşil alan oranı Londra'da yüzde 33, Viyana'da yüzde 45. Yol kenarlarına çimen, çiçek ekerek bu gerçekçi kamufle edemezsiniz. İstanbul'u yirmi üç yıldır yönetenler kent sakinlerinin yaşamını derinden etkileyen uygulamalarını İstanbullulara sormayı veya onları da çözüme ortak etmeyi hiçbir dönemde düşünmedi bugün Aşiyan Parkı'nda bölge sakinlerinin büyük tepkisini çeken uygulama gibi. Oysa İstanbulluların da görüşü alınarak sorunlara çözüm üretilseydi İstanbul'un tarihi silueti ve yeşil alanları bugün ranta kurban verilmemiş olurdu. Her fırsatta millet iradesinden bahseden AKP'nin iş çıkarlarına ve ranta gelince halkı çözüme ortak etmek hiç aklına gelmiyor, hâlbuki katılımcı demokrasi gereği son söz İstanbulluların olmalıdır.

BAŞKAN – Sayın Aydın...

3.- Bursa Milletvekili Erkan Aydın'ın, Nüfus Hizmetleri Kanun Tasarısı'yla din adamlarına nikâh kıyma yetkisi verilmesinin dinî nikâhın resmî nikâh yerine geçmesine sebebiyet vereceğine ilişkin açıklaması

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Hükümetin Nüfus Hizmetleri Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapan Tasarı'yı Meclise gönderdiğini öğrenmiş bulunuyoruz. Bu, laik Türkiye Cumhuriyeti'ne vurulan bir başka darbe olacaktır. Din adamlarının nikâh kıyması, dinî nikâhın resmî nikâhın yerine geçmesine sebebiyet verecek. Açılan bu kapıda sadece evlilik sözleşmesinin değil, evliliğe, boşanmaya, mal rejimine, çocukların velayetine, evin yönetimine, kısaca aile hukukuna ilişkin din kuralları bunların yerine geçecek. Yani kadını eşit vatandaş yapan laik hukuk yerini şeri hukuka bırakacak, bir adım sonrasını hepimiz tahmin edebiliyoruz. Bunun yanı sıra, Türk kadını, Türk Medeni Kanunu'nun kendisine sağladığı eşit vatandaşlıktan mahrum edilecek. İktidarı buradan uyarmayı bir görev sayıyorum, yol yakinken bu yanıltan dönün diyorum.

BAŞKAN – Sayın Özkan...

4.- Denizli Milletvekili Cahit Özkan'ın, İsrail'in Harem-i Şerif'e Müslümanların girişine ve ibadetine engel olan tavrını ve ısrarını şiddetle kınadığına ilişkin açıklaması

CAHİT ÖZKAN (Denizli) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Orta Doğu'nun şımarık çocuğu İsrail, 14 Temmuzda Mescid-i Aksa'da 3 Filistinliyi şehit etmiştir, ilk kiblemiz Mescid-i Aksa'yı ibadete kapatmıştır, 1969'dan bu yana ilk defa cuma namazı kılınmasına izin vermemiştir. Açıkça ibadet özgürlüğüne saldıran İsrail, Mescid-i Aksa'nın kapılarına elektronik metal arama detektörü uygulamasını devreye koymuştur, bunları protesto eden silahsız, masum birçok Filistinli kardeşimizi de yaralamıştır. Artık bardak taşmış, bıçak kemiğe dayanmıştır. Mescid-i Aksa'ya ibadete giden Müslümanlara terörist muamelesi yapılmasını asla kabul edemeyiz. İsrail barbarca tutumundan bir an önce vazgeçmelidir. İsrail'in Harem-i Şerif'e, Müslümanların girişine ve ibadetine engel olan tavrını ve ısrarını şiddetle kınıyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Özdemir'in yerine Sayın Türkmen...

5.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, müfredattan Atatürk'ü çıkarma çabası içinde olan Millî Eğitim Bakanlığının asıl görevini yapıp eğitimdeki başarısızlıklar için ne zaman çözüm üreteceğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ELİF DOĞAN TÜRKMEN (Adana) – On beş yıldan bu yana Adalet ve Kalkınma Partisi tek başına ülkeyi yönetmekte. On beş yıldır Türkiye'nin eğitim sistemi tam bir yapboz tahtasına dönmüş durumda. Öğrencilerimizin uluslararası ölçümlerde aldıkları sonuçlar ortada. Hâl böyleyken, Millî Eğitim Bakanlığının tek görevi müfredattan Atatürk'ü çıkarmak mıdır? Müfredattan Atatürk'ü çıkarma çabası içinde olan Millî Eğitim Bakanlığı, asıl görevini yapıp eğitimdeki başarısızlıklar için ne zaman çözüm üretecektir?

Son söz: Atatürk bu ülkenin kalbindedir, onu hiçbir güç söküp atamaz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın Şimşek...

6.- Mersin Milletvekili Baki Şimşek'in, engelli vatandaşların istihdam oranlarının artırılması gerektiğine ilişkin açıklaması

BAKİ ŞİMŞEK (Mersin) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Türkiye'nin 81 ilinden engelli vatandaşlarımız bugün Ankara'ya gelerek hem Türkiye Büyük Millet Meclisini hem Çalışma Bakanlığını ziyaret etmişler, şu an itibarıyla da Anıtkabir'i ziyaret ediyorlar ve engelli atamalarındaki sayının yükseltilmesini talep ediyorlar. Engelli vatandaşlarımız devletin verdiği aylık 400 liralık, 500 liralık bir yardımla yaşamak istemiyorlar, çalışma hayatının içerisinde olmak istiyorlar.

Ben buradan bütün bakanlarımıza ve iş dünyasına sesleniyorum: Özellikle çağrı merkezlerinde ve bakanlıklarda telefon santrallerinde engelli vatandaşlarımızın mutlaka istihdam edilmesini, bu oranların yeniden düzenlenmesini... Bu sayılar çok yetersiz, engelli vatandaşlarımızın çoğunluğu 50-100 kişide 1 kişi olarak işe giriyorlar ve işverenler de burada ağır işlerde bunları çalıştırıyorlar. Bunların çalışma ortamlarının da iyileştirilmesini talep ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Doğan'ın yerine Sayın Tarhan...

7.- Kocaeli Milletvekili Tahsin Tarhan'ın, CHP Genel Başkanı Kemal Kılıçdaroğlu'nun Maltepe mitinginde okuduğu maddeleri tekrarlamak istediğine ilişkin açıklaması

TAHSİN TARHAN (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Türkiye'nin normalleşmesini sağlamak adına Genel Başkanımız Sayın Kemal Kılıçdaroğlu'nun Maltepe Mitingi'nde okuduğu maddeleri tekrarlamak istiyorum: “FETÖ'nün siyasi ayağı ortaya çıkarılsın. OHAL derhâl kaldırılsın. Adil yargılanma sağlansın. OHAL mağdurlarının yargıya erişimi sağlansın.

Masum akademisyenler ve kamu görevlileri görevlerine iade edilsin. Gazeteciler serbest bırakılsın. Türkiye gayrimeşru bir anayasayla yönetilemez. Eğitimde laiklik ilkesinin aşındırılmasına son verilmeli. Kadın hakları toplumsal hayatın her alanında uygulanmalı. Barışçıl bir dış politikaya dönüş yapılmalıdır.”

BAŞKAN – Sayın Hürriyet...

8.- Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet'in, AKP iktidarının korku ve cezalandırma siyasetinin yerel belediyelerin hizmet etme anlayışına da sirayet ettiğine ilişkin açıklaması

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Adaletle dayanmayan kuvvet zalimdir, bu zalimliğin pençesinde on beş yıldır hasret kaldık adaletle ve eşitliğe. AKP iktidarının korku ve cezalandırma siyaseti ne yazık ki yerel belediyelerin hizmet etme anlayışına da sirayet etmektedir. Özellikle “hayır” oyunun yüksek çıktığı yerlere AKP’li belediyeler hizmet götürmeyerek cezalandırmaktadır. Kocaeli ili Kandira ilçemizde Kabağağaç ve Seyrek cezalandırılan bölgelerimizdendir. Örneğin, Kabağağaç’ta başlatılan yol çalışması “hayır” oyu yüksek çıkınca durdurulmuştur, hizmetler bilerek aksatılmaktadır. Sahil bölgemiz olan Seyrek’te ise çöpler toplanmıyor, sahil kullanılamaz hâledir. Vatandaşın yaptığı şikâyetlere de öyle zalimce cevaplar veriliyor ki “Oy mu verdiniz ki hizmet bekliyorsunuz?” diyor belediye başkanları. Kandira halkı bunu hak etmiyor.

Bu zalimliğe bir an önce son verilmeli, mahallelerimizin hak ettiği hizmetler derhâl yerine getirilmelidir. Belediye başkanlarının oturdukları koltuklar babalarının malı değil, Kocaeli halkındır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

9.- Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu'nun, değişen bakanlar ve bürokratlarla birlikte uygulanan politikaların da değişmesinin projelerin uygulanmasında zaman kaybına neden olduğuna ilişkin açıklaması

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Geçen hafta Bakanlar Kurulunda değişiklik yapıldı. Değişen her bakanla o alandaki politikaların ve projelerin de değiştiği bilinen bir gerçek. Bu bağlamda, tek partiyle ya da tek kişiyle yönetimde istikrarın mümkün olmadığı bir kez daha anlaşıldı. İstikrar için olması gereken demokratik kuralların, liyakatin, siyasetüstü politikaların günlük yandaş çıkarlardan öte, toplumun tamamını kucaklayan eşitlikçi bakış açısının hayata geçirilmesidir. Bu anlamda, değişen bakanlar, değişen bürokratlarla değişen politikalar, projeler halkın beklentilerinin karşılanmasında zaman kaybına neden olmaktadır. Örneğin, ülkemizin çiftçisi 2017 üretim yılı tarımsal destekleme kararnamesinin yayımlanmasını bekliyor. Taşeron işçi kadro bekliyor ve daha birçok beklenti... Fakat öyle anlaşıyor ki istikrarsız Hükûmetin istikrarı bulmaları için daha çok bekleyecekler.

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu...

10.- Giresun Milletvekili Bülent Yener Bektaşoğlu'nun, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, getirilen İç Tüzük değişikliğiyle milletvekillerinin konuşmasına, denetim görevi yapmasına, halkının sorunlarını dile getirmesine engel olan tek parlamento olacağına ilişkin açıklaması

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu İç Tüzük’le dünya demokrasi tarihine geçeceğiz. Milletvekillerinin konuşmasına, denetim görevi yapmasına, halkının sorunlarının dile getirilmesine engel olan tek parlamento olacağız. Aslında, İç Tüzük kurallarına da hiç gerek yok. Zaten Türkiye Büyük Millet Meclisini halkın iradesinin yansıdığı demokratik, şeffaf bir kurum, yasama organı gibi görmeyen, hiçe sayan bir anlayış var. Mesela, önergelerimize cevap verilmemesi, verildiğinde ise ilgisiz bilgilerden oluşturulması bunun bir kanıtıdır. Ben “Fındık fiyatları ne olacak? Üretici mağdur. Müdahale edilsin.” diyorum. Bana, Bakanlıktaki bir görevlinin yazdığı cevap yollanıyor, doğrudan gelir desteğinden bahsediliyor, ne ilgisi varsa.

Diktatörlüğe giden yolun taşları bu İç Tüzük'le döşenmeye çalışılıyor. Kendi kendimizi yok ediyoruz. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kılıç...

11.- Kahramanmaraş Milletvekili İmran Kılıç'ın, Batı'da kilisede din adamlarının nikâh kıydığına ve siyasetle ilgili söylenmiş bazı sözlerle ilişkin açıklaması

İMRAN KILIÇ (Kahramanmaraş) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Örnek aldığımız ve örnek gösterdiğiniz çağdaş Batı'da nikâhı kilisede din adamları kıyıyor ve dünya yıkılmıyor. Dinle, dindarla, din görevlileriyle sorunuz nedir? Dürüstlük en iyi siyasettir. “Olgun devlet adamını sevindirmek isterseniz düzenli bir şekilde eleştirin, basit bir Hükûmet adamını sevindirmek isterseniz övünüz.” der Benjamin Disraeli. Siyasette aslanan, gelecek seçimi değil gelecek kuşakları düşündürmektir. Menfaat üzerine dönen siyasetin canavar olduğunu söyler Bediüzzaman. Sultan II. Abdülhamit Han da “Siyaset sürekli takip ister.” demiştir. Politika, ilmin hayata tatbiki olmalıdır. Bir başka tanıma göre politika, kan dökmeden savaşmak, savaş ise kan dökerek politika yapmaktır. “Tesâdümü efkârdan belki hakikat doğar.” “Fikirlerin çatışmasından hakikatler ortaya çıkar.” demiştir Ziya Paşa. Politika, gerçekleri gizlemek değil, gerçeklerin istediğiniz yanını göstermektir. Bilime dayanmayan siyaset slogan öğretir. Siyaset, insanları ilgilendiren her bir şeye ilgi duymak ve gereğini yapmaktır.

DİDEM ENGİN (İstanbul) – Dinin arkasına saklanmak değildir siyaset.

BAŞKAN – Sayın Gürer'in yerine Sayın Üstündağ...

12.- Muğla Milletvekili Akın Üstündağ'ın, Milas'ın Yaşyer Ovası etrafında 3 baraj olmasına rağmen kuraklık yaşandığına ve susuzluk sorununu giderecek bir projenin niçin düşünülmendiğini öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

AKIN ÜSTÜNDAĞ (Muğla) – Kuraklık, ülkemizin bugün ve gelecekte en önemli sorunlarından biri. Milas'ın Yaşyer Ovası etrafında 3 baraj olmasına rağmen kuraklık yaşıyor. Yaşyer Ovası bu barajlardan yararlanamıyor. Barajlardan dolayı, maalesef, akarsular bu ovaya ulaşamıyor. Üstelik, yer altı suları Bodrum'un içme suyu hattına aktarıldığından yer altı suları da yetersiz kalıyor. Bu kadar verimli bir ovanın susuz kalması ülke tarımı için de bir kayıptır. Yaşyer Ovası'nın susuzluğunu giderecek bir proje niçin düşünülmüyor? Yoksa, Yaşyer Ovası, adı “yaş” kendi kuru olmaya devam mı edecek?

BAŞKAN – Sayın Kayan...

13.- Kırklareli Milletvekili Türcü Kayan'ın, FETÖ terör örgütüyle sürekli mücadele eden Cumhuriyet gazetesi yazarlarının FETÖ'cülükle suçlandığına, hedef şaşırtmak ve eleştirel bakışı susturmak amacı taşıyan bu uygulamalardan derhâl vazgeçilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

TÜRCÜ KAYAN (Kırklareli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kurulduğu günden beri devlete ve siyasete musallat olmuş parazitlerin karşısında ve takipçisi olan Cumhuriyet gazetesi ve yazarları, demokrasiyi ve basını ayak bağı olarak gören iktidarların sürekli olarak takibine alınmış ve her fırsatta susturulmaya çalışılmıştır. Yine aynı susturma bir başka şekilde günümüzde uygulanmaktadır. Olağanüstü hâli fırsat bilerek kanun hükmünde kararnamelerle tutuklanıp üç yüz güne yakın bir zamandır iddianamesi dahi hazırlanmayıp tutuklanmışlar, daha yeni mahkemeye çıkarılmışlardır. Bugüne kadar bütün yazılarında insan haklarına, temel hak ve özgürlüklere saygılı olmak ve sahip çıkmakta aşırı özen gösteren Cumhuriyet yazarları FETÖ terör örgütüyle sürekli mücadele etmişlerdir, bugün ise FETÖ'cülükle suçlanmaktadır. Hedef şaşırtmak ve eleştirel bakışı susturma amacı taşıyan bu uygulamalardan derhâl vazgeçilmeli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Akyıldız'ın yerine Sayın İlgezdi...

14.- *İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi'nin, il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıyma yetkisi veren tasarının Türk Medeni Kanunu'na aykırı olduğuna ilişkin açıklaması*

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, il ve ilçe müftülüklerine nikâh kıyma yetkisi veren tasarı Meclise gönderildi. Bu tasarı, her şeyden önce, Anayasa'da güvence altına alınan laik devlet ilkesine aykırıdır. Sosyal ve hukuki bir mesele olan “nikâh” kavramına dinî anlam yüklemek beraberinde resmî-dinî nikâh ayrımını getirir. Soruyorum: Müftülerimiz bir din adamı olarak mı, din yasalarına göre mi yoksa bir devlet adamı olarak Medeni Kanun'a göre mi nikâh kıyacaktı? Kısacası, laik ve hukuk devletlerinde böyle bir uygulama olmaz. Bu tasarı Türk Medeni Kanunu'na aykırıdır.

Nüfus müdürlüklerine evlilik bildirimi yapma zorunluluğunun kaldırılması çoklu evlilikleri artırır, yüz binlerce kadını yasal olarak kuma yapar. Bu tasarı kanayan yaramız olan çocuk gelinleri meşrulaştırır, istismarı yasallaştırır. Bu tasarı komisyon gündemine bile alınmadan derhâl geri çekilmelidir.

BAŞKAN – Sayın Özdiş...

15.- *Adana Milletvekili İbrahim Özdiş'in, çölyak hastalarının sorunlarına ilişkin açıklaması*

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sorum Sayın Sağlık Bakanına: Çölyak hastalarının sorunlarından bahsetmek istiyorum. Glütensiz gıda tüketemeyen, tükettikleri takdirde kişilerde alerji, karın ağrısı veya çok daha kötü hastalıkları tetikleyen çölyak, kişilerin sosyal ve gündelik yaşamlarını da olumsuz etkiliyor. Çölyak hastaları çoğu yerde yemek yiyemiyor. Özellikle, büyük şehirlerde yaşamayanlar veya ilçelerde yaşayanlar çok sıkıntı çekiyor. Glütensiz ürünler ise çok pahalı. Şimdi soruyorum: Çölyak hastalığına ilişkin toplumu bilinçlendirici görsel, işitsel veya sosyal medyada herhangi bir çalışmanız var mı? Glütensiz gıdaların üretimi, ithalatı veya satışında vergi indirimine yönelik bir çalışmanız var mı? Durumu ağır çölyak hastalarının engelli sayılabilmesi için herhangi bir girişiminiz var mı, olacak mı?

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Köksal...

16.- *Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal'ın, Afyonkarahisar'ın Şuhut ilçesi Balçıkhisar köyünde dört yıldır sağlık ocağı yapılmadığına ve ne zaman yapılacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması*

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, sağlık hizmeti almak vatandaşın en temel haklarından biridir ancak maalesef, seçim bölgem Afyonkarahisar ili Şuhut ilçesi Balçıkhisar köyünde dört yıldır sağlık ocağı yapılamamıştır. En son, bu yıl ilkbahar ayında yapılacağı söylenen sağlık ocağı yaz ayı gelmesine rağmen, hâlâ yapılamamıştır. AKP sürekli “Sağlıkta reform yaptık.” diye övünmesine rağmen, vatandaşın en temel hakkı olan sağlık hizmetini almasına niçin engel olmaktadır? Dört yıldır yılan hikâyesine dönen sağlık ocağı Balçıkhisar köyünde ne zaman yapılacaktır?

BAŞKAN – Son olarak Sayın Sarıbal...

17.- *Bursa Milletvekili Orhan Sarıbal'ın, devamsızlık nedeniyle milletvekilliğinin düşürülmesinin büyük bir garabet olduğuna ve Anıtkabir'de neler olduğu konusunda bir açıklama yapılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

ORHAN SARIBAL (Bursa) – Çok teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şunu söylemek isterim: Bu Parlamentoda devamsızlık nedeniyle hakikaten milletvekilliğinin düşürülmesi büyük bir garabettir. Bu sorunun hepimiz için geçerli olduğunu, herkes için eşit olarak uygulanması gerektiğini öncelikle söylemek gerekir. Bunun ne vicdan ne ahlak ne de hakikaten hukuksal bir karşılığının olduğuna inanmamaktayız.

Bir ikincisi de Anıtkabir’de neler oluyor? Hakikaten bir tarafta Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, bir tarafta Büyükşehir, bir tarafta Millî Savunma Bakanlığı; ortaklaşa belirli bir açıklama yaparlarsa hepimiz Anıtkabir’de tarihsel, anıtsal, kültürel, elbette Mustafa Kemal Atatürk’ün naaşının olduğu o mekânda neler olduğunu anlarız ve bu bilgi kirliliği ya da algı yönetimi de sonlanmış olur.

Çok teşekkür ediyorum, sağ olarsınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, sayın grup başkan vekillerine iki dakika süreyle söz vereceğim.

Sayın Akçay...

18.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Meclisi ziyaret eden terör mağduru aileleri ve çocukları sevgi ve saygıyla selamladığına, Ege Denizi’nde işgal altındaki Türk adalarında Yunan tahrikinin devam ettiğine, YPG’nin isminin Suriye Demokratik Güçleri olarak değiştirildiğinin ifade edildiğine ve 26 Temmuz Türkolog Zeki Velidi Togan’ın vefatının 47’nci yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan,

Bugün Hakkâri, Şırnak ve Mardin’den Türkiye Büyük Millet Meclisimizi ziyaret eden terör mağduru ailelerimizi ve çocuklarını sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Hoş geldiler, sefalet getirdiler, acıları acımız, sevinçleri sevincimizdir. Bu vesileyle bütün şehitlerimize rahmet, gazilerimize şifa diliyorum.

Ege Denizi’nde işgal altındaki Türk adalarında Yunan tahriki devam ediyor. Yunan Cumhurbaşkanı, Savunma Bakanı ve Genelkurmay Başkanının Aydın’a bağlı Bulamaç ve Eşek, İzmir’e bağlı Koyun adalarına Türk yetkililerden ve Hükûmetten izinsiz olarak ayak bastıkları anlaşılmaktadır. Bu programları kötü niyetli bir girişim olarak görüyoruz çünkü Yunan Cumhurbaşkanı açıklamasında, bu adaların Avrupa’nın sınırı olduğunu –cehaletini- ifade etmiştir. Lozan Anlaşması, 1932 Türk-İtalyan Sözleşmesi, Milletler Cemiyeti belgeleri, 1947 Paris Anlaşması, 1943 tarihli İngiliz haritaları ve diğer yabancı ülkelerin resmî haritalarına bakarsak bu adaların Türk adaları olduğunu görürüz. Ege’deki 18 Türk adasında süregelen Yunan işgalini bir kez daha kınıyoruz. Yunan devlet ricalinin bu tahriki karşılıksız bırakılmamalıdır.

PKK’nın Suriye uzantısı YPG son günlerde isminin değiştirilmesiyle gündeme geldi. Silah ve mühimmat destekçisi ABD’nin isteğiyle örgütün isminin “Suriye Demokratik Güçleri” olarak değiştirildiği ifade ediliyor. Bu değişiklik talebinin altında ABD’nin terör örgütüne silah desteğinden Türkiye’nin rahatsızlığı olduğu anlaşılmaktadır. Bilinsin ki terör örgütünün ismine demokratik kelimesinin veya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen tamamlayalım Sayın Akçay bir dakikada.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - ...başka bir ibarenin eklenmesi PKK terör örgütünü meşru bir kılıfa sokmayacaktır. Türkiye oyun oynanabilecek bir ülke değildir. Adına ne dersiniz deyin veya dedirtin, o örgüt bizim için PKK’nın uzantısıdır ve bir terör örgütüdür, hiçbir meşruiyeti de yoktur. Bu örgütle kurulacak her türlü ilişkiyi teröre destek olarak nitelendirmeye devam edeceğiz.

Bugün tarihçi ve Türkolog Zeki Velidi Togan’ın vefatının yıl dönümü. 1970 yılında 80 yaşında hayatını kaybeden Zeki Velidi Togan tarihî, edebî ve kültürel çalışmalarıyla Türk düşünce dünyasının önemli isimlerinden birisidir. Basmacı Hareketi ve Türk İslam Millî Hareketi gibi mücadelelerdeki rolü, siyasetçi ve devlet adamı niteliğiyle Zeki Velidi Togan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Tamamlıyorum.

...büyük mefkûresine bağlı olarak hem tarih yapan hem de tarih yazan nadir kişilerden birisidir. Eserleriyle Türk milletinin aziz bir evladı olarak bize birlik ve beraberlik içerisinde mücadele yolunu, istiklal sahibi olmanın ne anlama geldiğini göstermiştir. Eserleriyle tarihçiliğimizin ve Türk kültür dünyasının yol başçısı olmaya devam edecektir, ruhu şad olsun.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kerestecioğlu...

19.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Meclisin şu andaki devam durumuna, Diyarbakır'da vicdan ve adalet nöbetinin birinci gününde yaşananlara ve milletvekillerinin halkla buluşmalarının engellendiğine, müftülere nikâh kıyma yetkisinin verilmesinin özellikle genç kadınlar için çok tehlikeli bir şey olduğuna ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Dün haksız ve dayanaksız bir biçimde Tuğba ve Faysal vekillerimize ilişkin, devamsızlık nedeniyle vekilliklerinin düşürülmesine ilişkin getirilen önergeden sonra ben Meclisin şu andaki devam durumunu selamlamak istiyorum. Hakikaten ciddi bir devamlılık içerisindeyiz hep beraber!

Vicdan ve adalet nöbetinin birinci günüydü dün. Diyarbakır'da vekillerimiz bulunuyorlar. Bu birinci günde maalesef -dün de ifade ettiğim gibi- halkla buluşmaları engellendi ve engellenmeye devam ediliyor. Eğer bir ülkede hani “Diktatör demeyin.” diyorsanız, “Faşizm demeyin.” diyorsanız o zaman demokrasinin gereklerini yerine getirmek zorundasınız. 11 milletvekilinin barışçıl bir eylemde halkla buluşması engellenebilir bir şey değildir. Bunu asla asla kabul etmiyoruz ve herhâlde Diyarbakır Valisinin gerçekten o kadar sorun içerisinde başka bir meşguliyeti yok ki kendisi vekillerimize geceleyin battaniye verilip verilmemesi gibi bir gündem yaratabiliyor ve şu kadar sayıyla olabilir, bu kadar sayıyla olabilir gibi aslında gerçekten çok seviyesizce bir tartışmayı yürütebiliyor. Vicdan ve adalet nöbeti devam edecektir çünkü biz bu ülkede demokrasiyi istiyoruz, herkes için adaleti istiyoruz ve artık bütün ülkenin vicdanlarına seslenmek istiyoruz: Bu huzuru hep birlikte yaşayacaksak hepimiz elimizi vicdanımıza koyalım, hepimiz kendi hatalarımızı da gözden geçirelim ama demokrasiyi...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – ...herkes için tesis edelim.

Evet, vekillerimizin -gördüğünüz gibi- kilim, battaniye tartışmasına muhatap olmaları ve aynı zamanda, böyle, parmaklıklar arkasından basınla konuşmaları söz konusu olabilmektedir. Bu bizim utancımız değildir asla, hani, bu bizim utandığımız bir şey değil ama Meclisin bununla ilgili gerçekten utanması gerekir, bununla ilgili bir kınamanın en azından ifade edilmesi gerekir. Demokrasinin gereği budur, biz demokrasiden bunu anlıyoruz. Sadece kendimiz için demokrasi değil, herkes için demokrasi, herkes için adaleti anlıyoruz.

Sayın Başkan, kesmezseniz çok kısa bir şey daha ifade etmek istiyorum. Şimdi, gerçekten, evlilik, insanların serbest iradesiyle oluşan bir akitir. Medeni hukukta böyledir ve şu anda bu irade zaten, bu kadar, aslında kurallı ve denetim altındayken bile sakatlanabilirken, kadınlar aleyhine, özellikle genç kızlar aleyhine sakatlanabilirken, o kadar, zorla evliliğe onlar itilirken, çocuk istismarları bu kadar ayyuka çıkmış, bu kadar yaygınlaşmışken, şu anda Meclisin de, Türkiye'nin de tartışması gereken şey genç kadınlara yeni tecavüzlere, tacizlere yol açacak uygulamalara ön açmak değil, aksine -aylar, hatta

yıl oldu- gündeme alması gereken çocuk hakları daimî komisyonunu kurmasıdır ve çocukların haklarını korumasıdır. Bu anlamda, özellikle genç kadınlar için çok tehlikeli bir şeydir müftülere nikâh kıyma yetkisinin verilmesi. Böyle bir tartışma Türkiye'nin gündeminde yoktur.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen konuşacaktır.

Buyurun.

20.- Adana Milletvekili Elif Doğan Türkmen'in, Ziraat Bankasının 27 Haziran 1998'de Adana'da yaşanan depremden on dokuz yıl sonra depremzedelere yaptığı yardımı geri istemesine ve bunun deprem vergilerinden karşılanması için Hükûmetin bir irade ortaya koyup koymayacağını öğrenmek istediğine ilişkin açıklaması

ELİF DOĞAN TÜRKMEN (Adana) – Öncelikle, Meclis İçtüzüğü değişikliğiyle milletvekillerinin sesinin kısılmaya çalışıldığı böyle bir ortamda konuşma hakkını vererek milletvekillerinin sesine ses olan Sayın Özgür Özel Başkanımıza teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 27 Haziran 1998 tarihi Adana için, Adanalı için acının tarihidir. O gün Ceyhan merkezli depremle sarsılan Adana'da 145 hemşehrimizi kaybettik ve binlerce hemşehrimiz yaralandı. 9 binin üzerinde bina yıkıldı, 16 binin üzerinde bina ağır hasar gördü ve 38 binin üzerinde bina da hafif hasar gördü.

Depremın yaralarının sarılması için hayırsever vatandaşlarımız başta olmak üzere birçok kurum ve devletin yardımlarıyla Adana yaralarını sardı. Depremden zarar gören hemşehrilerimize evlerini yaptırmaları için Ziraat Bankası tarafından yapılan ödemeler de bu yardımlardan biridir.

Depremın üzerinden on dokuz yıl geçtikten sonra, 2017 Temmuz ayında Adana'da Ziraat Bankası bu yardımı yapmış olduğu tüm hemşehrilerimize yazılı bir ödeme ihtarnamesi göndererek bu yardımlarını geri istemiştir.

Şimdi, Adana'da hemşehrilerimiz on dokuz yıl aradan sonra gelen bu borç ihtarnamelerinin şokuyla birlikte bu parayı nasıl ödeyeceklerini düşünürken şu soruyu da sormaktalar:

1) Adana Ceyhan depremi için Sabancı ailesi gibi Adanalı hemşehrilerimiz başta olmak üzere Türkiye ve yurt dışından ne kadar maddi yardım toplanmıştır? Bu yardımlar nereye, nasıl kullanılmıştır?

2) 1999 Marmara depreminden sonra çıkarılan deprem vergileriyle ne kadar para toplanmış ve bu paralar nerelere harcanmıştır?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

ELİF DOĞAN TÜRKMEN (Adana) – Teşekkür ederim.

3) Adanalı depremzedeler için Ziraat Bankası tarafından yapılan yardım on dokuz yıl geçtikten sonra niçin istenmektedir?

4) Adanalıdan istenilen bu paraların deprem vergilerinden karşılanması için Hükûmet bir irade ortaya koyacak mıdır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bostancı, buyurun.

21.- *Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Meclisi ziyaret eden terör mağduru çocukları ve onların şahsında tüm terörden mağdur olanları selamladığına, nikâhla ilgili olarak insanları mağdur etmeyecek, onların hukuk nezdindeki haklarını zayi etmeyecek tarzda düzenlemeler yapılmasının önemli olduğuna ve devletin de bu anlamda görevini yerine getirdiğine ilişkin açıklaması*

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, teşekkürler.

Meclisin açılışında terör mağduru çocuklarımız gelmişti. Onları ve onların şahsında yeryüzündeki bütün terörden mağdur olan ve şüphesiz hepsi bizim olan çocuklarımızı selamlıyorum, onların acılarını kendi acılarımız biliyoruz.

Kanun yeni geldi ama konuşmaları burada daha erkenden başladı, muhtemelen ekim ayından itibaren konuşulur, daha detaylı bir şekilde tartışılır.

Şunu unutmayalım: “Dinî nikâh” dediğimiz hadise sivil alandaki bir iştir, devletle ilgili değildir; toplumun talebi istikametinde yine sivil alanda karşılanan, talep edenlere cevabının sivil alanda verildiği bir nikâh akdidir. Devletin yaptığı resmî nikâhtır. Devlet resmî nikâhını öyle yapar, böyle yapar ama resmî nikâh her hâlükârda hukuki sonuçlar doğurur; kadınlar için de, erkekler için de hakkın, hukukun koruyucusu bir nitelik arz eder. İkisini birbirine karıştırmak doğru değildir. Toplumsal talebi karşılamak, toplumların kendi örgütlenmeleri içinde olabilir yahut da devlet bu talebi karşılayıcı mahiyette birtakım işler yapabilir. Önemli olan, burada, insanları mağdur etmeyecek, onların hukuk nezdindeki haklarını zayi etmeyecek tarzda düzenlemeleri devletin yapmasıdır; devlet de, bu anlamda, görevlerini yerine getirmektedir.

İkinci husus: Nikâh, aile, bunları konuşurken gözden kaçırılmaması gereken başka konular var. Türkiye’de hane halkı büyüklüğü 22 milyona ulaşmış. Nikâh üzerine konuşuyoruz ama tek başına yaşayanların oranı, bu 22 milyon hane içerisinde, iki yıl içinde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) - ...yüzde 13,9’dan yüzde 15’e çıkmış. Yani, 2 milyon 900 bin kişi bu 22 milyonun içinde tek başına yaşarken bu sayı yüzde 15’e; 3,3 milyona çıkmış. Bu bir trenddir; bu, modern çekirdek aileye ilişkin, modern dünya içerisinde sosyolojinin ortaya koyduğu bir problemdir. Siyasetin yapması gereken, elbette, nikâha ilişkin hususları hak, hukuk açısından garanti altına alıcı düzenlemeleri yapmak ama aynı zamanda sosyolojinin içinde yaşadığı trendlere ilişkin de çözümleyici yollar geliştirmeye yönelik bir akılla ortak tutumlar ve tavırlar geliştirmektir. Siyasal motivasyona fazla gömülürsek işin bu tarafını ihmal etme riski hepimiz için söz konusudur.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

22.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Anayasa’nın temel ilkelerine ve Anayasa’nın pek çok maddesine açıkça aykırı olan, laiklik ilkesine taban tabana zıt olacak ve çocuk istismarı, küçük yaşta evlilik, çocuk gelinler sorunuyla turandıracak bir kanun teklifinin Meclis Başkanlığı tarafından komisyona havale edilmeden Bakanlar Kuruluna iade edilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkanım, biraz önce değerli milletvekillerimizin, sayın grup başkan vekilinin dile getirdiği ve Sayın Naci Bostancı’nın da farklı bir açıdan ele aldığı konu şu anda Türkiye’nin gündemindedir. Sayın Başbakan Binali Yıldırım ve Bakanlar Kurulunun imzasıyla 25 Temmuz tarihinde bir kanun tasarısı Meclis Başkanlığına sunulmuştur. Meclis Başkanlığı tarafından, tam şu anda, bu aşamada komisyona havale aşamasındadır. Hatırlarsınız, defalarca usul tartışmalarında tartıştık, Anayasa’ya aykırılık iddialarını dile getirdiğimizde; havaleden sonra yapacak bir şey yok,

komisyonndan dolayı yapacak bir şey yok, Genel Kurula geldi yapacak bir şey yok... Tam şimdi yapacak bir şey noktasındasınız Sayın Başkan. Meclis Başkanlığının Anayasa'nın temel ilkelerine ve Anayasa'nın pek çok maddesine açıkça aykırı olan, Türkiye Cumhuriyeti devletini bir din devletine dönüştürecek ve sadece bir inanca yönelik olarak kamu hizmetini düzenleyecek, kamu hizmetinde kanun önünde eşitsizlik yaratacak, laiklik ilkesine taban taban zıt olacak, ülkenin en derin sorunu olan çocuk istismarı, küçük yaşta evlilik, çocuk gelinler sorununu tırmandıracak ve bu konudaki bütün çabaları boşa ve açığa düşürecek bir kanun teklifinin Meclis Başkanlığı tarafından komisyona havale edilmeden -nasıl muhalefet partisi milletvekilleri tarafından verilen kanun teklifleri, soru önergelerinde en ufak bir cümlede bir aykırılık tespit edildiğinde iade ediliyorsa- bunun Bakanlar Kuruluna, Sayın Başbakana iade edilmesi gerekmektedir. Bu konuda yapılacak işlem tarafınızdan Genel Kurulla paylaşılsa tutumunuz doğrultusunda görüş bildirmek ve eğer bu konuda talebimiz yerine gelmiyorsa konu hakkında usul tartışması açmak arzusundayız.

BAŞKAN – Sayın Özel, o buranın konusu değil. Bu konu ne gündemimizde olan bir konu, Genel Kurul olarak gündemimiz belli ne de başka bir şekilde usul tartışması konusu yapılacak bir şey değil. Konuyla ilgili siz taleplerinizi iletiniz, bunlar tutanağa da geçti. Meclis Başkanlığı zaten herhangi bir teklif ya da tasarıda eğer bir aykırılık tespit ederse gereğini yapar ama tespit etmezse de yine gereğini yapar, ilgili komisyona havale eder. Onda bizim yapabileceğimiz, Başkanlık Divanının şu anda yapabileceği hiçbir şey yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, siz hem Başkanlık Divanı olarak şu anda oturumu yönetiyorsunuz...

BAŞKAN – Evet.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...hem Sayın İsmail Kahraman'ın görevi başında olmadığı durumlarda tercih ettiği ve kendi yerine vekil bıraktığı Meclis Başkan Vekilisiniz, böyle bir realite var. Bu yapılan havalelerin tamamında, iade etmelerin tamamında Sayın Meclis Başkanının ve zatualinizin etkin rol oynadığı da tüm Meclis tarafından bilinmektedir.

BAŞKAN – Estağfurullah. Hayır, biz görevimizi yapıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, cumhuriyetin değerlerine, Anayasa'ya taban tabana zıt bir durumda, burada açacağınız usul tartışması Meclisin bu konudaki görüşünü ortaya koyacağı gibi, siyasi parti gruplarının da konu hakkında düşüncelerini ifade etmesi sizin burada yapacağınız, yapmak üzere olduğunuz değerlendirmeye de ışık tutacaktır. Bu konuda, bu havale işlemini gerçekleştirmeden iade etmenizi talep ediyor, bu konudaki görüşünüzü duymak istiyorum.

BAŞKAN – Şimdi Sayın Özel, bunu havale edip etmeme yetkisi bende değil, bir.

İkincisi: Teklifi bilmiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İncelersiniz, bakarsınız Sayın Başkanım sonra, gündeme geçelim.

BAŞKAN – Üçüncüsü: Şu anda buranın konusu değil, Genel Kurulun gündeminde olan bir konu değil. Bu konuyla ilgili siz taleplerinizi iletiniz, zaten ilgili arkadaşlara, grup başkan vekillerine de söz verdik, yerlerinden, kanaatlerini belirlemek isteyenler belirledi. Kaldı ki bu konuyu bizim şu anda, teklifin havale dahi edilmediği bir aşamada, henüz buraya ulaşmadan, bu konuyu usul tartışması hâline getirmek asıl en büyük usulsüzlük olur; bunu siz çok iyi biliyorsunuz ama kanaatinizi ifade ettiniz, Sayın Kerestecioğlu etti, Sayın Bostancı ifade etti, arkadaşlar ifade etti. Bu konuyla ilgili kayıtlar tutuldu, tutanaklar tutuldu. Meclis Başkanlığı ve bürokrasisi bu konuda gerekli değerlendirmeyi yapar.

Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O zaman şunu söyleyeyim son olarak Sayın Başkanım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ben izah edeceğim Başkanım, Özgür Bey'e sonra.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, son olarak şunu söyleyelim: Biraz önce gündem dışı konuşmanın birinin de konusuydu, sonra Sayın Naci Bostancı yanıt verme ihtiyacı duydu. Bugün burada atılmak üzere olan bu adımla, Türkiye’de geçmiş dönemlerde “çocuk gelinler” olarak ifade edilen küçük yaşta evlilikler, daha sonra, oradan, o küçük yaşta evliliklerin yarattığı sorunlar, bu konuyla aslında herkesin, tüm partilerin sözde mücadele ettiği ama on dört yıllık, on beş yıllık icraatların sonunda nasıl kadına karşı şiddet, çocuk istismarı tırmanıyorsa bu konudaki sorunlar da Adalet ve Kalkınma Partisinin yapmış olduğu tüm uygulamaların bir bütünü olarak artmaktadır. Bu da onun en somut adımlarından bir tanesidir.

Türkiye’de belediyelere verilmiş olan, belediye başkanlarına verilmiş olan nikâh kıyma yetkisi ve köy muhtarlarına verilmiş olan nikâh kıyma yetkisinde en ufak bir aksama, kamu hizmetine erişimde sıkıntı olmadığı hâlde ilçe müftülükleri düzeyinde nikâh kıyma yetkisi veren bu tasarı doğrudan doğruya çocuk istismarı ve küçük yaşta evliliklerin önünü açacak, Anayasa’ya aykırı ve laiklik ilkesine de taban tabana zıt bir uygulamadır.

BAŞKAN – Evet, kayıtlara geçmiştir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bu, Adalet ve Kalkınma Partisinin adım adım ülkeyi bir din devletine dönüştürme projesinin en somut kilometre taşlarından bir tanesidir.

Bu konularda duyarlılığını bildiğimiz Milliyetçi Hareket Partisinin de Adalet ve Kalkınma Partisinin bu yaklaşımına karşı bir kez daha... Bir kez daha söylüyorum, sayın grup başkan vekili duymamış olabilir, bu tip konularda her zaman duyarlılıklarını ifade etmiş olan...

BAŞKAN – Sayın Özel, tamamlayalım lütfen.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...Milliyetçi Hareket Partisinin böyle bir yaklaşıma karşı da açık bir tutum sergilemesini tüm Türkiye Cumhuriyeti vatandaşları da beklemektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Her grubun kendi kanaatidir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Gündeme geçelim Sayın Başkan.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye, sayın grup başkan vekilleri, bakın, size söz verdim; iki dakikaydı, üç dakika oldu, hatta dört dakika konuştunuz; fikirlerinizi, kanaatlerinizi ifade ettiniz. Aynı şeyleri dönüp, çevirip, tekrardan şey yapmaya gerek yok yani bunun bir usulünün olması lazım.

Sayın Akçay, topu size attığı için siz de bir kanaatinizi söyleyin.

23.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel’in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şimdi, Sayın Başkan, Sayın Özel’in bu ifadesini doğru bulmadığımı ifade ediyorum; bir kere, yöntem olarak şık değil. Merak etmesin yani Milliyetçi Hareket Partisi bu konudaki tutumunu belirler. Ancak, basından öğrendiğimiz kadarıyla biliyoruz, şu anda tasarımı temin edip grup olarak incelemiş değiliz. Onun için, ön yargılı ve erken olur. Bu bakımdan, tasarı geldiğinde incelenir ve görüşümüzü de çok açık, net bir şekilde ifade ederiz. Sayın Özel’in merakı da gitmiş olur böylelikle.

Ancak yöntemi doğru bulmadığımı ifade etmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Akçay.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, bitirelim artık bu konuyu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben bu konuda görüşlerimi...

ZİHNİ AÇBA (Sakarya) – Özgür, sen mahallede dolaş ya, niye bu yana bulaşıyorsun?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Onlar sizden cesaret alıyor da ondan söylüyorum. Bir tutum koyarsanız...

BAŞKAN – Bir saniye, Sayın Kerestecioğlu'na söz verdim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Mikrofonu açmanız mümkün mü?

BAŞKAN – Buyurun.

24.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, milletvekilliğinin düşürülmesiyle ilgili Karma Komisyon raporlarının görüşmelerinin tamamlanmasından itibaren oylamaya kadar Meclisin tatil edilmesi, herhangi bir işlem yapılmaması gerektiğine ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben bu konuyla ilgili görüşlerimi ifade ettim zaten ama bunun dışında özellikle dünki kararla ilgili usule ilişkin bir konuyu gündeme getirmek istiyorum.

Şimdi, 138'inci maddeye göre dün bir işlem yaptık ve burada diyor ki: “Son söz her halde savunmanındır.” ve daha sonra da işte “Oylama, Karma Komisyon raporu üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından itibaren yirmidört saat geçmeden yapılamaz.” Aynı şekilde, mesela, 134'üncü maddede de savunma hakkını söyledikten sonra yine “Son söz her halde savunmanındır.” diyor.

Şimdi, siz kendinize göre öyle olmadığını düşünebilirsiniz, biz dün bunun ihlal edildiğini zaten düşünüyoruz ama bunun ötesinde son söz ne zamana kadar savunmanındır? Karar verilene kadar aslında savunmanındır, oylamaya kadar yani karar zaten oylamayla verileceği için karara kadar. Şimdi, bu aşamada aslında bununla ilgili bir usul tartışması açılması gerektiğini düşünüyorum. Çünkü, o zaman karara kadar bütün burada oy kullanacak milletvekillerinin -bu bir hukuktur aynı zamanda- gözden geçirmeleri...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, tamamlayalım lütfen.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - ...kendi süzgeçlerinden geçirmeleri, belki kalkıp da evrakları isteyip incelemeleri... Çünkü, burada küçük bir şeyden söz etmiyoruz biz, 2 vekilin vekilliğinin düşürülmesinden söz ediyoruz. Dolayısıyla, o karara kadar, oylamaya kadar aslında herhangi bir işlem yapılmaması gerekir yani bugün Meclisin aslında tatil edilmesi gerekir Sayın Başkan ve bunu talep ediyoruz. Bununla ilgili de bir usul tartışması açılmasını talep ediyoruz.

BAŞKAN – Bu geçmiştir Sayın Kerestecioğlu, usul tartışması açma imkânımız yoktur, bir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Neden?

BAŞKAN – İkincisi: Görüşmeler tamamlandıktan yirmi dört saat sonra oylama yapacağız. Görüşmelerin hitamında, bitiminden sonra savunmayla da alakalı olmayan birtakım ithamlarla ilgili zaman zaman bizler de kendi kanaatimizi ifade edebiliriz, savunmayla da hiçbir alakası yok. Söz konusu ülkenin birliği, kardeşliği, beraberliği olunca...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Şimdi, siz bunları tekrar etmeyin.

BAŞKAN – ...ben zaman zaman bu konuyla ilgili -sadece ben değil, başka arkadaşlarımız da- kanaatimi bildiririm. Dolayısıyla, yapılacak bir işlem yok. Görüşmeler sonlandı, savunmaya asla müdahale etmedim. Bakın, orada savunmayla ilgili bir süre falan da konmuyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, siz yanlış bir şey anlıyorsunuz, mesele o değil. O birinci aşamaydı. Siz müdahale ettiniz, çok ediyorsunuz zaten, bunu yapıyorsunuz, tarzınız bu; evet, kayıtlara geçsin, bu çünkü tarzınız. Ben bunu doğru...

BAŞKAN – Ben mecbur olmadıkça yapmam.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – O mecburiyet çok subjektif bir şey.

BAŞKAN – Evet.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben de kendimi o kadar mecbur hissediyorum ki bazı konuşmalarda yani gerçekten yerimde böyle müdahale etmemek için kendimi zor tutuyorum. Ama ben Grup Başkan Vekiliyim, siz de Meclis Başkan Vekilisiniz.

BAŞKAN – Doğrudur.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sizin etmemeniz gerekir, benim de ulu orta herkesin konuşmasına müdahale etmemem gerekir; o, işin bir yanı. Söylediğim başka bir şey var. “Son söz savunmanındır.” dedikten sonra oylamaya kadar Mecliste milletvekillerinin bu oylama için karar sürecinde düşünmeleri, tartmaları ve ona kadar da herhangi bir işlemin yapılmaması gerekir. Biz bunu anlıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu, mesele anlaşılmıştır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bununla ilgili diyorum usul tartışmasını, sizin konuşmanızla ilgili değil.

BAŞKAN – Hayır, bunu açma imkânımız yoktur, bu usule uygun bir talep değildir, bir.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Neden?

BAŞKAN – İkincisi: Görüşmeler tamamlandıktan sonra -zaten görüşmeleri bitirdik, kapattık- ben birtakım ithamlarla ilgili bir şeyler söyledim, savunmayla da alakası yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, niye ısrar ediyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Kerestecioğlu...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır, sizinle ilgili bir şey değil diyorum.

BAŞKAN – Tamam da şeyle alakası yok bunun yani bu konuyla ilgili söyleyeceğinizi söylediniz, kayıtlara geçti. Usul tartışması açabilecek bir pozisyonunda değiliz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Başka bir şeyden bahsediyoruz, aynı şeyde ısrar ediyorsunuz.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, bir açıklama yapmama izin verir misiniz?

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Sancar, bakın...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, yanlış anlama var.

BAŞKAN – Başta dört dakika açıklama, şimdi gene dört beş dakika karşılıklı konuşma. Sayın Sancar...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hayır...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Onunla alakası yok. Efendim, burada 2 milletvekilinin vekilliğinin düşürülmesi... Dört dakikanın kıymeti mi var? Dokuz aydır cezaevinde.

BAŞKAN – Ama dört dakika değil, üç saat gene konuşturduk. Bakın, usulde şöyle bir şey var: “Makul süre” denir.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir süre tahdidi yokken... Evet daha önce de dokunulmazlıklarla ilgili doksan dakika, on dakika süre verilmişken ben süre tahdidi koymadım. Önce iki saati aşkın bir süre dinledik, sonra üç saati aşkın bir süre dinledik. Dinleriz, problem değil. Süreyle ilgili problemimiz yok ama bir işlem tamamlandıktan sonra artık tekrardan o işleme geri dönme şansımızın olmadığını ifade ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – İşlem tamamlanmadı efendim, işlem tamamlanmadı.

BAŞKAN – Görüşmeler tamamlandı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – İşlem tamamlanmadı.

BAŞKAN – Görüşmeler tamamlandı.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, bir yanlış anlama var. Talep doğru anlaşılıyor kanısındayım. Bir kısa açıklama yapmama izin verir misiniz?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ya da anlamak istenmiyor yani. Gerçekten.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Şimdi, burada talep ettiğimiz şey sizin dünkü tutumunuza ilişkin bir tartışma değil. Bir bu, onu geçelim, onu doğru bulmadığımızı söyledik, kayıtlara geçti.

Şimdi talep ettiğimiz şu: “Son söz savunmanındır.” ifadesi ve kuralı, evrensel hukuka göre karar verilmeden önce yapılacak son işlem demektir. Daha açık ifadesi şudur: Savunma yapıldıktan sonra bir tek işlem yapılabilir, o da karar vermektir, o da oylamadır. Bakın, savunma hukukuyla ilgili evrensel kural budur. Diyoruz ki: Dün bu görüşmeler tamamlandıktan sonra, savunma bittikten sonra artık Meclisin başka bir işlem yapmaması gerekiyor, bugün toplanmaması gerekiyor, karar anına kadar. 20.19’da mı bitti dün savunma? 20.19’da bugün oylama yapılana kadar Meclisin başka...

BAŞKAN – “Bir işlem yapılmaması lazım.” diyorsunuz.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Evet.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bunu söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Sancar, tamam anladım.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Şunu ifade edeyim.

BAŞKAN – Ben anladım, meramınızı anladım.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bir cümle daha ekleyeyim.

BAŞKAN – Buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Bizim talebimiz: Burada niye konur bu kural? Çok önemli bir durum için konuyor. Milletvekillerini kendi vicdanlarıyla ve araştırma istekleri ya da ihtiyaçlarıyla baş başa bırakmak. Şimdi burada pek çok konu konuşulacak ve dünkü savunmanın üstüne pek çok söz eklenecek, böylece bu kuralın gereği yerine getirilmemiş olacaktır. Savunma hukukuyla ilgili evrensel anlam ve kriter de budur Sayın Başkan. O nedenle usul tartışması istiyoruz.

BAŞKAN – Hayır Sayın Sancar, bakın, Anayasa görüşmelerini tamamladıktan bir süre sonra oylama işlemi yapılıyor, o arada başka işlemler yapılabilir. Güven oylamasında, aynı şekilde, başka işlemler yapılabilir.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yanlış ama yanlış.

BAŞKAN - Bunun alakası yok, burada görüşmelerin tamamlanması işlemi sağlanmıştır, bitmiştir. Oylama için İç Tüzük bir yirmi dört saat sonrasını bekliyor. Dolayısıyla bu konuyla ilgili müzakereler tamamlanmıştır zaten, sadece oylama için yapılıyor. Dediğim gibi, güven oylamasında da Anayasa görüşmelerinde de vesair başka görüşmelerde de oylama öncesi başka işlemler alıyoruz, alınır; alınması da doğaldır. Dolayısıyla yapabileceğimiz hiçbir işlem yoktur.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, bu herhangi bir işlem değildir. Bu bir kanun...

BAŞKAN – Peki, orada “Bu süreç içerisinde başka bir işlem yapılmayacak” yazıyor mu?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Öbürü de yazmıyor, sizinki de yazmıyor. “Son söz savunmanındır.” hükmü...

BAŞKAN – Olması gereken bu olduğu için yazılmıyor. Eğer aksi bir durum olsaydı...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Biz hukukçu olarak savunma hukuku kapsamında bunu ele alıyoruz.

BAŞKAN – Bir saniye, ben sizi anladım.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, gündeme geçelim, konu anlaşıldı.

BAŞKAN - Aksi bir durum olsaydı, bir istisna olsaydı “Bu oylama yapılmadan başka bir işlem yapılamaz.” denirdi. İstisna budur. Genel kural, alınabilmesi yolunda olduğu için yazılmaz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır, hukuk budur, savunma hukuku budur. Bu bir kanun görüşmesi değildir.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Sayın Başkan, bir cümlem var.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Sancar.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hayır, bunun üzerine bir açıklama yapma hakkımız...

BAŞKAN – Açıklamanızı anladım ben.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hayır, sizin açıklamanıza da bir cevap vermek isterim.

BAŞKAN – Şimdi karşılıklı konuşmayalım Sayın Sancar. Siz konuştunuz, ben...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Tamam ama bu çok önemli bir mesele yani sadece bize göre değil. Diğer konularda ara verilmesiyle burada milletvekilliğinin düşürülmesi prosedürünün aynı şekilde yorumlanması doğru değil çünkü biz şeye göre yapmıyoruz bu yorumu. “Yirmi dört saat geçmeden oylama yapılamaz.”la birlikte bir hüküm daha var: “Son söz her hâlde savunmanındır.” Yani karar verilinceye kadar her hâlde son olarak savunma konuşur.

BAŞKAN – Sayın Sancar, dokunulmazlıklarda da bu böyledir, başka unsurlarda da böyledir ve başka işlemler de yapılmıştır, yapılır.

Teşekkür ediyoruz.

MİTHAT SANCAR (Mardin) - İşte, biz de usul tartışması istiyoruz. O uygulama doğru değil Sayın Başkan.

BAŞKAN – Hayır, yani açıkça düzenlenmiş bir hususta...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Açıkça düzenlenmemiş...

BAŞKAN – ...Meclisin teamüllerinde var olan, yerleşik içtihatlarında var olan, açıkça İç Tüzük’te düzenlenen bir hususta olmayan bir şeyi siz talep edemezsiniz ki.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hayır, açık böyle bir düzenleme yok Sayın Başkan.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, gündeme devam edelim. Bu sadece bir yorumdur.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tabii Naci Bey, önemli değil gündeme devam edelim.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hayır, tutumla ilgili bir tartışma açalım.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Mithat Bey, sizin yaptığınız sadece bir yorum. Böyle bir şey yok.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Nasıl yok ya?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Açık bir hüküm yok.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Hangi açık hüküm?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Siz yorum yapıyorsunuz.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Usul tartışması niye açılır zaten Naci Bey?

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Sancar, bakın, İç Tüzük 61’inci maddesinde de zaten “Son söz milletvekilindir.” der her zaman için. O zaman ondan sonra hiçbir işlem yapmamamız lazım ya da araya işlem almamız lazım. Gensoruda, güven oylamasında, Anayasa görüşmelerinde, bütün bunlarda araya işlem alınıyor, İç Tüzük’ün yasaklayıcı hiçbir hükmü yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Son söz savunmanın.” denmiyor orada. O ayrı bir şey.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – O ayrı mesele.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum. Bunu karşılayamam efendim.

Şimdi, Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Meclis araştırması açılmasına ilişkin üç adet önerge vardır, ayrı ayrı okutuyorum:

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) MECLİS ARAŞTIRMASI ÖNERGELERİ

1.- Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan ve 22 milletvekilinin, özellikle Van’da olmak üzere Van Gölü Elektrik Dağıtım AŞ’nin (VEDAŞ) kapsadığı illerdeki elektrik kesintilerinin nedenlerinin ve olumsuz etkilerinin araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/595)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Özellikle Van’da olmak üzere, Van Gölü Elektrik Dağıtım AŞ’nin (VEDAŞ) kapsadığı illerdeki elektrik kesintilerinin nedenlerinin, esnaf ve bütün yurttaşlar üzerindeki olumsuz etkilerinin, bu etkilerin giderilmesi için gerekli önlem ve politikaların belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci ve İç Tüzük’ün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılması için gereğini arz ve teklif ederim.

1) Bedia Özgökçe Ertan	(Van)
2) Meral Danış Beştaş	(Adana)
3) Behçet Yıldırım	(Adıyaman)
4) Berdan Öztürk	(Ağrı)
5) Dirayet Taşdemir	(Ağrı)
6) Sırrı Süreyya Önder	(Ankara)
7) Ayşe Acar Başaran	(Batman)
8) Mehmet Ali Aslan	(Batman)
9) Saadet Becerekli	(Batman)
10) Hişyar Özsoy	(Bingöl)
11) Mizgin Irgat	(Bitlis)
12) Altan Tan	(Diyarbakır)

13) Çağlar Demirel	(Diyarbakır)
14) Feleknaş Uca	(Diyarbakır)
15) İmam Taşçılar	(Diyarbakır)
16) Nimetullah Erdoğmuş	(Diyarbakır)
17) Nursel Aydoğan	(Diyarbakır)
18) Sibel Yiğitalp	(Diyarbakır)
19) Ziya Pir	(Diyarbakır)
20) Mahmut Toğrul	(Gaziantep)
21) Abdullah Zeydan	(Hakkâri)
22) Mehmet Emin Adıyaman	(İğdır)
23) Erdal Ataş	(İstanbul)

Gerekçe:

Gelişen dünyada teknolojinin baskın olduğu günlük hayatımızı sürdürebilmemiz için elektrik de en az su kadar zaruri bir ihtiyaç hâline gelmiştir. Elektrğin de âdetâ temel haklardan biri olduğunu ve yaşamımızı sürdürmemiz için olmazsa olmazlardan birini oluşturduğunu söylersek abartmış olmayız. Ne var ki son on yılda tüm Türkiye’de olduğu gibi, Van ve çevresindeki elektrik dağıtım işletmesinin özelleştirilmesinden sonra elektrik arıza ve kesilmelerde önemli artışlar meydana gelmiştir.

2013 yılında Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan ihale sonucunda Van, Bitlis, Muş, Hakkâri elektrik dağıtım müesseselerinden oluşan Vangölü Elektrik Dağıtım Anonim Şirketini (VEDAŞ) 118 milyon dolar karşılığında Türkerler Holding AŞ satın almıştır. Van, Bitlis, Hakkâri ve Muş illerini kapsayan 43.492 kilometrekarelik alanda 2.082.470 nüfusa ve 485.318 aboneye hizmet veren VEDAŞ, 3.829.628.862 kilovatlık enerjiyi lisansı kapsamındaki bölgede dağıtmaktadır. Ancak Van genelinde yaşanan elektrik kesintileri, bu enerjinin dağıtımında sorun olduğunu ve bu özelleştirmenin Van ilinin yararına olmadığını düşündürmektedir.

Van ve ilçelerinde elektrik dağıtımında yaşanan sıkıntılar sebebiyle ciddi bir elektrik problemi yaşanmaktadır. Van merkez ve ilçelerinde yaşayan yurttaşlarımız, günlük rutin hâline gelen, plansız, kısa ya da uzun süreli elektrik kesintileriyle âdetâ canından bezmiş ve hayat durma noktasına gelmiştir. Elektrik kesintisi, gündelik hayatı aksatmanın yanı sıra, özellikle kış aylarında konut ve iş yerlerinin ısınma problemini de beraberinde getirmektedir.

Çatışmalı sürecin yeniden başlamasıyla zarar gören Van ekonomisine, elektrik kesintileri de darbe vurmaktadır. Voltaj değişimi nedeniyle bilgisayarlar dahi açılmamakta ve elektrikli aletler sık sık arızalanmaktadır. Hangi sektörde çalışırsa çalışsın, esnaf, neredeyse her gün gerçekleşen kesintiler nedeniyle iş yapamaz ve müşterilerini kaybeder hâle gelmiştir. Nitekim, Van Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği Başkanı da şehir içi dağıtım şebekesinin eski olması veya kapasitesinin yetersizliği nedeniyle yaşanan arızaları ve elektrik kesintilerini, son aylarda 668 esnafın kepenk kapatma nedenlerinin arasında sıralamıştır.

Van ilinde yaşanan, elektrik arıza ve kesintileriyle ilgili sorunlar yukarıda özetlenmiştir. Elektrik dağıtım hizmeti özelleştirilmiş olsa da bu özelleştirmenin toplumda yarattığı olumsuz etkiyi gidermek için gerekli denetimleri yapmak kamu kurumlarının sorumluluğudur. Van ili başta olmak üzere VEDAŞ’ın görev ve yetki alanı olan bütün illerde özellikle esnaf olmak üzere elektrik kesintilerinin yurttaşlarda yarattığı mağduriyetin araştırılması ve bu mağduriyetin giderilebilmesi için gerekli önlem ve politikaların belirlenmesi amacıyla TBMM tarafından bir Meclis araştırması açılmasını talep ederim.

2.- Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul ve 22 milletvekilinin, ÖYP’li araştırma görevlilerinin sorunlarının araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/596)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

ÖYP’li araştırma görevlilerinin yaşamış oldukları sorunları incelemek ve çözüme kavuşturmak amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzük’ün 104’üncü ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını arz ve teklif ederim.

1) Mahmut Toğrul	(Gaziantep)
2) İdris Baluken	(Diyarbakır)
3) Filiz Kerestecioğlu Demir	(İstanbul)
4) Garo Paylan	(İstanbul)
5) Hüda Kaya	(İstanbul)
6) Müslüm Doğan	(İzmir)
7) Ali Atalan	(Mardin)
8) Erol Dora	(Mardin)
9) Mithat Sancar	(Mardin)
10) Ahmet Yıldırım	(Muş)
11) Burcu Çelik	(Muş)
12) Besime Konca	(Siirt)
13) Kadri Yıldırım	(Siirt)
14) Aycan İrmez	(Şırnak)
15) Faysal Sarıyıldız	(Şırnak)
16) Ferhat Encu	(Şırnak)
17) Leyla Birlik	(Şırnak)
18) Dilek Öcalan	(Şanlıurfa)
19) İbrahim Ayhan	(Şanlıurfa)
20) Osman Baydemir	(Şanlıurfa)
21) Alican Önlü	(Tunceli)
22) Nadir Yıldırım	(Van)
23) Tuğba Hezer Öztürk	(Van)

Gerekçe:

ÖYP’nin kaldırılmış olması, mevcut ÖYP’li araştırma görevlilerinin sorunlarına çözüm üretilebilmesi konusundaki hassasiyeti daha da artırmıştır. Sayıları 15 bine yakın olan ÖYP’li araştırma görevlilerinin karşı karşıya kaldığı sorunlar büyük önem arz etmektedir. ÖYP bütçesinin sınırlandırılmasından, fiilen bütçelerin gelmemesine; “ÖYP Usul ve Esasları” üzerinde sürekli değişikliğe gidilmesinden, ÖYP’lilerin “uykularını kaçıran” senet baskısına kadar ÖYP’li araştırma görevlilerinin sorunları katlanarak artmaktadır.

Ancak belirtmek isteriz ki araştırma görevlilerinin istihdamındaki en büyük sorun güvencesiz istihdamdır. Farklılaşan istihdam biçimleri, görev tanımının net olmaması, akademik hiyerarşi ve benzeri sorunlarla güvencesiz istihdamın neden olduğu sorunların olumsuz etkileri derinleşmektedir. AKP, Öğretim Elemanı Yetiştirme Programı’nda (ÖYP) yaptığı değişiklikle araştırma görevlilerinin iş güvencesini ortadan kaldırmaktadır.

Bilindiği üzere ÖYP’li araştırma görevlilerine ayrılan bütçe tutarları hızla düşürülmüştür. ÖYP’li araştırma görevlilerinin kendilerine tanınan bu hakkı kullanmak istediklerinde karşılaştıkları bürokratik süreçler, söz konusu bütçenin kullanımında birçok engeli de beraberinde getirmektedir.

Aynı zamanda söz konusu süreçlerde ÖYP koordinatörlükleri YÖK tarafından açık, anlaşılır ve hızlı biçimde bilgilendirilmediğinden ve koordinatörlüklerin yetki alanı oldukça sınırlı olduğu için araştırma görevlileri ile koordinatörlük bünyesinde çalışanlar karşı karşıya gelebilmektedir.

Tüm bunlarla birlikte, diğer bir sorun ise bölüm başkanlarının ya da tez danışmanlarının bölümün bilgisayar, kırtasiye ve hatta kitaplık gibi ihtiyaçlarını dahi ÖYP’li araştırma görevlilerinin bütçesinden karşılamak yönünde zorlayıcı taleplerde bulunmasıdır. Araştırma görevlisinin tez süreci, yeterlilik gibi aşamalarda geleceğini belirleyebilen söz konusu hiyerarşik ilişkiler altında ÖYP’lileri borçlandırmaya zorlayan bu talepler karşısında araştırma görevlilerinin “Hayır.” diyebilmeleri fiilen oldukça güç olmaktadır. Dolayısıyla söz konusu ilişki, kamusal finansmanla karşılanması gereken ihtiyaçların ÖYP bütçesiyle karşılanması durumunu beraberinde getirmekte ve üniversitenin sorumluluğundaki bir konu tek tek araştırma görevlilerinin sırtına yüklenmektedir. Durum öyle bir hâle gelmiştir ki odasına evden getirdiği telefonu bağlamak zorunda kalan araştırma görevlileri dahi bulunmaktadır.

Yaşanan bu sorunlara bir de ÖYP’lilerin zorunlu hizmetleri karşılığında imzalamak zorunda kaldıkları yüksek meblağlı senetler eklendiğinde araştırma görevlilerinin üzerindeki baskı had safhalara ulaşmakta ve nitelikli bir eğitim-araştırma süreci geçirebilmelerine engel olmaktadır. Üstelik ÖYP’li araştırma görevlilerinin imzaladığı sözleşmeler özel hukuk sözleşmesi sayılmakta yani üniversite ile araştırma görevlisi olacak kişi eşit kişilermiş gibi masaya oturmakta, senetler bu güç dengesizliği kapsamında hazırlanmaktadır.

Son olarak belirtmek isteriz ki yaşanan sorunlar, yukarıda ifade ettiğimizden çok daha fazladır. Ancak üniversitede amaç bilim insanı yetiştirmek, ülkenin bilimsel gelişmişliğine katkıda bulunmak ve lisans, lisansüstü öğretim vasıtasıyla da bilimsel, kültürel gelişimi sağlamak ve ülkenin nitelikli personel ihtiyacını karşılamaktır. Bu bağlamda, TBMM’nin bu sorunlara ilişkin gerekli önlemleri almasını ve bu amaçla Meclis araştırması açılmasını talep ediyoruz.

3.- HDP Grup Başkan Vekili Diyarbakır Milletvekili İdris Baluken’in, Oyak Renault yönetiminde 30’a yakın işçinin işten çıkarılmasıyla ilgili olayların araştırılarak alınması gereken önlemlerin belirlenmesi amacıyla Meclis araştırması açılmasına ilişkin önergesi (10/597)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Ocak ayında asgari ücrete yapılan zamla birlikte Oyak Renault işçilerinin ücret iyileştirmesi ve üyesi kalmayan Türk Metal Sendikasının fabrikadaki temsiliyetinin sonlanması talebiyle başlattıkları eylemler sonucunda Oyak Renault yönetimi 30’a yakın işçiyi işten çıkarmış, bunu demokratik bir şekilde protesto eden işçiler kolluk kuvvetleri tarafından fiziksel şiddete maruz kalmış, süreçte toplamda 30’a yakın işçi gözaltına alınarak tutuklanma talebiyle mahkemeye sevk edilmiştir. İşverenin hukuksuz davranışları yanında, kamu otoritesinin de işçilerin değil, işverenin çıkarlarını gözetecek şekilde davranarak işçilerin temel hak ve hürriyetlerini kullanmalarını engellemesi kamuoyunun vicdanını yaralayan bir husustur ve Anayasa’ya ve ILO sözleşmelerine aykırıdır. Yaşanan bu süreçte, işverenin ve kamu görevlilerinin gerçekleştirdiği ihlallerin tespit edilmesi ve alınacak tedbirlerin belirlenmesi amacıyla Anayasa’nın 98’inci, İç Tüzük’ün 104 ve 105’inci maddeleri gereğince Meclis araştırması açılmasını saygılarımızla arz ve teklif ederiz.

İdris Baluken

Diyarbakır

HDP Grup Başkan Vekili

Gerekçe:

Ücretli işçiler, emeklerinden başka bir şeyleri olmayan sınıftır. Hayatlarını sürdürmek için emek güçlerini, üretim araçlarını ellerinde bulunduran sermaye sınıfına kiralarlar. Bu sebeple, tekil işçiler, sermaye sınıfı mensuplarına karşı pazarlıkta dezavantajlı konumdadırlar. İşçiler, bu asimetriye karşı mücadele etmek için bir araya gelir, sendikalarda ve işçi birliklerinde örgütlenirler. İşçi mücadeleleri ve kazanımları tarihi, bir yönüyle sermaye sınıfına karşı geliştirilen bu birliklerin tarihidir. Eğer devlet, genelde anlatıldığı gibi yurttaşlar arası toplumsal bir sözleşme ise ve yurttaşların tamamına yakını da ücretli işçilerden ve ücretli işçi adayı işsizlerden oluşuyorsa beklenen odur ki kamu otoriteleri işverenin çıkarları karşısında işçilerin hak ve özgürlüklerini korusun, kollasın. Ancak son yıllarda başta metal sektörü işçileri olmak üzere tüm işçilere yönelik gerçekleşen hak ihlalleri, sendikalaşma oranının OECD içindeki en düşük rakama gerilemesi, kamu otoritelerinin tercihini giderek daha fazla bir şekilde işverenlerden yana kullandığı şüphesini doğurmakta ve işverenlerin de bu örtük güvence algısıyla daha fazla hukuksuzluğa saptığını bizlere göstermektedir.

Geçtiğimiz yıl mayıs ayında, Bursa'da metal fabrikalarında çalışan Türk Metal üyesi işçiler, Türk Metalin fabrikalarla imzaladığı toplu iş sözleşmesine itiraz etmişler ve sözleşmenin değiştirilmesi ve Türk Metalin fabrikaları terk etmesi talebiyle çeşitli eylemlilikler düzenleyerek tepkilerini dile getirmişlerdi. Bunun üzerine birçok işçi usulsüzce işten çıkarılmış, ülkenin birçok yerinde greve giden metal işçilerine çevik kuvvet müdahale etmiş, hatta fabrika içlerine girerek gözaltı yapmaya çalışmışlardı. Yapılan grevler, millî güvenliği tehdit gerekçesiyle Hükûmet tarafından iki ay süreyle ertelenmişti. Kamuoyunda "Metal Grevi" olarak bilinen bu süreç, OYAK Renault fabrikası işçilerinin Türk Metal Sendikası'ndan istifa edip, DİSK'e bağlı Birleşik Metal-İş Sendikası'na geçmeleriyle tamamlanmıştı.

Ocak ayında asgari ücrete yapılan zamla birlikte, OYAK Renault fabrikası işçileri ücretlerinin iyileştirmesi, Birleşik Metal-İşin işçi sendikası olarak tanınması ve işçi üyesi kalmamasından dolayı yetkisi de kalmayan Türk Metal-İş Sendikası'nın fabrikadaki temsiliyetinin sonlanması talebiyle fazla mesai ve iş çıkışı sessiz oturma eylemleri başlatmıştır. Bunun üzerine de fabrika yönetimi 28 Şubat 2016 tarihinden itibaren üretimi durdurmuş ve cep telefonu mesajıyla 10 ve ardından 12 işçiyi işten çıkarmış, ayrıca 50 kişiyi de idari izne ayırarak işçileri mağdur etmiştir. İşten atılan arkadaşlarının işe iadesi için direnişe geçen işçiler polisin fiziksel şiddetine maruz kalmış, işçiler ve aileleri tel örgülerle çevrilerek abluka altına alınmış ve çok sayıda Renault işçisi gözaltına alınmıştır. Akabinde, iş yerine ve evlere uzun namlulu silahlarla yapılan şafak baskınlarıyla 22 işçi daha gözaltına alınmış ve tutuklanmaları talebiyle mahkemeye sevk edilmiştir.

İşçi hak ve taleplerini ulusal güvenliğe ve ekonomik gelişmeye engel olarak algılamak, söz konusu "ulus"un bizzat işçilerden oluştuğunu unutmak ve ekonomik gelişmeyi de sadece sermaye sınıfının kârını artırması olarak yorumlamak anlamına gelmektedir. Demokratik işçi eylemlerine yönelik böylesi bir tutum, başta toplumsal vicdana, Anayasa'ya, 6356 no.lu Sendikalar ve Toplu İş Sözleşmesi Kanunu'na ve Türkiye'nin onayladığı 8 adet ILO sözleşmesinin hükümlerine aykırıdır.

Kamu otoritesinin gerçek anlamda bir toplumsal sözleşme hâline gelebilmesi ve öncelikle emekçi halkların haklarını gözetken bir kurum olduğunun kamuoyuna gösterilebilmesi için, halkların temsilcisi olan Türkiye Büyük Millet Meclisinin sorumluluk alması ve yaşanan bu hak ihlallerini araştırarak alınacak tedbirleri belirlemesi gerekmektedir.

BAŞKAN – Bilgilerinize sunulmuştur.

Önergeler gündemdeki yerlerini alacak ve Meclis araştırması açılıp açılmaması konusundaki ön görüşmeler sırası geldiğinde yapılacaktır.

Halkların Demokratik Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

VIII.- ÖNERİLER**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ**

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, 2014 yılı Ekim ayında yaşanan Kobani olaylarının kapsamlı bir şekilde araştırılması, olaylarda sorumluluğu olan kişilerin tespiti ve bu kişilerden hesap sorulması adına yargıya yardımcı olunması amacıyla 26/7/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Temmuz 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 26/07/2017 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Filiz Kerestecioğlu Demir

İstanbul

Grup Başkan Vekili

Öneri:

26 Temmuz 2017 tarihinde İstanbul Milletvekili Grup Başkan Vekili Filiz Kerestecioğlu ve Muş Milletvekili Grup Başkan Vekili Ahmet Yıldırım tarafından verilen 5115 sıra numaralı 2014 yılının Ekim ayında yaşanan Kobani olaylarının kapsamlı bir şekilde araştırılması, olaylarda sorumluluğu olan kişilerin tespiti ve bu kişilerden hesap sorulması adına yargıya yardımcı olunması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırma önergesinin Genel Kurulun bilgisine sunulmak üzere bekleyen diğer önergelerin önüne alınarak 26/07/2017 Çarşamba günlü birleşimde sunuşlarda okunması ve görüşmelerin aynı tarihli birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisi lehinde ilk söz Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'a aittir.

Buyurun Sayın Ayhan. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz on dakikadır.

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce sekiz ayı aşkındır hukuksuz ve haksız bir şekilde cezaevine atılan Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş, Figen Yüksekdağ ve diğer milletvekili arkadaşlarımızla birlikte belediye başkanları ve bir bütünen aslında hukuksuzluğa maruz kalmış tüm arkadaşlarımızı buradan saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, bugün vermiş olduğumuz önerge 6-8 Ekim 2014 tarihlerinde Türkiye'de yaşanan, "Kobani olayları" olarak nitelendirilen olayların bütün boyutuyla, bütün etrafla araştırılmasına yöneliktir. Özellikle son birkaç gün içerisinde AKP Genel Başkanı ve Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın Kobani olaylarında yaşamını yitirenlerin temel sorumlusunu Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş olarak göstermesiyle beraber bu olay bütün yakıcılığıyla tekrardan toplumun gündemine gelmiştir.

Özellikle, Sayın Erdoğan'ın Sayın Demirtaş üzerinden geliştirmeye çalışmış olduğu bu haksız, hukuksuz ve yersiz suçlamayı kesinlikle kabul etmediğimizi belirtmek gerekiyor. Sayın Erdoğan burada 53 kişinin katili olarak belirtmiş olduğu Sayın Demirtaş'ın dahlinin ne olduğuna dair bir siyasetçi olarak, bir Cumhurbaşkanı olarak peşin hüküm vererek yargısız infaz gerçekleştirmiştir. Bizler, bu konuda 2014 yılında Kobani olayları yaşanırken birçok araştırma önergesi ve soru önergesi vermemize rağmen, AKP iktidarının sayısal çoğunluğuyla bu olayların aydınlatılmasına yönelik herhangi bir katkı ve destek görmedik. Dolayısıyla, biz şu anda Sayın Erdoğan'ın ifade etmiş olduğu Sayın Demirtaş'ı suçlayıcı ifadelerin neye karşılık geldiğini, nasıl bir amacı güttüğünü sizlerle paylaşmak istiyoruz ve vermiş olduğumuz bu araştırma önergesinde de bu hakikatin açığa çıkmasını talep ediyoruz.

Sizler de çok iyi biliyorsunuz ki hakikatleri açığa çıkarmak, hakikatleri ortaya çıkarmak bir yöntem sorundur. Özellikle hakikatleri, gerçekleri eğip bükerek, parçalayarak topluma farklı bir şekilde yansıtmak bir iktidar tarzıdır ve bir iktidar yöntemidir. Bu siyasal iktidar da dâhil olmak üzere geçmişte iktidarlara hakikatleri hep parçalamış, hakikatleri ortadan kaldırmaya yönelik toplumu manipüle etmişlerdir. Dolayısıyla, bu Kobani olaylarında da hakikatin çok ciddi bir şekilde çarpıtıldığı ve manipüle edildiğini ifade etmek gerekiyor. Eğer siz bir hakikati ortaya çıkarmak istiyorsanız, bir hakikati öğrenmeye çalışmak istiyorsanız hakikate bütünlüklü yaklaşım sergilemeniz gerekiyor, yönteminiz de bütünlüklü olmalıdır. Alman felsefeci Hegel bu konuda çok iyi bir tespit yapmıştır ve oldukça da önemlidir. Hegel der ki: "Hakikat bütündür, bütün hakikattir." Dolayısıyla, siz hakikati ortaya çıkarmak istiyorsanız yönteminizi bütünlüklü bir tarzla, bütünlüklü bir yaklaşımla ortaya koymak durumundasınız. Şu anda, Kobani olayları da dâhil olmak üzere siyasal iktidar tarafından yapılan şey hakikati parçalamak ve çarpıtmaktır. Dolayısıyla, Sayın Eş Genel Başkanımız Selahattin Demirtaş, Kobani olayları ortaya çıktığı tarihten itibaren neler yapmış, nasıl bir tutum sergilemiş bunun bilinmesi gerekiyor. Bu konuda da bizim elimizde fazlasıyla veriler, fazlasıyla belgeler vardır.

Sizler de çok iyi biliyorsunuz ki Kobani bir kırılma noktasıydı. Kobani olaylarının çıktığı tarihlerde, özellikle, yürüyen bir süreç, yürüyen bir diyalog durumu yüz yıllık Kürt sorununun çözümüne dair gerçekleşmekteydi ve bu Kobani olaylarının çıktığı tarihten itibaren başta Selahattin Demirtaş olmak üzere partimiz, bu olayların -bin yıllık Kürt-Türk ittifakının- kalıcı bir şekilde, ortak bir şekilde çözümüne katkı sunma temelinde sonlandırılması ve oradaki yapılan IŞİD barbarlığına, vahşetine karşı Türkiye'nin ciddi, kalıcı bir tutum alması gerektiğini söyledi ve özellikle, ısrarla vurgulanan şey, bir yaşam koridorunun açılması, bu IŞİD barbarlığına karşı kendi yurdunda yaşayan insanlara bir destek, bir dayanışma gücünün gösterilmesi idi. Ve bizler de bu konuda gereken gayreti, gereken çabayı sonuna kadar sergiledik. Hiçbir insanımızın burnunun kanamaması, hiçbir insanımızın ölmemesi için, acıların yaşanmaması için başta Eş Genel Başkanımız olmak üzere partimiz bu konuda kamuoyunu duyarlılığa davet etti ve bu süreç içerisinde, özellikle siyasal iktidar ve Sayın Erdoğan, yapmış olduğu açıklamalarla bu hassas süreci çözümden yana, hassas süreci barıştan yana ve Kürtlerle dayanışma, ittifak kurmaktan yana kullanmaktan ziyade daha çok Kürtlerin duygularını tahrik eden, Kürtlerin duygularını kışkırtan bir tutum içerisine girdi. Sayın Davutoğlu da zaman zaman çatışan bir görünüm arz etti. Kobani'nin düşmesine çok yakın, 5 Ekim tarihinin arifesinde, üç gün öncesinde İslahiye'ye giderek "Kobani düştü düşecek." diyerek Kürt halkının duygularını rencide edici ve Kürt halkının öfke ve tepki duymasına neden olabilecek talihsiz bir açıklamada bulundu ve bu talihsiz açıklama özellikle Kürtlerde müthiş derecede bir tepkiye ve bir öfkeye neden oldu. Dolayısıyla, biz hakikatin bütünlüklü olarak değerlendirilmesi gerektiğini söylerken de bu mevcut tutum ve davranışların da gözden kaçırılmaması gerektiğini söylüyoruz. Ve o tarihte özellikle Kobani IŞİD barbarlığı tarafından ha düştü ha düşecek bir noktaya getirilirken koalisyon güçleri de bu anlamda gereken yerinde desteği sunmamaktaydılar.

Dolayısıyla, bir bütün olarak aslında insanların kendi ana yurdundan edilme, katliama maruz kalma gibi bir tehlikeyle karşı karşıya olduklarını gördük ve bu hissiyat, özellikle Kobani'nin mevcut pozisyonuna baktığımız zaman, bölgede yaşayan Kürtlerde ciddi bir sahiplenme, ciddi bir duyarlılığa neden oldu ve Kürtler de bunun üzerinden büyük bir hassasiyet geliştirdiler. Hükûmetten, siyasal iktidardan, uluslararası güçlerden gereken desteği filan görmedikleri için bu tepkilerini ciddi oranda demokratik bir şekilde ortaya koyma ihtiyacını hissettiler.

Dikkat ederseniz, 6-8 Ekim olaylarına gidilirken sadece 6-8 Ekim sürecinde bu Kobani olaylarına ilişkin demokratik kitle eylemleri yapılmadı. Ondan önce de 1 Ekim, 2 Ekim, 3 Ekim, 4 Ekim, 5 Ekimde Türkiye'nin değişik yerlerinde, Avrupa'da birçok eylem ve etkinlikler yapıldı, özellikle yaşam koridorunun açılmasına yönelik eylem ve etkinlikler yapıldı.

Şimdi, 6-8 Ekim olaylarının bir kırılma anına denk gelmesinin temel nedenlerini iyi ortaya koymak lazım, bütünlüklü ele almak lazım. Şimdi, 6-8 Ekim olaylarında insanlarda müthiş bir öfke birikmesi söz konusu oldu, bir tepki durumu söz konusu oldu ve partimizin de o zaman HDP MYK'sında almış olduğu bir karar, insanların katliama maruz kalmaması, Kobani'deki insanların kurtarılmasına yönelik, halkın demokratik tepkilerini ortaya koymaya yönelikti. Bu konuda Sayın Selahattin Demirtaş'ın yapılmış birçok açıklaması söz konusudur. Özellikle, işte bakın, 7 Ekim tarihinde Sayın Selahattin Demirtaş ne açıklama yapmış, gazetelerde neler çıkmış, bunu sizlerle paylaşmak istiyorum.

Buyurun, Selahattin Demirtaş “Şiddet eylemine yönelmeyin.” demiştir. Sayın Selahattin Demirtaş ne demiştir? Sükûnet çağrısı yapmıştır. Sayın Selahattin Demirtaş ne demiştir? “Şiddet olayları durmalı.” demiştir. Yani bütün çabası, Kobani olaylarında halkın demokratik tepkisini ortaya koymasına ve şiddetin olmamasına yöneliktir.

Şimdi, bu 15 Temmuz darbe girişiminden de o bölgede bu şiddet olaylarının yaşanmasına neden olan, şu anda FETÖ'cü olarak içeri alınan bürokrat, asker, polis güçlerinin olduğunu biz çok iyi biliyoruz. Dolayısıyla oradaki mevcut demokratik tepkileri provoke eden, o demokratik tepkiler üzerinden kendine, darbeye ve farklı fırsatçılığa zemin yaratan devlet içerisinde odaklanmış birtakım güçler de vardı ve bu devlet içerisinde odaklanmış güçlerin görülmemesi, bu devlet içerisinde odaklanmış provokatif güçlerin görülmemesi, onun dışında AKP Hükûmetinin, Sayın Erdoğan'ın ortaya koymuş olduğu söylemler konusunda kendi sorumluluğunu göz ardı ederek, Sayın Selahattin Demirtaş'ı demokratik tepkilerini ortaya koymasına yönelik yapmış olduğu çağrıdan dolayı 53 insanın katili olarak göstermesi büyük bir haksızlık ve hukuksuzluktur. Sayın Selahattin Demirtaş -ben biraz sonra açıklamasını da okuyacağım- bakın, 7 ve 8 Ekim tarihlerinde televizyon kanalına yapmış olduğu açıklamalarda da gayet net, açık bir şekilde şiddetten yana olmadıklarını, şiddetin karşısında olduklarını, provokatörlerin bu mevcut eylem ve etkinlikleri kışkırttığını ve bunları sömürdüklerini söylüyor. Dolayısıyla bütün bunları görmek lazım. Bütün bunları görmeden, bir siyasal yaklaşımla, bir iktidar olma mantığıyla olayları Sayın Selahattin Demirtaş'ın üzerine atmak büyük bir insafsızlıktır, büyük bir hukuksuzluktur.

Şimdi, ne demiş Sayın Selahattin Demirtaş? 7 Ekim tarihinde, bakın, 7 Ekim olaylarının olduğu, insanların ölmediği tarihte Sayın Selahattin Demirtaş Suruç'ta bir televizyon programında şu açıklamayı yapmış, diyor ki: “Bazı yerlerde, özellikle Kürtlerin bu direnişiyle batıdaki halk buluşmasının diye özel provokasyonlar yapılıyor, Atatürk büstleri yakılıyor, bayraklar yakılıyor. Buradan açıkça bunları kınadığımızı belirtmek istiyorum. Asla sokaktaki direnen halkla alakası yoktur. Dikkat etsinler, bu provokasyonlar özel olarak yapılıyor. Yüzü kapalı kişiler geliyor, o eylemi yapıyor, birileri de çıkıp anında sosyal medyaya servis ediyor.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen bir dakikada.

İBRAHİM AYHAN (Devamla) – “Bizlerin, sokakta direnişte olan halkımızın halkların değerine, bayrağına, ulusal önderine asla saygısızlığı yoktur. Bu çirkinliği, bu terbiyesizliği yapanların da bizimle hiçbir şekilde alakaları söz konusu değildir, herkes bundan emin olsun. Biz burada bunu kınadığımızı belirtmek istiyoruz.” Dolayısıyla 6-8 Ekim olaylarında yaşanan bütün şiddet eylemlerine karşı olduğunu çok açık, net bir şekilde 7 Ekim tarihinde, kamuoyuna açık bir televizyonda söylemiştir. Tüm bunlara rağmen Sayın Selahattin Demirtaş’ın suçlu ve bu olayların sorumlusu olarak gösterilmesi asla ve asla kabul edilecek bir şey değildir; çok haksızca, çok mesnetsizce yapılan bir suçlamadır.

Onun için biz araştırma önergesiyle bütün bu Kobani sürecinde yaşananlar nelerdir, kimin dahli nedir, kim neler yapmıştır, sorumlu kimdir, bunun araştırılmasını istiyoruz. Eğer bu noktada samimi davranılırsa bu ölen insanlarımızın da acılarının hafifletilmesi, ailelerinin de teskin edilmesine yönelik büyük bir katkı sunulacaktır. Bu konuda AKP Grubundan destek vermesini istiyoruz. Eğer kim sorumluyrsa bu noktada gereken cezayı, gereken karşılığı alsın diyoruz.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Ayhan.

Şimdi, önerinin aleyhinde ilk söz Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu’na aittir.

Buyurun Sayın Kavaklıoğlu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALPASLAN KAVAKLIOĞLU (Niğde) – Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlar; Halkların Demokratik Partisinin Ekim 2014’te yaşanan Kobani olaylarıyla ilgili Meclis araştırması açılması önergesi üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Halkların Demokratik Partisi Merkez Yürütme Kurulunun çağrısı üzerine, 2014 yılı 6-7 Ekim tarihleri arasında Suriye’nin Kobani şehrine ya da Ayn El Arap şehrine DEAŞ’ın yaptığı saldırılar bahane edilerek 35 ilde bölücü terör örgütü yandaşlarının gerçekleştirdiği, 2 polisin şehit olduğu ve 50 kişinin yaşamını yitirdiği olaylar üzerinden tam üç yıl geçmiştir. 6 Ekim 2014’te Halkların Demokratik Partisi (HDP) Parti Meclisi ile Merkez Yürütme Kurulu toplantısını yaptı. HDP Eş Genel Başkanları Selahattin Demirtaş ve Figen Yüksekdağ başkanlığında yapılan toplantılarda Kobani’deki son durum ve bunun Türkiye’ye yansımaları değerlendirildi ve MYK sonrası yapılan yazılı açıklamada Kobani için acil eylem çağrısı yapıldı. “Halklarımıza Acil Eylem Çağrısı” başlığını taşıyan açıklamada “Kobani’de yaşanan katliam girişimine karşı yediden yetmişe bütün halklarımızı sokağa, alan tutmaya ve harekete geçmeye çağırıyoruz. Bütün uluslararası kurumlar, demokratik kitle örgütleri, emek ve meslek örgütleri, kadın ve gençlik örgütleri, demokratik güçler Kobani’de yaşanan vahşete karşı harekete geçmelidir. Bundan böyle her yer Kobani’dir. Kobani’deki kuşatma ve vahşi saldırganlık son bulana kadar süresiz direnişe çağırıyoruz.” denildi. Bu çağrının ardından sokaklar karıştı. Terör örgütüne de önem atfedilen günlerde müzahir kitleyi ayaklandıran eylemler gerçekleştirildiği, yine bu kapsamda müzahir kitleyi ve eylemselliği dinamik tutmak amaçlı, Suriye’de yaşanan çatışmalar bahane edilerek eskiye göre uzun süreli ve şiddetli eylemler gerçekleştirildiği bilinmektedir. Diyarbakır’da patlak veren ve Türkiye’nin pek çok iline yayılan toplumsal olaylarda ilk üç günde 23 kişi öldü, 10 Ekimde ölü sayısı 35 olarak açıklandı, sonradan yaralıların da hayatını yitirmesiyle toplam ölü sayısı 50 oldu.

Değerli milletvekilleri, Halkların Demokratik Partisi (HDP) Merkez Yürütme Kurulunun çağrısı üzerine, 6-7 Ekim 2014 tarihinden sonra çıkan olaylarda... Merkez Yürütme Kurulu 6 Ekim 2014’teki olağan toplantısının ardından yapılan çağrıda “Kobani’de yaşanan katliam girişimine karşı yediden yetmişe bütün halklarımızı sokağa çağırıyoruz, alan tutmaya, harekete geçmeye çağırıyoruz, bundan böyle her yer Kobani’dir.” açıklaması üzerine, başta Doğu ve Güneydoğu Anadolu Bölgelerindeki iller olmak üzere birçok kentte terör örgütü yandaşları çok sayıda iş yeri, araç, kamu binası, okul, Kur’an kursu, dershane ve yurt binasına zarar verdi. Olaylarda 2 polis şehit oldu. Diyarbakır’da 3 arkadaşıyla yoksullara kurban eti dağıtan Yasin Börü’nün de aralarında bulunduğu 50 kişi hayatını kaybetti. 221 vatandaş ile 139 polis yaralandı. İzinsiz gösterilerde saldırıya maruz kalan 25’i kaymakamlık binası,

67'si emniyet, 29'u siyasi parti olmak üzere 1.113 bina hasar gördü. Tunceli'de 2, Mersin'de 3, Diyarbakır'da 34, Şırnak'ta 13, Adıyaman'da 1, Batman'da 4, Şanlıurfa'da 19, Bitlis'te 8, Bursa'da 2, Gaziantep'te 1, Mardin'de 36, Muş'ta 6, İstanbul'da 11, Bingöl'de 2, Hakkâri'de 28, Siirt'te 13, Van'da 18 okulda terör örgütü yandaşlarının saldırıları nedeniyle ağır hasar oluştu. Van'da 22 milyon 469 bin, Diyarbakır'da 234.997, Muş'ta 3 milyon 550 bin, Mardin'de 5 milyon 180 bin, Batman'da 4 milyon ve Tunceli'de 618 bin lira olmak üzere olayların yaşandığı illerde zarar gören esnafa yaklaşık 50 milyon lira civarında ödenek aktarıldı.

Diyarbakır'da yoksul ailelere kurban eti dağıtan Yasin Börü ile arkadaşları Hasan Gökgez, Ahmet Dakak ve Riyat Güneş'in vahşice katledilmesi ve ölümle sonuçlanan diğer olaylar hafızalardan silinmedi. 6-7 Ekim olaylarının kurbanlarının simgesi hâline gelmiştir Yasin Börü. Yasin Börü'ye vahşice yapılan katliam DEaş'ın yaptığı katliamları bile gölgede bırakacak şekilde yani simge hâline geldi. Burada, Yasin Börü'yü ve hayatını kaybeden bütün vatandaşlarımızı rahmetle anıyorum.

Olaylardan şans eseri yaralı kurtulan ve arkadaşlarının vahşice öldürülmesine tanıklık ettiği için psikolojisi bozulan Yusuf Er o gün yaşadıklarını "Bir insan nasıl bu kadar vahşi olabilir diye düşündüm. Arakan'da, Myanmar'da katledilenler aklıma geliyor. Yasin, Hasan, Ahmet ve Riyat da Türkiye topraklarında bu katliamın birer örneğidir." ifadeleriyle anlattı. Er, kurban eti dağıtımı için binada bulundukları sırada gözü dönmüş insanların arkadaşlarının cesetlerine işkence yaptığını belirterek "Aşağıya inmeyen kadınlar ve yaşlılar balkon ve pencerelere çıkarak tencere, tavaları demirlere vurarak, zılgıt çekip onlara destek veriyordu. Kim o günden sonra arkadaşlarının katledildiği binanın önüne gittiyse mutlaka gözyaşı döküyor. Binanın önüne birkaç kez gitmeye çalıştım ama dayanamadım, oradan uzaklaştım." diyor.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, tabii, bu olayların temel sebebi halkın sokağa çağırılması ve sorumsuz bir şekilde bunun sürekli tekrarlanması ve bölücü terör örgütü mensuplarının da müdahil olup işi çığırından çıkarması.

Buradan, son olarak, komşularımızda cereyan eden ve bizi ciddi biçimde etkileyen hadiseler karşısında Türkiye'yi güvenli, istikrarlı ve huzurlu bir şekilde güçlendirme çabamız sürerken, her zaman bize güvenen büyük milletimize müteşekkirdiğimizi vurgulamak istiyorum. Onlarca tahrike, provokasyona rağmen, milletimiz sağduyuyla, ferasetiyle birliğimizi ve bütünlüğümüzü bozacak davranışlara prim vermemiştir. İşte bu tavır sayesinde ülkemiz üzerinde oynanan oyunlar başarısızlıkla sonuçlanmıştır.

HDP Grubunun vermiş olduğu Kobani olaylarıyla ilgili Meclis araştırması talebini uygun görmediğimizi belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın hatip konuşmasında milletvekilimizin yaptığı konuşmanın biraz çerçevesini tabii ki çarpıtarak –hani kibar konuşmak istiyorum- şiddet çağırısı yapıldığından söz etti. Bu, hakikaten, bu açıklamalara tamamen ters düşen bir şeydir. Sataşmadan dolayı söz istiyoruz.

İbrahim Ayhan konuşacak.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Ayhan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – HDP'nin resmî daveti var Sayın Başkan, onu söyledi arkadaşımız.

BAŞKAN - Lütfen, sataşmadan... Biz de sataşmayı bitirelim.

Buyurun.

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

2.- Şanlıurfa Milletvekili İbrahim Ayhan'ın, Niğde Milletvekili Alpaslan Kavaklıoğlu'nun HDP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

İBRAHİM AYHAN (Şanlıurfa) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; konuşmamda da ısrarla vurgulamaya çalıştığım gibi, bu mevcut çağrının demokratik bir hakkın kullanımına yönelik olduğuydu. Özellikle Sayın Demirtaş'ın da yapmış olduğu şey demokratik hakkın kullanımıydı. Dolayısıyla biz bunu ısrarla söylememize ve bunun da belgeli olmasına rağmen, buna rağmen, şiddete çağrı yaptığımızı, insanların öldüğünü iddia etmek bence olayı çarpıtmak ve yaşananları başka bir mecraaya götürmektir. Yani demokratik bir hakkı kullanmak, Türkiye başta olmak üzere demokratik ülkelerde insanlara verilmiş doğal bir haktır.

Bakın, daha yeni, iki gün önce, Mescid-i Aksa'da İsraililerin yapmış olduğu haksızlığa, hukuksuzluğa karşı Sayın Erdoğan bütün herkesi, tüm Müslümanları, İslam ülkelerini buna karşı demokratik tepkilerini ortaya koymaya, çağırmaya davet etti.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu nasıl bir örnek ya?

İBRAHİM AYHAN (Devamla) - 15 Temmuzda, Sayın Erdoğan Facebook üzerinden “Havaalanlarını tutun, demokratik tepkinizi ortaya koyun, darbeye karşı sokaklara çıkın.” demedi mi?

Şimdi, bunda geri olan, bunda yanlış olan, bunda antidemokratik olan, bunda şiddet çağırان bir şey yok da Sayın Demirtaş “Alanları tutun, demokratik hakkınızı kullanın.” diye HDP Genel Merkez yönetiminin vermiş olduğu kararı ifade etmiş, bunda mı şiddet oluyor? Dolayısıyla eğer sorumlu aranacaksa, demokratik haklarını kullananlara karşı gösterilen şiddetli tepki ve bunu provoke edenlerdir. Onun için diyoruz ki: Bugün, o bölgede daha önceden, o olaylar çıkarken görev yapanlar kimlerdi, bunlar araştırılsın. Şu anda onlar darbeden yargılanıyor mu, yargılanmıyor mu? Şu anda onlar ülkeyi karıştırmaya yönelik, ülkeyi felakete ve kaosa sürüklemeye yönelik suçlardan yargılanıyor mu yargılanmıyor mu? İşte o dönem, Diyarbakır'da, Urfa'da, Mardin'de, Şırnak'ta...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM AYHAN (Devamla) - ...bu insanlar görev yapıyordu. Dolayısıyla bunlar da araştırılsın. Siz de gelin buna destek verin; kim şiddet uygulamış, kim şiddete karşıdır bunlar açığa çıkarılsın. Sizden fazla bir şey istemiyoruz ki. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Ayhan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Turan, isterseniz, Sayın Erkek'e de 60'a göre bir söz verecektim, ona da söz verip...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, izin verirsiniz zabıtlara geçmesi için söyleyeceğim, polemik olsun istemiyorum.

Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanımızın Filistin'le ilgili, Mescid-i Aksa'yla ilgili daveti ile sayın hatibin bahsettiği konunun hiçbir alakası olmadığını kendileri de biliyorlar.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Niye?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Az önce, ısrarla “demokratik bir eylem” dedi sayın hatip ancak resmî sitede, resmî davette HDP'nin yetkilileri o günün davetine “Yediden yetmişe bütün halklarımızı sokağa, alan tutmaya çağırıyoruz.” diye başlıyorlar, devam ediyor.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Evet.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) - Ne var bunda?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Yani bunun nasıl bir sonuçla sonuçlandığını...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – “Havaalanını tutun.” diyen Erdoğan değil mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hocam, sonuçta 50’den fazla insan öldü.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Doğrudur, araştıralım işte.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Araştırın.” diyoruz işte.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Araştıralım o zaman.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bunlar bu ülkenin insanları.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Araştıralım, biz de anlatalım. Bakın, akil insanlar heyetindeyken... Araştırıp anlatalım ne gördüğümüzü.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sevgili Hocam, mahkeme...

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Turan siz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bununla ilgili yargı gereğini yapıyor, bu işin muhataplarının bir kısmı cezaevinde, bir kısmı tutuksuz yargılanıyor ama kim ki Kobani’yle ilgili demokratik olmayan bir eyleme davet etmiş, milletin ölümüne sebep vermişse bedelini yargıda ödeyecektir.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, ben sataşmadan söz istiyorum çünkü “Kim demokratik olmayan bir eyleme davet etmişse, kim bunu yapmışsa...” diyor.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Metni okudum Sayın Başkan, metin bu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tamam, böyle bir şey yok...

BAŞKAN – O metin doğru değil mi?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Metin doğru, “demokratik olmayan bir eyleme çağrı”yı nereden anlıyorsunuz o metinden?

BAŞKAN – Nasıl?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Yediden yetmişe herkesi alan tutmaya...” ne demekse onu söyledim Sayın Başkan, değilse değil...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Herkesi alan tutmaya, direnmeye çağırıyoruz.” demek demokratik olmayan bir eyleme çağırarak mıdır? 15 Temmuzda o kadar insanı sokağa çağırırken demokratik olmayan bir eyleme...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bu nasıl bir yaklaşım Sayın Başkan?

BAŞKAN – 15 Temmuzla bu mukayese dahi edilemez Sayın Kerestecioğlu.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hayır, Sayın Başkan, ben sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, sataşmadan söz veririm, konuşun ama yani Mescid-i Aksa ile 15 Temmuzla bunun mukayese edilmesi doğru değil.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, hangi sataşmadan veriyorsunuz?

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Yani IŞİD oraya saldırıyor, o kadar zarar veriyor...

BAŞKAN – Buyurun.

3.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir 'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan 'ın yerinden sarf ettiği bazı ifadeleri sırasında Halkların Demokratik Partisine sataşması nedeniyle konuşması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; neyin neyle karşılaştırılması doğru, ne ne için önemli, ne kim için itibarlı veya itibarsıza karar verecek olan merci AK PARTİ değildir. Bunun genel kuralları vardır.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tabii, yargıdır.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Yargı da değildir; biz, burada bir demokratik siyasetten bahsediyoruz, her şeyi kalkıp da mahkemeye mi götürüyoruz? Yargıysa eğer, o zaman şunu bile ifade etmeniz lazım: Kobani olayları 2014 yılında oldu. Erdoğan ne diyor? “Bunlar 80 milletvekiliyle geldiler, sonra Kobani olayları oldu.” El insaf ya! İşte, “Algı yönetimi” diye buna diyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hangi cevabı veriyor Sayın Başkan?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Biz, 2015’te bu Meclise geldik.

Bunu bir kenara bıraktık. Biz diyoruz ki araştırılsın. Orada HDP üyesi kaç insan öldü? Aynı zamanda, biz, kalkıp da “O HDP’liydi.”, “Yasin Börü şücuysu.”, “Bu bucuydu.” diye ayırmıyoruz, diyoruz ki araştırma komisyonu kurulsun.

Bakın, orada bunları yapan insanlar, sorumluluğu olan insanlar -başkaları da olabilir ama- şu anda yargılanıyorlar, darbeden yargılanıyorlar, darbe girişiminden yargılanıyorlar, cezaevinde olanları var diyoruz ve bunun için araştırılmıyorduk. Bunda ne var?

Ne yapıyor? Çünkü yine, bütün güçler sizin elinizde ya, basın sizin elinizde, televizyonlar sizin elinizde. Ne yapıyorsunuz? 2014’te olmuş şeyi 2015’te olmuş gibi göstermek de sizin elinizde, Eş Genel Başkanımıza “terörist” demek de sizin elinizde. Var mı böyle bir itham? Nasıl böyle bir ithamda bulunulabilir? Hepinizin kalkıp da öncelikle bunu kınaması gerekir, “Ya, bakalım, araştıralım, gerçekten ne olmuş orada.” diye. Burada bir üslup, burada bir adap sorunu var.

O yüzden, Mescid-i Aksa’yla, yok şununla, yok 15 Temmuzla karşılaştırmayın. Niye karşılaştırmayalım?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – İyi, karşılaştırmayın o zaman.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (Devamla) – Demokratik hak kullanma çağırısı açısından her şey herkesle karşılaştırılabilir, bunun sahibi de siz değilsiniz, kusura bakmayın.

Herhangi bir sataşmam da yoktur Sayın Başkan. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

ZEYİD ASLAN (Tokat) – Sana göre!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Sen” diye hitap etmiyorum ben kimseye.

ZEYİD ASLAN (Tokat) – “Sana göre.” dedim canım, bir şey demedim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ben de “sen” diye hitap etmiyorum kimseye dedim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkanım, biz, Sayın Grup Başkan Vekili gibi düşünmek zorunda değiliz. Biz, Kobani eylemlerinin, demokratik olmayan bir yolla milletin ölümüne sebep veren eylemler olduğunu düşünüyoruz, ilgilileri de bugün yargıya hesap veriyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Erkek, İç Tüzük 60’a göre söz verdim.

Buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

25.- *Çanakkale Milletvekili Muharrem Erkek'in, Çanakkale'nin Ayvacık ilçesi Gülpınar köyünde bir şirketin jeotermal amaçlı sondaj çalışmalarının bölgede ciddi infial yarattığına ilişkin açıklaması*

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çanakkale ilimiz Ayvacık ilçemiz Gülpınar köyünde bir şirketin jeotermal amaçlı sondaj çalışmaları bölgede ciddi infial yaratmış durumda çünkü sondaj çalışmaları için zeytin ağaçlarının kesildiği fotoğraflarla sabit. Çanakkale Valiliğinin ve Tarım İl Müdürlüğünün kararlarını gözden geçirmesi çok çok önemli çünkü insanların gece gündüz orada nöbet tuttuğunu öğrendik. Hepimizin bildiği gibi, Anayasa'mızın 56'ncı maddesine göre çevreyi geliştirmek, çevre sağlığını korumak, çevre kirlenmesini önlemek devletin yükümlülüğü ve vatandaşların ise ödevidir. Ayrıca, 1992 Birleşmiş Milletler deklarasyonuna göre çevre konuları en iyi şekilde ancak ilgili bütün vatandaşların katılımıyla yönetilir. Ben hem Tarım İl Müdürlüğünü hem Çanakkale Valiliğini hem iktidar milletvekillerini göreve davet ediyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Oradaki insanlarla mutlaka konuşulması lazım, birlikte bu işin yönetilmesi lazım, zeytin ağaçlarının korunması lazım çünkü bölge çok önemli bir zeytinlik ve tarım bölgesi.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- *HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, 2014 yılı Ekim ayında yaşanan Kobani olaylarının kapsamlı bir şekilde araştırılması, olaylarda sorumluluğu olan kişilerin tespiti ve bu kişilerden hesap sorulması adına yargıya yardımcı olunması amacıyla 26/7/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Temmuz 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)*

BAŞKAN – Şimdi, Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisi aleyhinde ikinci söz Bursa Milletvekili Ceyhun İrgil'e aittir.

Buyurun Sayın İrgil. (CHP sıralarından alkışlar)

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Aleyhinde mi konuşuyoruz? Bir yanlışlık var.

BAŞKAN – Lehide Sayın İrgil.

Buyurun.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; elbette biz CHP Grubu olarak Türkiye'de kuşku yaratan veya üstü örtülmeye çalışılan veya netleşmeyen bütün konuların araştırılması taraftarıyız. Bu nedenle HDP'nin grup önerisine destek veriyoruz.

Bu konuşmayı bugün vereceğimiz grup önerisi üzerine yapacaktım ancak kısmet HDP'nin grup önerisiymiş. Evet, Meclis Başkanlığına bugün OHAL kararları ve uygulamalarının neden olduğu sorunların, bu uygulamaların psikolojik, sosyolojik ve ekonomik etkilerinin araştırılması ve çözüm önerilerinin belirlenebilmesi için bir araştırma önergesi sunmuş idik ancak program gereği önergemize zaman kalmadı.

Biz bu önergeyi niye verdik? Çünkü tüm değerleri kirlettiniz, örselediniz; devleti ekonomiden dış politikaya, güvenlikten eğitime, içinden çıkılması zor bir kaosa sürüklediniz; muhalif olan herkesi, her şeyi kirlatme ve kriminalize etme çabası içindediniz. Diyorsunuz ki: “Bu FETÖ kırk yıldır vardır.” Peki, öyle kabul edelim. “Flört edenleri, göz kırpanları, el tutuşanları vardı.” diyorsunuz ama sizden başka kimse evlenmedi, kimse sizin gibi aynı yastığa baş koymadı. Siz, on beş yıldır imam nikâhıyla aynı menzile yürüdünüz, şimdi bu aşkın meyvelerini ve sonuçlarını reddediyorsunuz. Tüm kötülüklerin anası FETÖ, anladık, hep aynı şeyi söylüyorsunuz. Bütün kötülüklerin anası FETÖ, peki, bunun babası kim? Bu kötülüklerin babası kim? Bu belaların babası AKP’dir. Şimdi tüm bunların babası değilmiş gibi herkesi evlatlıktan reddetme çabası içindediniz. Ülke ekonomik, sosyolojik bir felakete sürüklenirken acıları, kifayetsizlikleri, görgüsüzlükleri, yolsuzlukları, hukuksuzlukları, zıvalıkları hamasetle örtbas etme ve unutturma gayreti içindediniz. Devamlı “Ver mehteri, ver mehteri.” söylemiyle bayrak, millet, din, iman edebiyatı yapıyorsunuz ama işsizlik, yolsuzluk ve geleceğe güveni olmayan, yirmi yıl sonra nasıl bir ülkede yaşayacağına dair endişeleriyle, sosyal travmalarıyla küskün, kırgın ve umutsuz milyonlar yarattınız.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından 20 Temmuz 2016 tarihinde olağanüstü hâl ilan ettiğinizde, vatandaşa endişelenmemesi gerektiğini söylediniz. İlk sözünüz neydi? “OHAL’i vatandaşı hissetmeyecek.” OHAL’in demokrasiye, hukuka ve özgürlüklere karşı kesinlikle uygulanamayacağını söylediniz, OHAL’in sadece üç ay süreceğini söylediniz. Bir yıl geçti, siz ülkeyi hâlâ OHAL’le yönetiyorsunuz. Ne yazık ki siz ve size destek çıkanlar, OHAL’in toplum üzerinde yarattığı sorunları görmek, duymak ve bilmek istemiyorlar, hatta anlamaya bile çalışmıyorlar. Öyle ki şimdinin Savunma Bakanı Nurettin Canikli Başbakan Yardımcısıyken “OHAL’i kimse hissetmedi. Kamuya, temel hak ve hürriyetlere yönelik geciktirme, engelleme anlamında Anayasa’ya aykırılık teşkil edecek hiçbir adım atmadık.” dedi.

Geçen hafta içinde OHAL’in bir yıllık bilançosuna dair çeşitli kurum ve kuruluşlar raporlar yayınladılar. Bunlara göre, öğretmeni, akademisyeni, hekimi ve diğer kurumlarda çalışan 100 bini aşkın kamu görevlisi somut bir delile dayanmadan, savunma hakkı bile tanınmadan, adil yargılanma yolları tıkanarak kamu görevinden çıkarıldı. İhraç edilenler arasında emekli ikramiyelerinden mahrum bırakılanlar oldu. Suçlu ilan edildikleri, damgalandıkları için pek çoğu özel sektörde dahi iş bulamadı. Özel öğretim kurumlarında çalışma izinleri iptal edilenler de eklendiğinde 135 binin üzerinde insan tecrit, dışlanma ve açlığa terk edildi. En önemlisi, birçoğu, haklarında yargı hükmü olmaksızın aileleri ve yakınlarıyla birlikte yaftalandılar. Bu insanlar suçlu ise bırakın, yargı karşısına çıksınlar. Kendinizi mahkeme yerine koymayın. Onları işsiz ve aşız bırakarak ailelerini, çocuklarını, bebeklerini de cezalandırdığını ve aç bıraktığını görmüyor musunuz?

Yürütülen soruşturmalar kapsamında hakkında işlem yapılan kişiler ya da yakınlarından intihar edenler oldu. Onlarca insan, somut delil sunulmadan, savunması dahi alınmadan, soruşturulmadan, yargılanmadan suçlu ilan edilmelerine katlanamadı. Yaşamlarına son veren bu insanlar geride başı eğik, acılı aileler bıraktılar. İki eğitimci ise gündelerdir açlık grevinde. Ama ne demişti Nurettin Canikli: “OHAL’i kimse hissetmedi.”

OHAL’le geçen bir yılda, eğitim dışında sağlık alanında da önemli sorunlar yaşandı. 3 binin üzerinde hekim ihraç edildi, hastaların aldıkları sağlık hizmetleri yarıda kaldı. Bu hekimlerin bir kısmı özel sektörde ucuz iş gücü olarak çalışmak zorunda bırakıldı, birçoğu ise hekimliği bıraktı. Otuz yılda yetişen uzman hekimlerin böylesi, özensiz kanun hükmünde kararnamele heba edilmesi, aslında bu ülke ve bu toplum için bir kayıptır.

Tıpta uzmanlık eğitimi öğrencisi asistan hekimler de bu kanun hükmünde kararnamelerle ihraç edilerek, Anayasa’yla güvence altına alınmış uzmanlık eğitimi hakları engellendi. Mecburi hizmet yapmak üzere sağlık kuruluşlarına ataması yapılan hekimler, ataması yapılan diğer memurlar da haklarında yapılan güvenlik soruşturmalarının tamamlanamaması gerekçesiyle aylardır göreve başlamadı. Bu hekimler maaşlarından, sosyal güvenlik ve sağlık güvencelerinden mahrum kaldı. Hekimlerin göreve başlamaması vatandaşa sağlık hizmetinin sunumlarını da aksattı. Ama iktidar diyor ki: “OHAL’i kimse hissetmedi.”

Bir yılda 50 binden fazla kişi tutuklanmış, 170 bin kişi hakkında adli işlem başlatılmış, gözaltına alınan binlerce kişinin avukat görüşmelerine sınır getirilmiş, “Sistematik işkenceler aldı başını gidiyor.” iddiaları her gün konuşuluyor. Tehdit suçu uzlaştırma kapsamına alınmış, grev hakkı ihlal edilmiş, geniş tanımlı işsiz sayısı 7 milyona ulaşmış iken insanlar değil karınlarını, yasaklanan festivaller, tiyatrolar, kutlamalar nedeniyle ruhlarını da doyuramaz hâle gelmiş. Gençler ve ülkenin parlak beyinleri akın akın yurt dışına gidiyor veya gitmeye çalışıyor ve siz hâlâ diyorsunuz ki: “OHAL’i kimse hissetmedi.”

Yapmayın, bu ülke bizim, bu insanlar bizim insanlarımız. Bir yıldır devam eden OHAL’le alınan tüm bu kararlar ve uygulamalar bu ülkeye, bu topluma, geleceğe çok pahalıya mal olacak. Farkında değil misiniz, bu OHAL uygulamasıyla alınan kararlarda sizlerin de onayları ve imzaları var. Yani sizler de bu vicdani ve hukuki vebalin altındasınız. Yarattığınız bu sosyal travma ve deprem ile artçı etkileri yıllarca bu ülkenin de sizin de yanınızı bırakmayacak. Gelecekte, bu ülkenin, bu dönemin milletvekilleri ve bürokrati olduğunuzu söyleyemeyecek ve utanacak hâle geleceksiniz. Aynen 12 Eylül ve 28 Şubat dönemi gibi hatırlanacaksınız. Gelin, ülkenin geleceğini ipotek altına alan bu uygulamaları bir parça düzeltecek adımlar atalım. “At izi it izinden ayrılamıyor.” diyorsunuz, at izini it izinden ayıralım. Gelin, bu ülkenin geleceği için hep birlikte bir şeyler yapalım.

Hadi, bu dünyada iktidar ve iktidar körlüğü içinde oldunuz, peki “Bin yıl ibadet etsen de kul hakkıyla gelmeyin.” dediğiniz vicdanlarınıza nasıl hesap vereceksiniz? Bu Parlamentoda, en azından benim bulunduğum dönemde hiçbir araştırma önergesinin –aynen biraz önce Kobani’de olduğu gibi- hiçbir şeyin araştırılmasına izin vermediniz, hiçbir şeyin incelenmesine izin vermiyorsunuz ve “kul hakkı” deyip akşama kadar edebiyat yapıyorsunuz. Ben size son kez şunu soruyorum: Siz ahiretiniz için diplomatik pasaportlarınızla giriş yapabileceğiniz size özel bir VIP kapısı olduğumu mu zannediyorsunuz? O yüzden sizi vicdanınızla baş başa bırakıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Önerinin aleyhinde ikinci ve son konuşmacı Bilecik Milletvekili Halil Eldemir.

Buyurun Sayın Eldemir. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

HALİL ELDEMİR (Bilecik) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; İç Tüzük’ün 19’uncu maddesine göre verilen Halkların Demokratik Partisi grup önerisi aleyhine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri, sizlerin nezdinde de aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

2014 yılının Ekim ayında yaşanan olayların kapsamlı bir şekilde araştırılmasıyla ilgili olarak Türkiye Büyük Millet Meclisine verilen Meclis araştırma önergesiyle ilgili olarak az önce grubumuz adına Niğde Milletvekilimiz Sayın Alpaslan Kavaklıoğlu teferruatlı bir şekilde konuyu izah etmiştir. Konu şu anda adli makamlardadır, yargımızın elindedir. Anayasa’nın 138’inci maddesi gereği devam eden bir hukuki süreçle ilgili de yeni bir komisyona ihtiyaç yoktur. Bu vesileyle önergenin aleyhinde olduğumu sizlerle paylaşır, Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama talebimiz var Sayın Başkan.

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi Grubu önerisini oylamadan önce bir yoklama talebi var, o talebi karşılayacağız.

Sayın Özel, Sayın Basmacı, Sayın Emir, Sayın Çamak, Sayın Durmaz, Sayın İrgil, Sayın Kaplan Hürriyet, Sayın Kayan, Sayın Arslan, Sayın Akyıldız, Sayın Özdiş, Sayın Gürer, Sayın Şeker, Sayın Özdemir, Sayın Altaca Kayışoğlu, Sayın Akaydın, Sayın Yiğit, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Adıgüzel, Sayın Salıcı.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.05

İKİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 16.38****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 119’uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisinin oylamasından önce istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı. Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)**A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ (Devam)**

1.- HDP Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile Grup Başkan Vekili Muş Milletvekili Ahmet Yıldırım tarafından, 2014 yılı Ekim ayında yaşanan Kobani olaylarının kapsamlı bir şekilde araştırılması, olaylarda sorumluluğu olan kişilerin tespiti ve bu kişilerden hesap sorulması adına yargıya yardımcı olunması amacıyla 26/7/2017 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin, Genel Kurulun 26 Temmuz 2017 Çarşamba günü birleşiminde sunuşlarda okunmasına ve ön görüşmelerinin aynı tarihli birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Halkların Demokratik Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Gündemin “Seçim” kısmına geçiyoruz.

IX.- SEÇİMLER**A) KOMİSYONLARDA AÇIK BULUNAN ÜYELİKLERE SEÇİM****1.- (10/518) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan üyeliğe seçim**

BAŞKAN – Çölyak Hastalığının Teşhis Aşamasının, Sebeplerinin, Sonuçlarının ve Bu Hastalığa Maruz Kalanlara Sağlanabilecek Yardımların Araştırılarak Alınması Gereken Önlemlerin Belirlenmesine İlişkin (10/518) esas numaralı Meclis Araştırması Komisyonunda boş bulunan ve Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna düşen 1 üyelik için Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Ali Cevheri aday gösterilmiştir.

Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Gündemin “Oylaması Yapılacak İşler” kısmına geçiyoruz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün 2016 Yılı Ekim, Kasım ve Aralık Aylarında Beşer Birleşimi Aşan (Toplamda Genel Kurulun 47 Birleşimi) Devamsızlığı Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İçtüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanının 24.05.2017 Tarihli ve 38 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/1022) ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (S. Sayısı: 489)

BAŞKAN – 1'inci sırada yer alan Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün milletvekilliğinin düşürülmesini öngören 489 sıra sayılı Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun oylaması için gerekli olan yirmi dört saat dolmadığından bu oylama bir sonraki birleşime bırakılmıştır.

2.- Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın 2016 Yılı Ekim, Kasım ve Aralık Aylarında Beşer Birleşimi Aşan (Toplamda Genel Kurulun 47 Birleşimi) Devamsızlığı Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İçtüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanının 31.05.2017 Tarihli ve 39 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/1072) ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (S. Sayısı: 493)

BAŞKAN – 2'nci sırada yer alan, Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın milletvekilliğinin düşürülmesini öngören 493 sıra sayılı Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu'nun oylaması için gerekli olan yirmi dört saat dolmadığından bu oylama bir sonraki birleşime bırakılmıştır.

Alınan karar gereğince sözlü soru önergelerini görüşmüyor ve gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (x)

BAŞKAN – Komisyon ve Meclis Başkanlığı temsilcisi? Yerinde.

24/7/2017 tarihli 117'nci Birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 492 sıra sayılı İç Tüzük Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde Halkların Demokratik Partisi, Milliyetçi Hareket Partisi ile Adalet ve Kalkınma Partisi grupları adına konuşmalar yapılmıştır.

Şimdi, söz sırası Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Sayın Engin Altay'dadır.

Ama Engin Bey'i kürsüye davet etmeden önce tüm sayın milletvekillerine lütfen, uğultuyu keselim diyoruz.

(x) 492 S. Sayılı Basmayazı 24/7/2017 tarihli 117'nci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Sayın Altay, bütün Meclis sizi bekliyor, kürsü size ait.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Uğultu var Başkanım, uğultu.

BAŞKAN – Uğultuyu kesiyorlar. Sizin davudi sesinizle de zaten ister istemez o uğultu kesilecektir.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

Süreniz yirmi dakikadır.

CHP GRUBU ADINA ENGİN ALTAY (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Yüce Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Konuma girmeden önce bence siyaset müessesesi için hoş olmayan, yakışık almayan... “Siyaset müessesesi” deyince sadece milletvekilliği anlaşılmasın, siyaset müessesesinin ana omurgası siyasi partilerdir, siyasi partilerin il ve ilçe başkanlarıdır. Böyle olduğu vakit siyaset müessesesinin itibarını korumak bizim, yüce Meclisin siz sayın üyelerinin de görevi olsa gerek diye düşünüyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 8 Temmuzda bir gazetede “Metal yorgunluğunun röntgeni Erdoğan’da!” diye bir köşe yazısı var; uzun uzun okumayayım, bir kısmını dikkatinize sunmak istiyorum, siyaset kurumunun itibarı açısından önemli olduğunu düşünüyorum: “Fakat kabinede 4-5 isim dışında geniş bir revizyon olmayacağı da kulislerde konuşuluyor.” Nitekim, 6 oldu, o bizi ilgilendirmez. “Kaynaklar, asıl büyük değişikliğin teşkilatlarda olacağını söylüyor.” Sizin teşkilatları kastediyor. “Çünkü, il ve ilçe teşkilatları ile yerel yönetimlerin A’dan Z’ye değerlendirilmesi için...”

Burası önemli sayın milletvekilleri.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz dinliyoruz Engin Bey.

ENGİN ALTAY (Devamla) – “...Millî İstihbarat Teşkilatı ve MASAK dâhil birçok kurumun devreye alındığını duydum. Yani yerel yönetimlerdeki isimlerin sadece kamuoyu algıları ve başarı-başarısızlık karneleri değil varsa yolsuzluk raporları da Erdoğan’ın önüne konulacak.”

Değerli milletvekilleri, bu incelemeye alınacaklar AK PARTİ’nin ilçe başkanları, il başkanları, belediye meclis üyeleri ve belediye başkanları; buradan öyle anlaşılıyor. Şimdi, burada iki tane yadırganacak mesele var: Biri, devletin Millî İstihbarat Teşkilatının, mali suçlarla ilgili MASAK’ın bir siyasi partinin iç yapılanmasıyla ilgili siyasi genel merkezine hizmet sunması. Şimdi, bu, devlet adabıyla bağdaşmaz. İkincisi: MİT ve MASAK, bu hizmeti AK PARTİ’ye bedelsiz mi yapacak, bedelli mi yapacak? AK PARTİ’nin MİT’i ve MASAK’ı taşeron olarak kullanması ahlaki mi, değil mi? Denebilir ki: “Efendim, bir gazetede çıkan bir yazı üzerinden buradan konuşuyorsun.” Vallahi yazı çıktığı günden beri takip ediyoruz MİT’in ya da MASAK’ın bir tekzibi, bir düzeltmesi oldu mu diye.

Hükûmetten kimse yok galiba.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok, ara ki bulasın.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Olsa da bir hayırları yok zaten.

Sayın milletvekilleri... (AK PARTİ sıralarından “Aaa!” sesleri) Bunu diyeceğiz, sayın milletvekilim, Hükûmet hayırsız diyeceğiz...

GÖKCEN ÖZDOĞAN ENÇ (Antalya) – “Hayırsız” demeyin ama.

ENGİN ALTAY (Devamla) – ...Hükûmet kötü işler, yanlış işler yapıyor diyeceğiz; siyaseti biraz öğrenin.

Şimdi, burada Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Merkez yöneticisi arkadaşlar vardır, soruyorum: Bu doğru bir iş midir?

SALİH CORA (Trabzon) – Gazete haberleri...

ENGİN ALTAY (Devamla) – Efendim, tekzip etmemiş MİT. MİT her şeyi tekzip ediyor da kendisiyle ilgili böyle bir konuyu niye tekzip etmiyor?

MUHAMREM ERKEK (Çanakkale) – Sayın Erdoğan da tekzip etmemiş.

ENGİN ALTAY (Devamla) – MİT, AK PARTİ'nin kuruluşu mudur, devletin bir kuruluşu mudur? MASAK nedir, ne iş yapar? Bu hizmetler için AK PARTİ Genel Merkezinden MİT'e bir ödeme yapılacak mı, bunu soruyorum. Bunu sormayayım da neyi sorayım bu Mecliste ben? Burada bunu kapatıyorum, tutanaklara geçti. MİT bizi mutlaka dinliyordur, MASAK mutlaka bizi dinliyordur. Bu konuda MİT'ten ve MASAK'tan aziz Türk milleti adına -AK PARTİ'de siyaset yapan AK PARTİ'li kardeşlerimin onurunu da inciten bir şeydir bu bence- bu konuda MİT'in bir an önce kamu vicdanını ve AK PARTİ yerel siyasetçilerini tatmin edecek bir açıklama yapmasını bekliyoruz. Beş dakika gitti.

Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü'nü görüşüyoruz. Komisyonunda değerlendirmelerimizi sunduk, yaklaşımımızı, anlayışımızı anlattık. Komisyonunda sadece 2 kelime değişti bütün o çalışma boyunca, “tahkir ve tezyif” yerine “hakaret ve sövme” değişikliği yapıldı. Yasama organımızın, yasama faaliyetinin mutfağı olan Komisyonunda bu teklif, Milliyetçi Hareket Partisi ve AK PARTİ'nin teklifi olduğu gibi kabul edildi. Esasen, burada da size ne söylersek söyleyelim, sizin parti hiyerarşisi içerisinde bu teklife kabul oyu vereceğinizi öngörüyorum. Ama, bize düşen, size bu değişiklikle ilgili gördüğümüz çekinceleri, yanlışları, mensubu olduğunuz siyasi partinin, hatta partilerin bu konuya bakışındaki usulsüzlüğü, varsa Anayasa'ya aykırılığı dilimizin döndüğü kadar anlatabilmek. Bu Mecliste yapılan her iş ve işlemle ilgili şüphesiz yargı yolu açık olmakla birlikte, aziz milletimizin vicdanındaki karşılığı da büyük bir kıymet ve önem taşımaktadır.

Şimdi, Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü müteaddit defalar değişti. Bu değişiklikler genelde çoğulcu bir anlayışla oldu yani Parlamentodaki bütün siyasi partilerin iş birliğiyle, istişaresiyle oldu; çok nadiren de geçmişte, çoğunlukçu bir yaklaşımla İç Tüzük'te değişiklikler yapıldı. Biz de kabul ediyoruz ki bu İç Tüzük sağlıklı değil, elbette revizyona muhtaç, yeniden yazılmaya belki muhtaç. Ama dünyanın bütün ülkelerinde, bütün parlamentolarda meclis iç tüzükleri eğer şartlar olağansa çoğulcu bir yaklaşım ve anlayışla yazılır, yapılır. Siz çoğunluk hakkınızı, çoğunluk gücünüzü kullanarak, Milliyetçi Hareket Partisini de yanınıza alarak önümüze bir İç Tüzük getirdiniz.

Tümü üzerinde Özgür Özel değerlendirmeleri ayrıntılarıyla yaptı, ikinci bölümde Sayın Gök yapacak, maddelerde arkadaşlarımız genel olarak sakıncaları ve Anayasa'ya aykırılıkları anlatacaklar. Ama bu İç Tüzük, zaten Parlamento çoğunluk partisinin çok riayet ettiği bir iç tüzük değil. “Çoğunluk bizim, istediğimizi yaparız.” kafası yanlış bir kafa. “Parlamento gündemine hâkimdir.” diye söylenmiş bir laf üzerinden Tüzük'e aykırı bir sürü iş ve işlem burada yapılıyor. Parlamento gündemine hâkimse -bu lafım Başkanlığa- Tüzük'e gerek yok ya. Daha önce de söyledim, seçimden sonra Parlamenta da gerek yok; en çok oy alan parti genel merkezinde kanun yaparsınız, eğer yetmiyorsa ittifak ettiğiniz partiyle birlikte bir yerde toplanırsınız, kanun yapar, geçersiniz. Bu Parlamenta ne lüzum var?

Şimdi İç Tüzük'ün 128'inci maddesini açın okuyun “121 ve 122'ye dayalı kanun hükmünde kararnameler otuz gün içinde -bak, gün vermiş gün- görüşülür.” diyor. Orta yerde 26 tane KHK var 20 Temmuz darbesinden sonra çıkardığınız; 5eş tanesi yasalarmış, Parlamenta görüşülmüş; 21 tane KHK'yı -kimisi bir yıl önce kimisi bir hafta önce çıkmış- bizim İç Tüzük'ümüz “Bunu otuz günde görüşmek şarttır.” diyor, görüşmüyorsunuz. Ne diyorsunuz? “Genel Kurul gündemine hâkim, biz sıraya koyduk, Genel Kurul istiyorsa öne alır.” Bazı şeyler vardır ki yüzde 99'a bile terk ve teslim edilemez Sayın Başkan. Burada açık yazılmış “Otuz gün içinde bunu görüşeceksin kardeşim.” diyor. Buna burada milletvekili olurken bir yemin ettik. Bu, İç Tüzük hükmü ama Anayasa'ya dayalı bir İç Tüzük hükmü. Siz bu ettiğiniz yemini ve Anayasa'yı ayaklar altına alıp çiğniyorsunuz. Ondan sonra biz “hak, hukuk, adalet” diye bağırınca bizi kriminalize etmeye çalışıyorsunuz. Milletlin gözünden bunlar kaçmıyor. Milletten aldığınız destek sizde ağır bir çoğunluk şmarıklığına yol açtı. Hep söyledim, bir kere daha inatla söyleyeceğim: Demokrasi el kaldıran iki ördeğin bir file üstünlük sağladığı rejimin adı değildir. “Benim çoğunluğum var, istediğimi yaparım.” Yap, yap da kanun, nizam, kural, iç tüzük, bunlara saygı göstermiyorsan, sen her vesileyle çıkıp burada ileri demokrasi masalı anlatmayacaksın.

Şimdi arkadaşlar da söyleyecek, bizim zorumuz ne burada çene patlatıyoruz ya? Çoğunluğunuz var, geçeceğini biliyoruz. Ama ben AK PARTİ Grubunda da hakikaten hukuka saygılı, temel hak ve özgürlüklere saygılı, orta yerdeki -beğenelim, beğenmeyelim- Anayasa'yı kabul eden, ona saygılı ve İç Tüzük'e saygılı milletvekillerinin çokça olduğunu biliyorum. Bizim burada muradımız şu: Yasama ve denetim faaliyeti yapıyoruz -zaten 2019'dan sonra Meclisi kapatsak daha iyi, o ayrı bir şey- bir şey gözden kaçmasın istiyoruz, Anayasa'ya aykırı olmasın istiyoruz, hukuksuzluk olmasın istiyoruz; burada üretilen kanunlar ayırıştırıcı, kutuplaştırıcı olmasın istiyoruz, hakkaniyetten kopulmasın istiyoruz, kamu yararı göz ardı edilmesin istiyoruz, temel değerler tahrip edilmesin istiyoruz. "Efendim, Anayasa'nın ilk 4'üne atıfta bulunarak hakareti suç saydık. Bak, işte bu!" Değil, değil! Bu, temel değerlerin daha fazla tahrip olmasına yol açacak bir İç Tüzük'tür.

Arkadaşlar, herkesin kendi görüşü, kendi bakış açısı vardır, herkes hadiselerle ve dünyaya bir pencereden bakabilir ama toplumsak, birlikte yaşıyorsak herkesin uymakla mükellef olduğu kural ve kaideler vardır ve orta yerde durduğu sürece, değişene kadar herkes buna saygılı olmak zorundadır.

Ve bir şey daha: Efendim, bazen bu kürsüdeki hatipleri Başkanlık uyarıyor 64'ü ihlal ederek. Burası şu kürsü değil, şunun yeri değil: "Oh ne güzel; hukuk var, adalet var, ne iyi bir Anayasa'mız var, ne iyi bir Türk Ceza Kanunu'muz var, ne iyi bir İç Tüzük'ümüz var." demek zorunda değil kimse. Bilakis buradaki herkesin daha iyiyi aramak gibi bir misyonu var, mükellefiyeti var. "Yok, orta yerde bu var, aman bunu eleştirme, aman buna laf söyleme." İstibdat devrinde değiliz, aşağı kalır yanı yok belki ama böyle bir şey olamaz. Milletvekilleri özgürdür. Bu yasayla -diğer getirdiğimiz grup önerilerindeki beş dakika, on dakika meselesinden geçtim ben- bu değişikliklerle milletvekillerinin düşünceleri bir kalıba sokulmak isteniyor, bu değişikliklerle milletvekillerinin seçim bölgelerinden ve aziz milletimizden aldığı yetkiye uygun bir şekilde milletin duygularına, hissiyatına tercüman olunmasının önüne bariyer çekiliyor.

Arkadaşlar hep söylüyor "Bu kürsü; konuş..." Ya, konuşurken bizim kendimizce bir meramımız var, diyoruz ki: "Anayasa'nın 2, 6, 7, 11, 25, 67, 68, 83, 87, 96 ve 98'inci maddelerine aykırı." Allah belamı versin, Allah canımı alsın, Anayasa Mahkemesinin, Komisyonunda söyledim... Anayasa Mahkemesinin kaç üyesi vardı şimdi? 14, 13, 12...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – 15.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 15; şimdiki 15 üyesinin hepsini değiştirin, 15 üyeyi de...

MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – 17.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bir karar verin 15 mi, 17 mi?

MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – 17.

ENGİN ALTAY (Devamla) – 15 üyeyi de AK PARTİ...

MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – 17.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Bak dinle!

MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – 17.

ENGİN ALTAY (Devamla) - 17 üyeyi de AK PARTİ Kurucular Kurulundan, sağ olanlardan oluşturun; Anayasa Mahkemesinin 17'sini de, 15'ini de -neyse- AK PARTİ Kurucular Kurulundan oluşturun; bu iş burada yasalışırsa, geçerse, biz bunu mahkemeye götürdüğümüzde en az 6 maddesini iptal etmek zorunda, edecek. Siz Milliyetçi Hareket Partisine şöyle bir kazık atmayı düşünüyorsanız ben onu bilmem: Milliyetçi Hareket Partisinin gösterdiği hassasiyetler noktasındaki konularda onlara "Tamam." deyip, "Bunu da Anayasa Mahkemesi halleder, böylece biz alacağımızı alırız." diye bir hinlik içindeyseniz ben onu bilmem.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Vallahi hiç düşünmedik öyle bir hinlik ya! Bu, Engin Altay'ın aklına geldi.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Ama, aha, burada söylüyorum Sayın Şentop: Anayasa Mahkemesi bunun 3-4 maddesini iptal edecek. Sonra ne olacak?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Vallahi siz neler düşünüyor musunuz ya! Vallahi sizden korkulur!

ENGİN ALTAY (Devamla) - Bak, ben demin dedim, “Biz burada şu, şu sebeplerle konuşuyoruz: Hukuka uygun olsun diye konuşuyoruz; gözden kaçmasın diye konuşuyoruz; ayırıştırıcı, kutuplaştırıcı olmasın diye konuşuyoruz; kamu yararı göz ardı edilmesin ve Anayasa’ya aykırı olmasın buradan çıkan şeyler diye konuşuyoruz.” diyorum. Bunu bile bile -bu, Komisyonunda günlerce, şimdi Genel Kurulda günlerce- iptal edileceğini bile bile bu hırsın, bu ihtirasın gereği ne? Gereğini de söyleyeyim, “Düşünce okuyorsun.” diyebilirsiniz, AK PARTİ Genel Başkanı dedi ki: “Bu İç Tüzük değişecek, sonra tatil.” Keskin, kesin bir mesaj, net bir talimat. Olabilir, siyasi parti genel başkanlarının gruplarına talimat verme hakkı vardır. Adamı da kandırıyorsunuz; Tayyip Erdoğan’ın istediği bu değil, yemin ederim bu değil. Siz, şimdi, gideceksiniz; “Efendim, işte, yaptık İç Tüzük’ü, 18 maddeyi değiştirdik.” diyeceksiniz; o da size “Aferin, aferin.” diyecek. Sonra Meclis açılacak. 2019 Kasımına kadar bu sistemle devam edeceğimiz için siz gene burada sabahlara kadar sürüneceksiniz, gene kanunlar çıkmayacak; bu sefer yiyeceğiniz fırçayla sınırlı kalmaz. O Elitaş’ın hâline üzüldüyorum, Tayyip Erdoğan’ı kandırıyor, o Elitaş’ın hâline üzüldüyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Demek siz öyle yapıyorsunuz Genel Başkanınıza. Siz, Genel Başkana öyle mi yapıyorsunuz?

ENGİN ALTAY (Devamla) - Bu sefer fırçayla kalmayacak, Genel Başkanınız diyecek ki: “Siz beni kandırdınız.”

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sizde öyle mi oluyor?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Altay, siz öyle mi yapıyorsunuz?

ENGİN ALTAY (Devamla) - “Hani bu değişiklik olunca Meclis hızlı çalışacaktı, hani bu değişiklik olunca kanunlar tıkr tıkr geçecekti?”

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Kemal Bey’e üzüldüm şimdi.

ENGİN ALTAY (Devamla) - Bu kanunların geçeceğini zannediyorsanız, milletin menfaatine olan her şey buradan en seri şekilde geçecek bugüne kadar olduğu gibi ama Anayasa’ya aykırı, kutuplaştırıcı, ötekileştirici, hakkaniyetten uzak hiçbir teklif ve tasarının buradan geçmemesi için aziz milletimizin bize verdiği görev ve sorumluluk bilinciyle hareket edeceğiz.

Değerli arkadaşlar, Parlamento önce şu KHK’ları buradan geçirsin. Bu KHK’ları buradan geçirmeyen bir Parlamento asli görevini yapmamış, asli görevinden uzaklaşmıştır. Sonra bu Parlamento ve bu iktidar grubu, 15 Temmuzla yüzleşsin kardeşim, çözüm süreciyle yüzleşsin, 17-25 Aralıkla yüzleşsin, terörle mücadelede ya da mücadelesizlikte yapılan yanlışlarla yüzleşsin, yaşam tarzı siyasetinin, inanç siyasetinin, etnik siyasetin bu ülkede nelere mal olduğuyla yüzleşsin, dünyayla olan kavganızın ve sonuçlarınızın Türkiye’de nelere mal olduğuna ve olacağına ilişkin değerlendirmelerle yüzleşsin. FETÖ’ye teslimiyetinizle, IŞİD’e empatinizle, PKK’yla ilgili tutarsızlığınızla da yüzleşmek AK PARTİ’nin bir an önce yapması gereken işlerdir. İsrail’le çelişkiler noktasında Mavi Marmara dâhil yapılan yanlışlarla AK PARTİ yüzleşmelidir. Allah’tan af, milletten helallik dileyerek bu sorumluluklardan kurtulamazsınız. Bu dünyası var, öbür dünyası var. Adliyeleri ele geçirdik bize bir şey olmaz zannetmeyin.

ERTUĞRUL SOYSAL (Yozgat) – Öyle bir şey yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ergenekon, Balyoz, kumpas davalarında kürsüde oturan hâkimler şimdi sanık sandalyesinde ve AK PARTİ bir şeyle daha yüzleşsin; yargıyı siyasallaştırmanın Türkiye’de nelere mal olduğu ve mal olacağıyla da AK PARTİ’nin yüzleşmesi lazım ve AK PARTİ’yi buraya getiren Anayasa’da devletin laik niteliğini, sosyal bir hukuk devleti olma özelliğini...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bir dakika açalım, tamamlayınız.

ENGİN ALTAY (Devamla) – ...korumak hepimizden daha çok aslında AK PARTİ’nin işi ve görevi olmalıdır. Bu cumhuriyetin laik niteliği, bu devletin hukuk devleti olma özelliği size on beş yıldır bu ülkede iktidar imkânı sağlamıştır.

“Millî eğitimde müfredat değiştiriyorum.” diye müfredattan ve ders kitaplarından Mustafa Kemal Atatürk’ü çıkarmak size bir şey kazandırmayacak. Bir tane tavsiye: Bu milletin, AK PARTİ seçmenleri dâhil, gönlünden ve kalbinden Mustafa Kemal Atatürk’ü silmek sizin haddiniz değil.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Öyle bir şeyimiz yok ya!

ERTUĞRUL SOYSAL (Yozgat) – Öyle bir şey yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Sizin içinde de Atatürk’e sevgiyle, saygıyla bağlı olan insanların olduğunu biliyorum.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Öyle bir çabamız yok.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Öyle bir şey yoksa yapalım bir konferans, Millî eğitim müfredatını yatıralım masaya. Olur mu öyle şey?

ERTUĞRUL SOYSAL (Yozgat) – Yatıralım.

ENGİN ALTAY (Devamla) – Ve göreceksiniz, bazen, insanların dokunduğu şeyler yakar. Bugünlerde sizi yakacak şeylere dokunuyorsunuz, benden söylemesi.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Altay.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Açık söyleyin Sayın Altay, neymiş onlar? Açık söyleyin.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Müfredat, müfredat...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı, buyurun.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Engin Altay bu heyecanlı konuşmasının girişinde siyaset kurumunun itibarını korumaktan bahsetti. MİT, MASAK gibi devlete ait kurumların AK PARTİ teşkilatlarına ilişkin çalışmalar yapıp raporları Sayın Genel Başkanın önüne koyacağına ilişkin bir gazete haberi üzerinden...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Herhangi bir gazete değil ki sizin Pravda yazmış, oradan okuyoruz her şeyi.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – AK PARTİ’nin resmî yayın organı yazdı onu ya, Sabah, Sabah...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

İki dakika süre veriyorum.

Lütfen yeni bir satışmaya meydan vermeyelim.

VI.- SATIŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

4.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, İstanbul Milletvekili Engin Altay’ın 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi’nin birinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine satışı nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; gazeteler her gün birçok söz yazıyorlar, birçok değerlendirmede bulunuyorlar. Şunu çok uygun bulmam: Bir siyasi partiye ilişkin gazetede bir şey yazmış, ben de onu alıp, gelip burada onu sorgulamayı, burada da birtakım imalarda bulunmayı doğru bulmam. Ama, Sayın Altay bir hususu dile getirdi, hemen açıkça ifade ediyorum: AK PARTİ’nin teşkilatlarında, belediyelerinde görevli olanlara, görev alacaklara ilişkin şimdiye kadar ne MİT’ten, MASAK’tan rapor alınmıştır ne de bundan sonra böyle bir usul söz konusudur; tekzip ettik, böyle bir şey yok.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tekzibi MİT yapacak, MİT.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Çünkü bizim yaptığımız çalışmalar halk nezdindeki kişinin performansına bağlıdır, yaptığı çalışmaya bağlıdır; o esas üzerinden bir anlayışla bu çalışmalar yürütülür, teşkilat başkanlıklarına, belediye başkanlıklarına aday gösterilecek isimler bu çerçevede seçilirler. Çünkü devletin kurumlarının şüphesiz böyle bir görev üstlenmesi asla düşünülemez, onların kendilerine ait görevleri var.

Diğer taraftan, birçok aslında değerlendirmede bulundu. Hinlik düşüncemiz filan yok, MHP'yle beraber ortak bir çalışma yaptık. Hinlik bizim aklımıza gelmez Sayın Engin Altay.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Altay'ın aklına gelmiş ama.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Biz on beş senede ne hinliklerinizi gördük Hocam.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Yok, böyle bir şey söz konusu değil.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tabii, tabii!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Vallahi, bu hiç aklımıza gelmedi ya!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Asker kişilerin sivil mahkemelerde yargılanması dümeni, millî orduya kumpas.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – “Ne kandıran ne kanan olmayacağız.” dedik, hep buna dikkat ettik. Eğer siz ortada bir problem görüyorsanız, hukukunuz da var Sayın Engin Altay, gidip dersiniz ki “Efendim, böyle böyle meseleler var, size yanlış aksediliyor.” Bunun da yolları var, mecrası var. Esasen burada yaptığınız konuşma da bu manada bir konuşmadır.

Atatürk Türkiye Cumhuriyeti'nin kurucusudur, hiç kimsenin Atatürk'le, Atatürk'ün Türkiye Cumhuriyeti'nde oynadığı eşsiz rolle bir problemi söz konusu değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Alkışlıyorum bu konuşmayı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Müfredatta da...

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Müfredat değişikliğine bir bakın siz gene de.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Doğru Yol Partisinin grup başkan vekili konuşuyor, merkez sağ.

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Sözde mi, kalpte mi?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Müfredatta da Atatürk'e ve cumhuriyet değerlerine ilişkin her türlü bilgi, norm, kültür çocuklarımıza aktarılıyor. Bu, hepimizin ortak hassasiyetidir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Bostancı.

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Altay.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

26.- İstanbul Milletvekili Engin Altay'ın, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Yani bir açıklamaya muhtaç konu var.

Ben “MİT'in ve MASAK'ın bu konuda bir tekzibi yok.” dedim, AK PARTİ'nin “Böyle bir şey yok.” demesinden olağan ve doğal bir şey olmaz, bunun altını çizmek istiyorum. MİT'ten ve MASAK'tan bu gazeteye tekzip gelmesi gerekir. Normal demokrasilerde bu olur, olağan hâllerde ve şartlarda bu olur, bunu söyledim, bir.

İkincisi: Sayın Bostancı'dan rica ediyorum... Ben kendisinin Atatürk sevgisini bilirim. Ayrıca, Atatürk'ü sevmek zorunda da değil kimse, ona da bir şey demem ama bu milletin, 80 milyonun içinde AK PARTİ'ye oy veren 23 milyon insan da var, bunların tümünün Atatürk sevgisiyle dolu olduğunu ben biliyorum. Ben yıllardır söylüyorum, Adalet ve Kalkınma Partisinin kimi üst düzey yöneticilerinin Atatürk'le sorunu var kardeşim, bunu söylüyorum, durum bundan ibaret.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yani bunu ölçmek Sayın Altay'a mı kalmış?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Var, beyanları var, söyleyeyim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kimin ne kadar sevgisi var, kimin ne kadar sevgisi yok, Sayın Altay mı ölçecek bunları?

ENGİN ALTAY (İstanbul) – Tamam, cevap ver, konuşalım.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, gruplar adına konuşmalar tamamlandı.

Birinci bölüm üzerinde şahıslar adına konuşmalara geçiyoruz.

Daha önce alınmış olan Danışma Kurulu kararıyla şahıslar adına konuşmalar da beşer dakikadan onar dakikaya çıkarılmıştı.

İlk söz İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'a aittir.

Buyurun Sayın Eseyan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Buyurun, süreniz on dakika.

MARKAR ESEYAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif'in birinci bölümü üzerinde şahsım adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu ve siz değerli vatandaşlarımızı da saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Üyesi bulunduğum Anayasa Komisyonunda altmış üç saat boyunca değişiklikler hakkında çoğunlukla nezh bir tartışma imkânı yakaladık. Bu, olumlu bir durumdu, görüşülen teklifin kendisi kadar önemliydi. Elde ettiğimiz sonuç kadar, vatandaşlarımızı üzecek, rahatsız edecek görüntülerin ortaya çıkmaması için özen gösteren tüm parti gruplarına ve grup başkan vekillerine öncelikle burada teşekkür etmek istiyorum.

Zarfin mazruf kadar, üslubun da içerik kadar önemli olduğu birçok kez zikredildi burada. Kötü bir dil, saygısız bir tavır şüphesiz uzlaşma ve sonuç alma süreçlerine zarar verecek, demokratik kültürün gelişmesini aksatacaktır. Meclisin izzetinin zarar görmesine de vatandaşlarımız hangi gerekçeyle olursa olsun hoş bakmamaktadır. Bu Gazi Mecliste bizleri seçen vatandaşlarımızın vekilleri olarak görev yaptığımıza göre, asil aktör olan aziz milletimizin eğilimlerine uygun davranmak zaten bir tercih olamaz; bir zorunluluktur, bir ödevdir. Bununla birlikte, AK PARTİ ve MHP'nin Meclisin daha verimli, etkin ve şeffaf çalışmasını hedefleyen bu ortak değişiklik teklifinde muhalefetin verdiği değişiklik önermeleri çoğunluk olarak maalesef maddenin olgunlaşmasına dair değil, teklifin ya tamamen ya da görüşülen maddenin veya fıkranın olduğu gibi geri çekilmesi şeklinde oldu. Oysa bu teklifin birtakım maddeleri 24'üncü Dönemde üzerinde uzlaşılmış metinlerden oluşuyordu.

MURAT EMİR (Ankara) – Hangileri?

MARKAR ESEYAN (Devamla) – 4 madde.

Bu da en azından uzlaşılan maddeler üzerinde zamanla aktüel siyasi şartlar değişmiş olsa da bir uzlaşma, konuşma imkânı olduğuna dair bir delildi. Komisyonunda ve Genel Kurulda bu konuya değinen teklif sahipleri esasında bu imkâna dikkat çekmek istediler ama “Ya bizim istediklerimiz tamamen yerine getirilir ya da bu değişiklikleri yaptırmayız.” anlayışıyla muhatapları ikna etmek, takdir edilir ki sonuç verecek bir yöntem değildir. Muhataplar bu türden kategorik yaklaşımlar karşısında gittikçe duyarsızlaşırlar. Sürekli olumsuz tavır gösterenler, çoğunlukla hakarete veya gerçek dışı ithamlarda bulunanlar bir süre sonra muhatap alınmama riskiyle yüzleşirler. Bu, hepimiz için geçerli olan cezası peşin ödenmiş bir tavır bozukluğudur, yanlışlığıdır. Burada herhangi bir muhalefet partisinin bir anayasa, yasa veya tüzük değişikliğinde bu değişikliğe siyasi veya türlü gerekçelerle kategorik olarak karşı olsa bile ortak çalışma çağrılarında olumlu yanıt vermesi, hazırlık aşamalarında bulunmaları gerektiği bir kez daha ortaya çıktı. Bu, muhalefetin karşılayamadığı hayati bir eksiklik olmaya devam ediyor. Keşke CHP Genel Başkanı Sayın Kılıçdaroğlu 16 Nisan referandumunda kabul edilen Anayasa değişikliği hazırlık sürecinde olduğu gibi, Tüzük değişikliğinde de kendisine yapılan çağrılara olumsuz yanıt vermese, CHP olarak ön hazırlık süreçlerinde yer alınabilseydi. Böyle bir tercih Anayasa veya tüzük değişikliğine “evet” demek anlamına gelmez, sadece muhalefetin etkinliğini artırır. Ana muhalefet partisi değişikliklere dönük yine olumsuz oy kullanabilir ama süreçlerde kendi fikirlerinden yararlanmayı mümkün kılabilirdi. Böylelikle siyasette normalleşmeye de katkı yapılmış olunurdu. Kim bilir, arzulanmayan belki de bu normalleşmenin ta kendisidir. Dolayısıyla “Görüşlerimiz dikkate alınmıyor, bizi dinlemiyorlar.” serzenişi boşa düşmektedir. Değişikliği kategorik olarak reddetmek bir uzlaşma teklifi veya tartışma tekniği olamaz. Engelleme yöntemi demokratik bir haktır, doğrudur ancak bir muhalefet tarzı sadece engelleme yöntemi üzerine inşa edildiğinde çok tabiidir ki muhatap da bu engellemeleri aşmaya çalışacaktır. Sadece ve yalnızca engellemelere odaklanmış bir muhalefet stratejisinde uzlaşma yolları zarar görecektir, üstelik bu kolay yol onu tercih edenler için de kısıtlayıcı, nesneleştirici bir handikap olacaktır.

Her şeye rağmen Komisyonunda muhalefetin görüşleri tarafımızca dikkatle dinlenmiş, bazı değişiklikler de yapılmıştır. Kimse de bu öneriler dikkate alındığı için muhalefetten teklifin tamamına “evet” demesini beklememektedir. Parlamento tabii ki konuşma mekânı olduğu kadar milletimizin beklediği hizmetlerin kanuni altyapısını hazırlama yeridir. Bu manada İç Tüzük’ün verimsiz, hantal yapısını tüm partiler kabul etmekte. Tabii bu konudaki fikir birliği, değişikliğin nasıl olması gerektiğiyle ilgili farklı yaklaşımların ortaya çıkacağı gerçeğini de dışlamamaktadır. Kanunlar ve tüzükler çok önemlidir, lakin kendi başına demokrasi kültürü yaratmazlar. En mükemmel metinlerin bile buna tek başına gücü yetmez. Kaldı ki beşerî noktada mükemmel metinler yoktur. Umulan, sürekli ve olumlu yönde gelişen metinlerin varlığıdır. Bizler bu nedenle teamüllere, içtihatlar ihtiyacı duyarız. Bunlar bizim davranış kodlarımızdan neşet ederler. Nasıl davranıyorsa gelenekler o şekilde yerleşir. Bu Tüzük değişikliğinde de içtihat veya teamül olmuş bazı yerleşik tercihlerin maddelere yansıdığını görüyoruz. Zaten bizler ancak yapıcı, saygılı, empatik ve bağcıyı dövmeye değil, üzüm yemeye dönük çabalarla bu düzenlemeleri daha da mükemmelleştirebiliriz.

Önerilen teklif, bu iyi niyetlerle hazırlanmış, Meclisin daha verimli ve etkin çalışmasını hedeflemiştir. Altında başkaca bir gerekçe veya niyet yoktur. Muhalefetin sesinin kısılması asla hedeflenmemiştir. Önceki Anayasa değişiklik teklifinde ve karşımıza çıkan türlü görüşmelerde sıklıkla karşılaştığımız gibi her teklifi, her değişiklik önerisini kötücül bir failin kötücül tuzakları gibi görmek eğiliminden artık vazgeçilmeli, işin nesnel muhtevasına yapıcı bir şekilde odaklanılmalıdır. Bunu maalesef bu Parlamento çatısı altında olması gerektiği kadar sık göremiyoruz. Bir konuyu kamuoyuna olduğundan daha farklı, olumsuz gösterme gayreti, olguları kendi nesnel çerçevesinde ele almayı engellediği gibi aslında kolaycılığa kaçmak ama bunun karşılığında aktif, etkin siyasetten uzaklaşmak anlamına gelmektedir ve bu üzücüdür. Kamuoyu bizlerden retorik ve sloganlar değil, sorunlara çözüm üretmemizi beklemektedir. Öz yoksa retorik kimseyi tatmin etmez. Uzun vadede bu zaaf taşınamaz hâle gelir.

Sorun çözmek, hizmet etmek sadece iktidarların görevi olamaz. Muhalefet demokrasinin olmazsa olmaz, tamamlayıcı ve temel aktörleridir, son derece saygıdeğerdir ama muhalefet faaliyeti özellikle beka sorunlarında yük artırma, zaaf yaratma şeklinde değil, açık kapatma, yük alma noktasında olmalıdır. 15 Temmuzda tarihî bir direniş sergileyen bu Gazi Meclisin saygıdeğer üyelerinin bunu yapabilme kapasitesine sahip olduğuna dair inancım güçlü. Dünyanın içinden geçtiği bu şiddetli türbülansla Meclisimizin göstereceği gayret, iş birliği, yerli ve millî tavır sıradan dönemlerden çok daha kritik bir işleve sahiptir, hatta bu zorunlu bir görevdir. Beka sorunlarını bir iç siyaset malzemesi olarak tüketme eğilimi ülkemize zarar verdiği gibi vatandaşlarımızın sağduyusundan da geri dönecektir, dönmektedir. İşte o zaman, dün kürsüye geçirdiği siyah örtüyü muhalefet kendi üzerine gönüllükle giymiş ve aslında kendi kendisini kendisi susturmuş olacaktır, bunun devası da tüzüklerde bulunamaz.

Konuşmamı bitirirken bu Tüzük değişikliğinin ülkemize hayırlar getirmesini diliyor, aziz vatandaşlarımıza ve Genel Kurula tekrar saygılarımı sunuyor, beni sükûnetle dinlediğiniz için de hepinize çok teşekkür ediyorum, sağ olun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Özel, buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Eseyan...

BAŞKAN – Ben duydum, dinledim. İsterseniz buyurun, iki dakika süre vereyim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Tamam. Aslında ilk kez hatibi överek bir şey isteyecektim ama neyse.

BAŞKAN – Buyurun.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

5.- Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, İstanbul Milletvekili Markar Eseyan'ın 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İlk kez bir sataşmaya cevap vermeyi isterken hatibin üslubunu övecektim ama orada izin vermedi Başkan, sataşmaların farkında olduğunu söyledi.

İktidar partisi böyle bir dille muhalefeti eleştirse benzer bir dille muhalefet edildiğine bugünkünden çok fazla tanık olur ama içerik olarak çok itiraz edeceğim şeyler var.

Öncelikle, Sayın Genel Başkanımızın, hem 16 Nisan referandumuyla ilgili hem de daha sonra İç Tüzük değişikliğiyle ilgili yaklaşımı şuydu: Birincisi, partilerin genel başkanları yerine partilerin grup başkanları davet edilerek bir farklı yaklaşım içine girilmişti. Grup başkan vekilimiz görevlendirildi, hukukçu grup başkan vekilimiz. Gittiğimiz toplantıda meşru görmediğimiz, meri ama meşru olmayan bir Anayasa'ya uyum yapacak böyle bir tüzük değişikliğinde olmayacağımızı ama geçmişteki uzlaşlar üzerinden yol alındığı takdirde buna katkı sağlayacağımızı defalarca söyledik. Orada daha sonra ve Komisyonunda ama Sayın Eseyan'ın söylediği sadece engellemeye tabi bir muhalefet anlayışı Komisyonunda bizi dinleyen ve dikkate dinleyen Anayasa Komisyonu üyelerinin genelinin paylaşacağı bir kanaat olamaz, sizin de samimi kanaatinizin bu olduğunu düşünmem. Ama şöyle bir şey var: “Yararlanılmadığı düşüncesi yanlışır.” diyorsunuz. Alt komisyon kuruldu, on iki saat herhâlde çalıştı. On iki saatlik bir çalışmada iki kelime değişti. Üst komisyonunda ben sadece geneli üzerinde yetmiş dokuz dakika konuştum, 35 sayfa tutanak var. 70'e yakın milletvekilimiz bir hafta boyunca son derece içerikli cevaplar verdiler, üst komisyonunda da iki kelime değişti ve esas zaten uzlaş olacaksa, ortaklaşma olacaksa onun için komisyon var. Siz bir başka siyasi partiyle alternatif komisyonlar kurun, kapalı kapılar ardında bir şeyler yapın; yasamada bu yok. Yasama faaliyeti...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Başkanım, müsaade eder misiniz?

BAŞKAN – Tamamlayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Bizi buraya yollayan irade şunu demiyor: “İşte, partiler kendi aralarında alternatif komisyonlar oluştursunlar, gayriresmî komisyonlar oluştursunlar, informal temaslar gerçekleşsin, içeride ne konuştukları bilinmedikten sonra çıkılsın esas komisyonda şekil şartı tamamlansın.” Esas bunun demokrasiyle bağdaşır tarafı yok. Tam tutanak altında, herkesin gözünün önünde oturup açık açık “Daha iyi bir iç tüzüğü nasıl yapabiliriz?” konuşulabilir, karşıdaki iktidarın demokrasiden nasiplenmesi olması gerektiği kadersa orada da gelen itirazlar üzerine “Evet, burayı değiştiriyorum, bunu şu yüzden kabul etmiyorum...” Biz sadece engellemek üzere değil, son derece içerikli şeyler konuşurken, esas iktidar partisi milletvekillerinin sadece “Süre bitsin de konuşmalar tamamlansın da ‘hayır’ diyelim bu önerilere, geçelim.” yaklaşımında olması bizi üzdü. Eğer samimiyetle bizimle etkileşim içinde olmak ve metni düzeltmek isteseydiniz günlerce, saatlerce bu imkân vardı ama elinizin tersiyle ittiniz.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Şahıslar adına ikinci ve son konuşmacı Ankara Milletvekili Murat Emir.

Buyurun Sayın Emir. (CHP sıralarından alkışlar)

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Önümüze getirilen ve on beş gündür neredeyse sabahlara kadar çalıştığımız, bu, bize göre -tanımlamakta güçlük çekiyorum ama- asla kabul edilemez, her yönüyle sakat İç Tüzük Teklifi'yle ilgili görüşlerimi ifade etmek üzere söz aldım.

Değerli arkadaşlar, bu İç Tüzük Teklifi bizim önümüze nasıl geldi diye kısaca bir bakacak olursak, öncelikle, devletin ve bütün kurumlarının sizin bilginiz dâhilinde ve aktif katılımıyla FETÖ terör örgütüne terk edildiği bir süreçten geçtik. Sonrasında, haber alınan, öngörülen, bir yere kadar izin verildiği konusunda ciddi şüpheler olan ve sonuçlarından sonuna kadar yararlandığınız bir darbe girişimi ve onun sonrasında, hemen 20 Temmuzda olağanüstü hâl ilan ederek ve bizim anayasal düzenimizi ayaklar altına alarak yürüttüğünüz bir süreç ve o süreçte mühürsüz bir seçimle Yüksek Seçim Kurulunun kendi kanununu ve uygulamalarını yok saydığı bir uygulamayla elde ettiğiniz Anayasa değişikliği. Öyle bir Anayasa değişikliği ki, tüm muhalefetin susturulduğu, demokratik yolların tıkandığı, medyaya el konulduğu ve muhalefetin sonuna kadar sesinin kısıldığı bir süreçte bir Anayasa değişikliği gerçekleştirdiniz.

Ne yaptınız? Tekleştirdiniz, egemenliği bir kişiye teslim ettiniz, kuvvetler ayrılığını yok ettiniz ve işte onun sonucunda da değersizleşen ve işlevsizleşen bir Meclis. Peki, ne kalmıştı geride? Geride kalan işte bu kürsüydü. Şimdi, Meclisi değersiz gören, millî iradeyi değersiz gören, kendisine oy verenler dışındaki millî iradeyi yani milleti yani halkı terörist ilan eden ve onların temsilcilerine “Konuşmasınlar,

fazla uzatıyorlar, biz kendi gündemimizi belirleyelim ve bir an evvel kendi yasalarımızı canımız nasıl istiyorsa öyle geçirelim.” diyen bir anlayışla karşı karşıyayız ve o anlayışın getirdiği işte bu İç Tüzük Teklifi’yle karşı karşıyayız.

Ne yapmışlar arkadaşlar, kısaca söylersek; ellerine almışlar İç Tüzük’ü “Muhalefet nerede konuşuyordu?” diye bakmışlar ve nerede konuşuyorsa muhalefet ya yok etmişler ya da kısaltmışlar konuşma sürelerini. Buradaki konuşmaları, tartışmaları, katkıları, eleştirileri, araştırma önermelerini değersiz gören, zaman kaybı gören ve “Biz bir şekilde, mutlaka hızlanacağız.” diyen anlayış aslında çoğulculuğu da demokrasiyi de hukuk devletini de ve dolayısıyla millî iradeyi de hiçe sayan anlayıştır.

Değerli arkadaşlar, süreç son derece yanlış işletilmiştir. Süreçte Parlamento geleneğinin aksine hiçbir şekilde katılımcılık ve çoğulculuk aranmamıştır. Bakınız “On beş güne yakın çalıştık, muhalefet katkı vermedi.” diyorsunuz, muhalefet size çok katkı verdi ancak iki kelimeyi değiştirmekten daha fazla öteye bir cesaret gösteremediniz. Örnek mi istiyorsunuz? Hemen verelim. Usulle ilgili tartışmaları üç dakikayla sınırlayan düzenlemeyle ilgili biz dedik ki: “Bu, Meclis Başkanına dahi güvenmemek anlamına gelir. Niye bu inisiyatif alıyorsunuz? Zaten üç dakika konuşuluyor. Bırakın, çok ciddi, kritik bir konu konuşulurken Meclis Başkanı değerlendirsın ve on dakika süre verebilsin. Meclis Başkanı niye hizaya getirmeye çalışıyorsunuz?” Sayın Başkan da aynen bu şekilde bir konuşma yaptı. Peki, ne oldu? En ufak bir değişiklik oldu mu? Olmadı. Bakın, sizlerin bunu değiştirecek cüreti dahi yok, açıkça ifade ediyorum, cüretiniz dahi yok, virgülüne dahi dokunamazsınız.

Bir nokta daha, deniyor ki: “Biz anlaştık, anlaşılan metinleri getirdik.” Biraz önce sordum, 18 madde, kaç maddede anlaşılmış? 4 maddede. Hani anlaşılmıştı? Bakın, değerli arkadaşlar, bu, boş bir palavradır. Önemli olan, kritik maddelerde asla ve kata anlaşma söz konusu değildir. Muhalefet dışlanmıştır. Dayatmacı bir anlayışla gelinmiştir.

Örnek mi istiyorsunuz? Bakın, bizim burada olmazsa olmazlarımız, başından beri, televizyonun bu bütün çalışmaları naklen yayınlamasıdır. Neden korkuyorsunuz? Gerekcede de yazıyor, Sayın Eseyan da dedi: “Şeffaflığı sağlayacağız.” Şeffaflığın “ş”si var mı burada? Hangi hükümle şeffaflığı sağlıyorsunuz? Bu konuşmaları milletin gözünden niye kaçırmaya çalışıyorsunuz? Hangi korkunun ürünüdür bu?

Değerli arkadaşlar, bu, bana Shakespeare’in ünlü Venedik Taciri oyununu hatırlattı. Hem edebî açıdan değerlidir hem de hukuk sosyolojisi açısından son derece önemsenir bu yapıt. Bir mahkeme salonunda, alacaklı borçludan 1 kilo et alma hakkına sahiptir, o da o kişinin kalbini tercih eder. Evet, lafzi olarak bakarsanız, o kalp, borçlunun vermesi gereken bir borçtur ama hukuk bunu asla kabul etmez. İşte, bu anlaşma metninin kalbi, değerli arkadaşlar, süresiz, Meclis Genel Kurulu çalıştığı sürece olması gereken Meclis yayınıdır ve siz bundan bilerek, isteyerek ve ısrarla kaçırıyorsunuz çünkü bu tartışmalardan korkuyorsunuz. Bu Meclisi, bu kürsüyü milletin gözünün önünden kaçırmaya çalışıyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bir olmazsa olmazımız daha, hiçbir şekilde anlaşılamayan noktalardan birisi de yoklamadan kaçmaktır. Bir milletvekilinin, bir Meclis grubunun, hele hele Hükûmet grubunun, o tasarının veya teklifin sahibi olan grubun yoklamadan kaçması, okulu kırmaya çalışan yaramaz öğrenciler gibi Meclisten kaçmaya çalışmasını nasıl kabul edebilirsiniz? Bu millete borcunuz bu kadar mıdır? Bu açılardan hiçbir şekilde anlaşma olmamıştır ve bu “anlaşıldı” lafi, son derece büyük bir palavradır; bunun altını çizmek istedim.

Anayasa’ya aykırılıklarını vaktim kalmadığı için söyleyemiyorum bile ama son derece açık ve Anayasa Mahkemesinin, gerçekten bir mahkeme olsa, gerçekten hukuki bir değerlendirme yapsa mutlaka bizim demokratik hukuk devletimize sahip çıkmak adına birçok maddeyi ihlal ettiğini tespit etmesi gerekir. Bunların en başında gelen, 83’üncü maddedir. Yani ne? Milletvekili dokunulmazlığı.

Değerli arkadaşlar, bu kürsü, özgürlüğün kürsüsüdür. Bakın, bu Meclis Kurtuluş Savaşı'nı verirken, Polatlı'ya kadar düşman gelmişken bu Mecliste tartışmalar bitirilmemiştir, “Yeteri kadar konuşulmuştur.” denilmemiştir ama işte o gün dahi değer verilen kürsünün bugün sesi kısılmak istenmektedir.

Milletvekiline “hakaret” gibi bir kavramla, müphem bir kavramla cezalandırılma, Meclisten çıkartma ve gerektiğinde bize göre ahlaki de olmayan, vicdani de olmayan ve hiçbir milletvekiline yakışmayan bir biçimde para cezasıyla terbiye etme sonucunu getiriyorsunuz. Bunu ne hakla yapıyorsunuz?

Bakın, bir milletvekili sokakta konuşacak, bir vatandaş sokakta konuşacak ama gelip bu kürsüde onu söyleyemeyecek. Ne olacak? “Hakaret ettin.” olacak.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu kürsüde ayakkabı kutuları konuşulmuştur, bu kürsüde kadın cinayetleri konuşulmuştur, bu kürsüde milyarlık kol saatleri konuşulmuştur, bu kürsüde size yakın vakıflara, kurumlara peşkeş çekilen kamu arazileri konuşulmuştur, bu kürsüde Deniz Feneri konuşulmuştur. Bunlar konuşulmayacak da ne konuşulacak bu kürsüde? Dolayısıyla arkadaşlar, bu yaptığınızın ne demokrasiyle ne de millî iradeye saygıyla en ufak bir ilgisi yoktur.

Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozan milletvekilini cezalandıracaksınız. Kimin huzurudur bu; bu, kimin huzurudur? Sizin huzurunuz mu? Bakın, yıllarca rahmetli Kamer Genç buraya bir deniz feneriyle geldi. Büyük bir yolsuzluk vardı ve sizin o zamanlar FETÖ'cü hâkimler marifetiyle sakladığınız ve cezalandırılmasının önüne geçtiğiniz bir yolsuzluktu. İnsanlarımızın dinî duyguları istismar ediliyordu ve siz de buna göz yumuyordunuz ve o deniz feneri her geldiğinde sizin huzurunuz bozuluyordu. Şimdi, bir milletvekili buna benzer bir materyalle buraya çıkınca “Huzurumuz bozuldu, atalım bunu.” mu diyeceksiniz?

Bakın, hakareti, huzuru bir çoğunluğa, bir salt çoğunluğa, Genel Kurulun çoğunluğuna, hem de sizin gibi demokrasiyi içine sindirememiş ve kararlarını parmak sayısına indirgemiş bir çoğunluğun takdirine terk edemeyiz arkadaşlar ve şunu bilin: Biz, ne sizin getirdiğiniz İç Tüzük kısıtlamalarından ne para cezalarınızdan ne sınırlamalarınızdan korkmuyoruz. Biz anlatacağlarımızı burada da anlatırız, bu ülkenin her yerinde anlatırız, herkes duyana kadar anlatırız, siz duyana kadar anlatırız, saraydaki duyana kadar anlatırız.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, sayın konuşmacı, kürsüde hemen daha girişte “Halkı terörist ilan eden anlayış” diyerek açık bir sataşmada bulundu. Bu çerçevede söz talep ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

LEVENT GÖK (Ankara) – Siz öyle mi dediniz Sayın Bostancı? Öyle bir ifadeniz oldu mu? Sanki öyle bir şey demişsiniz gibi duydum ama.

BAŞKAN – Sataşmayı sataşmadan konuşma ümidiyle, umuduyla verdim.

Buyurun.

VI.- SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

6.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın, Ankara Milletvekili Murat Emir'in 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin birinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan, bu “terörist” lafı üzerinden polemik çevrilmesi, iyi bir şey değil, esasen size de bir şey kazandırmaz. Referandum kastediliyor yani ben de desem ki: Ellerim ıslak, şimdi denizden geliyorum, beni atmışlardı denize bütün milletle birlikte, “evet” verenlerle birlikte... Referandum çerçevesinde birtakım çevrilmiş olan ve uygun düşmeyen polemikleri bir kenara bırakmak lazım. Sonuçta “evet” ve “hayır” verenler, meşru bir şekilde kararlarını ortaya koydular. “Evet”in de “hayır”ın da meşruiyeti mukabilidir, bunu da unutmayalım. Biz de bu istikamette bir anlayış, bir demokratik tutumla referandumu gerçekleştirdik.

Şimdi, sayın konuşmacı, muhalefetin konuşma sürelerinin kısıtlandığından bahsetti, sürelerin kısıldığından. Ben de desem ki: Hayır, kısılmıyor. Bu da bir polemik olur. Ben size diyorum ki: Bu Mecliste 550 vekil var mı kardeşim? 550 vekil var. Bu arkadaşlar eşit mi konuşma hakları bakımından? Eşit. Eğer buradaki kişiye bir dakika düşüyorsa buradaki kişiye de bir dakika düşüyor mu? 550 dakikalık konuşmanın içinde 317 dakika milleti temsil eden bu insanlara, 233 dakika da milleti temsil eden bu kesime değil mi? Oturun, matematiğini yapın, buradaki yasa tasarılarında, konuşmalarda kime ne düşüyor ama biz buraya ne getirmişiz; matematik çerçevesinde cevap verin. Matematiğe vurursanız muhalefetin söz hakkının kısıtlanmadığını, aksine, muhalefete kesinlikle daha fazla söz hakkı verildiğini görürsünüz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Vay anam vay, vay.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Matematik, matematik; yoksa laf çevirme değil.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Demokrasi, demokrasi.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Yani değerli konuşmacıyı biliyoruz, “palavra” gibi biraz sınırları aşan, “Cüretiniz yoktur.” gibi biraz kıskırtıcı sözler, emin olun, kulağa çok hoş gelmedi.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MURAT EMİR (Ankara) – Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Emir.

MURAT EMİR (Ankara) –İfade etmediğim bir şeyi ifade etmişçesine söyledi Sayın Başkan, bir düzeltme ihtiyacım var.

BAŞKAN – Mesela neyi ifade ettiniz?

MURAT EMİR (Ankara) – Ben “Muhalefetin sesi kısılıyor.” derken tüm Meclisin sesinin kısıldığını ifade etmeye çalışmışım ama onu oradan biraz daha ayrıntılı söylemeye ihtiyacım var, izin verirsiniz... Önemli bir konu.

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Emir, hadi “Muhalefete fazla söz hakkı veriyor.” dedi Sayın Bostancı, bir kereye mahsus verelim ama bu, zorlama bir şey oldu.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sataşma yok ki ortada ya.

BAŞKAN - Siz söylediniz ya “Muhalefete söz hakkı doğuyor.” diye.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Öyle söyledi, “Sesimizi kısıyorsunuz.” dedi. Söylediğini inkâr ediyor adam.

BAŞKAN - Muhalefete fazla söz hakkı doğdu.

Buyurun.

7.- Ankara Milletvekili Murat Emir'in, Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı'nın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MURAT EMİR (Ankara) – Değerli arkadaşlar, şöyle söyleyeyim: Benim matematiğimden hiç şüphe etmeyin, CV'ye bakarsanız görürsünüz, orada bir sorun yok.

“Muhalefetin sesi kısılıyor.” dememizin temel sebebi, iktidar partisine ait milletvekillerinin ve iktidara sonradan ne şekilde eklemleendiğini bilemediğimiz grubun milletvekillerinin konuşma hakkını kullanmamasıdır. Örnek mi istiyorsunuz? Alt komisyon ve komisyon raporlarına bakarsınız, tutanaklarına bakarsınız. Ha, “Bizim ona bakacak vaktimiz yok, acelemiz var.” diyorsanız, birazdan maddelere geçeceğiz, maddelerde bakalım iktidar ve MHP Grubu, konuşma hakkını kullanıyor mu, kullanmıyor mu? Öyle ya burada -ciddi maddeler gelecek- o ciddi maddelerde sizlerin görüşleri olmayacak mı?

Değerli arkadaşlar, bunları bırakın, burada söz konusu olan, muhalefetin söz hakkının kesilmesidir çünkü iktidar zaten bundan imtina etmiştir, bundan vazgeçmiştir, iradesini devretmiştir; bunu da hepiniz bilmektesiniz.

Değerli arkadaşlar, bunun ötesinde şunun da bilinmesini istiyorum: Bakın “millî irade” denen şeyi burada titizlikle, ısrarla ve büyük bir özenle korumak zorundasınız. Buradaki iradenizi teslim ettiğiniz zaman, gün gelir devran döner ve siz de 2001 yılında Bülent Arınç'ın veya Ahmet İyimaya'nın düştüğü duruma düşersiniz. Bakın, o günlerde, 2001 yılında gelen teklife, İç Tüzük Değişiklik Teklifi'ne neler söylediklerine bakın, mahcup olmayın. Gelin, burada gereğini yapın, cüretli davranın, cesur davranın ve bu kadar antidemokratik bir İç Tüzük değişikliğine, en azından bir nebze olsun değiştirmek noktasında katkı verin ve söz hakkınıza sahip çıkın diyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi soru-cevap işlemi gerçekleştireceğiz on beş dakika süreyle. Sürenin yarısını soruya, yarısını da cevaplara ayıracağız.

Sırayla söz veriyorum.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, 16 Nisan 2017 tarihinde olağanüstü hâl yönetimiyle referandum yaptınız. Parlamenter sistemi zayıflattınız, Meclisin sesini kısıttınız, yetkisini azalttınız. Kuvvetler ayrılığı ilkesini yok ettiniz, kuvvetler birliğini yarattınız. Bütün yetkileri de tek kişide, Cumhurbaşkanında toplayarak demokratik hukuk devletini ortadan kaldırdınız. Yargıyı iktidarınıza bağladınız, bağımsız yargıyı yok ettiniz, taraflı bir yargıyı ortaya çıkardınız. Şimdi de Meclis İçtüzüğü'nde 18 maddeyi değiştirerek bu değişikliği aynen geçirirseniz Meclisin itibarı iyice kaybolacak, etkisiz ve yetkisiz duruma gelecektir. Gelin, bu değişiklikten vazgeçin, demokrasimizi ve parlamenter sistemimizi daha fazla yaralayamayın. Bu parlamenter sistemimize sahip çıkalım diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Emir...

MURAT EMİR (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, burada bir “hakaret” düzenlemesi yapılıyor ve hakaret eden milletvekiline bir cezai yaptırım öneriliyor.

Değerli arkadaşlar, buradaki “hakaret”in ne olduğunun Komisyon tarafından ve teklif sahipleri tarafından açıklanması gerektiğini düşünüyorum çünkü eğer Türk Ceza Yasası kapsamında olan bir “hakaret” düşünülüyorsa bu zaten suçtur. Dolayısıyla zaten suç olan bir şeyin İç Tüzük’te yer almasına gerek yoktur, ihtiyaç yoktur. Bundan daha geniş bir kavram olarak düşünülüyorsa da bu, son derece tehlikelidir ve bu, milletvekilinin iradesini Meclis çoğunluğuyla sınırlayan ve Meclis çoğunluğunun iki dudağı arasına bırakan bir uygulama olacaktır, düzeltilmesi gerekir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler.

Mevcut İç Tüzük’te buradaki görüşmelerin yayınlanmasıyla ilgili bir hüküm yok, dolayısıyla ucu açık. Yani TRT’yle yapılacak bir protokolle buradaki bütün görüşmelerin yayınlanması mümkün fakat bir düzenleme getiriliyor, bu da “İki saat uzatıyoruz yayını.” diyerek bir lütf gibi sunuluyor. Şimdi, “Bu, aslında bir sınırlamadır.” diye yorumluyorum ben buradaki görüşmelerin yayınlanması açısından ve şunu söylüyorum: Yani hem Genel Kuruldaki hem komisyonlardaki görüşmeler halkı doğrudan doğruya ilgilendiren, onlarla ilgili konular. Bunların tamamının yayınlanması konusunda nasıl bir engel var? Bundan neden rahatsız oluyorsunuz? Bir tane mantıklı açıklaması var mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Erkek...

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

AK PARTİ Sayın Grup Başkan Vekili “Matematik hesabıdır bu çalışmalar, konuşmalar.” dedi. Hâlbuki çoğulcu, katılımcı çağdaş demokrasilerde iç tüzükler, çoğunluğun, iktidarın gücünü sınırlayan, dengeleyen belgelerdir ve öyle de olmalıdır ama bunu bir matematik hesabına indirgemek, demokrasi açısından bence doğru değil. Bu konuda teklif sahipleri ne düşünüyor, onu merak ediyorum.

İkincisi: İç Tüzük’ün 181’inci maddesi aynen şöyle diyor: “İç Tüzük değişiklik teklifleri hakkında, kanun teklifleri hakkındaki hükümler uygulanır.” Yani İç Tüzük 181’e göre görüşmemiz lazım burada ama 91’inci maddedeki “Temel kanunlar” başlığı altında görüşüyoruz. Orada da şöyle diyor: “İç Tüzük’ü bütünüyle veya kapsamlı olarak değiştiren teklifler...” Bu 16 maddelik teklif, İç Tüzük’ü kapsamlı olarak ve gerçekten bütünüyle değiştiren bir teklif midir, temel kanun olarak görüşülmesi doğru mudur; düşüncelerinizi almak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan...

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Metnin gerekçesinde etkin, verimli, sağlıklı çalışmadan söz edildi. Bu açıklama hem Komisyondaki hem de buradaki konuşmalarda da sıkça dile getirildi. Acaba etkin, verimli ve sağlıklı bir çalışma için işaret diline mi ihtiyacımız var? Konuşmak, anlatmak, konuşurken ve anlatırken anlatım özgürlüğü kapsamında birtakım araçlardan yararlanmak, bunlar yerine bir işaret dili mi önerilmektedir? Suskun, tartışmayan, görüşlerini açıklamayan ve birbirinin düşüncelerini bilmediği için birbirinden uzak duran, sözle ifade edilen insan gücünün anlatılmadığı bir ortamda nasıl etkin, verimli bir çalışma gerçekleşecektir; bunu sormak isterim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de geçen gün geneli üzerindeki soru-cevap kısmında TRT yayınlarıyla ilgili bir soru sormuştum, Sayın Başkanımız Bahçekapılı da gayet ayrıntılı, sayısal ve yararlandığımız istatistiklerden bahsetti ama asıl bizim burada sormak istediğimiz, yayının iki saat uzatılması, evet, tamam ama neden geneli, bütün görüşmelerin tamamı yayınlanmıyor, bu konudaki çekinceyi tam olarak bize açıklar mısınız?

Bir de düzenlemenin 9'uncu maddesinde, İç Tüzük'teki madde 73'te, Hükümetçe hazırlanan kanun tasarılarının Meclis Başkanlığı tarafından ilgili komisyona havalesi durumu... Baktığımız zaman kullanılmamış bir madde, bir durum ancak etkin ve verimli çalışma noktasında böyle bir düzenlemeye neden ihtiyaç duyuldu, bunu da sormak istiyorum ayrıca.

BAŞKAN – Sayın Tüm...

MEHMET TÜM (Balıkesir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Cumhuriyet davası 3'üncü gününde de devam etmektedir. Davanın 2'nci gününde dokuz aydır tutuklu olan Cumhuriyet gazetesinden Güray Öz, FETÖ şüphelisi bir kişiyle iletişim kurduğu suçlamasına: “İletişim kurduğum iddia edilen kişi Çankaya’da bir pidedir. Ben arada bir pide ısmarladığım pidedinin, hakkında soruşturma yürütülen bir kişi olduğunu bilme şansına nasıl sahip olabilirim?” Bu çerçeveden hareketle, Cumhuriyet yazarlarının bu şekilde saçma gerekçelerle iki yüz altmış gündür tutuklu olması, FETÖ davasını sulandırmakta mıdır?

Gazetecilere açılan davalar nedeniyle sıfıra inen uluslararası itibarımız nasıl düzeltilecektir?

FETÖ'den yargılanan bir savcının hazırladığı iddianameyle Cumhuriyet yazarlarının FETÖ'den suçlanması yasal mıdır, vicdani midir?

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Başkan, bu çatı altındaki üç siyasi parti acaba Halkların Demokratik Partisinden ayrı bir hukuka mı tabi? Örneğin, Halkların Demokratik Partisinin milletvekilleri cezaevlerini ziyaret edemiyor, Eş Genel Başkanlarını, milletvekillerini ziyaret edemiyor.

Sayın Başkan Vekiline sormak isterim: Bunu gerçekten hangi hukuka dayandırıyorsunuz? Bu, bu Meclisin saygınlığına bir gölge düşürmüyor mu? Bununla ilgili değerlendirmesini dinlemek isterim.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Yiğitalp...

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Başkan, dün Diyarbakır’da başlayan adalet ve vicdan nöbetine karşı, il valiliği ve ilin emniyet kolluk güçleri milletvekillerinin bulunduğu alanı âdeti bir çembere almış, halkla temasını kesmek suretiyle her türlü engellemeleri yapmaktadır. Bu, demokratik siyasi bir temelde baktığınızda, tamamen, kabul edilebilir bir durum değildir. Eğer bugün biz bu konuda, halkla buluşma konusunda bu kadar ağır engellemelerle karşı karşıya geliyorsak, bu, burada bize karşı ayrı, öznel bir tutum alındığının da açık göstergesidir. Hızlıca ve derhâl, orada bulunan arkadaşlarımızın etrafındaki tedbirlerin kaldırılıp halkla buluşması sağlanmalı ve oradaki koşulların düzeltilmesi konusunda il valiliğine mutlaka bir talimat verilmesi gerekmektedir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Birkaç soru daha alalım, gerekirse cevap süresini bir iki dakika uzatabiliriz.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, Meclisimizde esnafa sicil affı getirdik ancak uygulamada siciller, maalesef, siliniyormuş gibi yapılıyor ama krediler yine verilmiyor. Bu konuda Gümrük ve Ticaret Bakanlığı hangi tür tedbirleri almayı düşünüyor?

Sağlık Bakanlığı olarak... Denizli Güney ilçemizin hastanesinde aile hekimi var ancak branş doktorumuz yok. Aile hekimi de ilçenin merkezinde görev yapması gerekirken ilçenin dışında olan hastanede çalışıyor, hastalarımız da aile hekimine gitmekte zorlanıyor. Onun için, aile hekiminin çalışma yerinin ilçe merkezine alınmasını istiyoruz.

3) Gençlik ve Spor Bakanlığı olarak... Tavas Kızılcabölükspor Üçüncü Lig’de futbol oynuyor ancak sahası yetersiz olduğu için kendi sahasında maç yapamıyor. Gençlik ve Spor Bakanı ihtiyaç duyulan bu sahayı ne zaman yapmayı düşünüyor?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Son olarak Sayın Can.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Başkanım, Komisyona bir sorum olacak vasitanızla: 1’inci maddenin son fıkrasında “Milletvekilleri andiçerek göreve başlarlar. Andiçmekten imtina eden milletvekilleri, milletvekili sıfatından kaynaklanan haklardan yararlanamazlar.” diyor. Bu, dokunulmazlığı kapsıyor mu, kapsamıyor mu? Somut olarak burada bir açıklama yapılması gerektiğine inanıyorum. Bu maddeyi yorumlarken farklı anlamlar yüklenebilir. Komisyon Başkanı bu konuyla ilgili bir açıklama yapabilir mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Beştaş, size de çok seri bir şekilde söz vereyim.

Buyurun.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Daha önceden istemiştım ama.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Daha önce Mithat Bey istemişti.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Daha önce Mithat Sancar istedi ama bu masalarda bir sorun var yani, bilemiyoruz, burada bir sorun var.

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Girmiştık.

BAŞKAN – Söyleyin hemen, sorunuzu sorun, açtım Sayın Beştaş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, ben de şu 15’inci maddeye dair, uygulamaya dair pratiği sormak istiyorum. 15’inci maddede sayılan olgulara -Meclis Başkanlığı, başkanlar, onları saymadan söyleyeyim- hakaret ve sövme hâlinde bir ceza getiriliyor. Bir de “Anayasa’daki idari tanımlamalara aykırı tanımlama yapmak” şeklinde bir ceza öngören hüküm var. Meclis başkan vekilleri bunu neye göre tespit edecekler? “İdari yapılanmaya aykırı tanımlama” ne demektir? Yani bu konu da gerçekten çok muğlak ve esnek yorumlanabilecek bir düzenleme. Düşünce ve ifade özgürlüğünü milletvekilleri açısından tümüyle ortadan kaldırdığını düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, aynı şekilde...

BAŞKAN – Şimdi, soruları cevaplandırmak üzere...

MİTHAT SANCAR (Mardin) – Ben de soru soracaktım.

BAŞKAN – Süre bitti, sonra verelim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Giremedi ama.

BAŞKAN – Ama var, sırada var olanlar var, ne yapalım, sırayla gittik.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ama ben geldiğimde siz “Mithat Bey girmiş.” dediniz.

BAŞKAN – Bir cevap süresi verelim, süre kalırsa tekrar...

Sayın Meclis Başkan Vekili...

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Sayın Başkan, teşekkür ederiz ama bizim cevap süremizden bir hayli...

BAŞKAN – Evet, çaldık.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – ...çaldınız.

BAŞKAN – Evet.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Ben söylemek istemedim ama...

BAŞKAN – Buyurun.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Teşekkür ederim soru soran sayın milletvekillerine.

Sayın Kayışoğlu ve Sayın Özdemir'in birlikte, yayınla ilgili sorduğu bir soru var. Biliyorsunuz, yapılan bir protokol gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisinin Genel Kurul görüşmeleri belli saatlerde TRT3'ten yayınlanmakta. Biraz önce de söylediğim gibi, bu, geçmişte yapılan bir protokolle oluşmakta ancak yayın saatleriyle ilgili, İç Tüzük'te bir kayıt yok. Yeni yapılan, önerilen İç Tüzük'te eğer kabul edilirse hem çalışma saatlerimiz iki saat uzatılmış olacak hem de o saatler içinde istisnası olmak kaydıyla yayın yapılabilir.

Takdir edersiniz ki TRT3'te yayın yapmak, sadece Türkiye Büyük Millet Meclisinin inisiyatifinde olan bir şey değil. Çalışma saatlerimizin belli bir rutini yok, bazen uzayabiliyor bazen kısalabiliyor, bazen pratik içinde çalışma saatimizi öngördüğümüz süreden daha önce bitirebiliyoruz. Buna hepimiz tanğız, çeşitli usulleri ve pratikleri var. Bu durumda, bir televizyonun yani TRT3'ün buna uyum göstermesi kendi yayınları açısından problem yarattığı için böyle bir saatleme yoluna gidilmiştir, bu da bir protokole dayandırılmıştır, o protokole uygun yayın yapılmaktadır. Bunun dışında, bu konuda yapılacak olan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı tarafından tek taraflı bir tasarrufla yapılabilir herhangi bir şey yok.

Sayın Erkek'in sorusunda temel kanun olarak görüşülmesi noktasında bir itirazı vardı. Temel kanun olarak görüşülme usulü İç Tüzük'ün 91'inci maddesinde düzenleniyor. İç Tüzük değişikliğinin konu edildiği kanun tekliflerinin, Genel Kurul kararıyla temel kanun olarak görüşülmesi uygun görülmüştür. Görüşülen İç Tüzük Değişikliği Teklifi'nin de dediğim gibi temel kanun olarak görüşülmesi, Meclisin kararıyla olmuş. Daha önce yapılan Genel Kurulun, örneğin, 31 Ocak 2012 tarihli 58'inci Birleşiminde de İç Tüzük Değişiklik Teklifinin temel kanun olarak görüşülmesi usulü benimsenmiştir. Yani ilk defa bu değişiklik uygulamasını, bunu yerine getirme durumunda değiliz.

Sayın Özdemir'in havaleyle ilgili sanıyorum bir sorusu var. Havaleye itiraz noktasında mı bir sorunuz var yoksa... O net anlaşılamadı, Sayın Başkan izin verirse...

BAŞKAN – Diğer soruları bir cevaplandırırım. Sizin bittiyse Sayın Komisyon Başkanına söz verelim.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – O zaman şöyle kısaca cevap vereyim: Havale tamamen İç Tüzük kurallarına uygun olarak yapılmıştır. Şu ana kadar da İç Tüzük'te havaleler hep yazılı hâle getirilmiş, bir teamül olarak uygulanagelmiş, bu değişiklikle yapılan, bu teamülü yazılı hâle getirmektir. Öneri olarak da bu usule uymaktadır. Daha sonra karşılaştığımızda konuşalım sizinle.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Komisyon Başkanına sözü bırakıyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çoğu kullanılmayan madde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Kullanılmayan madde” diyor aslında.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, ben soruma cevap isterim, Ayşe Nur Hanım da...

BAŞKAN – Bir saniye, Komisyon Başkanı da bir söz alsın, bir dakikamız kaldı.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; süremiz bitmek üzere.

Sayın Emir ve Sayın Beştaş’ın soruları aslında ikinci bölümle ilgili, çerçeve 15’inci maddeyle ilgili; hakaret, sövme ve 161/3 kapsamındaki hususlar, onları ikinci bölümde cevaplayalım.

Sayın Can’ın sorusu önemli bir soru. Son fıkra biliyorsunuz –madde 3’e eklenen- “Milletvekilleri ant içerek göreve başlarlar, ant içmekten imtina eden milletvekilleri milletvekili sıfatından kaynaklanan haklardan yararlanamazlar.” Burada milletvekili dokunulmazlığı, milletvekili sıfatından kaynaklanan bir husus değil. Bu mantıktaki zat/sıfat ayrımı var. Zatî husus, milletvekilliği kazanılır kazanılmaz dokunulmazlıkla iktisap edilmekte; sıfattan kaynaklanan hususlar, daha çok özlük haklarıyla ilgili hususlar. Bu bakımdan bu ayrımı burada belirtmek, kayda geçmesi bakımından önemliydi.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi, maddelere ve madde üzerindeki önergelerin görüşmelerine başlıyoruz.

1’inci madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 1’inci maddesinin son fıkrası teklif metninden çıkarılmıştır.

Muharrem Erkek	Akın Üstündağ	Fatma Kaplan Hürriyet
Çanakkale	Muğla	Kocaeli
Murat Emir	Nurhayat Altaca Kayışoğlu	Yakup Akkaya
Ankara	Bursa	İstanbul
Uğur Bayraktutan	Sibel Özdemir	
Artvin	İstanbul	

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 1’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Sibel Yiğitalp	Meral Daniş Beştaş
Gaziantep	Diyarbakır	Adana
Mithat Sancar	Lezgin Botan	Adem Geveri
Mardin	Van	Van
Bedia Özgökçe Ertan		
Van		

BAŞKAN – Komisyon son okunan önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÜZCÜSÜ MUSTAFA KÖSE (Antalya) – Katılmıyoruz Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen, Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan.

Buyurun Sayın Özgökçe Ertan. (HDP sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum.

Ben başlarken, bugün Amed’de partimizin başlattığı vicdan ve adalet nöbetindeki milletvekili arkadaşlarımı, yüreği bizlerle olan milyonları, saygıdeğer halkımızı selamlayarak başlamak istiyorum. Bu nöbeti binbir bahaneyle ve elindeki yetkileri kötüye kullanarak engelleme girişiminde bulunanları kınıyorum. Bu engelleri derhâl kaldırın. Vicdan nöbeti demokrasinin kendisidir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük maddelerine geçtik, muhtemelen, bu Meclis şimdiye kadar bu denli kişiye özel düzenlemelerin bir arada olduğu başka bir teklif görmemiştir. Her bir maddeye ayrı ayrı isimler versek yeridir. İşte, bu 1’inci madde de “Sayın Leyla Zana yemini tahammülsüzlüğü” düzenlemesidir. Sayın Leyla Zana, Parlamento tarihimizin en önemli figürlerinden birisidir. 1991’de milletvekili seçilince Kürt halkının talebini Meclise taşımış ve göreve başladığı ilk gün yemin metnini okuduktan sonra Kürtçe olarak “Bu yemini Kürt ve Türk halkının kardeşliği için okudum.” demiş ve kıyamet kopmuştur. Bu sebeple Leyla Zana on yıl boyunca zindanlarda tutsak edilmişti. 2015’te tekrar bu Meclise geldiğinde ise yine bu yemin metnine dair, bu yemin metnini yaratan zihniyeti eleştirmek için siyasi bir tutum sergilemiştir. Leyla Zana gibi siyasi bir kişiliğin böyle bir eleştiri yapmasından daha doğal bir şey olması da düşünülemez. Bu yemin metnini değiştirmek, Anayasa değişikliği görüşmeleri sırasında da mümkün iken sizler bu yolu tercih etmediniz. Şunu unutmayın, milletvekili, halkın seçtiği gün itibarıyla milletin vekilidir ve bu yetkiyi ancak ve ancak halk geri alabilir. Bugün tekçiliği dayatan, Kürtleri de, temsilcilerini de yok sayan bir anlayış kendisini yeniden kuruyor. Leyla Zana’yı ve siyasi tutumunu yok etmeye çalışıyorsunuz; edemezsiniz. Milliyetçi, mukaddesatçı, tekçi bir metinde kendinden tek bir kırıntı dahi bulamayan bizlere bu dayatmayı kabul ettiremezsiniz. 12 Eylül darbe metnindeki sorunları gidermek yerine, tahammülsüzlük çitanızı da yükseltme peşine düşüyorsunuz, sorunu çözmek yerine kalıcılaştırmayı, düşmanlık tohumları ekmeyi tercih ediyorsunuz. Bir an önce 12 Eylül Anayasası’ndan, darbecilerin hazırladığı yemin metninden kurtulmak varken, İç Tüzük’le bunu kalıcı hâle getirmeye çalışıyorsunuz.

Sayın milletvekilleri, bizler açısından aslında durum değişmiyor, yemin etsek de etmesek de Leyla Zana’yı on yıl hapse mahkûm eden ve bugün göreve başlatmayarak cezalandırma peşine düşenler, aynı zihniyetle davranmaya devam ediyorlar, yemin metnini okuyarak göreve başlayanlara da aynı tahammülsüzlük bugün devam ediyor. Söz konusu Kürtler olunca, söz konusu demokrasi mücadelesi olunca, aynı bariyer her alanda kendini hissettiriyor. İşte, bakın, 25 Aralık 2015 tarihinde yemin eden, bu Meclisin 3’üncü büyük partisinin eş genel başkanı olan Sayın Selahattin Demirtaş sekiz buçuk aydır tutsaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu ülkenin savcıları, mevzuatı da, hukuk prensiplerini de, kendi vicdanlarını da bir kenara bırakmışlar, bir kişinin siyasi ihtiraslarını talimat bellemişler ve Sayın Demirtaş’a siyaset yaptırmamak adına âdeta bir yarışa girmişlerdir. Şu anda, Sayın Demirtaş hakkında tam 109 adet fezleke bulunuyor. Özellikle AKP’li bazı milletvekillerinin, FETÖ’cülük dâhil pek çok suçlamada bulunduğu, bir zamanların Diyarbakır Cumhuriyet Başsavcısı Vekili, şimdininse Fethiye Savcısı Kurtca Eker’in hazırladığı fezlekeler, hukuki hiçbir değer taşımayan fezlekeler hâlinde dir.

Nedeni şu: Savcı sıfatını taşıyan bu kişi, Sayın Demirtaş'ın 4 Kasım 2016 saray darbesi sonucu gözaltına alındığı operasyonda, savcıya verdiği ifadeyi dahi fezleke konusu yapmıştır. Ne demiş Sayın Demirtaş? Ben fezlekeden okuyorum, diyor ki: "Milletvekili sıfatıyla karşınızdayım. Benim temsil ettiğim bu kimliğe ve halkın iradesine saygısızlık yapılmasına izin vermem mümkün değildir." İşte bu sözleri suç sayılmış. Mecliste konuşuyoruz, suç; mitingde konuşuyoruz, suç; savcılıkta konuşuyorsun, o da suç. Erdoğan'ın en korktuğu lider olan Sayın Demirtaş'ı yine Erdoğan'ın talimatıyla tutuklayacaksın ve o da buna sesini çıkarmayacak, öyle mi, hiçbir şekilde hakkını savunmayacak? Seçilmiş bir milletvekilini, bir siyasi partinin eş genel başkanını evinden al, savcılığa çıkar, savunması nedeniyle de yeni bir fezleke düzenle; bu mudur sizin arzu ettiğiniz hukuk düzeni? İşte bu ülkede yargının geldiği durum budur. Şimdi bilmeyen de Demirtaş ne büyük suçlar işlemiş zannedecek. İşte halka suç diye yutturmaya çalıştığınız bütün dosyalar böylesi dosyalardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Devamla) – Sayın Başkan, sözlerimi tamamlamama izin verir misiniz.

BAŞKAN – Önergeler üzerinde uzatma olmuyor ama siz bitirin, bundan sonraki arkadaşlara da bir ikazımız olsun.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Devamla) – Cümlemleri tamamlayayım.

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

Bundan sonra lütfen süresinde bitirsin herkes, uzatmayacağım.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

15 Temmuz 2016'da AKP'nin elleriyle büyüttüğü bir yapı darbe girişiminde bulunmuş, Sayın Demirtaş 31 Temmuz 2016'da "Darbelere hayır, demokrasi hemen şimdi" mitinginde konuşmuş, o konuşması da suç sayılmış. Altını çiziyorum, suç olan şey, darbeye karşı mitingde yapılan bir konuşma. Demirtaş suç unsuru olan konuşmasında şunu söylemiş yine fezlekeden okumak gerekirse: "Çözüm ve müzakere dediğiniz şey en erdemli yoldur; her cesaretli siyasetçinin denemesi gereken en erdemli yoldur. Bunun yolunu defalarca haykırdık, defalarca doğruyu işaret ettik. Sizler Sayın Öcalan'ı İmralı'da bir esir gibi tecrit altında tutmaya devam ettikçe işte bu yol açılmıyor." demiştir. Bu sözlerden dolayı örgüt propagandasıyla ve suçu ve suçluyu övmekle suçlanıyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ya, terörist o ya! Terörizin olacağı yer hapisshanedir.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Devamla) – Konuşmasında Demirtaş şunu söylüyor ayrıca: "Çatışmalar, savaş ortamı darbelere zemin hazırlar. Darbeciler gücünü buradan alır. Bu nedenle darbeleri önlemenin en etkili yolu çatışmasızlık, demokrasi, çözüm ve müzakeredir."

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 1'inci maddesinin son fıkrası teklif metninden çıkarılmıştır.

Sibel Özdemir (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sibel Özdemir.

Buyurun Sayın Özdemir. (CHP sıralarından alkışlar)

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 1'inci maddesi için vermiş olduğumuz önerge üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, uzlaşmadan uzak, çoğunlukçu anlayışı kendilerine rehber edinen iki siyasi partinin kendi kişisel, sosyal, günübürlük siyasi çıkarlarını karşılamak için gündeme getirdikleri ve aynı zamanda meşruluğu tartışmalı olan, parlamenter sistemi ve kuvvetler ayrılığını lağveden bir Anayasa değişikliğiyle tüm uyarılarımıza rağmen yetkileri elinden alınan, itibarsızlaştırılan Parlamentomuzun iç işleyişiyle ilgili bir İç Tüzük düzenlemesiyle karşı karşıyayız.

Üzerinde söz aldığım 1'inci maddeyle İç Tüzük'ün 3'üncü maddesinde düzenleme yapılıyor. Bu değişiklikte, milletvekillerinin ant içerek göreve başlayacakları ve ant içmekten imtina eden milletvekillerinin göreve başlayamayacağı düzenleniyor. Bu değişiklik maddesinde geçen “imtina” kavramı ant içmenin iradi, kendi isteğiyle olduğu duruma işaret etmektedir. Bizim burada parti olarak görüşümüz, hiçbir milletvekili kendi iradesiyle ant içmekten imtina etmemelidir, her milletvekilinin ant içmesi gerektirir. Mevcut, şu anki Anayasa'mıza göre, seçilen, resmî olarak mazbatasını alan kişinin milletvekilliği başlıyor yani milletvekilinin yasama dokunulmazlığı, yolluk ve ödenek gibi hakları da mazbatasını almasıyla birlikte işlemektedir. Milletvekili olarak seçilip haklarımızı kazandıktan sonra Meclis Genel Kuruluna katıldığımız ilk gün yüce milletimizin huzurunda mevcut, şu anki Anayasa'mızla belirlenmiş olan ant içme törenine katılmaktayız. Ama bu düzenlemeyle, milletvekilinin göreve başlaması ve haklardan yararlanması ant içme şartına bağlanmakta. Baktığımız zaman, bu yapılan değişiklikteki amaç, ant içmeyen milletvekilinin ödeneğinden, yolluğundan ve özlük haklarından mahrum bırakılması. Anayasa hükümleri İç Tüzük'le kaldırılamayacağı için, bunun üzerinde mutlaka Anayasa'nın 75'inci ve sonraki maddelerinde düzenleme yapılması gerekmektedir. Baktığımız zaman, bu teklifte, diğer bazı maddelerde de olduğu gibi, Anayasa'ya aykırı bir durum ortaya çıkmaktadır.

Bir diğer nokta ise seçilen milletvekilleri geçerli bir mazereti nedeniyle ant içemediği durumda bu mazeretini Meclis Başkanlık Divanına iletmektedir. Ancak, burada keyfî bir durum ortaya çıkmakta, yoruma açık bir düzenleme getirilmektedir.

Değerli milletvekilleri, bu madde sonrasında, tasarının geneli üzerindeki görüşlerimi aktarmak istiyorum. Çoğunlukçu anlayışta ve konjonktürel ihtiyaçlara çözüm aracı olarak sunulan bu İç Tüzük değişikliği -milletin seçilmiş temsilcileri olan biz milletvekillerinin söz haklarının kısıtlanması, konuşmalarımızın sınırlarının belirlenmesi, disiplin ve para cezası gibi- Meclisimizin halkımız nezdindeki saygınlığına gölge düşürecek ve maalesef, son Anayasa değişikliğiyle birlikte Meclisimize güveni iyice kaybettirecektir.

Burada, gerekçede belirtilen etkin ve verimli çalışmayı sağlamanın tek yolu, maalesef, muhalefetin daha az konuşması ve mevcut İç Tüzük’le güvence altına alınan denetim araçları kısıtlanarak Meclis çalışma saatlerinden bir tasarruf öngörülmekte. İktidar partisinin muhalefetin sesini kısmaktaki gerekçesini anlamak mümkün, bu gayet açık ancak burada, teklifin özellikle diğer muhalefet partisi sahipleri önceki geceki değerlendirmelerinde şöyle söylediler: “Muhalefet partilerinin denetim araçları olan grup önerilerindeki konuşma sürelerini kısıtlamak, tutanaklardaki yanlış ifadelerin düzeltilmesiyle ilgili söz taleplerini kısıtlamak ve özellikle de en önemli denetim aracımız olan yoklama talebinin Meclis çalışmalarında bir istismar aracı olarak görüldüğü...” Bu, gerçekten çok vahim bir durum. İç Tüzük’ün muhalefet partilerine verdiği konuşma ve denetim haklarının bir başka muhalefet partisi tarafından istismar olarak görülmesi gerçekten kabul edilemez bir durumdur. Şunu söylemek istiyorum: Gerçekten, ülkemiz, Meclisimizin yerleşmiş bütün demokratik teamüllerinden, ortak ritüellerinden, herkesi kapsayan söylem ve eylemlerinden hızla uzaklaşmakta; toplumumuz kutuplaşmakta, çoğunlukçu tek adam anlayışının son örneği de maalesef Meclisimizde yaşanmaktadır. Bizler sesimizi ne kadar kısımaya çalışsanız da ısrarla ve öz güvenle, kapsayıcı, uzlaşmacı, çoğulcu, çözüm üreten, kişilerin ya da bazı siyasal partilerin günlük siyasi taleplerini değil halkın sorunlarını önceleyen, halkın sorunlarına kalıcı çözüm üreten, güçlü ve en önemlisi, saygın bir parlamenter sistemi tekrar inşa edeceğiz.

Yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istiyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge oylamasından önce yoklama talebi vardır, önce bu talebi yerine getireceğiz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Batan Parlamentonun malları, son yoklamalar bunlar.

BAŞKAN - Sayın Özel, Sayın Tanrıkulu, Sayın Üstündağ, Sayın Kaplan Hürriyet, Sayın Emir, Sayın İlgezdi, Sayın Tarhan...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok edilen Parlamentonun uygulamaları bunlar, son yoklamalar bunlar.

BAŞKAN - ...Sayın Arslan, Sayın Demirtaş, Sayın Gökdağ, Sayın Çamak, Sayın Akaydın, Sayın Engin, Sayın Kayışoğlu, Sayın Özdemir, Sayın Balbay, Sayın Koç, Sayın Adıgüzel, Sayın Doğan, Sayın Tekin.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1’inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1’inci madde kabul edilmiştir.

2’nci madde üzerinde iki adet önerge vardır, önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 2'nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“İçtüzükte Danışma Kurulunun tespitine, teklifine veya görüş bildirmesine bağlanmış olan bütün hallerde, Danışma Kurulu, yapılan ilk çağrıda toplanamaz, oybirliğiyle tespit, teklif yapamaz veya görüş bildiremezse, Meclis Başkanı veya siyasi parti grupları ayrı ayrı, istemlerini doğrudan Genel Kurula sunabilirler. Bu durumda istemin oylanması ilk birleşimin gündemindeki Başkanlığın sunuşlarında yer alır. Grup önerisinde tüm siyasi parti gruplarına onar dakika söz verilir. Danışma Kurulu ve grup önerileri konusunda Genel Kurulda işaret oyuyla karar verilir.

Muharrem Erkek

Murat Emir

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Çanakkale

Ankara

Bursa

Yakup Akkaya

Fatma Kaplan Hürriyet

Akın Üstündağ

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Uğur Bayraktutan

Artvin

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 2'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Sibel Yiğitalp

Ertuğrul Kürkütü

Gaziantep

Diyarbakır

İzmir

Meral Danış Beştaş

Lezgin Botan

Mithat Sancar

Adana

Van

Mardin

Adem Geveri

Erol Dora

Van

Mardin

BAŞKAN – Son okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Buyurun, bir daha.

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben duydum da tutanaklara geçmesi lazım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, sesi çıkmamak, sesi kısılmak ne kötü bir şeymiş değil mi?

BAŞKAN – Sadece muhalefetin sesi değil, bak, iktidarın da sesi kısılıyormuş.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O tarafsızlık... Riyaset makamı tarafsız olur efendim.

BAŞKAN – Şimdi, son okunan önerge üzerinde söz isteyen Mardin Milletvekili Erol Dora, buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2’nci madde üzerinde söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, partimizin Diyarbakır’da başlattığı “Vicdan ve adalet nöbeti”ndeki arkadaşlarımızı sevgi ve saygıyla selamlıyorum. Buradan da yetkililere seslenmek istiyorum; hepimizin görevi demokratik siyasetin önünü açmaktır. Demokratik sivil eylemlerin yapılıp yapılmaması bir ülkede demokrasinin olup olmadığıyla ilgili turnusol kâğıdı işlevi de görmektedir. Bu anlamda toplumumuzu rahatlatmak amacıyla, demokratik siyasetin önünü açmak ve ülkede huzur ve barışın egemen olması için öncelikle Parlamente’ye büyük görev ve sorumluluklar düşüyor. Bu açıdan, uygulanan bu kısıtlamaların bir an önce kaldırılmasını Türkiye toplumu adına bir kez daha talep ediyorum.

Değerli milletvekilleri, yasama, yürütme ve yargı erklerinin birbirinden bağımsız olmasını ifade eden erkler ayrılığı teorisi anayasanın önemli konularından birisidir. Örneğin Montesquieu söz konusu erklerin ayrı ellerde toplanmasını hürriyetin varlığı için olmazsa olmaz bir koşul olarak ifade etmiştir. Tabii, parlamenter bir düzende hürriyetin tam anlamıyla var olabilmesi için yasama organında faaliyet gösteren temsilcilerin ayrıca korunması gerekmektedir. Bir başka ifadeyle, anayasal tarihin gelişimine paralel olarak yasama fonksiyonunu yerine getirenlerin yani parlamenterlerin üstlendikleri sorumluluğun niteliği gereği birtakım imtiyazlarla donatılmış olması da gayet tabiidir.

Değerli milletvekilleri, bakınız, bu İç Tüzük Değişiklik Teklifi’yle iktidarın sayısal çoğunluğuyla muhalefet milletvekillerine dayatmak istediği uygulama özetle şöyledir: Muhalefet milletvekillerinin kürsüdeki konuşma süresi kısıtlanıyor, yani daraltılıyor.

İkinci olarak, muhalefet milletvekillerinin kürsüde konuşma süresini kısıtlamakla kalmıyor, kürsüde konuşurken iktidarın politikalarını eleştiren sözlü ifade dışında, sözlü ifadeyi desteklemek, daha somut kılabilmek için kullanacağı resim, tablo, benzeri görsel materyaller kullanması da yasaklanmaktadır ve bu İç Tüzük değişikliğiyle, üçüncü olarak, muhalefet milletvekili kürsüde konuşurken kendini sadece sözle ifade edecek ancak sözlerine de dikkat edecektir. Basit ifadeyle, milletvekilinin iktidarın hoşuna gitmeyen sözler sarf etmesi, tanımlamalar, tabirler kullanması da yasaklanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, elbette üç başlıkta özetlemeye çalıştığımız İç Tüzük Değişiklik Teklifi’yle iktidarın hedef aldığı, itibarsızlaştırmak istediği asıl kavram ise ifade özgürlüğüdür çünkü bir milletvekili için ifade özgürlüğü demek, kendisini yani temsil ettiği halk iradesini ortaya koyabileceği bir konuşma süresine sahip olması demektir.

İkinci olarak, bir milletvekili için ifade özgürlüğü, anlatmak istediği konuya ilişkin anlatımını güçlendirebileceğini düşündüğü yardımcı materyaller kullanabilmesi hakkına sahip olması demektir.

Üçüncü olarak da, bir milletvekili için ifade özgürlüğü, anlatmak istediği konuyu kendi üslubunca, kendi tarzınca, kendi terminolojisi çerçevesinde ifade etmesi demektir.

Değerli milletvekilleri, tabii, sözünü ettiğimiz bu ifade özgürlüğü hakkına ilişkin görüşler sadece şahsımıza ait değildir. Milletvekillerinin ifade özgürlüğü gerek yaklaşık yüz yıllık bir geçmişe sahip olan Türkiye parlamenter demokrasisinin birikiminde gerekse Anayasa’nın 83’üncü maddesinde yer alan “yasama sorumsuzluğu” tarifinde de karşılığını bulmaktadır. Diğer taraftan, çoğulcu demokrasilerin önemli örneğini teşkil eden ülkelerde milletvekillerinin ifade özgürlüğüne ilişkin en çağdaş uygulamaları da görmek mümkündür.

İfade özgürlüklerine ilişkin değerlendirmeler yapan Avrupa Hukuk Yoluyla Demokrasi Komisyonu yani Venedik Komisyonuna göre “sorumsuzluk” ilkesi parlamento içerisinde dile getirilen çoğunluk görüşü karşısında milletvekillerine sağlanan ek bir güvence niteliğindedir. Kendilerini o makama getiren halkın temsilcileri olarak milletvekilleri, azınlıkta kalan düşüncelere sahip olsalar bile, millî egemenliğin bir kısmını ifade etmektedirler. Halka ait olan millî egemenliğe saygı, “çoğulcu demokrasi” prensibinin merkezi konumundadır. Dolayısıyla, yasama bağımsızlığının gerçek işlevi, ortak iradenin ifade edilmesi ve vatandaşların seçtiği şekliyle parlamento kompozisyonunun kurulmasıdır.

Tekrar Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 2’nci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“İçtüzükte Danışma Kurulunun tespitine, teklifine veya görüş bildirilmesine bağlanmış olan bütün hallerde, Danışma Kurulu, yapılan ilk çağrıda toplanamaz, oybirliğiyle tespit, teklif yapamaz veya görüş bildiremezse, Meclis Başkanı veya siyasi parti grupları ayrı ayrı, istemlerini doğrudan Genel Kurula sunabilirler. Bu durumda istemin oylanması ilk birleşimin gündemindeki Başkanlığın sunuşlarında yer alır. Grup önerisinde tüm siyasi parti gruplarına onar dakika söz verilir. Danışma Kurulu ve grup önerileri konusunda Genel Kurulda işaret oyuyla karar verilir.”

Nurhayat Altaca Kayışoğlu (Bursa) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Bursa Milletvekili Nurhayat Altaca Kayışoğlu.

Buyurun Sayın Altaca Kayışoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 492 sıra sayılı Meclis İçtüzüğü’nün Değiştirilmesine Dair Teklif’in 2’nci maddesi üzerinde vermiş olduğumuz önerge hakkında söz almış bulunuyorum.

Maddeyle ilgili görüşlerimden önce genel olarak birkaç şey söylemek istiyorum. Bu İç Tüzük’ün ruhuna baktığımızda, genel olarak milletin vekillerinin sesini kısma, muhalefeti susturma, daha az konuşturma ve ifade özgürlüğünün kısıtlanması ve hatta cezai yaptırımlarla karşı karşıya bırakılması söz konusu. Teknik olarak şunu söylemek istiyorum: Para cezası “Bir suçta iki ceza olmaz.” evrensel ilkesinin ihlalidir. Bugün -aranızdaki bütün hukukçular bilir- örneğin imar kirliliğine neden olmak suçunda dahi kişiler adli para cezasını ödedikten sonra idari para cezası silinir veya ödemişlerse bunu geri alırlar ama tam tersine, sizler burada iki ceza getiriyorsunuz.

Yine, mevcut düzenlemede, 161'inci maddede bir düzenleme var, diyor ki: Bu kürsüden Divana, Cumhurbaşkanına vesaire hakaret olursa bir disiplin yaptırımı söz konusu. Dikkat ederseniz burada Başbakan veya bakandan hiçbir şekilde bahsetmiyor mevcut düzenlemede. Neden bahsetmiyor? Çünkü hükümetin, yürütme organının rahat rahat eleştirilmesi ve bir yaptırımla karşı karşıya kalma riski olmasın diye bu düzenleme yok. O yüzden bu değişiklik de, bu maddede değişiklik yapılırken fiilen ve o meşru olmayan, getirilen Anayasa'yla resmen yürütme bir kişiye teslim edildiği için, Cumhurbaşkanına hakaretin, bu ilke doğrultusunda, eleştirilebilir olması konusundaki engelin kaldırılması için hakaretin kaldırılması gerekirken, tam tersine, daha ağır bir yaptırım getiriliyor. Bunlar da ifade özgürlüğünü çok ciddi bir şekilde tehdit ediyor.

Gelelim 2'nci maddeye. Bu madde İç Tüzük'ün 19'uncu maddesinde değişiklik yapılmasını içeriyor ve mevcut hâliyle Danışma Kurulunda oy birliği sağlanmaması hâlinde her siyasi parti grubu kendi önerisini doğrudan Genel Kurula getiriyor ve burada onar dakikalık konuşmalar yapılıyor. Bu maddede yapılan değişiklikle, bu konuşmalar, teklif sahibine beş, diğer gruplara üçer dakika olmak üzere kısıtlanıyor. Yani kırk dakikalık konuşma on dört dakikaya indirilerek -turnak içinde söylüyorum- sizin deyiminizle, Meclis etkin, verimli ve hızlı bir hâle getirilmeye çalışılıyor.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi bir kanun fabrikası değil, bizler de fabrikatör değiliz, hızlılık ve kârlılık esasına göre çalışmıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar) Bizim asıl amacımız, burada milletin gerçek sorunlarını konuşmak, çözüm üretmek; milletin huzurunu, refahını, mutluluğunu sağlayacak verimli, güvenilir, öngörülebilir, aşkın zamanlı, evrensel ilkelere uygun kanunlar çıkarmaktır. Bunun için, hızlı değil, uzlaşmacılığa, çoğulculuğa; son oylamacı değil, tam tersine, tartışmacı bir yönetime ihtiyacımız var.

Peki, süresi kısıtlanan bu grup önerileriyle bugüne kadar bu kürsüye neler getirildi diye bir bakarsak, milletin tam da yakıcı sorunlarının, gerçek sorunlarının taşınmış olduğunu görüyoruz. Çocuk istismarı, bu dönem kamuoyunun vicdanını sızlatan Karaman, yine, küçük yavrularımızın yandığı Aladağ yangını, kadına yönelik şiddet, otizmli çocukların sorunları, Soma maden faciaları, iş kazaları, basın özgürlüğü, üreticinin sorunları, taşeron işçilerin sorunları, muhtarların sorunları, engellilerin istihdamı, çalınan sorular, çalınan hayatlar, FETÖ'yle mücadele ve bunun gibi toplumu yakından ilgilendiren birçok yakıcı sorun tam da sesini kısmaya çalıştığınız bu maddeyle bu Meclis gündemine geldi. Bu sorunları burada konuşmak neden sizi rahatsız ediyor diye soruyorum. Bu saydığım konular, bu dönem çıkardığınız ve işçilerin köle gibi alınıp satılmasını sağlayan kiralık işçilik kanunundan daha mı az değerli? Vatandaş zorla bireysel emekliliğe sokan kanundan daha mı önemsiz? Cumhuriyetin varlıklarını ipotek altına alan, borçlandıran Varlık Fonu Kanunu'ndan daha mı çok zaman kaybettiriyor? Biraz önce saydığım ve değiştirmeye çalıştığınız bu maddeye göre, Meclis kürsüsüne getirilmiş olan konular, vatandaşın cebinden haksız yere çıkmış olan kaçak elektrik ile ilgili faturaların yandaş şirketlerin kasasına girmesini sağlayan o kanundan daha mı önemsiz bu saydığım konular?

Evet, aceleyle bu kanunları çıkarmak için milletin gerçek gündemini bu kürsüye getirme konusunda engelliyor olsanız da, parmak çoğunluğunuzla bunu yapmaya çalışsanız da bizler 450 kilometre boyunca halkın gerçek gündemini nasıl "Hak, hukuk, adalet" diye haykırdıysak aynı şekilde bu halkın sorununu, her yerde, sokakta haykırmaya devam etmesini biliriz diyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 3'üncü maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Muharrem Erkek	Murat Emir	Uğur Bayraktutan
Çanakkale	Ankara	Artvin
Nurhayat Altaca Kayışoğlu	Yakup Akkaya	Fatma Kaplan Hürriyet
Bursa	İstanbul	Kocaeli
Akın Üstündağ	Gamze Akkuş İlgezdi	
Muğla	İstanbul	

“MADDE 3 - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 37 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu sürenin bitiminde, tasarı, teklif ve kanun hükmünde kararnamenin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını Hükümet veya teklif sahipleri isteyebilirler. Bu istemler üzerine komisyon, Hükümet, teklif sahibi ve bir milletvekili beşer dakikayı geçmemek üzere söz alabilir. Genel Kurul işaret oyuyla karar verir. Bu istemler, özel oturumlar hariç her çalışma günü bir tane olmak üzere işleme alınır.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 3'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Sibel Yiğitalp	Meral Daniş Beştaş
Gaziantep	Diyarbakır	Adana
Mithat Sancar	Adem Geveri	
Mardin	Van	

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Sayın Başkanım, katılmıyoruz.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul konuşacaktır.

Buyurunuz Sayın Toğrul. (HDP sıralarından alkışlar)

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Buradan, öncelikle, eş genel başkanlarımız başta olmak üzere, cezaevindeki milletvekili arkadaşlarımıza, belediye başkanlarımıza, partimizin tüm siyasi tutsaklarına selamlarımı gönderiyorum.

Değerli arkadaşlar, bu Meclis dışarıda konuşmayı yasaklıyor, yargıcılarını, polisini harekete geçirerek susturuyor. Burada da bu İç Tüzük'le tekrar aynı şekilde bu kürsüyü de muhalefete, gerçeklere kapatmak istiyor. Bakın, dışarıda konuşmaların nasıl talimatlı yargıçla konu edildiğini, susturulmak istendiğini bir örnek üzerinden sizlere anlatmak isterim.

Değerli arkadaşlar, Eş Genel Başkanımıza gönderilen 2017/43 sayılı bir fezleke. Selahattin Demirtaş bu fezleke ne demiş değerli arkadaşlar? Fezlekeden okuyorum: Eş Genel Başkanımız Selahattin Demirtaş 15 Ağustos 2016'da Diyarbakır'da konuşmuş, "Cumhurbaşkanı olmadan önce -Sayın Recep Tayyip Erdoğan'a yönelik söylüyor- Recep Tayyip Erdoğan, ne kadar aktardın sen bu terör örgütüne? Örtülü ödenekten Fetullah Gülen'e gönderdiğin, onun örgütüne hibe ettiğin paranın haddi hesabı yok, bütçeden harcadığın paranın haddi hesabı yok. Bu ülkede birileri terör örgütüne yardım ve yataklıktan, destekten yargılanacaksa senden başlamak lazım." diyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bunun neresi suç? Bir siyasi lider bir siyasi lideri eleştirmeyecek mi? O gün burada söz konusu olduğunda Recep Tayyip Erdoğan'ın Genel Başkanımızla ilgili sözlerine Naci Bostancı "Bu bir siyasi eleştiri." demişti. Peki, bundan daha uygun bir siyasi eleştiri olur mu? Peki, bunun neresi yanlış değerli arkadaşlar? Erdoğan ile Gülen'in iş birliğini, değil Türkiye, dünyada bilmeyen var mı? Bu fezleke Demirtaş aslında Erdoğan'ın söylediklerini tekrar ediyor. Allah aşkına söyley misiniz, Erdoğan "Ne istedilerse verdik." demedi mi? Dedi. Peki, ne istediler? Para istediler, verdiniz; arsa istediler, verdiniz; bürokraside en üst mevkileri istediler, verdiniz. Halkı katleden, halkın Meclisini bombalayan bu terör örgütünü siz yarattınız değerli arkadaşlar, bunları da siz biliyorsunuz, zaten bunu kabul de ettiniz ama Demirtaş söyleyince bu suç oluyor. Selahattin Demirtaş'ın bu ülkede söylediklerini aslında dikkate almış olsaydınız 15 Temmuz yaşamazdınız değerli arkadaşlar.

Bakın, Selahattin Demirtaş 14 Nisan 2012'de -tarihe dikkatinizi çekiyorum- 28 Şubat soruşturmasıyla ilgili bir değerlendirme yapıyor ve ne diyor bu değerlendirmesinde: "Darbenin ortaya çıkardığı kültür ve sonuç ortadan kaldırılıyor mu? Hayır. Tam tersine, darbeyi o dönem destekleyen Fetullah Gülen şu anda Türkiye'yi yönetiyor." 2012'de söylüyor. "Demek ki darbeyle yüzleşilmiyor. Fetullah Gülen'in ekibi, kadroları vali, polis, rektör, hâkim, bakan, milletvekili, öğretmen olmuş; her yerde Gülen'in zihniyetiyle hareket ediyor, Gülen'in talimatıyla kurdukları hücre örgütlenmeleriyle her yeri yönetiyorlar. Sanıyor musunuz ki Diyarbakır Valisi Diyarbakır'da tek başına karar alır? Diyarbakır Emniyet Müdürü Diyarbakır'da tek başına karar alabiliyor mu? Var mı böyle bir şey? Cemaatin hücre örgütlenmeleri izin vermeden operasyon yapabiliyorlar mı? Yapamıyorlar. Hani darbeyle yüzleşme, hesaplaşma? O yüzden kimseyi kandıramazsınız." diyor.

Soruyorum sizlere değerli arkadaşlar: O dönemin Valisi Hüseyin Avni Mutlu nerede? O dönemin rektörü Ayşegül Hale Saraç şu anda nerede? O dönemin Diyarbakır savcısı şu an nerede? İşte, siz 2012 tarihinde Selahattin Demirtaş'ın söylediklerini dikkate almış olsaydınız 15 Temmuzla karşılaşmayacaktınız.

Ama bugün 15 Temmuzun da arkasına sığınarak herkesi hizaya çekmeye çalışıyorsunuz; aşından, işinden etmeye çalışıyorsunuz; bu ülkenin aydınlık yüzü olan aydınları işsiz bırakıyorsunuz, vekillerini konuşturmuyorsunuz. Diyarbakır'da "vicdan nöbeti"ndeki arkadaşlarımızı bir küçük daire içerisine polis gücüyle alabiliyorsunuz.

Değerli arkadaşlar, bu ülkeyi sizin AK PARTİ cumhuriyeti hâline getirmenize biz her yerde direneceğiz, direnmeye devam edeceğiz. Selahattin Demirtaş'ın niye hedef yapıldığını biz çok iyi biliyoruz. Selahattin Demirtaş cesurca...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Sayın Başkanım, otuz saniye istiyorum.

BAŞKAN – Uzatmayacağımızı söylemiştim.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Otuz saniye istiyorum sadece.

BAŞKAN – Tek bir otuz saniye verelim. Bir daha da dikkatli olsun milletvekillerimiz.

Buyurun.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Selahattin Demirtaş’ın hedefe konmasının en büyük nedeni Tayyip Erdoğan’a karşı cesurca, emekçinin, kadının, özgürlük isteyeninin yanında saf tutmasıdır.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Teröristleri de meşrulaştırmaya çalışmış mı, onu söyleyin.

MAHMUT TOĞRUL (Devamla) – Siz, bunun için bugün Selahattin Demirtaş’ı belki cezaevine kolluk gücüyle koyarsınız ama biz, sizin -tekrar söylüyorum- bu cumhuriyeti AKP cumhuriyeti hâline dönüştürmenize izin vermeyeceğiz. Her yerde direneceğiz.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Bostancı...

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın konuşmacı, Erdoğan ile Gülen’in iş birliğini -tırnak içerisinde- alıntıladı ancak bu...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bostancı.

İki dakika süre veriyorum.

Yalnız sayın milletvekilleri, bundan sonraki süreçte lütfen süreye riayet edelim, konuşmalarımızın seyrini ona göre ayarlayalım.

Buyurun.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

8.- Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı’nın, Gaziantep Milletvekili Mahmut Toğrul’un 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi’nin 3’üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; bu FETÖ meselesini siyasi rekabetin bir unsuru yapmak, meşru zeminlerde siyaset yapanları zora sokar. FETÖ’nün FETÖ olduğuna ilişkin toplumun her kesimi 15 Temmuzda hemfikir.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Buna da hiç kimse karşı çıkmadı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – Ondan önce de geçmişe doğru giderseniz 17-25 Aralık 2013, 15 Temmuzla aynı karakterde bir iştir.

LEZGİN BOTAN (Van) – Her şeyin tarihî bir arka planı var Sayın Bostancı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bunlar 15 Temmuzda birden mi su yüzüne çıktı Naci Bey?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) – 15 Temmuzda bir darbeye kalkıştılar, 17-25 Aralıkta da Emniyet ve adliye üzerinden meşru kılık içerisinde, yine halkın seçtiği bir iradeye karşı darbeye kalkıştılar ama 2013’te 17-25’te bu işin o meşru görüntüsü, kılığı var ya, o çerçevede “Acaba AK PARTİ iktidarı son bulabilir mi?” şeklindeki bir düşünceyle FETÖ’nün propaganda malzemesinin tabiri caizse kayığına binen kimi çevreler farklı yerlerde saf tuttular.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Hiç kimse sizin kadar o kayığa binmedi ya.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Şimdi, FETÖ’ye ilişkin değerlendirme yaparken “Bu ne zaman FETÖ oldu?”, “Geçmişte o meşru görüntü içerisinde faaliyet gösterirken statüsü ve hukuku neydi?” bunları siyasi mugalata konusu yapmaksızın hakkaniyetle ve adaletle değerlendirmek hepimizin görevi.

Şimdi, 15 Temmuz olmuş, FETÖ hakkındaki kanaat herkese mal olmuş, “Erdoğan-Gülen iş birliği” şeklindeki bir kasıtlı konuşmak doğru bir tavır değil.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Niye, yok mu öyle bir şey?

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Geçmişte bunlar o meşru görüntü içerisindeyken, çete kastı ortada yokken negatif bir şekilde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - ...ayırt etmeyen, bunları da toplumun bir kesimi olarak gören anlayış hukuki bir anlayıştır.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Biz nasıl hissediyorduk, Selahattin Demirtaş nasıl onu görüyordu?

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – İşinize gelmedi, dinlemediniz Sayın Grup Başkan Vekili; vardı.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Devamla) - Ama çete kastı ortaya çıktıktan sonra o çete kastına rağmen bunlarla beraber davranmak asıl büyük yanlış.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bostancı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Toğrul...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, benim konuşmalarımı sanki Fetullah Gülen’le beraber davranıyormuşum gibi son cümlesinde ima etti.

BAŞKAN – Hayır Sayın Toğrul, kesinlikle yok böyle bir...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çok açık söyledi. O gün onun ekmeğine yağ sürmek veya onun gibi bilmem ne yapmak dedi.

BAŞKAN – Yok, sizi kasteden, ilzam eden bir konuşması -ben dinledim- olmadı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Başkan, ben konuştuktan sonra, benden sonra söylüyor.

BAŞKAN – Ya, olur mu? Siz konuştuktan sonra her sizden sonra söyleneni üzerine mi alacaksınız, öyle şey var mı? Sizden sonra konuşan her konuşmacı illaki üzerine mi konuşacak?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Benim konuşmam üzerine söz almış ama Sayın Başkan.

BAŞKAN – Ben tutanakları isteteyim, ara vermeyeceğim, eğer varsa gerçekten sataşmadan söz vereceğim.

MEHMET NACİ BOSTANCI (Amasya) – Ben herhangi bir ilzamda bulunmadım, burada analitik bir açıklama yaptım.

BAŞKAN – Kesinlikle, kesinlikle...

Tutanakları istetiyorum Sayın Toğrul, buyurun.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Sayın Başkan, bu konuşmayı bununla eşleştirip FETÖ’nün ekmeğine yağ sürmekle suçladı bizi.

BAŞKAN – Sayın Toğrul, yok böyle bir şey, lütfen...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Bu sataşmadır açıkça.

BAŞKAN - Tamam, tutanakları isteteceğim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ama bakın başka nedenlerle hemen veriyorsunuz.

BAŞKAN – Yok, yok hayır. Gerçekten varsa veririm, herkese aynı şekilde tolerans tanıyorum.

Sayın Tanrıkulu, buyurun, bir dakika, 60’a göre.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

27.- *İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'nun, 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin 3'üncü maddesinin Anayasa'ya ve ifade özgürlüğüne aykırı olduğuna ve yürürlüğünün bir dahaki döneme bırakılması gerektiğine ilişkin açıklaması*

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 3'üncü maddesi özel olarak Sezgin Tanrıkulu'nun yasaklanması maddesidir. Teklifin bütün maddeleri bana göre Anayasa'ya aykırıdır ve teamüllere aykırıdır ama bu madde özel olarak da beni yasaklamaktadır. Teklifin diğer bütün maddelerinde müktesep bir hak engellenmiyor, Anayasa'ya aykırı ama engellenmiyor ama bu madde mevcut İç Tüzük'e göre benim elde etmiş olduğum haklarımı kısıtlıyor. Dolayısıyla da Anayasa'ya aykırı, ifade özgürlüğüne aykırı. Yürürlük maddesinin bir dahaki döneme bırakılması lazım.

Şunun için söylüyorum: Geçen hafta Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinden 2006 yılında başvurduğum bir iletişim dinlemesiyle ilgili karar aldım on bir yıl sonra. Allah var, Recep Tayyip Erdoğan o zaman bu başvuruyla ilgili olarak çok olumlu bir tutum almıştı, MİT Müsteşarıyla ilgili olarak da soruşturma izni vermişti. Bizi herhangi bir biçimde Anayasa Mahkemesine -beni, özel olarak beni, grubumuz zaten başvuracak- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine başvurmak zorunda bırakmadan yürürlük maddesinin sonraya bırakılmasını buradan bir kez daha ifade ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)*

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 3'üncü maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“MADDE 3 - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 37 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Bu sürenin bitiminde, tasarı, teklif ve kanun hükmünde kararnamenin doğrudan Genel Kurul gündemine alınmasını Hükümet veya teklif sahipleri isteyebilirler. Bu istemler üzerine komisyon, Hükümet, teklif sahibi ve bir milletvekili beşer dakikayı geçmemek üzere söz alabilir. Genel Kurul işaret oyuyla karar verir. Bu istemler, özel oturumlar hariç her çalışma günü bir tane olmak üzere işleme alınır.”

Gamze Akkuş İlgezdi (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÜZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlığımızın değerli temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Gamze Akkuş İlgezdi konuşacaktır.

Buyurun Sayın Akkuş İlgezdi. (CHP sıralarından alkışlar)

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük değişikliği üzerinde söz aldım. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Usule girmeden önce esası vurgulamak isterim ki bu teklif, yasama faaliyetlerini tek tipleştirecek keyfi bir düzenlemedir. Oysa hukuk devletinde keyfiliğe asla yer yoktur çünkü hukuk devleti azınlık tahakkümüne olduğu kadar çoğunluk despotizmine karşı da halkımızın en büyük güvencesidir. Oysa gördüğümüz bu düzenlemeyle açıkça Anayasa’ya, hukuk devletine, sınırları Anayasa’yla çizilen demokratik devlete aykırı bir işlem yapılıyor. Bakın, demokratik devlet, halk egemenliği, demokratik temsil ve iktidarın denetlenmesi esasları üzerine yükselir. Unutmayın ki ulusal birliğimizi oluşturan bu üçlü sacayağından birini çekerseniz bütün sistemi çökertirsiniz.

Değerli arkadaşlar, bu düzenlemeyle, aslında, Kurtuluş Savaşı’nda yedi düvelin dize getiremediği Gazi Meclisin sesini kismaya çalışıyorsunuz, muhalefeti susturacağım derken Türkiye Cumhuriyeti devletinin geleceğini tehlikeye sokuyorsunuz. Bakın, İç Tüzük, alt alta sıralanmış maddeler silsilesi değildir; aksine, ruhu olan, yasamanın sağlıklı işlemesini sağlayan, yürütmeyi etkili biçimde denetlemeyi güvence altına alan metindir, başka bir deyişle, sessiz anayasadır. Dolayısıyla, bu düzenlemeyle kısıtladığınız konuşma süreleri, milletvekillerinden esirgenen üç beş dakika değil, demokratik temsil hakkıdır. Yani, zamandan kazanmak için muhalefetin sesini kısmanız, demokratik temsil hakkını ortadan kaldırmamız demektir.

Önemli başka bir konu da yasama hakkımızı engelliyorsunuz, İç Tüzük 37’nin bizlere sunduğu sınırlı bir imkân olan doğrudan gündeme alma hakkını ortadan kaldırıyorsunuz. “Bir milletvekili kendisine ait bir kanun teklifinin doğrudan gündeme alınmasını yalnızca bir kere isteyebilir.” diyorsunuz. Yasa yapım tekniğini oyalama taktiği olarak görüyor, güçlendireceğiniz yerde iyice güçsüzleştiriyorsunuz. Aslında, gerçek şu ki kanun fabrikasına çevirdiğiniz Parlamentoda sadece sizin istedikleriniz yasalaşsın istiyorsunuz. Bu anlamda, Anayasa’da hayat bulan İç Tüzük’le bizlere verilen kürsü ve yasama hakkını fiilî anlamda engelliyorsunuz.

Meclis sadece bir yasama organı değildir. Hatırlatmak isterim ki bu oturduğunuz sıralar demokrasiyi besleyen ana damarlardır. Bugün geçirmek istediğimiz bu teklifle demokrasiye darbe indirilirken ülkenin can damarlarını bizzat siz tıkiyorsunuz. Çünkü Parlamentoyu oluşturan damarların biri iktidar ise diğeri de muhalefettir. Buradan yola çıkarak, demokrasinin kalbi Parlamento ise yani, hekim kimliğimle bir kez daha hatırlatmak isterim ki kalbe giden damarlardan birinin tıkanması geri dönülmez olumsuz sonuçlara yol açar. Unutulmasın ki muhalefeti Mecliste pasifize etmek halk egemenliğini ortadan kaldırmak demektir. Adına “verimli çalışma” dediğiniz, muhalefetin sesini kısmak ülkeyi uçuruma sürüklemek demektir.

Bakın, denetlenemeyen, eleştirilemeyen bir iktidar ülkede uzlaşma kültürünün değil, çatışma kültürünün yerleşmesine neden olur. Meşru hâle getirmeye çalıştığınız otoriter düzeni Parlamentodan başlayarak bütün ülkeye yayıyorsunuz. İfade hürriyetine engel koyarak kürsü dokunulmazlığını kaldırıyorsunuz. Demokrasi yolunda yürüyen birçok ülkenin parlamentosunda da kullanılan söz, yazı, afiş, pankart gibi materyalleri “Çalışma düzenini bozuyor.” diyerek yasaklıyorsunuz. Peki, neyin yasak, neyin faydalı olduğuna kim karar verecek? Hapishanelerde var olan mektup okuma komisyonları gibi biz de Parlamentoda çalışma düzenini bozucu materyaller komisyonu mu kuracağız?

Değerli vekiller, İç Tüzük Türkiye Cumhuriyeti'nin bekasını ve demokrasi iklimini koruyan millî siyaset belgesidir aslında. Siz bugün Anayasa'nın koruyucusu olan Parlamentoyu Anayasa'yı ihlal etmeye zorluyorsunuz. Oysa demokrasinin gereklerine ve kurallarına bağlı kalabilirsek ülkemizde ileri ve kalıcı bir huzur ortamı inşa edebiliriz.

Öte taraftan, bu düzenleme yasalaştığı vakit şekli demokrasinin esiri olacağız. Unutmayın, bu salon demokrasinin meydanıdır. Bu sıralarda yükselen, muhalefetin sesi değil, halkın sesidir. Demokrasiyi susturursanız halkı susturursunuz. Halkı susturursanız Türkiye'yi susturursunuz ve ne yazık ki o gün geldiğinde hem sizler için hem Meclis için hem de demokrasimizin geleceği için çok geç kalmış oluruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GAMZE AKKUŞ İLGEZDİ (Devamla) - Çünkü parmak üstünlüğüne ve bir siyasi grubun arzusuna göre inşa edilen sözde demokrasi çöktüğünde o enkazın altında hepimiz yok oluruz.

Saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Buyurun Sayın Kerestecioğlu.

Açalım arkadaşlar mikrofonu.

Siz giremiyorsunuz herhâlde sisteme.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Mümkün değil, kasıt mı var, ne var, bilmiyorum ama giremiyorum.

BAŞKAN – Yan tarafa otursanız orada giriliyor herhâlde.

Buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

28.- *İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Dışişleri Bakanı Mevlüt Çavuşoğlu'nun Brüksel'de basın toplantısında yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve önceki yıllarda Fetullah Gülen'le ilgili uyarıda bulunan HDP Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ile Cumhuriyet gazetesi yazarlarının şu anda tutuklu olduklarına ilişkin açıklaması*

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şu konuyla ilgili söz almak zorunda hissettim kendimi: Dün akşam Dışişleri Bakanı Sayın Çavuşoğlu Brüksel'de basın toplantısı sırasında yaptığı açıklamada “‘Türkiye’de hukukun üstünlüğü, demokrasi yoktur.’ denilemez ama ‘Ben nasılsa seçildim, milletvekili oldum, terör örgütüne arabamda silah götürüyem.’, bu olmaz.” ve aynı iftirayı tekrar gündeme getirmiş. Yani dün Vekilimiz Sayın Meral Daniş Beştas üç saat burada konuşma yaptı ve iddianamede de böyle bir şeyin olmadığını, bunun bir algı yaratma olduğunu söyledi ama Türkiye'nin koskoca Dışişleri Bakanı hâlâ gidip Brüksel'de bunlardan medet umuyor. Kendisine aynen bu sözleri iade ettiğimizi ifade etmek isterim.

Bunun yanı sıra bir şeyi daha eklemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sesiniz kısıldı.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bunun kapanmaması mümkün olmuyor mu?

BAŞKAN – Yok, otomatik ayarlı, 60'a göre olunca bir dakika otomatik.

Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Az önce konuşulan Pensilvanya konusuyla ilgili tutanaklara da geçmesi açısından bir ekleme yapmak isterim. Sayın Demirtaş'ın uyarıları 2011, 2012, 2013 yıllarına aittir yani bütün valileri, emniyet müdürlerini, herkesi Fetullah Gülen atarken ve Pensilvanya'ya, oraya el etek öpmeye gidildiği zamanlarda bu uyarılar yapılmıştır. Aynı şekilde, Cumhuriyet gazetesinden yargılanan arkadaşlarımdan da uyarıları aynı zamandır. Şimdi bütün bu insanlar tutukluymuş ve bundan hiç esef ve utanç duyulmazken, hiçbir siyasi de tutuklu değilken insana hakikaten izan, insaf diye sorarlar. O nedenle, o kadar basite alınacak şeyler değil yani bununla ilgili uyarılar ama bu uyarıları yapanlar içeride, oralara gidenlerin hepsi dışarıda maşallah.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, 4'üncü madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 4'üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4 - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 54 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Resmi tatile rastlamadığı takdirde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, Salı günü saat 15.00'ten 21.00'e, Çarşamba ve Perşembe günleri saat 14.00'ten 21.00'e kadar toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi vasıtasıyla Genel Kurul, Komisyon ve Siyasi Parti Grup toplantılarının tamamı tarih ve zaman sınırlaması olmadan yayınlanır.”

Muharrem Erkek	Murat Emir	Nurhayat Altaca Kayışoğlu
Çanakkale	Ankara	Bursa
Yakup Akkaya	Fatma Kaplan Hürriyet	Akın Üstündağ
İstanbul	Kocaeli	Muğla
Uğur Bayraktutan	Özgür Özel	Serdal Kuyucuoğlu
Artvin	Manisa	Mersin

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 4'üncü maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

MADDE 4 — TBMM İçtüzüğü'nün 54 üncü maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Resmî tatile rastlamadığı takdirde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, Salı, Çarşamba, Perşembe günleri saat 15.00'ten 21.00'a kadar toplanır.

Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurul, toplantı hafta, gün ve saatlerini değiştiremez. Meclis TV yayınları, Genel Kurul birleşimleri sona erinceye kadar ve grup toplantılarının tamamı ile komisyon toplantılarının Genel Kurul ile çakıştığı süreler haricinde kesintisiz yayın yapar.

Filiz Kerestecioğlu Demir

Mithat Sancar

İbrahim Ayhan

İstanbul

Mardin

Şanlıurfa

Lezgin Botan

Ayşe Acar Başaran

Mahmut Toğrul

Van

Batman

Gaziantep

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) –Sayın Başkanım, katılamıyoruz.

BAŞKAN – Meclis Başkan Vekilimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Van Milletvekili Lezgin Botan.

Buyurun Sayın Botan. (HDP sıralarından alkışlar)

LEZGİN BOTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlamadan önce, tüm engellemelere rağmen Diyarbakır'daki Ekin Ceren Parkı'nda "Vicdan ve adalet nöbeti"ni tutan milletvekillerimizi ve halkımızı partimiz Eş Genel Başkanı, rehin tutulan Eş Genel Başkanımız Sayın Selahattin Demirtaş'ın şiiriyle selamlamak istiyorum:

“Çıt çıkmasın diyecekler

Renk olmasın diyecekler

Gülerek isyan etmişsin

Gül açmasın diyecekler

Gülelim o zaman

Öksüz kalmasın isyanın

Suçsa suç kardeşim

Gülüşü solmasın insanın

Gün doğmasın diyecekler

Umuda silah çekecekler

Koşarak isyan etmişsin

Suçu sana yükleyecekler

Koşalım o zaman

Yalnız kalmasın isyanın

Suçsa suç kardeşim

Tepesin attırmayın insanın”

Burada, eş genel başkanlarımızı ve rehin milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, partimizin Eş Genel Başkanı Selahattin Demirtaş ve 12 milletvekilinin, DBP’li belediye eş başkanlarının ve gazetecilerin, yazarların, akademisyenlerin hâlâ esir alındığı bir dönemdeyiz. Üst üste konulduğunda haksızlığın, hukuksuzluğun, zulmün ve sömürünün arşılâya yükseldiğini hep birlikte görüyoruz ve yaşıyoruz. Şimdi de İç Tüzük değişiklikleriyle halkın bize verdiği söz hakkı gasbedilmek isteniyor. Bunun en önemli sebebi, tek adam rejiminde aykırı hiçbir sese tahammülün olmayışıdır. Oysa bunlar, daha yakın zamanda, önce her sıkıştıklarında halkın iradesi sandığı gösterip halkın iradesini işaret ediyorlardı. Bugün ise o kadar çok gayrimeşru işlere karıştılar ki artık seçim sandığından ve halkın iradesinden bahsedemiyorlar çünkü halk ne karar verirse versin, hiçbir konsensüs aramayacaklarını 16 Nisan referandumuyla bir daha gösterdiler. Bunun sonucunda da kendi elleriyle, halkın iradesiyle seçilmiş 12 milletvekilini, 84 belediye başkanını ve eş başkanımızı cezaevine göndermekten imtina etmediler. Bu tehlikeli gidiş karşısında eğer Meclisin değerli üyeleri hakkında halkın iradesine sahip çıkmazlarsa bu duvarda yazan “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” sözü egemenlik kayıtsız şartsız kayyumların, egemenlik kayıtsız şartsız atanmışların, egemenlik kayıtsız şartsız sarayın olmuş olacaktır, millî ve yerli şefin, reisin olmuş olacaktır çünkü Meclis, bu düzenlemeyle artık sembolik hâle getiriliyor. Bununla dünyaya “Halktan yetkisini alan Meclisimiz var.” mesajı verilerek Meclis, rejimin kendisine meşruiyet zemini yaratmaktan başka hiçbir işe yarayamayacak hâle getirilmek isteniyor. Oysa çağdaş demokrasilerde durum tam tersinedir. Çağdaş demokrasilerde saraylar sembolik, meclisler esastır ama AKP nasıl ki dine uymak yerine dini kendine uydurduysa bugün de hukuka ve demokrasiye uymak yerine hukuku ve demokrasiyi kendine uydurmaya çalışmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifin 4’üncü maddesinde Genel Kurul ve Meclis TV’nin çalışma saatleri düzenlenirken âdeta bir lütfmuş gibi sunuluyor. Biliyorsunuz, AKP iktidarlarından önce Meclis TV yirmi dört saat Genel Kurulun bütün faaliyetlerini halka aktarıyordu ve halk bu Mecliste ne konuşuluyor, ne tartışılıyor, iktidarlar ne yapıyor, muhalefet buna karşı nasıl bir tutum alıyor, bunu izleyebiliyordu ama maalesef, şimdi çalışma saatleri 19.00’dan 21.00’e çıkarılarak, Meclis TV’nin de iki saat yayın yapması sağlanarak çok büyük demokratik bir hamleymiş gibi gösterilmeye çalışılıyor. Oysaki İç Tüzük, bu Meclisin demokrasisinin, işleyişinin belgesidir. Bu belgeyi bu şekilde tarumar ederek, Meclisteki muhalefetin sesini kısarak muhalefeti istemediğinizi ve o kadar kendinizden eminsiniz ki, o kadar narsistsiniz ki, o kadar kendinizi beğenmişsiniz ki, o kadar mükemmeliyetçilik size sirayet etmiş ki hiçbir eksiğiniz yokmuş, her şeyi çok mükemmel düşünüyorsunuz. Dolayısıyla da muhalefete de gerek yok, muhalefet sadece ayak bağıdır, aslında keşke muhalefet olmasa da ne güzel demokrasi olacak, her istediğinizi takır takır orada konuşur, geçirirsiniz, muhalefete ne gerek var, zaten demokrasiyi de siz iyi düşünürsünüz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Hani diktatörler de böyle düşünürler, en mükemmeli, en iyisini, halkın yararını onlar düşünürler; onların dışında kimse halkın yararını düşünmez, kimse halkın demokrasisini düşünmez. Dolayısıyla, böyle bir mantıkla maalesef Meclis susturulmak isteniyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Botan.

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Sözlerimi bitiremedim Sayın Başkan.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, böyle bir usul yok ya.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Nasıl bir usul varmış Mehmet Bey?

LEZGİN BOTAN (Devamla) - Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Partimizin gayrimeşru işlere bulaştığından, halktan çekindiğinden gibi ifadeler kullandı; bu sadece bir tanesi. Bu açık bir sataşmadır, söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun Sayın Muş.

Lütfen sataşmadan sataşmaya cevap verelim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ona gelince “Buyurun, buyurun.” olur ama bize gelince tutanağa bakıyor, bak burada.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Tutanağa baksaydınız Başkan, duydunuz mu?

BAŞKAN – Farklı şeyler.

Sayın Toğrul, sizin tutanağa baktım, bir şey yok.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Son kısmına bakın Başkanım, altını çizmişim, son satırına bakın.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

9.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Van Milletvekili Lezgin Botan'ın 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin 4'üncü maddesiyle ilgili önerge üzerinde yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hatibin burada ifade ettiği ve partimize atıfta bulunduğu gayrimeşru işlere bulaştığımız, bu tip işlere o kadar bulaşmışız ki halktan çekinir hâle gelmişiz gibi beyanlarıyla ilgili şunu ifade etmek isterim: Bu gayrimeşru işler hangileriye ispatla, ispatlamazsan bu Parlamentonun en şerefli insanısın, bunu ispatlayacaksın.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Doğru konuş!

Başkan, uyarmanız gerekiyor.

LEZGİN BOTAN (Van) – Uyarsanıza.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Niye uyarıyorsunuz? Yakışıyor mu?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir diğeri, millî ve yerli şef hadisesi... Değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkanımız halkın oylarıyla seçilmiştir; herkes yarışa girdi, yarışta milletimiz onu Cumhurbaşkanı olarak seçmiştir, ismi de “Türkiye Cumhuriyetinin Cumhurbaşkanı”dır, bunun da böyle bilinmesi gerekir.

Biz hiçbir zaman ne dini ne hukuku kendimize uydurmadık, alet de etmedik, inancımızı inandığımız şekilde yaşadık, hukuka da uygun şekilde şimdiye kadar davrandık. Bundan sonra da aynı usulle devam edeceğiz.

Tek adam rejimiymiş, Parlamento pasifmiş, Parlamento etkisiz hâle getiriliyormuş, diktatörlük kuruluyormuş. Değerli milletvekilleri, Türkiye demokratik bir ülkedir, burada bir seçim yapılmıştır. Halk referandumda bütün tarafları dinlemiş, getirilen Anayasa değişikliğini kabul etmiştir.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bizi dinlemedi, bizi dinlemedi; eş genel başkanlarımız cezaevindeydi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sonra oyları çalınmış...

MEHMET MUŞ (Devamla) - Bu onaylanmıştır, tescil edilmiştir. Tüm siyasi taraflara düşen bunu kabul etmektir, bundan başka yapacak bir şey yoktur değerli milletvekilleri. Demokrasilerde fikirlerinizi söylersiniz, neticeye razı olursunuz. “Ama benim istediğim olmadı.”, “Benim söylediğim kabul edilmedi.”, “Ben bunu kabul etmem, bunu sulandırırım.” gibi bir şeyin içerisine hiç kimsenin girmeye hakkı yoktur.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Demokrasiyi anlamamışsınız gerçekten.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

LEZGİN BOTAN (Van) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Botan.

LEZGİN BOTAN (Van) – Özellikle hakaret etmek suretiyle bir sataşmada bulundu, kendi seviyesini ortaya koydu. Dolayısıyla, sataşmadan söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Botan.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – İspata davet ettim Sayın Başkan.

LEZGİN BOTAN (Van) – İspat öyle yapılmaz...

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hadi yap bakalım ispatı.

LEZGİN BOTAN (Van) - ...ben ispatı şimdi senin gözüne sokarım.

BAŞKAN – Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurun.

10.- Van Milletvekili Lezgin Botan'ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

LEZGİN BOTAN (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bakın, pek yakından görülmez ama eğer mümkünse göstereyim, siz de çıkın şuradaki adamın Fetullah Gülen olmadığını, yanındakinin de Recep Tayyip Erdoğan olmadığını söyleyin ben sözlerimi geri alacağım. Eğer yapmazsanız aynı sözlerinizi size misliye iade ediyorum. Utanın!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Kardeşim, gayrimeşru işlerden bahset. Söyle, neymiş onlar?

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Bakın, burada “Ne istediler de vermedik?” diyen bir Cumhurbaşkanı... Bunu Cumhurbaşkanı söylemedi mi, söylemedi mi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Gayrimeşru işleri söyle, gayrimeşru işleri ispat et.

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Gayrimeşrudur, Fetullah Gülen terör örgütü değil midir?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Terör örgütü ilan edildikten itibaren ne var, onu söyle!

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim, müdahale etmeyelim arkadaşlar.

Sayın Botan, Genel Kurula hitap edin siz.

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Eğer terör örgütüyse, eğer öyle kabul ediyorsanız dün kadar “Hoca Efendi” deyip gözyaşları döken, “Hocam, neredesin, artık gel bu hasret bitsin.” diyenler en az senin kadar müfteridir, senin kadar suçludur. Siz suçlusunuz. Siz Türk halkına karşı bu Meclisi bombalatmaktan, 250 insanı öldürmekten sorumlusunuz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

AHMET UZER (Gaziantep) – Hadi be!

HİKMET AYAR (Rize) – Hadi oradan!

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Siz bakmayın, şu an çoğunluğunuza dayanarak yakanızı kurtaramazsınız. Siz Türk halkına ihanet ettiniz. FETÖ’yü büyüterek, FETÖ’yü geliştirerek, ona bütün imkânları sunarak siz Türk halkına, bu Meclise, iradeye ihanet ettiniz. Bu ihanetin bedelini de ödeyeceksiniz. Hiç öyle korkunun da ecele faydası yok.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Hâkim misin sen? Yargı mısın sen?

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Bir de seviyenizi ortaya koydunuz. Düzgün bir dille, temiz bir dille konuşmaya davet ediyorum. Muhalefet böyle yapılmaz, eleştiri böyle yapılmaz. Kendi asgari insani davranışları ve kapasitesinin altında konuşan bir başkan olamaz. Siz Grup Başkan Vekilisiniz. Bu kadar lüzumsuz, bu kadar kirli bir dili nereden öğrendiniz?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – O zaman doğru dil kullan kardeşim, doğru dil kullan, karşılığını alırsın.

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Doğru dil kullanıyorum. Bakın, burada fotoğrafını gösteriyorum. Fetullah Gülen’in fotoğrafında yer alan ben değilim, Recep Tayyip Erdoğan’dır. “Ne istediyseniz verdik.” diyen kişi odur. En etkili makamda, cumhurbaşkanıydı. Arsaları da verdiniz, paraları da verdiniz, valileri de kaymakamları da müsteşarları da, herkesi hizmetine verdiniz, şimdi de diyorsunuz ki “Ya, ne istediniz de vermedik? Ey nankör kedi, sen nasıl bize ihanet ettin?” Birlikte yürüdünüz bu yollarda, Türk halkını ve bu Parlamentoyu bombalatacak kadar onları azdırdınız. Bunun hesabını er geç vereceksiniz, lamı cimi yoktur. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, grubumuza yönelik sataşmalar ortadadır. Buradan saymaya gerek yok.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Ortadadır.” Söylesene.

BAŞKAN – Sayın Muş, ne söyledi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, grubumuza atfen, Sayın Genel Başkanımıza atfen terör örgütü lideriyle bazı fotoğraflar paylaşıp açık sataşmada...

BAŞKAN – Buyurun iki dakika süreyle. Lütfen bitirelim bu polemigi.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – “Fotoğrafi var.” diyor, var. ““Ne istediniz de vermedik?” dedi.” diyor, dedi.

11.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Van Milletvekili Lezgin Botan’ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Genel Başkanına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, ben bir ispata davet ettim.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – İspatı ortada, ortada. İspatlayan fotoğraflarınız var ortada.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Fetullahçı terör örgütüne karşı en büyük mücadeleyi veren Adalet ve Kalkınma Partisidir. (CHP ve HDP sıralarından “Yok canım!” sesleri, gürültüler)

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Yardım yataklık yapan kim?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Bir yapı terör örgütü hüviyetini aldıktan sonra ona karşı mücadele edilir. Ne zaman ki bir yapı, bir organizasyon hukuk sınırlarını aşmış ve artık hukukun dışına çıkmışsa orada hukuk devreye girer ve gereken yapılır. Fetullah Gülen, Fetullahçı terör örgütü ilk darbe girişimini 17-25 Aralıkta yapmıştı.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Çıkarınız çatışınca böyle oluyor.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Hep hukuk dışıydı, hep.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Ondan sonra hukuk devreye girdi ve gereken adımlar atıldı. Paylaştığı, geçmişten bulunmuş bir fotoğraf. Bakın, ben size terör örgütlerini anlatayım mı? (HDP sıralarından gürültüler)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Hani, ne kadar geçmiş?

MEHMET MUŞ (Devamla) – Sayın Kerestecioğlu, bak, yanınızda da oturuyor. DHKP-C’ye teşekkür eden, yanınızdaki hanımefendi. Nerede teşekkür ediyor, biliyor musunuz?

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Yardım ve yataklık yapan kim?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Ya sözün bitince buraya geliyorsun.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Adana’da parti binalarında bomba patlıyor. Açıklama geliyor Hükûmetten, diyor ki: “DHKP-C’li teröristler yaptı.” Yanında oturan milletvekili diyor ki: “Hayır, biz arkadaşlarla görüştük, kendileriyle görüştük, bize desteklerini açıkladılar. Biz böyle bir şeyi onlardan beklemeyiz. Kendilerine teşekkür ediyoruz.” Bakın, DHKP-C, Mehmet Kiraz’ı katleden terör örgütüdür.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Uydur, uydur!

NURETTİN DEMİR (Muğla) – O terör örgütü ama bu suç örgütü.

MEHMET MUŞ (Devamla) – MLKP onların içinde. Genel başkanları, dünyanın terör örgütü olarak tanıdığı PKK terör örgütüne “Bize göre terör örgütü değil...”

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yan çizme, yan çizme! Konu. FETÖ, FETÖ, sizin FETÖ’yle nasıl iş birliğinde olduğunuz, yan çizme! Başka alanlara girme, başka alanlara! Senin nerede olduğun belli!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Grup başkan vekiliniz –şu an içerideki- ne diyor burada: “PKK’yı eleştirme yetkimiz yok.” Yani PKK’nın güdümünde olan, oradan talimatla hareket eden bir partinin bize kalkıp da demokrasi dersi vermeye, partimizi terör örgütleriyle ilişkilendirmeye hakkı da yoktur, haddi de yoktur.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ya FETÖ’ye gelecektin. Gelebilecek misin FETÖ’ye?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Siz FETÖ’nün talimatlarıyla hareket ettiniz o zaman, FETÖ’nün talimatlarıyla bu kaymakamları atadınız, bu valileri atadınız, bu rektörleri siz atadınız.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Böyle bir ifade kullanmak, bu partinin yapacağı en son iştir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Bu parti, FETÖ’yle hiçbir zaman yan yana durmadı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Teşekkür etmediyseniz buyurun Sayın Danış Beştaş.

Buradayız bu akşam, sabahlarınız, problem değil, alıştık zaten.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Siz grup başkan vekiline sorun onu, onun kirli diline sorun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Mehmet Muş’a ne kadar zor söz verdiniz, Meral Hanım’a...

BAŞKAN - Lütfen, polemizi bitirelim ama.

Buyurun.

12.- Adana Milletvekili Meral Danış Beştaş’ın, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayın Muş gerçekten tıkanınca hemen başka kişilere saldırıyor.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Niye?

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bugün önde beni gördü, oradan, durumdan vazife çıkardı.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Teşekkür ettiniz mi, etmediniz mi?

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Ne yapsın? Sıkışmıştı Başkan, sıkışmıştı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Yazıklar olsun ya, yazıklar olsun!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Size yazıklar olsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Biraz okuyun bence; biraz yeni siyaseti, yeni dili öğrenin, bir de biri konuşurken dinlemeyi öğrenin.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – DHKP-C’ye teşekkür eden bir insansınız, bir de milletvekilisiniz. DHKP-C’ye teşekkür ettiniz, beyanlarınız ortada.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Bakın, siz konuşurken ben hiç konuşmadım. Ben DHKP-C’ye ya da başka birine teşekkür etsem bunu inkâr etmem.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – DHKP-C’ye teşekkür eden birisiniz siz. Çıkıp demokrasi emaresi anlatmayın bize.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Sizin gibi Fetullah Gülen’le boy boy fotoğraflarım çıksa gelip burada inkâr edemeyecek kadar dürüst ve hakkaniyetli bir insanım.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bari ifadenize sahip çıkın.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ama siz Fetullahçıları anlatmak için çıktınız, en önde beni gördünüz, aklınıza geldi, o anda bir şey söylediniz.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – DHKP-C geldi aklına.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Yok, siz varsınız. Genel Başkanınız MLKP’den hüküm giymiş.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Gerçekten...

Sayın Başkan, aralıksız konuşuyor, ne yapacağız?

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Evet, siz istediğiniz zaman duymuyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bunları söyleyince canları sıkılıyor biraz.

BAŞKAN – Tamam, Genel Kurula hitap edin.

Lütfen Sayın Muş, müdahale etmeyelim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ya siz gerçekten... Yazıklar olsun size ya!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Size yazıklar olsun.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ya zavallısınız, zavallı!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sizsiniz zavallı.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Cevap veremediğinizde başka yerlere saldırıyorsunuz ya!

BAŞKAN – Şimdi, karşılıklı konuşmayalım.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Benim hesabını veremeyeceğim hiçbir davranışım yoktur.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – DHKP-C’ye teşekkür ettiniz mi, etmediniz mi onu söyleyin.

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Dinle, dinle önce dinle.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Ne teşekkür edecek DHKP-C’ye be!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Adana’da il binamızı AKP arkasında durarak bombalatmıştır, IŞİD’ciyi Suriye’ye kaçtırmıştır ve hâlâ dosya kapalıdır; bunu dün savunma sırasında söyledim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bunu ispatlayacaksınız, ispatlamayan müfteridir.

MEHMET UĞUR DİLİPAK (Kahramanmaraş) – Yalan uyduruyorsunuz, yalan.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Siz benim konuşmamın peşine düşeceğinize Adana il binasını kim bombaladı, başsavcıya kim talimat verdi, beş gün sonra niye Suriye’ye kaçtığını açıklayın bakalım. 5 Haziranda kim bombayı attırdı onu açıklayın. Fetullah Gülen’le olan ilişkiyi açıklayamayınca gidip DHKP-C’ye teşekkürü buldunuz, üç yıl önce; helal olsun size.

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Lügati yetmiyor ki HDP’ye ancak kolluk güçlerini devreye sokuyorlar.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Ben teşekkür etsem burada açıklarım, burada açıklayacak kadar da yürekli biriyim merak etmeyin, böyle korkak da değilim. Ben geçmişimle onur duyarım ve her yerde, her zeminde geçmişimi böyle açık yüreklilikle de açıklarım. Bence siz de biraz bu sataşmalara bir düzey getirin en azından Meclise yakışsın diyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, söylediğim çok açık, bakın, AK PARTİ terör örgütlerinin hepsiyle mücadele eden bir partidir. Çok açık bir soru sordum, DHKP-C’ye teşekkür etmiş. Adana’daki il binalarını AK PARTİ’nin bombalattığını ifade ediyor, bunu ispat etmeye davet ediyorum, ispat etmeyen müfteridir. (CHP ve HDP sıralarından gürültüler)

Teşekkür ederim.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, madde üzerinde diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 4’üncü maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 4 - Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 54 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Resmi tatile rastlamadığı takdirde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu, Salı günü saat 15.00’ten 21.00’e, Çarşamba ve Perşembe günleri saat 14.00’ten 21.00’e kadar toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi vasıtasıyla Genel Kurul, Komisyon ve Siyasi Parti Grup toplantılarının tamamı tarih ve zaman sınırlaması olmadan yayınlanır.”

Serdal Kuyucuoğlu (Mersin) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÜZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Başkan Vekilimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Serdal Kuyucuoğlu.

Buyurun Sayın Kuyucuoğlu. (CHP sıralarından alkışlar)

SERDAL KUYUCUOĞLU (Mersin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin 4'üncü maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle, seçilmişlerin millet adına konuşma özgürlüğünü savunan tüm milletvekillerini saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, gittikçe her alanda herkesin konuşma ve ifade özgürlüğünü kaybettiği, korktuğu, hatta cezalandırıldığı bir ortamdayız. Türkiye'de olumsuz anlamda ilkleri yaşıyoruz. Muhalefetin de sesimizin kısılmasına destek vermesi anlaşılır gibi değil. Dünyada örneği olmayacak bir durumu yaşıyoruz. Bu teklifle milletin vekillerinin Mecliste konuşma hakları ellerinden alınıyor, çeşitli cezalandırılma yöntemleriyle tehdit ediliyor. Her vekil bir bölgeden geliyor, her biri neredeyse ortalama 90-100 bin vatandaşın oyuyla gelmiştir. Bölgesinin taleplerini, dileklerini milletvekili olarak Mecliste dile getirme görevi vardır. Sayın Binali Yıldırım diyor ki: “İç Tüzük’ü verimli çalışma için, zamanı etkin kullanma, lüzumsuz konuşmalarla Meclisi meşgul etmemek için değiştiriyoruz.” Soruyorum: Milletvekillerinin konuşmalarını lüzumsuz konuşma olarak addetmek vekillere hakaret değil midir? Neredeyse yasaları vekillere yazılı olarak gönderip “Siz bunları okuyun, Meclis meşgul olmasın, bunları Mecliste sadece oylayalım.” diyeceksiniz. Demokrasi farklı fikirlerin özgürce tartışılmasıdır. Senede bir kez yasa teklifi verebilecek vekilin nasıl görev yapabileceğini düşünün. İstiyorlar ki milletimiz gerçekleri bilmesin, öğrenmesin, istiyorlar ki tüm yasaları millete duyurmadan, sessiz sedasız, tartışmadan geçirelim. Başbakan Binali Yıldırım “Biz bu İç Tüzük’ü şimdi değiştiriyoruz ama bu da geçici, 2019’da tekrar değiştireceğiz.” diyor. Yani iki seneliğine bir İç Tüzük tartışması yapıyor. İki sene sonra bir daha değiştirilecek. “O zaman aceleniz nedir?” diye sorarlar adama.

Değerli arkadaşlar, OHAL’i çok sevdiniz, OHAL’i ülkenin tamamında normal bir yönetim hâline getirdiniz, millet iradesinin özgürce uygulanması gereken Türkiye Büyük Millet Meclisini OHAL’le yönetir oldunuz; yani, OHAL’i Meclise de soktunuz. Binlerce akademisyeni, kamu görevlisini, suçlarının ne olduğunu söylemeden ihraç eden, yüzlerce gazeteciyi hapsedip aylarca yargı önüne çıkarmayan, yandaş olmayan televizyonları, radyoları kapatan bir sivil dikta yönetimi oldunuz. Zaten ülke kanun hükmünde karnamelerle yönetiliyor. Herkesin, her kesimin sesi kısıyor. Türkiye giderek demokratik dünyadan uzaklaşıyor. Bunu dış ilişkilerde de günbegün görüyoruz. Gerçekten bugün Meclisin içerisinde bile kendimizi ifade etme anlamında adalete ihtiyacımız var. Ama maalesef gözler görmüyor, kulaklar duymuyor. Çoğunluğunuz var, bu Mecliste hangi yasayı istediniz de geçiremediniz? “Milletin Meclisi” diyorsunuz, kısıtığınız vekil sesleri de milletin sesi. Burası “milletin Meclisi” ise, milletin vekillerinin sesini kısamazsınız, kısamamalısınız. Milletimiz artık her şeyi çok net görmeye başladı ve bunu göstermek için de 2019’u bekliyor. Yarın siz de burada daha çok konuşmak, görüşlerinizi ifade etmek isteyebilirsiniz. Bırakın, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, sokakta, medyada insanlar konuşabilsin. Bırakın, milleti temsil edenler temsil ettikleri bölgenin sorunlarını, taleplerini özgürce dile getirebilsinler. Bu hak gün olur size de lazım olur. Günlerce yürüdüğümüz, bütün dünyanın gördüğü ama sizin bir türlü görmek istemediğiniz hak, hukuk, adalet arayışımız bir gün size de lazım olabilir. Gelin, demokrasiyi sadece oy çokluğuna ve parmak hesabına indirgemeyin; gelin, ülkemizin her alanında hakkı, hukuku ve adaleti savunalım diyor, hepinize saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum. Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

5'inci madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1783) esas sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Filiz Kerestecioğlu Demir

Mithat Sancar

İbrahim Ayhan

İstanbul

Mardin

Şanlıurfa

Ayşe Acar Başaran

Mahmut Toğrul

Bedia Özgökçe Ertan

Batman

Gaziantep

Van

MADDE 5- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 56'ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 5'inci maddesi teklif metninden çıkarılmıştır.

Muharrem Erkek

Murat Emir

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Çanakkale

Ankara

Bursa

Fatma Kaplan Hürriyet

Akın Üstündağ

Uğur Bayraktutan

Kocaeli

Muğla

Artvin

Ünal Demirtaş

Yakup Akkaya

Zonguldak

İstanbul

BAŞKAN – Son okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık Temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Zonguldak Milletvekili Ünal Demirtaş.

Buyurun Sayın Demirtaş. (CHP sıralarından alkışlar)

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Tabii, hepimizi yakından ilgilendiren, özellikle muhalefetin sesini kısıyan, milletvekillerini terbiye etmeye çalışan, Türkiye'deki demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan, bir başka önemli bir derecede kısıtlayan Meclis İçtüzüğü değişikliği üzerinde, 5'inci madde üzerine söz almış bulunmaktayım.

Değerli arkadaşlarım, bütün kanunların bir dönemi vardır yani bir iklimi vardır. Öncelikli olarak bu iklimi anlatmak istiyorum size. Yani bugüne nasıl geldik? Bu Meclis İçtüzüğü değişikliğine nasıl geldik, öncelikle onu ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, 15 Temmuz akşamı burada hep beraber, Mecliste kol kolayken üzerimize bombalar atıldı ve daha sonra 20 Temmuzda iki parti anlaşarak OHAL'i çıkardınız ve OHAL'in bugüne kadar getirmiş olduğu olağanüstü koşullarda bir Anayasa değişikliği gerçekleştirildi. Bu Anayasa değişikliği aslında demokrasimizi temellerinden sarsan, Türkiye'deki hak ve hürriyetleri kısıtlayan, düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlayan, bize göre -belki meridire ama- gayrimeşru olan bir Anayasa değişikliğiydi. Şimdi, bu değişikliklerin üzerine, tekrar, yeni bir, Türkiye'deki söz, düşünce ve ifade özgürlüğünü kısıtlayan bu Meclis İçtüzüğü değişikliğini gündeme getirdiniz.

Değerli arkadaşlarım, elbette her kanunun gelmiş olduğu bir iklim vardır. Bu Meclis İçtüzüğü'nün de bir iklimi var. Aynı zamanda her kanunun bir ruhu vardır, bu ruh gerçekten çok önemlidir.

Şimdi, ben size şunu ifade etmek istiyorum: Türkiye'deki demokrasinin temellerini oluşturan, felsefesini oluşturan, dünyadaki demokrasinin temellerini oluşturan, felsefesini oluşturan özellikle kanunların ruhu üzerine Montesquieu'nun bir eserinden bahsetmek istiyorum. Bakın, 1748'de bu eser basılmış ve bu eserde saltanatla ilgili hükümler var. Bakın, diyor ki: “Aracılık eden, bağımlı olan ve buyruk altında bulunan kuvvetler saltanat hükûmetinin yani temel kanunlar vasıtasıyla bir kişinin yönettiği hükûmetin niteliğini teşkil eder.”

Şimdi, burada neden bahsediyoruz? Maalesef, ülkemizde şu anda bir saray vesayeti var; “kuvvetler ayrılığı” dediğimiz, “erkler ayrılığı” dediğimiz noktada yasama, yürütme ve yargı üzerinde bir saray vesayeti var. Bize göre bu Meclis İçtüzüğü değişikliği de bu saray vesayetinin bir ürünüdür değerli arkadaşlarım.

Tabii, 5'inci maddeden de bahsetmek istiyorum. Burada Milliyetçi Hareket Partisine de özellikle bazı noktalarda eleştiri getirmek istiyorum çünkü onlar da artık iktidar partisiyle birlikte hareket ediyorlar. Frak değişikliğine yönelik, daha doğrusu Meclisteki kıyafet değişikliğine yönelik bir madde bu madde. Aslolan da Meclis Başkanlarının frak giymesini istemediği ifade edilmişti, özellikle Komisyon çalışmaları sırasında. Sayın Erkan Akçay burada olsaydı, onun bir ifadesi vardı, onu ifade etmek istiyorum.

MEHMET PARSAK (Afyonkarahisar) – Sayın Akçay burada.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) - Sayın Erkan Akçay diyor ki: “Bu frak milletimizin kıyafet anlayışına uygun değildir.”...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Doğru, evet, doğru. Uygun değil, kuyruklu bir kıyafetimiz olmadı hiçbir zaman.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – ...ve aynı zamanda diyor ki: “Millî değerlerimize uygun değildir.”

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Evet, doğru.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Sayın Akçay, bu kıyafeti, bildiğiniz gibi 1925 yılında Mustafa Kemal Atatürk getirmiştir ve bugüne kadar da...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Atatürk'ü hiç karıştırmayın bu işe. Bakın, yanlış yapıyorsunuz Atatürk'ü karıştırmayın bu işe.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – ...Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanları bunu giymişler.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – O zaman giyilmiştir. Atatürk'e bağlamayın lütfen, yanlış yapıyorsunuz.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Bir de diyorsunuz ki, bakın, burada bir ifadeniz daha var: “Meclis Başkanları bundan rahatsız.” diyorsunuz. Bugüne kadar ben -son Meclis Başkanına kadar- bundan pek rahatsızlık duyanı görmedim.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sordun mu?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Elbette Atatürk'ten rahatsız olma düşüncesinde olanlar kıyafetinden de rahatsızlık duyabilirler buna bir şey demiyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Biz de bir şey demiyoruz.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Boğazını sıkıyor adamın, daha anlayamamışsın bu cümleyi.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) - Ama bakın Sayın Akçay, şimdi diyorsunuz ki: “Millî değil.” Bakın, bugün yeni bir olay öğrendik.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Frak, Fransızlardan gelme.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kravat nereden gelme? Kravat da Hırvatlardan gelme.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – “Fransızlardan gelme” diyorsunuz, tamam, bir şey demiyorum. Bakın, bugün şunu öğrendik: Sayın Başkan, Alman malı Mercedes Benz Maybach S 600 marka makam aracı almış, 1 milyon 300 bin euroya.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – 6 trilyon.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) - Bakın, bu 6 trilyon. Bu millî değil de, frak millî değil de bu Mercedes mi millî?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Hayır, o da millî değil.

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Değil, o da değil, binme.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Devamla) – Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/1783) esas sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 5’inci maddesinin aşağıdaki gibi değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

“MADDE 5 – Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 56’ncı maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.”

Bedia Özgökçe Ertan (Van) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MURAT ALPARSLAN (Ankara) – Sayın Başkanım, katılamıyoruz

BAŞKAN – Başkanlık Temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan konuşacaktır.

Buyurun Sayın Özgökçe Ertan. (HDP sıralarından alkışlar)

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, evet, bir kişiye özel düzenlemeyle daha karşı karşıyayız. Gerçi bu İç Tüzük düzenlemelerinin neredeyse tamamı kişiye özel ve Anayasa’ya aykırı ama bir de şöyle bir yönü var: Milletvekillerine ayar vermeyi ve hizaya getirmeyi amaçlıyor. Fakat bu düzenleme özellikle tam adrese teslim bir düzenleme olmuş. Özellikle, Meclis Başkanının kendi isteğiyle fraktan kurtulma meselesi İç Tüzük düzenlemesi olarak karşımızda şu an. Bizim öncelikle anlayamadığımız şey, bütün gerekçenin her tarafında Meclisin daha etkin, şeffaf, verimli çalışması olarak sunulan İç Tüzük değişikliğinde bu maddenin yeri ne olacaktır yani bir şekilde bu düzenleme hayata geçerse Meclis nasıl daha etkin, daha verimli ve şeffaf çalışacak?

Değerli arkadaşlar, eğer 56'ncı madde değişecekse tek bir kişinin talebiyle değil, herkesin ve bütün partilerin görüşü alınarak değiştirilmeliydi. Daha doğrusu, biz İç Tüzük'te giyim kuşama dair bir düzenleme olmamasını savunuyoruz, böylesi daha yerinde olur, halkın vekâletini alan bireylerinin o saygınlığa mutlaka uygun da davranacağı varsayılmalıdır. Genel Kurulda da Meclisin her yerinde de kim ne giymiş, nasıl giymiş yazılı olarak düzenlenmemesi gerekiyor. Bu konunun önünün açılmasının bir istismara yol açmayacağını düşünüyorum ben.

Bir düşünün, öncelikle bir Hemşinli milletvekili arkadaşımızın kendi yöresel kıyafetleriyle Genel Kurula geldiğini varsayarsak bu görüntü asla Genel Kurulun saygınlığından bir şey düşürmez, tam aksine bu Parlamentonun özgürlükler hanesine, demokrasi hanesine bir artı kazandırır. Biz herkesin istediği gibi giyinmesini savunuyoruz.

Ben 56'ncı maddeye dair bir örnek vereceğim, gereksiz bir detay diyoruz çünkü biz. Bu maddenin varlığı nedeniyle 1973 yılında rahmetli Nermin Neftçi Meclis Başkan Vekili seçilince kürsüye koyu renk etek, ceket ve beyaz papyonla çıkmak zorunda kalmıştı. Cumhuriyet tarihinde hem de elli yıl sonrasında ilk defa bir kadın Meclis Başkan Vekili seçilmişti ama böylesi bir garip uygulamaya maruz kalmıştı.

Her ne kadar Sayın Şentop “Teamülleri kural hâline getiriyoruz.” dese de teamül rejimi Parlamento hukukunun bir parçasıdır, bu teamüllere herkesin uyacağını düşünüyoruz.

Bizler demokrasimizin gelişmesinin şekli şartlara değil, çoğulculuğa saygı duymaktan geçtiğine inanıyoruz. Bunun en güzel örneği, kurucu Meclisin 1920 yılında Ulus'taki eski Türkiye Büyük Millet Meclisi önünde çektiği fotoğraftır örneğin. O fotoğraf karesine giren milletvekillerinin oluşturduğu, yazdığı Anayasa'nın özgürlükçü ruhuna bir daha ne yazık ki ulaşılammıştır.

Dolayısıyla, “Kadın vekiller pantolon mu giymiş?” ya da “Meclis Başkanı frak mı giymiş, giymemiş mi?” tartışmaları yerine artık bu felsefeyi kurmanın, bu Meclisin böylesi bir felsefeye sahip olmasının yollarını aramalıyız diye düşünüyoruz.

1920 yılında çekilen o fotoğraf karesinde Türkler, Kürtler, Araplar, Çerkezler vardı. Bugün hâlâ 1920 tarihli Meclis Türkiye tarihinin ön özgürlükçü Meclisi olarak kabul ediliyor çünkü onun kuruluşu, felsefesi ülkenin her bir rengini önemli ölçüde barındıran bir Meclisti ve ortak tarih, ortak acılar ve ortak mücadele sonucu kurulan Mecliste her mebus kendi kimliği ve en saygın görünümüyle ve ortaklaşma ruhuyla katılmışlardı. Birbirinden farklı olmanın bu ülkeye zenginlik kattığını düşünen insanlar vardı fakat bugün bu felsefeden kopmuş, tekçiliği amaç edinmiş bir siyasal iktidarın aykırı tek bir sese dahi tahammül edemediği bir Meclisle karşı karşıyayız.

Aslında, bu Meclisin esas derdi kıyafet değil, Meclis Başkanının tarafsızlığını sağlamak, Meclisin itibarını korumak, Meclis Başkanının görevini hakkıyla yerine getirmesi için garanti ve güvence sağlayan bir düzenlemeyi amaç edinmek olmalıdır. Meclis Başkanının bize göre şu an ilgilenmesi zorunlu olan en önemli görevi, bu Meclisteki tüm milletvekilleriyle aynı saygınlığa sahip olan ve şu anda cezaevlerinde tutsak edilen sayın milletvekillerinin haklarını korumak olmalıdır. Hâlen tutuklu olan milletvekilleri hakkında tek bir söz dahi etmemesi kabul edilemezdir.

Sayın Selahattin Demirtaş'ın da mektubuna bir an önce yanıt vermesini bekliyoruz ve bir an önce Sayın Meclis Başkanının “Milletvekillerinin yeri Meclistir.” demesini bekliyoruz diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Maddede yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN – Evet, maddede yoklama talebi var, önce bu talebi karşılayacağız.

Sayın Özel, Sayın Altay, Sayın Aydın, Sayın Gürer, Sayın Çamak, Sayın Engin, Sayın Durmaz, Sayın Gökdağ, Sayın Akyıldız, Sayın Demirtaş, Sayın Arslan, Sayın Akaydın, Sayın Doğan, Sayın Balbay, Sayın Çam, Sayın Tamaylıgil, Sayın Ayata, Sayın Göker, Sayın Özdiş, Sayın Yedekci, Sayın Erkek.

Evet, yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – 5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 6'ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 6 – Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 57 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 57 - Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar.

Görüşmeler sırasında işaretle oylamaya geçilirken, yirmi milletvekili ayağa kalkmak veya önerge vermek suretiyle yoklama yapılmasını isteyebilir.

Yoklama, elektronik oy düğmelerine basmak, imzalı pusula vermek veya Başkan lüzum gördüğü zaman ad okunmak suretiyle yapılır.

Yoklama sonucunda, üye tamsayısının en az üçte birinin mevcut olmadığı anlaşılırsa, oturum en geç bir saat sonrasına ertelenebilir. Bu oturumda da toplantı yeter sayısı yoksa, birleşim kapatılır.”

Muharrem Erkek

Murat Emir

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Çanakkale

Ankara

Bursa

Fatma Kaplan Hürriyet

Akın Üstündağ

Yakup Akkaya

Kocaeli

Muğla

İstanbul

Uğur Bayraktutan

Ali Akyıldız

Artvin

Sivas

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 6'ncı maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Sibel Yiğitalp

Meral Danış Beştaş

Gaziantep

Diyarbakır

Adana

Mithat Sancar

Bedia Özgökçe Ertan

Lezgin Botan

Mardin

Van

Van

Adem Geveri

Van

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Meclis Başkan Vekilimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Van Milletvekili Bedia Özgökçe Ertan.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

BEDİA ÖZGEKÇE ERTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tüm beyanlarımızda belirttiğimiz gibi, bu İç Tüzük değişikliğinin tamamı ya kişiye ya da gruba özel. Bu da gruplara özel bir düzenleme. Bu değişiklik teklifiyle yasama organının çalışma düzeni açısından en önemli konularından biri olan oylama işlemi tırpanlanıyor. Oturumu yöneten başkan ve divan üyelerinin müzakereye ve oylamaya katılmaları mümkün değil iken yoklamaya dâhil edilmeleri ise tarafsızlık ilkesiyle bağdaşmayan bir uygulamadır.

Değerli arkadaşlar, bir yasa tasarısı ya da teklifi oylanırken hangi partinin hangi tutum içerisinde olduğunu biz oylamalarla anlıyoruz ve bu, oylamalarla ancak ortaya çıkıyor. Bu görüntü bir fotoğraftır ve genellikle de çok önemli bir fotoğaftır. Sizler de kabul edersiniz ki çok önemli görüşmelere dair yapılan oylamalar Türkiye'nin tarihine bir fotoğraf olarak da yansımıştır ve hafızasında kalmıştır. Örneğin, gizli oylamaya sırtarak ve hangi oyu verdiğini göstererek oy vermek bir fotoğaftır ve aynı zamanda bir utançtır. Keza, Denizlerin idamına el kaldıranların resmi, bugün Türkiye tarihinin en önemli ve unutulmaz fotoğraflarından biridir. Ben şu ana kadar yürütülen bütün faaliyetlere dair şunu söyleyebilirim ki yasama organının işlevini olması gerektiği şekilde işletmeye gayret eden kesim muhalefet partileridir. Büyük bir gayret harcayarak hem yasama fonksiyonunun yerine getirilmesi için hem de bu emeği ortaya çıkarabilmek için büyük gayretler harcıyoruz. Tek başına bunu kaldırmak, bu maddeyi kaldırmak İç Tüzük'ün bütünlüğünü, genel kurgusunu ve genel kompozisyonunu bölme amaçlıdır. Bu teklif, HDP'yi susturalım, muhalefeti susturalım teklifidir. Dolayısıyla çoğulculuğu değil, çoğunluğun tahakkümünü hedefleyen bu İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin bu maddesini kabul etmiyoruz ve çıkarılması gerektiğini düşünüyoruz.

Sayın Başkan, AKP ve MHP ittifakı İç Tüzük'ün 57'nci maddesini değiştirerek kendi durumlarına aslında yasallık kazandırma çabasındadırlar. Şöyle ki hepimiz şahidiz şu duruma: İktidar partisinin milletvekilleri bu salonda ne konuşulursa konuşulsun genellikle bizleri duymamak için -sanıyorum- sürekli olarak dışarıda, bahçedeler. Genel Kurulda bizler söz söyleme ve toplumun derdini anlatma çabası içerisindeyiz ve iş sadece oylamaya geldiğinde ya ara veriliyor ya da içeride ne konuşulduğunu bile bilmeyenler koşarak içeri girip oylamaya katılıyorlar. Bu görüntü aslında çok ayıptır hem de -kusura bakmayın ama- çok komiktir fakat biz buna gülmüyoruz. Çünkü çok acı bir tablodur bu Meclis adına.

Siz, muhalefetin 57’den kaynaklanan durumunu suistimal ettiğini ve Meclisi kapatma amacı taşıdığını iddia ediyorsunuz. Bunu asla kabul etmiyoruz. Biz, Meclisin çalışmasını, hakkıyla çalışmasını istiyor ve sizi buna zorlama araçlarını kullanıyoruz. Asıl siz toplumun sorunlarını duymak istemiyorsunuz.

Sayın Ramazan Can, görüşmelerin ilk gününde açıkça suistimalden bahsetti. Özel olarak ilgimi çekti. Benim de içimde kalmasın, buradan söylemek istiyorum. Anımsayın, iki ay kadar önce çocuğa yönelik cinsel istismar başta olmak üzere çocuk istismarının bütün boyutlarının araştırılması için bir araştırma önergesi vermiştim. Grup önergesi oylanmasın ve gündemden düşsün diye iktidar partisi belki de ilk defa bu Mecliste yoklama talep etti ve o gün vekiller Meclise gelmeyerek, oylamaya katılmayarak Meclisi kapatmaya vesile oldular. Evet, o gün Genel Kurul oturumu kapatıldı. Bu yoklama talebini de Sayın Can istemişti. İşte asıl suistimal sizin yaptığınızdır.

BAŞKAN – Sataşmayın lütfen Sayın Ertan.

BEDİA ÖZGÖKÇE ERTAN (Devamla) – Ve emin olun ki iktidarın talep ettiği bu yoklama fotoğrafı da toplum olarak hafızamızda ve Meclis tutanaklarına yansımıştır.

Bizler buradayız, çalışma, Genel Kurulu çalıştırma derdindeyiz ama siz ne yapıyorsunuz? “Genel Kurula gelmesek de olur.” diyorsunuz, Meclisin fonksiyonunu yok etme gayretindesiniz. İki yıldır Meclisin anlamsız bir yer olduğu imajını işte böylesi düzenleme ve davranışlarla sağlıyorsunuz. Sizin en büyük işleviniz artık Meclisi hiçleştirme olmuş. Ve Başkanlık Divanını toplantı yeter sayısına dâhil etmek de ne oluyor, ben bunu anlamış değilim. Bu hangi mantıkla açıklanabilir? Mutlaka açıklamanız gerekiyor.

Eğer her önüne gelen çiğneyecekse biz neden “Türkiye Cumhuriyeti”nin bir anayasası vardır.” diyoruz? Ülke, kanun tanımazların, hukuk bilmezlerin tahakküm kurduğu bir yere dönüşüyor gitgide. İç Tüzük 57’de yapılmak istenen değişikliğin Anayasa’nın 96’ncı maddesine, amir hükmüne açıkça aykırı olduğunu görmüyor musunuz? Anayasa’nın 96’ncı maddesi bu durumu açıkça düzenlemiş. Bütün işlerin üçte 1 çoğunlukla olmasını emrediyor bu madde. Bu kadar açık şekilde Anayasa’ya aykırılığı savunmanız suistimal değil de nedir, tahakküm kurma değil de nedir? İstiyorsunuz ki muhalefet her daim hazır kıta, Genel Kurulda hazır bulunsun; kendi çalsın kendi söylesin. Biz bunu kabul etmiyoruz. (HDP sıralarından alkışlar)

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Sayın Başkan, sadece tutanaklara geçsin.

BAŞKAN – Sataşma olarak kabul etmiyoruz, tutanaklara geçsin bakalım. İktidar olarak hakkınızı kullandınız, İç Tüzük’ten doğan hakkınızı.

RAMAZAN CAN (Kırıkkale) – Hatibin nezaketine de aykırı davranmak istemem. Mecelle’de bir hüküm vardır “Bir hakkın istismarını kanun himaye etmez.” diye. Suimisalden de emsal olmaz. Velez ki biz hakkı kötüye kullandıysak bu başkalarının hakkı kötüye kullanmasına örnek teşkil etmez.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum, çok açıklayıcı bir bilgi oldu, tutanaklara geçti.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 6’ncı maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Ali Akyıldız (Sivas) ve arkadaşları

“MADDE 6 – Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 57’nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 57 - Başkan birleşimi açarken tereddüde düşerse yoklama yapar.

Görüşmeler sırasında işaretle oylamaya geçilirken, yirmi milletvekili ayağa kalkmak veya önerge vermek suretiyle yoklama yapılmasını isteyebilir.

Yoklama, elektronik oy düğmelerine basmak, imzalı pusula vermek veya Başkan lüzum gördüğü zaman ad okunmak suretiyle yapılır.

Yoklama sonucunda, üye tamsayısının en az üçte birinin mevcut olmadığı anlaşılırsa, oturum en geç bir saat sonrasına ertelenebilir. Bu oturumda da toplantı yeter sayısı yoksa, birleşim kapatılır.”

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Başkan Vekilimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde Sivas Milletvekili Sayın Ali Akyıldız konuşacaktır.

Buyurun Sayın Akyıldız. (CHP sıralarından alkışlar)

ALİ AKYILDIZ (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Meclisimizin ve basınımızın kıymetli çalışanları ve ekranları başında bizleri izleyen çok değerli yurttaşlarım; ben de hepinizi sevgiyle, saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi’nin 6’ncı maddesi üzerinde söz aldım.

Yapılan düzenleme yoklama işleminin sınırlandırılmasını amaçlamaktadır. Oysaki milletvekillerinin en az 20’sinin kanun teklif ve tasarıları görüşülürken yoklama talebinde bulunması, görüşmelere olabildiğince fazla milletvekilinin katılımını sağlamak anlamında önemlidir. Bir milletvekilinin maddelerin görüşülmesi esnasında Genel Kurulda hazır bulunması tüm yurttaşlara karşı asıl görevidir. Bir irade Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Genel Kurulda katledilmemelidir bence. Bu durum kanun yapımında da sakatlıklar doğuracaktır.

Düzenleme ayrıca Anayasa’mızın 96’ncı maddesine aykırıdır. Şöyle ki: 96’ncı madde Genel Kurul oturumlarının ne şekilde açılacağını, yoklamanın ne şekilde yapılacağını söylemekte ve “Türkiye Büyük Millet Meclisi, yapacağı seçimler dahil bütün işlerinde üye tamsayısının en az üçte biri -yani 184 kişi- ile toplanır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasada başkaca bir hüküm yoksa toplantıya katılanların salt çoğunluğu ile karar verir; ancak karar yeter sayısı hiçbir şekilde üye tam sayısının dörtte birinin bir fazlasından -yani 139 kişiden- az olamaz.” demektedir. Yoklama istenilememesi nedeniyle, bir kanun maddesi oylanırken Genel Kurulda toplantı yeter sayısının olup olmadığı tespit edilemeyecek, başka bir ifadeyle, toplantı yeter sayısının çok altında bir sayıyla kanun maddesinin kabul edilmesi gibi Anayasa’ya aykırı bir durum ortaya çıkabilecektir.

İç Tüzük değişikliğine ilişkin bu teklif, iktidar grubunun demokrasi anlayışındaki faşizan tezahürü bir kez daha göstermesi bakımından ibret ve kaygı vericidir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin kurumsal saygınlığına bu yolla müdahale edilmektedir. Haksız bir saldırının ötesinde, gayriciddi ve keyflik içeren bir zihniyetle de karşı karşıyayız. Düşük yoğunluklu demokrasilerde ve Orta Asya tipi demokrasilerde örneği görülebilecek ve özü itibarıyla da Meclis içi darbe niteliğinde olan bu İç Tüzük Değişikliği Teklifi’yle karşı karşıya kaldık.

Demokrasiyi çoğunlukçu bir anlayıştan ibaret zannedenler ya da böyle olmadığını bildikleri hâlde bu anlayışın temsilcisi olanlar toplumlarına büyük acılar yaşatmışlar, ağır bedeller ödetmişlerdir. Siyasi iktidar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde mutlak çoğunluğa sahiptir, gündemi belirleme gücüne sahiptir ancak siyasi iktidar, bu mutlak gücüyle yetinmemekte, muhalefeti tümenden susturmak istemektedir. Bu yaklaşım ve girişim hiçbir şekilde kabul edilemez.

Meclisin ve millî iradenin sesi kısılmaktadır, millî irade ve egemenlik ayaklar altına alınmaktadır. Demokrasilerde millî irade ve egemenlik iktidar çoğunluğundan ibaret değildir, muhalefet de millî iradenin ve egemenliğin temsilcisidir. Siyasi iktidar muhalefeti tümenden susturmak ve sindirmek istemektedir, âdeta bir ejderha gibi demokrasinin nispi kırıntılarını da yutmak ve yok etmek istemektedir. Demokrasiyi tümenden yok edecek bu yaklaşım ve girişim hiçbir şekilde kabul edilemez.

Hukuku araç olarak gören ve onun üstünlüğünü sindiremeyen, sayısal gücüne güvenen patolojik ve narsist bir zihniyet hukuk ve siyaset istikrarına da darbe vurmaktadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi sipariş ya da talimat üzerine seri imalat yapan bir kuruma dönüştürülmeye çalışılmaktadır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu zilleti kabul etmemiz mümkün değildir, bu zillete tahammül etmemiz de söz konusu olamaz.

Ben tekrar hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Akyıldız.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

7'nci madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere iki adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 7'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Sibel Yiğitalp	Meral Daniş Beştaş
Gaziantep	Diyarbakır	Adana
Mithat Sancar	Adem Geveri	Lezgin Botan
Mardin	Van	Van

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Muharrem Erkek	Murat Emir	Nurhayat Altaca Kayışoğlu
Çanakkale	Ankara	Bursa
Yakup Akkaya	Fatma Kaplan Hürriyet	Akın Üstündağ
İstanbul	Kocaeli	Muğla

Uğur Bayraktutan	Selina Doğan
Artvin	İstanbul

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) –Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkan Vekilimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan. BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde İstanbul Milletvekili Selina Doğan konuşacaktır. Sayın Doğan, buyursunlar. (CHP sıralarından alkışlar)

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis İçtüzüğü’nün 7’nci maddesiyle ilgili vermiş olduğumuz önerge üzerinde konuşacağım.

Sayın milletvekilleri, sanırım Türkiye’nin bu son yıllarını ileride araştırarak olan araştırmacılar, ülkenin siyasi atmosferi kadar bireylerin ve toplumun psikolojisini de masaya yatırmak zorunda kalacaklar çünkü yaşadıklarımız kocaman bir akıl tutulmasından başka bir şey değil, ben başka türlü açıklayamıyorum.

Günlerdir önce Komisyonunda, ardından Genel Kurulda tartıştığımız bu İç Tüzük değişikliğinin ülkenin bir ihtiyacı olmaktan öte iktidar partisinin bir tasarrufu olduğunu benim gibi hepimiz de biliyorsunuz. Bu değişikliği her ne şekilde gerekçelendirirseniz gerekçelendirin, asıl olarak muhalefetin sessize alınmak istendiğini hepimiz biliyoruz. Demokrasilerde muhalefetin önemine ilişkin burada uzun uzun konuşmayacağım tekrar, sadece şunu söylemek istiyorum: Muhalefet susturmanın bir ülke için ne anlama geldiğini ve bunun ilerleyen yıllarda ülkeyi nasıl bir felakete sürükleyeceğini hesaplamadan hareket ediyor iktidar partisi ve paydaşı.

Bugün, AKP ve onun Genel Başkanı demokrasilerde muhalefetin kararları ve gidişatı etkileyebilme gücünü yok etmek istiyor. İktidar partisi demokratik bir ülkede olması gereken tüm kurumları tek tek susturuyor. Medya suskun, akademiler suskun, iş dünyası suskun, işçi sendikaları suskun, sivil toplum ise sessizliğe gömülmüş durumda; sırada muhalefet partileri var. Bakın, Türkiye’de çok tartışmalı bir referandum sürecinden geçtik, hile ve şaibe iddialarıyla birlikte taraflardan biri kıl payı kazandı, toplum tam ortadan ikiye bölündü. Hâl böyleyken seçimleri kazanan tarafın bu dengeyi göz önünde bulundurarak hareket etmesi beklenirken bizde tam tersi oluyor. İktidar “Ben yaptım, oldu.” buna karşı çıkınca da “İşinize gelirse.” diyor.

Peki, bu yüzde 50 nerede konuşacak? Yüzde 50’nin görüşleri Parlamentoda dile getirilmeyecekse nerede dile getirilecek? Geriye mecburen Parlamento dışı muhalefet kalıyor ancak sokağa çıkanlara da iktidarın neler yaptığını çok iyi biliyoruz, daha iki gün önce Ankara’nın göbeğinde polis bir vatandaşın kolunu kırdı. Burada amacımız nedir? Sokağa çekip orada tüm devlet gücünü de arkanıza alarak tüm muhalefeti imha mı edeceksiniz? Bir mafya lideri çıkıp “Cezaevini basacağız, insanları ağaçlara ve direklerle asacağız.” diyor ve bu ülkenin savcıları harekete geçmiyor. (CHP sıralarından alkışlar) Üstü kapalı şekilde bu mafya liderleri üzerinden toplum üzerinde korku mu yaymaya çalışıyorsunuz?

Sayın milletvekilleri, burada başka bir konuya daha dikkat çekmek istiyorum. Bu Tüzük değişikliği hiçbir toplumsal talep olmadan gündeme geldi, oysa milyonlarca kadın İç Tüzük’teki cinsiyetçi söylemlerin özel bir cezai yaptırımla karşı karşıya olmasını talep ediyor. Ben bununla ilgili bir değişiklik teklifi vermiştim, bunun dikkate alınmasını talep ediyorum.

Toplumu, muhalefeti savunmasız ve suskun bırakma çabanız, esasen 20 Temmuz 2016 OHAL ilanıyla zirve yaptı. Bu tarihten sonra, adil yargılanma hakkını hukuka aykırı biçimde askıya aldınız, masumiyet karinesini yerle bir ettiniz. Keza, OHAL kapsamında, avukat-müvekkil ilişkilerini savunma hakkını da engelleyecek biçimde kısıtladınız. Tutuklu bulunan avukat meslektaşlarımla dahi sanık olarak savunma hakkını kısıtladınız. Somut bir örnek vereyim: Sizin getirdiğiniz OHAL düzenlemesine göre tutuklular, birinci derece akrabaları dışında kimseyle görüştürülmüyorlar. Tutuklu bulunan insan hakları aktivisti İdil Eser’in hayatta hiçbir birinci derece yakını yok sayın milletvekilleri. Hakkında hiçbir yargı kararı olmayan İdil Eser, büyük bir yalnızlığa mahkûm edilmiş durumda ve avukatları dışında hiç kimseyle görüştürülmüyor. Şimdi soruyorum: Tüm muhalefeti, yeni inşa etmekte olduğunuz 170 tane cezaevine mi tıkacaksınız?

Sayın milletvekilleri, bir başka husus daha var, Venedik Komisyonu’nun bir raporu var Sayın Ergun Özbudun’un da katkılarıyla hazırladığı. Şöyle söylüyor bu raporda: “Muhalefetin nasıl hareket edeceğiyle ilgili olarak mevcut siyasi kültürün rolü, onunla ilgili yasal düzenlemeden daha önemlidir. Belirli bir olgunluğa ulaşmış ve tahammül kültürünün oluştuğu demokrasilerde yasal dayanak olmasa da muhalefet geniş haklardan yararlanabilmektedir. Bunun tersi durumlarda ise yasal dayanak tahammül kültürünü geliştirmektedir.” diyor. Dolayısıyla, bu açıdan, söz konusu İç Tüzük Venedik Komisyonu raporuna da aykırıdır.

Bu bir OHAL iç tüzüğüdür, bu hâliyle bu İç Tüzük’ü kabul etmemiz mümkün değildir.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen Sibel Yiğitalp, Diyarbakır Milletvekili.

Buyurun.

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, buradan, tutsak olan eş başkanlarım, milletvekili arkadaşlarım, belediye eş başkanlarım, il ve ilçe yöneticilerimi selamlıyorum, saygılarımı sunuyorum.

Ve yine, parti sözcümüz Sayın Ayhan Bilgen’in Silivri Cezaevinde yazmış olduğu bir kitabı var, oradan kısa bir alıntı yapmak istiyorum: “Özgürlük, demir kapıyla, dört duvarla, tel örgüyle, penceredeki parmaklıkla engellenebilecek bir şey değildir. Zihinde, yürekte başlar özgür olma iddiası. Özgür olmayanın ne inancı olur ne ahlakı olur ne de akli. Ben özgür olduğuma inanıyorum. En azından, öyle olmaya çalışıyorum.”

Şimdi, bu noktaya nasıl geldik? Bugün burada Meclisin tekzip hakkı gasbediliyor ve bunu yaparken de... Aslında 15 Temmuz darbe girişimi üzerinden bugün bu noktaya geldik.

15 Temmuz darbe girişiminde, evet, insanlar sokaklara çıktı, 250 insan yaşamını yitirdi, binlerce insan yaralandı. Neden sokağa çıktı? Darbeye “Hayır.” demek için çıktı. Neden sokağa çıktı? Ne sivil darbe ne askerî darbe istemediği için çıktı. Peki, bu insanların, sokağa çıkan bu kadar insanın, binlerce insanın şu andaki taleplerine karşı mevcut AKP Hükûmeti ne yapıyor, bunu biraz anlatmak istiyorum.

Herhâlde bu kadar insanın, binlerce insanın, buradaki partilerin ve başta bizim karşı çıkmamızın sebebi bunlar değildi. Belediyelere kayyum atayın diye 15 Temmuz darbe girişimine “Hayır.” demedik. Aynı şekilde, OHAL ilan edin diye de biz darbelere karşı durmadık. Biz, bugün, darbeye neden karşı durduk? Sivil, demokratik, bu ülkenin çoğulcu yaşamına uygun bir anayasa gelsin ve ortak bir yaşam olsun diye darbeye karşı durduk. Peki, milyonlarca oy almış Türkiye’nin üçüncü büyük partisi tutuklanmasına rağmen o kadar insan neden hayatını yitirdi? Herhâlde bunları yapın diye yaşamını yitirmediler ya da halk size, 30 + 50 milyon... Her ne kadar siz “50 milyon.” diyorsanız bile, 30 + 50 milyon yani bir bütün, 80 milyon yaşamını demokratik bir zeminde sürsün diye darbeye karşı durdu ama siz ne yaptınız? Cezaevlerini doldurdunuz, işkenceler yapıyorsunuz, bir talimatla gözünün üstünde kaşın var diye insanlar tutuklanıyor. Her yerde arama noktaları var, her yerde insanların yaşam alanını daraltacak en ağır uygulamalar yapılıyor.

Bunun dışında, halk size medyaya sansür uygulayın diye de 15 Temmuz darbe girişimine karşı “Hayır.” demedi.

Bunun dışında, halkın bugün size verdiği çek neydi? Bu ülkeyi demokratikleştirin diye vermişti, ilk iktidara geldiğinizde insanların bir arada yaşaması konusundaki o umut veren politikanızdan dolayı vermişti ama 15 Temmuzdan sonra, maalesef, bugün gerçekten ülkenin en ağır, en kaotik, en sancılı döneminde yaşıyoruz.

Bunu anlatırken de Diyarbakır’da şu anda parkta oturan arkadaşlarımdan bahsetmek istiyorum. Biz Türkiye’nin 3’üncü büyük partisiyiz, ister kabul edin ister etmeyin. Bizim dün akşam 2 arkadaşımızın vekilliği üzerinden burada savunmalar yapıldığında, bir tane vicdanlı şu sıralardan çıkıp da “Bu doğru değildir.” diyemedi. Bu kadar cesareti kırılan bir iktidar üyeleri olmamalıydı. Bizim şu anda “Adalet ve vicdan nöbeti” tuttuğumuz yerde, Türkiye’nin 3’üncü büyük partisi olan bizim partimizin etrafı, iki çember şeklinde askerî güvenlik önlemleriyle tamamen abluka altına alınmış. Tamamen sivil bir eylem ve şunu söylüyor, diyor ki: “Ben demokrasi ve vicdan nöbeti tutuyorum ve en ufak bir şiddet eyleminin olmasına izin vermeyeceğim.” Buna karşılık ne yapıyor oranın yerel yöneticileri? Oraya bir sandalye, vekillere sadece bir sandalye, bir battaniye veriyor. Onların yanına bir insanın girmesine bile izin vermiyor. O arkadaşlarımız 55 derece sıcaklıkta orada oturuyorlar. Yani burada biz bunun çabasını verirken ve en meşru talebimizken ve en meşru hakkımızken bunun sancısını yaşıyoruz. Tutuklanan biz, belediyelerimize kayyum atanan biz; bizi terörize eden sizsiniz, burada her gün laf söyleyen de sizsiniz. Faysal Vekilin, Tuğba Vekilin vekilliğini düşürmek için binbir tane bahaneler oluşturdunuz ve bunu da kendinizin inanmadığı şekilde savunma yapmaya çalıştınız. Hoş çuvalladınız, olmadı, bunu da zorla ve ısrarla sürdürmeye çalıştınız.

Kapatırken şunu tekrar söylemek istiyorum: Bu ülkede şu an kaos, istikrarsızlık, içeride ve dışarıda düşman üreterek herkesi birbirine düşman etme politikalarına son verin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) - Bizim tutuklanmamız da bizim belediyelerimizi karakola dönüştürmeniz de size hiçbir fayda etmeyecektir. En kısa zamanda bunun hesabını vereceksiniz hukuk karşısında diyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

7’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.51

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 119’uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

492 sıra sayılı İç Tüzük Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon ve Başkanlık temsilcisi burada.

8’inci maddede kalmıştık.

8’inci madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere iki adet önerge vardır, okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 8’inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Sibel Yiğitalp

Meral Daniş Beştaş

Gaziantep

Diyarbakır

Adana

Mithat Sancar

Lezgin Botan

Adem Geveri

Mardin

Van

Van

İmam Taşçier

Diyarbakır

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Muharrem Erkek

Murat Emir

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Çanakkale

Ankara

Bursa

Yakup Akkaya

Fatma Kaplan Hürriyet

Akın Üstündağ

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Uğur Bayraktutan

Serkan Topal

Artvin

Hatay

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÜZCÜSÜ CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Başkanlık Temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen Hatay Milletvekili Serkan Topal.

Buyurun Sayın Topal. (CHP sıralarından alkışlar)

SERKAN TOPAL (Hatay) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu maddeyle, muhalefete on dakika süre verilebilme ihtimalinin varlığına dahi tahammül edemediğinizi gösteriyorsunuz.

15 Temmuz gecesi demokrasimizi alaşağı etmek isteyen eski ortaklarınız amacına ulaşamamış, o gece kazanan ulusumuz ve parlamenter sistem, parlamenter demokrasi olmuşken bu İç Tüzük değişikliği millî iradeye darbe niteliğinde değil midir? İşleyen demokratik bir Parlamento mu istiyoruz, yoksa sarayın siparişi üzere kanun yetiştirme telaşında tek sesli bir saray noteri mi istiyoruz? Eğer noter olacaksak hakkın, hukukun, adaletin, doğruların, halkın noteri olalım diyoruz arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekilleri, tek adama yetki veren hukuksuz Anayasa değişikliğinden sonra sıra millî iradenin sesinin kesilmesine mi geldi? Neydi iktidarı rahatsız eden şey? Bu Meclisin yasa yapamıyor olması mı? Bu Meclis Kasım 2002’den bugüne kadar tam 2.262 kanun yapmış, tam 2.262 kanun. Yasama sizin için önemli bir işlev olarak görülseydi 20 Temmuz sivil darbesinden bu yana kanun hükmünde kararnamelerle ülke yönetilmesine razı olmazdınız. Bugün ülke KHK’larla yönetiliyor. Siz yasa yapmaktan, etkinlikten, verimlilikten bahsediyorsunuz ama maalesef bu hiç de inandırıcı değil değerli arkadaşlar.

İktidar, Meclisi kendi bağı, bostanı gibi mi görüyor? Tek tip bir milletvekili profili mi istiyor, bir grup mu istiyor? Seçeni susturan iktidar onun seçtiklerini de mi susturmak istiyor? Ana muhalefet partisi olarak bizler, her hafta grup önerileriyle ülkedeki sorunları dile getiriyoruz; yanlışlarınızı, eksikliklerinizi dile getiriyoruz, doğruları dile getiriyoruz. Genel başkanlarının deyimiyle metal yorgunluğu yaşayanlar acaba bundan rahatsız mı oluyor? Cumhuriyet Halk Partisinin grup önerileri olmasaydı bu millet nasıl öğrenecekti Ensar’daki çocuk tacizi ve tecavüzlerini? Bu millet nasıl haberdar olacaktı cemaat yurtlarında yanan masum yavrularımızdan? Bu millet nasıl öğrenecekti KPSS sorularını çalan eski ortağınızı? Nasıl gündeme gelecekti tarım üreticilerinin sorunları? Nasıl gündeme taşınacaktı Soma katliamı? Basın özgürlüğünü, terörü, kadına şiddeti, faili meçhul cinayetleri, doğa katliamını nasıl öğreneceklerdi? Devlette liyakat sistemini çökerttiğinizi ve bütün kurumların FETÖ işgaline açıldığını nasıl öğreneceklerdi? Elbette öğrenemeyeceklerdi çünkü havuz medyası zaten üç maymunu oynuyor; görmüyor, duymuyor, konuşmuyor. Tek konuşan ana muhalefet, onu da susturursak memlekette sorun kalmaz diye mi düşünüyorsunuz?

Değerli milletvekilleri, söz söyleyerek kanaatlerimizi burada ifade etmeyeceksek, düşüncelerimizi burada ifade etmeyeceksek el kol hareketleriyle mi bunu ifade edeceğiz? Siyasetçinin sermayesi sözüdür. Bunu bir kez daha burada ifade ediyoruz. Memleket meseleleri üzerinde fikir yürütmeyeceksek, seçtiğimiz ilimizin, memleketimizin sorunlarını burada ifade edemeyeceksek burada olmamızın anlamı nedir arkadaşlar? Mesela koca Hatay’ımızın koca sorunlarını üç dakikada biz nasıl ifade edebiliriz, nasıl anlatabiliriz?

Bu değişikliklerle, buradan, maalesef bir uzlaşma kültürü çıkmaz, demokrasi çıkmaz, hoşgörü çıkmaz, adalet çıkmaz. Muhalefet susarsa, yazarlar susarsa, sanatçılar susarsa maalesef yine kandırılırsınız ve maazallah yine çıkarsınız “Rabb’im de milletim de affetsin.” demek zorunda kalırsınız. Bunu dememek için bir kez daha düşünün.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN TOPAL (Devamla) – Ve biz asla burada susmayacağız, susturulmayacağız.

Teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen Diyarbakır Milletvekili İmam Taşçier.

Buyurun Sayın Taşçier. (HDP sıralarından alkışlar)

İMAM TAŞÇIER (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük değişikliğinin amacı, muhalefetin sesini kesmektir. Bunu iki şekilde düzenlemiş. Biri; zaman bazında kesmek, ikincisi ise düşünce ve ifade özgürlüğü temelinde kesmektir, hele hele Kürtleri hiç konuşturmamaktır. Kürsüde tek tipçi konuşmaya sevk etmek getirilmek istenen ve bunu süre içinde normal yaşama uygulamaktır, tüm vatandaşlara bunu uygulamaktır.

Evet, milletvekili arkadaşlarım, ben Kürt'üm, ana dilim Kürtçedir, doğduğum il Kürt ilidir, doğduğum coğrafya kürdistanıdır ve ben binlerce yıldır atalarımın, dedelerimden beri, on binlerce yıl bu vatanı yaşamışım.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Bölücülük yapıyorsun, Türkiye de kardeşim, işte bölücülük dediğimiz bu yani inadım inat!

İMAM TAŞÇIER (Devamla) - Uzaydan da buraya gelmedik. Peki, bu sözcükler isim ve sıfat temelinde yasaklanırsa biraz önce benim kullandığım bu sözcükler ceza nedeni mi olacak?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sadece Kürtler mi yaşıyor yani.

İMAM TAŞÇIER (Devamla) - Bunu kim düzenliyorsa bunu dile getirmesi gerekir, netleştirmesi gerekir bunları, muğlakta bırakmaması gerekir.

Daha önce defalarca bu kürsüde ben ifade etmiştim, ben ilkokula giderken Türkçeyi öğrendim ve inanıyorum, AKP'li vekil arkadaşlarımızdan da, CHP'den de ve diğer partideki arkadaşlarımızdan da bu durumda olanlar vardır. Babam, annem bir tek kelime Türkçe bilmiyordu, onlara sorulduğunda “Nerelisin, hangi şehirdensin?” işte “...”(x) Kürtlerin bir şehrindeyim, ismini veriyordu, “Memleketin neresi?” “...”(xx) ya da “kürdistan” diyordu. Bir tek kelime Türkçe bilmeyen bir insan bunu söyleyecek ve bu kültürünü binlerce yıl da yaşatmış. Kimlerle bunu yaşatmış, bu kültürünü? Kültür Bakanlığının yayınladığı ve Sayın Erdoğan'ın ismini her zaman zikrettiği Ahmedî Hani'nin Mem u Zin'inde yaşatmış. Kimlerle yaşatmış bu kültürü? Melaye Ciziri'yle yaşatmış, Feziye Teyran'la yaşatmış, Cîğêrhun'la yaşatmış. Bunlar kendi o edebi şiirlerinde, kitaplarında “Kürt, Kürdistan, Botan, Serhat, Botan miri, Botan beyi” ve benzeri sözcükleri hep kullanmışlar. Şimdi bu sözcükler burada yasak mı olacak? Ya da Kürtlerin diğer coğrafyalarında Dersim, Zilan, Koçgiri, oradaki olan soykırımlar bunlar yasak mı olacak? Bunun için özür dilenmedi mi bu Mecliste?

Kürt dilini ve kültürünü yasaklamak için biliyorsunuz cumhuriyetin kuruluşunun değişik aşamalarında istiklal mahkemeleri kuruldu. Bu istiklal mahkemelerinde 25 yaşındaki –belgelidir bu- genç Türkçe bilmediği için idam edildi. Peki, yok edebildiler mi bu kültürü? Ondan sonra 12 Eylül faşist anayasası geldi. 12 Eylül faşist anayasasını değiştireceğiz derken biz o anayasanın gerisinde bir yönetimle yönetilmeye çalışıyoruz. Bu Türkiye Büyük Millet Meclisinin İçtüzüğü ileride yasalara yani mahkemenin vereceği kararlara büyük önem teşkil edecek, dayanak teşkil edecek. Burada da Kürt ve Kürdistan sözcükleri, Botan, Cizre ve benzeri sözcükleri kullandığın zaman yasak olacak, yasaklanacak. Bu onun temelini hazırlamaktır. Tek tipçi bir zihniyetle, tekçi bir zihniyetle bu ülkeyi yönetmektir. Bu ülke ne böyle bugüne kadar yönetildi ne biz Kürtler olarak bunu kabul ettik ne şimdiden sonra da bunu kabul edeceğiz.

Saygılar sunuyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerileri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Sayın Yarkadaş, 60'a göre söz veriyorum.

Buyurun.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

(xx) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

29.- *İstanbul Milletvekili Barış Yarkadaş'ın, TBMM Başkanı İsmail Kahraman'a yeni alınan Mercedes marka makam aracının fiyatı ile kendisine tahsis edilen Audi A8 marka aracı oğlunun kullanıp kullanmadığını öğrenmek istediğine ve tasarruf tedbirleri gerekçesiyle Mecliste çalışan taşeron işçilerin servislerinin kaldırılmasına ilişkin açıklaması*

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı İsmail Kahraman bugün yaptığım bir açıklamayı yanıtlamış. İsmail Kahraman'ın 5 milyon TL'ye içi ambulans gibi döşenmiş bir Mercedes aldığını duyurmuştum. İsmail Kahraman “Evet, aracı aldık ama o fiyatta değil.” diyor. Yalnız, Mercedes'in resmî İnternet sitesinde Sayın İsmail Kahraman'ın aldığı aracın 1 milyon 700 bin euro olduğuna dair bilgi var. Bunu kamuoyuyla paylaşmak istiyorum. İçi ambulans gibi döşenmiş bir Mercedes'e binecek Sayın İsmail Kahraman. “Frak millî değil.” diyerek frakı kaldırtıyor, ancak Alman marka Mercedes araca binmekten de imtina etmiyor.

Diğer yandan, Sayın Kahraman, tasarruf tedbirleri gerekçesiyle, Mecliste çalışan taşeron işçilerin servislerini kaldırttı ve şu anda bu işçiler, ne yazık ki, minibüsle gidip gelmek zorunda kalıyorlar.

Bir diğer açıklamam da şu: Meclis Başkanı İsmail Kahraman'a verilen Audi A8 marka aracı oğlu mu kullanmaktadır? Bu sorunun da cevabının bir an önce verilmesi gerekir.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

XI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- *Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tahsis edilen tüm araçların mevzuata uygun olarak kullanıldığına ve taşeron işçiler ile hizmetli kadrosunda çalışan personelin servislerinin kaldırılması beyanının hayal ürünü olduğuna ilişkin konuşması*

BAŞKAN – Sayın Yarkadaş, bir saniyenizi alacağım çünkü ben şu anda Meclis Başkanına vekâleten buradayım ve Sayın Meclis Başkanımızın yapmış olduğu açıklama var, bu açıklama bugün itibarıyla da zannediyorum bütün basın-yayın kuruluşlarında yer almıştır: “Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığınca dört senedir kullanılmakta olan makam aracında sık sık ortaya çıkan arızalar nedeniyle Başbakanlık tarafından bir başka araç makamın kullanımı için tahsis edilmiştir.”

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Daha uygun bir araç yok muydu acaba?

BAŞKAN – “Yeni makam aracının hayalî bir kullanım için donatıldığı ve bunun için yüksek meblağların harcandığı ifadeleri gerçek dışıdır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tahsis edilen tüm araçlar mevzuata uygun olarak kullanılmaktadır.

Ayrıca, taşeron işçilerin ve hizmetli kadrosunda çalışan personelin servislerinin kaldırılması beyanı da hayal ürünüdür. Mesnetsiz, çarpık, gerçek dışı ifadelerle toplumun yanlış düşüncelere sevk edilmesi elbette ki üzücüdür. Toplumun yanlış bilgilendirilmesine fırsat verilmemesi için bu açıklamanın yapılması zarureti doğmuştur. Kamuoyuna saygıyla duyurulur.”

Sayın İsmail Kahraman'ın açıklamasıdır, bilgilerinize sunulur.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

B) *KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)*

BAŞKAN – Oylama öncesi bir...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, Mercedes’in Maybach S600 modelinin... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Ayıp, ayıp!

BAŞKAN – Şimdi, bakın, bakın Sayın Yarkadaş, gidersiniz resmî belgesini getirirsiniz.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Burada.

BAŞKAN - Bir gazete kupürüyle burada açıklama yapamazsınız.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Gazete kupürü değil. Mercedes’in sitesinde 1 milyon 700 bin euro. Kaç paraya alınmış?

Mecliste çalışan taşeron işçilerin servisi kaldırıldı. Burada taşeronda çalışan arkadaşlarımızı çağırın, sorun.

Audi A8 marka araç nerede? Sayın Kahraman’ın oğlu mu kullanıyor? Niye o soruya cevap vermiyor?

BAŞKAN – Sayın Kahraman’ın açıklaması yerindedir. Açıklamasıyla ilgili kamuoyunu bilgilendirmişlerdir.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kaç paraya alındı o zaman bu araç? Aracın fiyatı burada, Mercedes’in sitesinde. Burada... Burada... Burada...

III. YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Şimdi, 8’inci maddeyi oylarınıza sunmadan önce bir yoklama talebi vardır; önce bu talebi karşılayacağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaç paraya alınmış? 1 milyon 700 bin euroya alınmadıysa kaçta alınmış?

BAŞKAN - Sayın Özel, Sayın Yarkadaş, Sayın Yedekci, Sayın Gürer, Sayın Kayışoğlu, Sayın Basmacı, Sayın Engin, Sayın Hürriyet, Sayın Demirtaş, Sayın Arslan, Sayın Sarıhan, Sayın Bayır, Sayın Aydın, Sayın Özdemir, Sayın Böke, Sayın Erkek, Sayın Köksal, Sayın Tekin, Sayın Karadeniz, Sayın Özdiş.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkan, aradan sonra araca Meclis kaç para ödedi onu da açıklayın lütfen. Resmî bir adım bu, neden gizliyorsun? Aradan sonra lütfen...

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, Mercedes’in sitesinde 1 milyon 700 bin euro olduğu yazıyor.

BAŞKAN – Siz o parayla alındığını gidin oradan bir belgeyle alın, gelin söyleyin isterseniz. Sayın Başkan açıklamasını yaptı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, kaçta alındı?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Belge burada, belge elimde.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Şeffaf olun, şeffaf olun!

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kayıtlara geçsin: Mercedes’in resmî internet sitesinde bu aracın 1 milyon 700 bin euro olduğu yazıyor.

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Yalan, yalan!

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kaç para? Kaç para? Yalansa kaç para?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaç para?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Frak millî değil diye giymiyorsunuz ama Alman Mercedes marka araca binmekten imtina etmiyorsunuz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaç para kardeşim?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Hani bu Almanya teröristleri destekliyordu? Niye biniyorsunuz? Hani millî araba? Nerede millî araba?

TAHİR ÖZTÜRK (Elâzığ) – Boş konuşuyorsun, boş!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Kaç para? Kaç para?

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kaç para verdiniz?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Diyorsun ki 8 trilyon değil, 7 trilyon.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)

BAŞKAN – Evet, toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – 8'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Şimdi, 9'uncu madde üzerinde iki adet önerge vardır, aynı mahiyette olan bu önermeleri okutup birlikte işleme alacağım.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkan, yemekten sonra kaç para olduğunu bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Özel, bir saniye, İç Tüzük 100'üncü maddeyi açar mısınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Açalım.

BAŞKAN – Bunu, dışarıda, birtakım afaki bilgilerle töhmet altında bırakmaktansa, 100'üncü madde gereği Başkanlıktan sorulacak sorular belli.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sorarız.

BAŞKAN - Ona göre bir soru önergesine dönüştürsünüz, Başkanlığa sorarsınız, cevabınızı alırsınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sordu, sordu, bugün sordu.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) - Bugün soru önergesi olarak Sayın Kahraman'a ilettim.

BAŞKAN – Tamam, soru önergesine cevabınızı alırsınız ama bu cevaplar gelmeden, afaki bilgilerle, gazete kupürleriyle şu ya da bu şekilde töhmet altında bırakmak, Meclis Başkanımızı itham etmek doğru bir yaklaşım değildir.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, gazete kupürü değil; bu, benim kişisel olarak edindiğim bir bilgi. Kamuoyuna da ilk kez ben açıkladım.

MUHAMMED ERKEK (Çanakkale) – Kamuoyunun bilgi edinme hakkı var, şeffaflık var.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Aracın kaç para olduğunu da Mercedes’in sitesine girdim ve öğrendim.

BAŞKAN – Cevabınızı alırsınız, sonra tatmin olmazsanız gereğini yaparsınız.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Araç 1 milyon 700 bin euroya satılıyor.

SUAT ÖNAL (Osmaniye) – Ya, sen şu Divan kâtip üyenizin de hesabından bahset. Allah Allah!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayıptır ya, ayıptır ya, ayıptır ya! Neyini savunuyorsunuz? Gidin, adama “Ne yaptın sen?” deyin ya!

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Yarın Sayın Erdoğan’ın yaptığı toplantıda sorun İsmail Kahraman’a, “Bu araç kaç para?” deyin. Yarın sabah toplantı var.

SUAT ÖNAL (Osmaniye) - Açıklama yaptı Başkan işte.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Ne yaptı?

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “Eskisini sattım, yenisini aldım.” diyor. Satmamış da.

SUAT ÖNAL (Osmaniye) – Allah, Allah!

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – “4 kere arıza yaptı dört yılda.” diyor. Aynısını alsa 300 bin lira.

BAŞKAN - Buyurun.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 9’uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Sibel Yiğitalp	Mithat Sancar
Gaziantep	Diyarbakır	Mardin
Meral Danış Beştaş	Lezgin Botan	Berdan Öztürk
Adana	Van	Ağrı
	Adem Geveri	
	Van	

Aynı mahiyetteki diğer önerenin imza sahipleri:

Muharrem Erkek	Murat Emir	Nurhayat Altaca Kayışoğlu
Çanakkale	Ankara	Bursa
Fatma Kaplan Hürriyet	İbrahim Özdiş	Yakup Akkaya
Kocaeli	Adana	İstanbul

Akın Üstündağ	Uğur Bayraktutan
Muğla	Artvin

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önerelere Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÜZCÜSÜ CENGİZ AYDOĞDU (Aksaray) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili İbrahim Özdiş. (CHP sıralarından “Şu arabayı sen de söyle.” sesi)

Sayın Özdiş o konuya girmesin isterseniz, zorlamayın.

Buyurun, süreniz beş dakikadır. (CHP sıralarından “Bravo!” sesleri, alkışlar)

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Sayın Başkan, yüce Meclisin değerli üyeleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yine bir dayatmayla karşı karşıyayız; yine “Biz yaptık, oldu. Ben talimat verdim, oldu.” dayatmasıyla karşı karşıyayız. Daha birkaç ay önce 16 Nisan referandumunda Anayasa değişikliği bu Meclise, buraya geldiğinde aynı duygularla dayatma olduğunu çeşitli kereler altını çizerek söyledik.

HİKMET AYAR (Rize) – Hâlâ oradasınız yani.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Devamla) – Nerede olduğumuzu biraz sonra anlatacağım Sayın Vekil.

Değerli milletvekilleri, ne istiyorsunuz bu güzelim ülkemizden? Niye bölüyorsunuz, niye “Ben yaptım.” anlayışıyla hareket ediyorsunuz? Niye bunu yapıyorsunuz, niye bu kötülüğü yapıyorsunuz? On beş yıldır iktidardasınız, çeşitli kereler söyledik, hangi yasal düzenlemeyi getirdiniz de bu Parlamentodan çıkaramadınız? Tek adam rejimine sürüklüyorsunuz, diktatörlüğe sürüklüyorsunuz bu güzelim ülkemizi. İşte, bu İç Tüzük değişikliğiyle de bunu perçinlemeye çalışıyorsunuz. Ülkeyi getirdiğiniz nokta belli. Bugün, burada “Bu ülke 15 Temmuz’a nasıl geldi?” diye konuşmalıydık. Her şeyi açık seçik ortaya dökmeliydik. Bu ülkede toplumsal mutabakat sağlanmadan, 16 Nisanda referandumun niye yapıldığını konuşmalıydık. Ancak sizlerin, daha doğrusu saraydaki muktedirin, AKP Genel Başkanı, tarafsız Cumhurbaşkanı Sayın Erdoğan’ın talimatlarıyla maalesef bu Meclisi işlevsiz hâle getiriyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkeye büyük kötülük yapıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, daha dün Genel Başkanımız Sayın Kılıçdaroğlu’nun önderliğinde hak, hukuk, adalet adına; bu ülkenin dışlanmışları adına; ötekileştirilmişleri adına; haksızlığa, hukuksuzluğa uğrayanları adına bir yürüyüş gerçekleştirdik. Kimi zaman on binlerle yürüdük, kimi zaman yüz binlerle yürüdük, milyonlar da Maltepe Meydanı’nda, Maltepe sahilinde bu yürüyüşümüzü taçlandırdık. Diyorsunuz ki: “Olağanüstü hâl var, FETÖ’yle mücadele ediyoruz.” Bu ülkeye FETÖ’yü musallat edenler, iktidarı, millî iradeyi FETÖ’yle paylaşanlar, FETÖ’yle mücadele edemezler. Üç beş garibanla mücadele ediyorsunuz. (CHP sıralarından alkışlar) Bank Asyada parası olduğu için, havale gerçekleştirdiği için Silivri zindanlarında, cezaevlerinde hayatını kararttığınız insanlara hiç acıymıyor musunuz? Peki, ben size soruyorum: 317 kişilik AKP Grubunda siz de ben de çok iyi biliyoruz ki byLock kullanan kıyamet kadar milletvekili arkadaşınız var. Niye bunların bir tanesi ortaya çıkmıyor? Niye çıkmıyor, niye?

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – İsim ver, isim.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Devamla) – Bu çok net, sizler de biliyorsunuz.

ŞİRİN ÜNAL (İstanbul) – Biz bilmiyoruz, isim ver.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Devamla) – Ya bu ülkede Darbe Komisyonunun başına -sayın milletvekili biraz önce oturuyordu, şimdi kalktı mı bilmiyorum- televizyon televizyon dolaşarak FETÖ’yü öven adamı getirdiniz. Ondan sonra “Biz FETÖ’yle mücadele ediyoruz.” Güldürmeyin adamı. (CHP sıralarından alkışlar) Bu ülkede Genelkurmay Başkanı ve bir kuvvet komutanını Darbe Komisyonunda ifadeye niye çağırmadınız? Kimi kandırıyorsunuz? (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

İBRAHİM ÖZDİŞ (Devamla) – Ancak biz Cumhuriyet Halk Partililer olarak Anayasa’dan, yasalardan, uluslararası sözleşmelerden olan direnme hakkımızı -sesimizi buralarda ne kadar keserseniz kesin- sokakta hakkımızı, hukukumuzu arayacağız. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞAHİN TİN (Denizli) – Bu byLock’çuları açıklamam lazım.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Burada, aranızda, aranızda.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen Ağrı Milletvekili Berdan Öztürk.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – O ilk itiraz eden 40 kişi var ya, onlara bir bakın, telefonlara. Oradan bağırın var, ilk itiraz edenin telefonuna bir bakın.

BAŞKAN - Buyurun Sayın Öztürk. (HDP sıralarından alkışlar)

BERDAN ÖZTÜRK (Ağrı) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sözlerime başlamadan önce ben de rehin tutulan eş genel başkanlarımızı, milletvekillerimizi...

AYŞE SULA KÖSEOĞLU (Trabzon) – Rehin değil.

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – Rehindir, rehin. Hukukun ortadan kaldırdığı, yargının bağımsızlığının yok edildiği bir ortamda talimatla mahkemeler karar veriyorsa bu tutuklama değildir, rehin almadır, bu tutsaklıktır. Bunu açık, net bir şekilde daha önce bu kürsüde belirttim, yine belirtiyorum. (AK PARTİ sıralarından “Kandil’den talimat alıyorsunuz.” sesi)

Ya, siz söyleyin, siz ne söylüyorsanız söyleyin.

BAŞKAN – Müdahale etmeyelim.

Sayın Öztürk, siz Genel Kurula hitap edin.

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – ...belediye eş başkanlarımızı, il yöneticilerimizi... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, müdahale etmeyelim lütfen.

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – Bakın, bir diyecek sözünüz varsa burada söz alırsınız, gelirsiniz, bu kürsüden söylersiniz.

HARUN KARACA (İstanbul) – Sen devam et, devam et, ben dinliyorum.

BAŞKAN - Sayın Öztürk, Genel Kurula hitap edin siz.

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – Süremi tekrar bir başlatırsanız...

BAŞKAN – Siz devam edin Sayın Öztürk.

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – Tamam, teşekkür ederim.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Niye Sayın Başkan? “Devam edin.” diyorsunuz ama hiç kafanızı kaldırıp görmüyorsunuz müdahaleleri.

BERDAN ÖZTÜRK (Devamla) – Sözlerime başlamadan önce eş genel başkanlarımızı, milletvekillerimizi, belediye eş başkanlarımızı, yöneticilerimizi, tüm siyasi tutsakları saygıyla, hürmetle, sevgiyle bu kürsüden selamlıyorum.

Ayrıca, Amed’de dün başlatılan adalet, özgürlük ve vicdan eylemini de eylemde bulunan arkadaşları da yine selamlıyorum.

Bugün yapılmak istenenler ile 1925’te Şark Islahat Planı’yla yapılmak istenenler aynı şeydir. O zaman Kürtçe, sokakta bile Kürtçenin konuşulması yasaklanmış, bir kelime bile konuşana 5 kuruş para cezası kesilirken bugün geldiğimiz noktada da özellikle bu kürsüde “kürdistan”, “Kürt şehirleri” gibi kelimelerin kullanılması İç Tüzük’te yapılacak değişikliklerle aynı şey, aynı zihniyet kendisini tekrar ortaya çıkarmış durumdadır. Bakınız, o zaman da sonuç alınamadı, bugünkü zamanda da bu, sonuç alamayacaktır, bir netice elde edemeyecektir, var olan sorunları daha da derinleştirecektir. Bunu arkadaşlarımız da, bizler de defalarca bu kürsüden dile getirdik ama ısrarla, daha önce denenmiş yöntemler tekrar tekrar kullanılarak farklı sonuçlar elde edilmek isteniyor. Burada elde edilebilecek tek sonuç sorunların daha da derinleşmesidir.

Milletvekillerimizin vekilliklerinin düşürülmesi de aynı şekilde. Bu şekilde HDP bir tasfiyeye uğratılmak isteniyor. Bunu da 1994'te yine denediniz, vekillerimizi de tutukladınız, partilerimizi kapattınız, yine bir netice alamadınız. Bizlerin vekilliğini de düşürebilirsiniz, cezaevine de atabilirsiniz. Elinizden geleni ardınıza koymayın diyorum. Ama HDP projesi, HDP ilkeleri doğrultusunda mücadele edecek bir sürü insan çıktı, çıkacak, bundan da hiçbir kuşkunuz olmasın. Çünkü, bizim savunduğumuz ilkeler, bizim arkasında durduğumuz ilkeler insanlık için, demokrasi için, barış için, huzur için, özgürlükler için verilen bir mücadeledir, biz bu ilkelere sahip çıkıyoruz. O yüzden diyorum, bizi alabilirsiniz, şahıs olarak bizler burada olmayabiliriz -zaten, bu İç Tüzük değişikliğiyle burada olup olmamamızın da bir anlamı yok- ama gene alanlarda olacağız, gene bu mücadeleyi bulduğumuz yerlerde -içeride de olsak, dışarıda da olsak- vermeye devam edeceğiz. Bu ülkenin yararına olan şey budur; tekleştirmek değildir, muhalefetin sesini susturmak değildir. Bunun bugün farkında olmayabilirsiniz ama inanın ki bu şekilde devam ederse kaybeden bütün ülke olur, bütün ülkede yaşayanlar olur, geleceğimiz olur, hepimizin geleceği, ayrımsız. Bütün yetkileri bir tek kişide toplarsanız -kim olursa olsun yani bu sadece Sayın Erdoğan için de geçerli değil- ya, beşerdir, şaşar, inanın ki şaşar. Bu kadar büyük sorumlulukları tek kişiye yüklemeyin diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

9'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

XI.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Ahmet Aydın'ın, Meclis Başkanlığının makam aracının Başbakanlıktan tahsis edildiğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Yarkadaş, bu, Meclis Başkanlığının aldığı bir araç değil, Başbakanlıktan Meclis Başkanlığına tahsis edilen bir araçmış. Başbakanlıktan Meclis Başkanlığına tahsis edilmiş. Kusura bakmayın.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hah, hah! Ben de diyorum, bu faturayı nasıl gizleyecek bunlar.

BAŞKAN – Daha önceki araç da Başbakanlıktan tahsis edilmişti dört yıl önce, mevcut aracın arızaları nedeniyle Başbakanlıktan Meclis Başkanlığına tahsis edilen bir araç ve verilmiş, Meclisten çıkan bir kuruş yok. Dolayısıyla siz bilgilerinizi gözden geçirin.

Birleşime kırk beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.34

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 21.26****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 119’uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

492 sıra sayılı İç Tüzük Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)****B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)**

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon yerinde.

Başkanlık temsilcisi yerinde.

İkinci bölümün konuşmalarına başlıyoruz.

İkinci bölümde gruplar adına ilk söz, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı’ya aittir.

Bu bölümde de konuşma süreleri daha önceki Danışma Kuruluna istinaden 2 katına çıkartılmıştır. Dolayısıyla gruplar adına yirmi dakika olacaktır.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçTüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin ikinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Bu vesileyle yüksek heyetinizi hürmetle selamlıyorum.

Bugünlerde Kudüs’te, Mescid-i Aksa’da yaşanan olaylar, tüm Müslümanların içini sızlatmaktadır. Kudüs uzun zamandır mahzundur. İlk kıblegâhımız Mescid-i Aksa yaralıdır. Peygamberler diyarında her geçen gün, müminlerin birliği, beraberliği, en kutsal değerleri hedef alınmaktadır. Masum insanlar acımasızca katledilmektedir. Müslümanların kendi camilerinde ibadet etmeleri zalimce ve barbarca engellenmektedir. Unutulmamalıdır ki bir mabedi ibadete kapatmanın, engellemenin hiçbir hukuki gerekçesi, hiçbir dinî dayanağı, hiçbir insani yönü olamaz. Mescid-i Aksa bütün Müslümanların namusudur. Harem-i Şerif tüm Müslümanların şeref nişanesi, kutsiyeti çok yüksek bir ibadethanesidir. Miraca şahitlik eden, maddi mesafeye rağmen manen hepimizin kalbinde var olan bu kutlu mekândır.

İsrail, musallat olduğu Harem-i Şerif’ten derhâl elini çekmelidir. Kutsallarımıza hürmet etmeli, Filistinli kardeşlerimizin hayat ve varlık haklarını öğütmekten vazgeçmelidir. Uluslararası toplum, Kudüs’teki suikastı durdurmalı, daha büyük felaketlerin önüne geçmelidir. Mescid-i Aksa’ya ve Müslümanlara karşı yapılan düşmanca tutumu, mütecaviz ve zalimce muameleleri şiddetle ve nefretle kınıyorum. Bu zorbalık, İsrail’in yanına kalmayacaktır. Masumlara şiddet fermanı yazanlar, Müslümanlara kastedenler elbette cezasını bulacaklardır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 16 Nisan referandumunu sonucu kabul edilen Anayasa değişikliğiyle hükümet sistemi köklü bir reforma tabi tutulmuştur. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini öngören Anayasa değişikliğinin kabul edilmesinin ardından Anayasa'nın değişen maddelerine uyumlu olarak, ilgili mevzuatta düzenlemeler yapılması gerekmektedir. Nitekim, Anayasa'ya eklenen geçici 21'inci maddede Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Anayasa değişikliklerinin gerektirdiği Meclis İçtüzüğü değişikliği ile diğer kanuni düzenlemeleri altı ay içinde yapması hükme bağlanmıştır.

Yasama meclislerinin düzenli ve çalışma yöntemini belirleyen hükümler “İç Tüzük” olarak tanımlanmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak Anayasa değişikliğine uyum düzenlemelerinin odağında “Sistem nasıl daha demokratik, katılımcı ve etkin bir hâle getirilebilir?” sorusuna verilecek cevabın olduğunu değerlendiriyoruz. Bu çerçevede, daha demokratik, hızlı, etkin, şeffaf, çoğulcu, katılımcı ve kaliteli bir yasama sürecinin ortaya çıkarılmasını sağlayacak bir İç Tüzük'ün hazırlanmasını gerekli görüyoruz.

Anayasa'ya uyum bağlamında İç Tüzük değişikliğinde gözetilmesi gereken temel ilke, Meclis çalışmalarının etkin, verimli, kaliteli ve sağlıklı bir şekilde yürütülebileceği bir çalışma düzeni ortaya konulması, yasa yapım sürecine sivil katılımın ve etkinliğinin artırılması ve kuvvetler ayrılığına uygun düzenlemeler yapılması suretiyle demokrasinin güçlendirilmesi olmalıdır.

Görüşmekte olduğumuz İç Tüzük Değişikliği Teklifi, Genel Kurulun yasama ve denetleme faaliyetlerini etkin, verimli ve huzurlu bir şekilde yerine getirmesini temin etmek üzere uygulamadan kaynaklanan sorunları gidermeyi öngörmektedir. İç Tüzük değişikliğine itiraz edenler söz hakkının kısıtlandığını iddia etmekteyse de grup önerileriyle ilgili olarak 24'üncü Dönem İç Tüzük Uzlaşma Komisyonu çalışmalarında üzerinde durulan süreler daha da kısadır. Yapılan düzenlemeyle Genel Kurul çalışma saatleri ve televizyon yayın süresi de uzatılmakta, Mecliste muhalefetin söz hakkı korunmakta ve etkisi artırılmaktadır.

Aslında, gerek 23 gerek 24'üncü Yasama Döneminde oluşturulan İç Tüzük Uzlaşma Komisyonları tarafından geniş kapsamlı çalışmalar yapılmış, yasama sürecinde yaşanan sorunlar tespit edilmiş, yeni İç Tüzük için ilke ve hedefler belirlenmiş ve hazırlanan taslak metnin maddelerinin büyük çoğunluğunda mutabakat sağlanmıştır. İşte, bu İç Tüzük değişikliği metni hazırlanırken İç Tüzük Uzlaşma Komisyonunda parti gruplarının üzerinde anlaştığı değişiklikler de esas alınmış ve geliştirilmiştir. Genel Kurulda zaman kaybına neden olan uygulamalardan ve tekrarlardan kaçınılması suretiyle Meclis faaliyetlerinin hızlandırılması, bu türden sebeplerle aksamasına yer vermeyecek şekilde daha rasyonel, sağlıklı ve verimli bir çalışma ortamı oluşturulması amaçlanmıştır.

İç Tüzük değişikliği hazırlanırken, iddia edildiği gibi milletvekillerinin sesinin kesilmesi, susturulması asla öngörülmemiştir. Meclisin ana faaliyet konuları yasama ve denetimdir. Son derece açıktır ki İç Tüzük'ün kanun tasarı ve tekliflerinin Genel Kurul ve komisyon görüşmelerine ilişkin maddelerinde ve denetim yollarına ilişkin düzenlemelerde bu yönde bir değişiklik yapılmamakta, konuşma sürelerine hiçbir kısıtlama getirilmemektedir.

Açık ve net bir şekilde ifade ediyorum ki bu İç Tüzük değişikliği, Türkiye Büyük Millet Meclisinin üretkenliğinde ve verimliliğinde artış sağlanabilmesine yöneliktir. İç Tüzük değişikliğinin maddeleri üzerinde inceleme ve objektif bir değerlendirme yapılması hâlinde bu durum açıkça görülecektir. Mecliste zaman kaybına sebep olan unsurların giderilmesiyle hem muhalefetin hem de iktidarın esaslı meselelere odaklanması daha mümkün hâle gelecek, milletimizin beklediği işlerin süratle gerçekleşmesi temin edilecektir.

Değerli milletvekilleri, bakınız, teklifin 10 ila 18'inci maddelerinden oluşan ikinci bölümünde yer alan maddelerde şu düzenlemeler yapılmaktadır: 10'uncu maddede, Anayasa değişiklikleri hariç, kanun tasarı ve tekliflerinin tümünün oylamasının -açık oylamaya tabi işlerden değilse- en az 20 milletvekilinin talebi hâlinde açık oyla, aksi takdirde işaret oyuyla yapılması düzenlenmektedir. Tümünün oylaması talep hâlinde açık oyla yapılabilecek kanun tasarı ve tekliflerinin maddelerinde de açık oylama yapılmasının, zamanın kullanılması açısından verimli olduğunu söylemek pek mümkün değildir. O nedenle, açık oylamaya tabi olmayan kanun maddelerinin açık oylamayla yapılması talebi kaldırılmaktadır.

11'inci maddede kanun tasarı veya teklifleri üzerinde verilen değişiklik önergelerinin hem verilmiş hem de aykırılık sırasına göre okunması, Genel Kurul çalışmalarında zaman israfına neden olduğundan önergelerin sadece aykırılık sırasına göre okunup işleme alınması öngörülmekte, 2 defa okunmasının anlamsızlığı nedeniyle 1 kere okunması düzenlenmektedir.

12'nci maddede genel görüşme ve Meclis araştırması önergelerinin milletvekillerine ve hükûmete duyurulması öngörüldüğünden ayrıca Genel Kurulda okunmaması düzenlenmektedir. Genel Kurulun ana gündemine bir an önce geçebilmesi için yapılan düzenlemelerden biridir.

13'üncü maddede açık oylama talebi, 15 milletvekili yerine 20 milletvekilinin yazılı talebine bağlanmaktadır. Açık oylama isteyebilecek milletvekili sayısına ilişkin bu düzenlemeyle İç Tüzük'ün 81 ile 143'üncü maddeleri arasında uyum sağlanmaktadır.

14'üncü maddede Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, tesis, eklenti ve arazisine silahlı olarak girenler ve Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart ve benzeri materyali getiren ve kullananlara kınama cezası verilmesi öngörülmekte ve Meclisin huzurlu çalışmasına imkân sağlanması amaçlanmaktadır.

15'inci maddede Meclisten geçici çıkarma cezası gerektirecek fiillere -birazdan ayrıntılı olarak üzerinde duracağım- ekleme yapılmıştır.

16'ncı maddede kınama cezasına çarptırılan milletvekilinin bir aylık ödenek ve yolluğunun üçte 1'i, Meclisten geçici olarak çıkarma cezasına çarptırılan milletvekilinin bir aylık ödenek ve yolluğunun üçte 2'sinin kesilmesi yönünde ilave bir müeyyide öngörülerek disiplin cezalarının yaptırım gücünün artırılması hedeflenmiştir.

17'nci ve 18'inci maddeler ise yürütme ve yürürlüğü düzenlemektedir.

Görüldüğü üzere İç Tüzük değişiklikleri, Genel Kurulda zaman kaybına neden olan uygulamalardan ve tekrarlardan kaçınılmasını, verimli ve huzurlu bir çalışma ortamının sağlanmasını öngörmektedir.

Demokrasilerde milletin umudu, parlamentodur; siyasetin merkezi de parlamentodur. Milletimizin de Meclisten beklentisi yüksektir, o nedenle Meclisin işi çok ama zamanı kıttır. Meclisin çalışması asırdır ancak Mecliste hiç kimseye yarar sağlamayan tartışmalar, hoş olmayan görüntüler, çalışma düzenini ve huzurunu bozucu eylemler, hakaretler, kısır çekişmeler ve kavgalar, Meclis çalışmalarını engellediği gibi Meclisin, siyaset kurumunun ve milletvekillerinin saygınlığına da zarar vermektedir. Milletin tüm sorunlarının çözüm yeri olarak kabul ettiğimiz Meclis, saygınlığına, güvenilirliğine ve etkinliğine mutlaka kavuşturulmalıdır. Yasama çalışmalarında asıl olan, kamu yararını gerçekleştirmek amacıyla yapılan görüşmeler sonucunda Meclisin gerçek iradesinin oluşmasıdır. O sebeptendir ki anlamsız tartışma, söz düellosu, sert kutuplaşma bitmeli, siyaset, millî ülkü ve hedeflerde buluşmalıdır. Türk devletinin tarihî ve ebedî sürekliliği, millî uzlaşma, anlaşma, ittifak ve kucaklaşmaya bağlıdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak uzlaşmanın, sorumluluk ruhuyla millî şuuru buluşturmuş siyasi bir vicdanda vasat ve varlık bulacağına inanıyoruz.

Değerli milletvekilleri, teklifin 15'inci maddesine yönelik yoğun itirazlar bulunmaktadır. 15'inci maddeyle İç Tüzük'ün 161'inci maddesinde değişikliğe gidilmektedir. İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin mevcut (3)'üncü fıkrası, görüşmeler sırasında Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Başkanına, Başkanlık Divanına, başkan vekiline hakarete bulunmak, sövmek veya onları tehdit etmek yahut Türkiye Cumhuriyeti'ne veya onun Anayasa düzenine sövmek hâllerinde Meclisten geçici çıkarma disiplin cezası öngörülmektedir.

Yapılan değişiklikle milletvekiline, Türk milletinin tarihine ve ortak geçmişine, Anayasa'nın ilk 4 maddesinde çerçevesi çizilen anayasal düzene hakaret etmek ve sövmek, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak, ayrıca fiilî saldırıda bulunmak hâllerine de Meclisten geçici çıkarma disiplin cezası verilmesi öngörülmektedir.

Bu düzenlemeye neden karşı çıkılmaktadır? Acaba hangi gerekçeyle, Türk milletinin tarihine ve değerlerine sövmenin cezalandırılmasına itiraz edilmektedir? Ya da hangi gerekçeyle, cumhuriyetimizin temel ilkelerine, devletimizin ve milletimizin birlik ve bütünlüğüne yönelik hakarete bulunmayı bir kürsü hakkı olarak nitelendirebilmektedir? Yapılan düzenleme açık ve net ama güya anlamadıklarını söylüyorlar. Hâlbuki, yapılan düzenlemede hakaret etme ve sövme hâllerinde disiplin cezası öngörülmektedir. “Kürsü dokunulmazlığı” diyorlar, evet; “Meclis kürsüsü özgürlüğün kürsüsü.” diyorlar, doğru. Ancak, soruyorum: Hakarete bulunmak ve sövmek özgürlük olur mu? Kim hakaret etmeyi ve sövmeyi kendine hak olarak görebilir? Sövmenin özgürlüğü, hakaret etmenin dokunulmazlığı olmaz, olamaz. Soruyorum: Dünyada kendi millî değerlerine hakaret edilmesine ve sövülmesine müsaade eden bir parlamento var mıdır?

Bakıyorsunuz, “hakaret” ifadesi sorgulanmakta, hangi hâllerin hakaret sayılacağı da sorulmaktadır. Hakarete bulunmanın, sövmenin ne olduğu bellidir. Kaldı ki hakarete bulunma ve sövmeye Meclisten geçici çıkarma disiplin cezası verilmesi hükmü, İç Tüzük'ün mevcut hâlinde de vardır. Bakınız, hâlen uygulamada olan İç Tüzük'ün 161'inci maddesinin (3)'üncü fıkrasının mevcut hükmünü tekrar, aynen okuyorum: “Görüşmeler sırasında Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanına, Başkanlık görevini yerine getiren Başkanvekiline hakarete bulunmak, sövmek veya onları tehdit etmek, yahut Türkiye Cumhuriyetine veya onun Anayasa düzenine sövmek.” Dolayısıyla, hakarete bulunma ve sövme hâllerine Meclisten geçici çıkarma disiplin cezası verilmesi hususu İç Tüzük'te öteden beri yer almaktadır. Yapılan değişiklikle, milletvekiline, Türk milletinin tarihine ve ortak geçmişine, Anayasa'nın ilk 4 maddesinde çerçevesi çizilen anayasal düzene hakaret etmek ve sövmek de Meclisten geçici çıkarma disiplin cezası verilecek hâller arasına alınmaktadır.

Haddizatında, İç Tüzük'ün mevcut hükmündeki “Türkiye Cumhuriyetine veya onun Anayasa düzenine” ifadesine açıklık getirilmektedir, yapılan budur. O hâlde itiraz edilen nedir? Neye karşı çıkılmaktadır, Anayasa'nın ilk 4 maddesine mi, Türkiye devletinin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğüne mi?

Unutulmamalı ki, Anayasa'mız “Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa” diye başlamaktadır. Anayasa'mızın başlangıç ve ilk 4 maddesi hükümleri de açıktır: Devletimiz, Türkiye Cumhuriyeti'dir ve kurucu önderi, Mustafa Kemal Atatürk'tür. Türkiye Cumhuriyeti, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk devletidir. Türkiye devleti, ülkesi ve milletiyle bölünmez bir bütündür. Dili Türkçedir. Bayrağı, beyaz ay yıldızlı al bayraktır. Millî marşı, İstiklal Marşı'dır. Başkenti Ankara'dır.

Bir milletin şerefi ve haysiyeti, millî ve manevî değerleri, ortak değerler üzerinde yükselen millî birliği ve kardeşliğidir. Millî birliğimiz yara alır, kardeşlik ruhumuz sarsılırsa bunun geriye dönüşü mümkün değildir. Millî ve manevî değerlerimiz namusumuzdur. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bu değerlerimize hakaret edilmesini ve sövülmesini göz ardı edemeyiz, görmezden gelemeyiz. Yapılan düzenlemeyi milletvekillerini susturmak olarak gösterenlere diyoruz ki: Evet, millî ve manevî değerlerimize hakaret ettirmeyiz, sövdürtmeyiz.

Anayasa'mızın 95'inci maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, çalışmalarını kendi yaptığı İç Tüzük hükümlerine göre yürüteceği belirtilirken de milletvekillerinin hak ve yükümlülüklerinin kuşkusuz anayasal düzene uygun olarak tanzimi murat edilmiştir.

Her hak, bir de sorumluluk gerektirir. Türk milletini temsil eden bu yüce Meclisin üyesi olmak, bu ülkenin tarihine de milletin ortak değerlerine de saygıyı, anayasal düzenine sadakatle bağlı olmayı, bunlara ilişkin sorumlulukları da layıkıyla yerine getirmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu sorumluluğu kabul etmeyenler ya da gereğini yerine getirmeyenlere ilişkin müeyyidelerin, Meclisin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen İç Tüzük'le düzenlenmesi de son derece normaldir ve yerindedir.

Sonuç itibarıyla, İç Tüzük değişikliğiyle, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usul ve esasları, etkinlik ve verimliliği esas alan bir anlayışla şekillendirilmekte, şeffaf ve huzurlu bir çalışma ortamı sağlanarak yasama ve denetleme faaliyetlerinin, aziz milletimizin beklediği ölçüde yerine getirilmesinin teminini öngörmektedir.

Milliyetçi Hareket Partisi, siyaseti, milletin huzur ve refahının teminine yönelik politikaların geliştirilmesinin yolu olarak görmekte, bunun için devlet hizmetlerinin vatandaşların beklentilerine uygun nitelikte sunulmasını, kurum ve kurallarının bu anlayışa göre şekillendirilmesini öngörmektedir. Devlet idaresinde milletin en iyi şekilde temsil edildiği rejim olan demokrasiyi, hukukun üstünlüğünün, insan hak ve özgürlüklerinin en geniş anlamda teminat altına alındığı bir sistem olarak benimsemekte ve demokrasinin kurumsallaşmasının hayati önemine inanmaktadır. Demokratik siyasi kültürü, uzlaşma ve sorumluluk ahlakını önde tutan bir anlayışla siyaset yapan Milliyetçi Hareket Partisi, bu anlayışın Türk siyasi hayatına hâkim olmasına da öncülük etmeye devam edecektir. Sağlıklı bir demokrasinin ancak hoşgörü, dürüstlük, tutarlılık, samimiyet gibi ahlaki değerlerle bezenmiş bir siyasi kültür zemini üzerinde yükselbileceğine inanmakta ve ilkel, seviyeli ve temiz siyaseti demokrasinin teminatı olarak görmektedir.

Teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Gruplar adına ikinci söz, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Mardin Milletvekili Erol Dora'ya aittir.

Buyurun Sayın Dora. (HDP sıralarından alkışlar)

HDP GRUBU ADINA EROL DORA (Mardin) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif'in ikinci bölümü üzerinde Halkların Demokratik Partisi adına söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, hukuk sistemimizi derinden sarsacak bir hukuk mühendisliği anlamına gelen bu süreçte muhalefetin sesini kısmak, gündem belirleme araçlarına el koymak ve sonuç olarak, çoğunluğun sesini tek ses kılmak amacıyla bu İç Tüzük çalışması gündeme gelmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin İç Tüzük yapma geleneğine bakıldığında, yıllara yayılan çalışmaların ürünü olarak ortaya çıkan metinler yerine çalakalem yazılmış Anayasa ve İç Tüzük'le, hatta kendi kendisiyle çelişen ifadelerle dolu bir metni hoyrat bir telaşla Meclise taşımak, basit bir hukuka aykırılık sonucunu doğurmaz. Bu düzenlemeyle anayasal güvence altındaki kürsü dokunulmazlığı ve ifade hürriyeti ortadan kaldırıldığı gibi tüm milletvekilleri çoğunluğun sözcükleriyle kendilerini ifade etmeye zorlanmakta, farklı fikirler ve ifade biçimleri cezalandırılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; halkın iradesinin tecelli ettiği yer olan parlamentoların işleyişi iç tüzüklerle belirlenir. Bu itibarla iç tüzükler, halkın iradesinin yasa yapım sürecine en adil ve iyi şekilde yansımaları gözetildiği ve milletvekillerine en uç ve aykırı görüşleri dilediğinde ifade edecek zemini sunduğu ölçüde demokratik bir hukuk devletine uygun olurlar. Öte yandan, İç Tüzük, tüm milletvekillerinin giyimlerinden çalışma usullerine çok geniş alanda düzenlemeler yaptığı için milletvekillerinin tamamını ilgilendiren bir metindir. Bu nedenle AKP'nin bir süredir kesif bir milliyetçilik zemininde uzlaştığı MHP'yle, muhalefetin tüm itirazlarına kulak tıkayarak yaptığı değişiklik, tüm demokratik kriterlere ve çoğulculuk esasına aykırılık teşkil etmektedir.

Değerli milletvekilleri, halkların iradesini temsil eden milletvekillerinin iradesinin yasama faaliyetine nasıl yansıyacağını düzenleyen iç tüzükler, iktidar ile muhalefet arasında denge kuran, gücün kullanım çerçevesini belirleyen ve gücü hukukla sınırlayan metinlerdir. Anayasa Mahkemesinin isabetle belirttiği gibi, normlar hiyerarşisinde en üst noktada yer alan Anayasa, yasalar gibi İç Tüzük'ün de dayanağı ve belirleyicisidir. Bu nedenle demokratik bir devlette meclislerin kendi iç çalışmalarını serbestçe düzenleme konusundaki yetkileri de anayasayla sınırlıdır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; çoğunluğa karşı azınlığın, iktidara karşı muhalefetin haklarının korunmadığı bir rejim demokratik sayılamaz; bunlar arasında bir denge kurulması, uzlaşma sağlanması demokrasinin gereğidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi, Anayasa'nın 7'nci maddesi uyarınca millet adına yasama yetkisini icra eder. Bu yetkinin kaynağı da Anayasa'nın 6'ncı maddesiyle düzenlenen egemenliktir. Bu temel dayanaklar çerçevesinde Türkiye Büyük Millet Meclisine Anayasa'nın 87'nci maddesi uyarınca görev ve yetkiler verilmiştir. Bu çerçevede, Parlamento, halkların iradesiyle oluşan temsil, denetim ve yasama olmak üzere üç temel fonksiyonu olan bir organdır. Milletvekillerine yönelik baskı ve son Anayasa değişikliğiyle Meclisin fonksiyonları zaten zedelenmişti; İç Tüzük değişikliğiyle bu işlevler daha da daraltılmaktadır. Temsil ve denetim fonksiyonlarını dışlayan veya zayıflatan, sadece yasamayı hem de iktidarın belirlediği şekliyle yani yürütmenin gölgesinde icra etmeyi hedefleyen herhangi bir parlamenter düzenin, Anayasa'ya uygun olduğu iddia edilemeyeceği gibi, demokratik olduğu da iddia edilemez.

Değerli milletvekilleri, teklif, muhalefetin gündem belirleme, toplumun farklı kesimlerinin sorunlarını Meclis kürsüsüne taşıma, iktidarı eleştirme mekanizmalarını son derece daraltmayı hedefleyerek, milletvekillerinin kürsüde konuşma sürelerini olabildiğince azaltarak milletvekillerinin kendilerini ifade biçimlerini siyasi iktidar blokunun keyfi cezalandırma mekanizmalarına teslim etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerileri, muhalefetin ülke gündemine ilişkin önemli gördüğü konuları, Parlamentoda tartışmaya açarak kimi zaman sadece muhalefetin, gündemi belirleyebildiği bir mekanizmadır. Teklifle bu mekanizma etkisizleştirilmektedir. İç Tüzük Değişiklik Teklifi'yle konuşmalarla beraber milletvekillerinin kendilerini nasıl ifade edecekleri, kullanacakları kelimeler de kısıtlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, teklifin 14, 15 ve 16'ncı maddeleri, Anayasa'nın 25'inci maddesinde yer alan "Herkes, düşünce ve kanaat hürriyetine sahiptir.

Her ne sebep ve amaçla olursa olsun kimse, düşünce ve kanaatlerini açıklamaya zorlanamaz; düşünce ve kanaatleri sebebiyle kınanamaz ve suçlanamaz." ve 26'ncı maddesinde yer alan "Herkes, düşünce ve kanaatlerini söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak açıklama ve yayma hakkına sahiptir." hükümlerine açıkça aykırılık teşkil etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclis, bir forum niteliğindedir ve kesinlikle bürokratik bir mekanizma değildir ancak iktidar bloku, Meclisi bir devlet dairesi olarak algılamak ve çalıştırmak istemektedir. Sundukları teklifte disipline ilişkin getirilmek istenen düzenlemeler de buna açıkça hizmet etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifteki 14, 15 ve 16'ncı maddeler, Anayasa 83'e çok net bir biçimde aykırı olmakla birlikte aynı zamanda Anayasa'nın 25, 26 ve 90'ıncı maddelerine de açık aykırılık teşkil etmektedir. Özellikle teklifin 15'inci maddesi, tarihsel olaylarla ilgili tartışmalarda tekçiliği yani hatırlama, kavrama ve yorumlama biçiminde tekliği dayatmaktadır. Bu denli muğlak ve amacı, milletvekillerini belli bir ideoloji çerçevesine hapsedme amacı güden bir düzenleme kabul edilemez. Bir milletvekilinin konuşma hakkını kavrama, değerlendirme ve yorumlama biçimini, kullanacağı terminolojiyi bu şekilde iktidarın ve çoğunluğun tasarrufuna bırakan bir düzenleme, demokrasiyi apaçık ortadan kaldırmayı hedeflemektedir.

Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, şok edici, aykırı her türlü beyanı düşünce özgürlüğü kapsamında değerlendirmekte ve özellikle parlamenterlerin, siyaset yapanların yani doğrudan siyasi sorumluluk alanların ifade özgürlüğünü ise daha geniş olarak yorumlamaktadır yani parlamenterler şok edici olmanın ötesinde ifadeler de kullanma hakkına sahiptirler. Parlamenterlerin ifade özgürlüğü, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarıyla geniş bir şekilde güvence altına alınmıştır. Dolayısıyla bu teklif metni, Türkiye'nin zimzacısı olduğu uluslar üstü hukuki belgeleri de yok sayan, açıkça ihlal eden bir niteliktedir. Teklifin 15'inci maddesinde "Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak" demek, Meclisi oluşturan çoğunluk, herhangi bir milletvekilinin konuya ilişkin herhangi bir ifadesine ceza verebilir demektir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu düzenlemeyle, Meclisin Meclis olma vasfı ortadan kaldırılmakta, Meclis bir devlet dairesine, milletvekilleri de birer devlet memuruna dönüştürülmek istenmektedir. İfade özgürlüğünün geçerli olmadığı, muhalefet etmenin imkânsızlaştığı bir Meclis inşa edilmek istenmektedir. Milletvekillerini mali haklarını kısıtlamakla, maaş kesintisi cezalarıyla tehdit etmek, hem hukuk dışı hem ahlak dışıdır; sadece Anayasa'ya veya hukuk tekniğine değil, ahlaka da aykırıdır. Rövanşist duygularla hazırlanan İç Tüzük değişiklik metniyle sağlanmak istenen düzen, Türkiye'nin geleceğini de ipotek altına almaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu teklifin 15'inci maddesiyle getirilmek istenenin tarihsel vebali, ahlaki vebali, siyasi vebali ağır olup getirilmeye çalışılan yasaklarla tarih ve kültür de tek tipleştirilmeye çalışılmaktadır. Hepimizin bildiği gibi, Anadolu ve Mezopotamya, farklı halkları, farklı inançları, farklı dilleri ve farklı kültürleri bağrında barındırmaktadır. Biz bunları ülkemizin bir zenginliği olarak görmekteyiz.

Değerli milletvekilleri, çoğulcu sistemlerde her bir parti, farklı bir görüşle, farklı bir programla seçim yarışına girer, siyasi rekabete girer. Buradan seçilen her milletvekili, milleti temsil eder ancak yarışa girdiği kendi siyasi partisinin programlarını, görüşlerini, kendi seçmenini, kendisini doğrudan seçen seçmenin taleplerini, umutlarını, beklentilerini ve rahatsızlıklarını yerine getirme yükümlülüğünü almış olmaktadır aynı zamanda.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "millet" dediğiniz şey, tek bir görüşten, tek bir inançtan, tek bir kültürden, tek bir etnik yapıdan oluşan bir şey değildir. Dolayısıyla, yurttaşlar topluluğu, çoğulcu bir yapıdır. Bu görüş, farklı bir anlayışa vücut verir. Çoğulcu anlayışta ise bütün seçimler ancak çoğulcu bir yarış; farklılıkları, farklı talepleri, rahatsızlıkları temsil eden bir yarış olursa anlam ifade eder. Eğer bu,

Meclise yansımayacaksa, Meclise gelen herkes tek bir görüşü savunacaksa, sadece ayrıntılarda farklı görüşler savunacaksa bunun adı demokrasi değildir, böyle bir Parlamento da demokratik bir parlamento olamaz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, bu İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin 15'inci maddesinde ne yapılmak isteniyor? Deniliyor ki: Ortak tarihimizde yaşanmış ve henüz maalesef yüzleşilmemiş, toplumsal ve siyasi trajedilere ilişkin, bir milletvekili, resmî tarihin kabul ettiği biçimsel okumanın dışına çıkamaz, konuyla ilgili yorumlar yapamaz eğer yaparsa biz bunu hakaret olarak kabul ederiz. Ancak, söylemek gerekirse bu düzenleme, açıkça düşünce ve ifade özgürlüğüne aykırıdır.

Değerli milletvekilleri, bakınız, Sayın Cumhurbaşkanımızın 2014 tarihinde, Başbakan olduğu bir dönemde 1915 olaylarıyla ilgili yayımlanmış olduğu mesajdan kısa bir bölümü sizlere arz etmek istiyorum: “Adil bir insani ve vicdani duruş, din ve etnik köken gözetmeden bu dönemde yaşanmış tüm acıları anlamayı gerekli kılar. Türkiye’de 1915 olaylarına ilişkin farklı görüş ve düşüncelerin serbestçe ifade edilmesi, çoğulcu bir bakış açısının, demokrasi kültürünün ve çağdaşlığın gereğidir. Ne var ki tarihî meseleleri hukuki boyutlarıyla birlikte daha iyi anlamamız, kırılganlıkları yeniden dostluklara dönüştürmemiz mümkün olacaksa farklı söylemlerin, empati ve hoşgörüyle karşılanması ve bütün taraflardan benzer bir anlayışın beklenmesi tabiidir. Türkiye Cumhuriyeti, hukukun evrensel değerleriyle uyumlu her düşünceye olgunlukla yaklaşmaya devam edecektir. Zamanın ruhu, anlaşmazlıklara rağmen konuşabilmeyi, karşıdakini dinleyerek anlamaya çalışmayı, uzlaşi yolları arayışlarını değerlendirmeyi, nefreti ayıplayıp saygı ve hoşgörüyle yüceltmeyi gerektirmektedir. Türkiye, geleceğe güvenle bakan bir ülke olarak tarihin de doğru anlaşılması için ilmî ve kapsamlı çalışmaları her zaman desteklemektedir. Etnik ve dinî kökeni ne olursa olsun yüzlerce yıl bir arada yaşamış, sanattan diplomasiye, devlet idaresinden ticarete kadar her alanda ortak değerler üretmiş Anadolu insanları yeni bir gelecek inşa edebilecek imkân ve kabiliyetlere bugün de sahiptirler.” İşte Türkiye’nin benimsemesi, içselleştirmesi gereken düşünceler bunlardır. Bizleri Avrupa Birliğine tam üyelik sürecine götürebilecek olan düşünceler bunlardır. Ama bugün görüyoruz ki tam bu düşüncelere tezat oluşturabilecek yeni bir İç Tüzük Teklifi’yle karşı karşıya bulunmaktayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; disiplin cezalarıyla ilgili pek çok hususta ceza hukukunun kaideleri uygulanmaktadır. Bu kaidelerin en temellerinden biri kanunsuz suç ve ceza olmayacağı ilkesidir. Kanunilik ilkesi olarak literatüre girmiş olan bu kuralla beraber kıyas yasağı, savunma hakkı ve yargı yolu disiplin hukukumuzda egemen olan diğer ilkelerdir. İç Tüzük Değişiklik Teklifi’nin 14, 15 ve 16’ncı maddeleriyle bu ilkelerin, hak ve güvencelerin tamamı yerle bir edilmektedir. Genel ve kapsayıcı bir metin olması gereken İç Tüzük, değişikliklerle bu özelliğini iyice yitirmektedir.

Değerli milletvekilleri, kürsü dokunulmazlığı ve yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin yasama faaliyeti kapsamında sarf ettiği sözler, kullandığı oy, açıkladığı düşünceler nedeniyle hiçbir surette sorumlu tutulamazdır. Anayasa’nın 83’üncü maddesinin koyduğu bu kural mutlak bir sorumsuzluk hükmüdür. Bu anlamda yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin açıkladığı düşünceler, verdikleri kanun teklifleri, ilgili birimlere sundukları dilekçeler ve benzeri bakımından ve bu görüşlerin Türkiye Büyük Millet Meclisi dışında tekrarlanmasından kaynaklı sorumluluklarını önleyen bir düzenlemedir. Bu yönüyle yasama sorumsuzluğu, Meclis çalışmalarıyla alakalı her neviden fiiller için milletvekillerini sorumluluktan berî kılan bir müessesedir. Yasama sorumsuzluğu, Anayasa hükümleri muhafaza edilirken Meclis tarafından İç Tüzük marifetiyle kaldırılamaz. Diğer taraftan Anayasa’da, hiçbir biçimde, yasama sorumsuzluğunun kaldırılabilmesine dair bir hüküm de bulunmamaktadır. Bu İç Tüzük Teklifi ise, açıkça yasama sorumsuzluğunu kaldırmaktadır; dolayısıyla, İç Tüzük’le Anayasa değiştirilmeye çalışılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yasama sorumsuzluğu, milletvekillerinin temsil ettikleri halkların iradesinin eksiksiz olarak ortaya konmasına matuf bir müessese olması nedeniyle ki, milletvekilliği sona ermiş olmadığı sürece yasama sorumsuzluğunun hiçbir şekilde Meclis tarafından kaldırılması asla söz konusu olamaz. Yasama sorumsuzluğunun Meclis tarafından kaldırılamayacak olmasının en temel gerekçesi, bu müessese, milletvekillerinin şahsına yönelik bir imtiyaz olarak değil, onların yerine getirdikleri görev sebebiyle ve görevle alakalı olarak, alakalı konulardaki icraatlarını kapsayan, objektif mahiyet arz eden bir kamu hukuku müessesesi olarak düzenlenmiştir. Yasama sorumsuzluğu güvencesi sayesinde ki, muhalefette yer alan farklı partilere mensup milletvekilleri, temsil ettikleri kesim adına Mecliste görüşlerini yansıtırken, iktidarın gücü karşısında kendilerini güvende hissedebilmektedirler. Parlamentonun, iradesini temsil ettikleri halka karşı sorumluluklarını yerine getirebilmeleri -temel koşulu- muhalefet milletvekillerinin de iktidar partisi milletvekilleriyle eşit bir biçimde fikirlerini dile getirme ve yetkilerini kullanabilmeleriyle mümkündür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sonuç olarak, mevcut İç Tüzük değişikliği bir yanıyla muhalefetin sesini kırmayı amaçlarken, bir yanıyla da iktidarın dilini ve siyaset biçimini muhalefete dayatmakta, muhalefeti bu terminolojiye hapsedmeye çalışmaktadır. Bunun uygulanabilir olması için öngörülen disiplin cezalarının demokratik hukuk devletiyle de asla bir ilgisi yoktur. Aksine, bu düzenlemelerle güdülen amaç, özellikle 16 Nisan referandumu sonrası tesis edilmek istenen yeni sistemde, muhalefetsiz bir Meclis ve nihayet, muhalefetsiz bir toplum yaratmaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; keyfilik esasına dayalı rövanşist bir yaklaşımın sonucu olan, hiçbir denge, denetleme veya fren mekanizması öngörmeyen bu düzenleme sadece Meclisi etkisizleştirmekle kalmamakta toplumu çözümü çok güç bir kutuplaşmaya itmektedir. Unutmamak gerekir ki çoğunluğun temsil kabiliyetinin, halkın yüzde kaç oyuyla seçilmiş olursa olsun, farklı görüşleri ve toplumun çoğulcu yapısını seçimler neticesinde oluşan aritmetikle bütüncül bir biçimde temsil eden ve müzakere imkânını her zaman elinde bulunduran Türkiye Büyük Millet Meclisinin temsil kabiliyetiyle yarışamayacağı tartışmasızdır.

Bu itibarla, Meclis İçtüzüğü vasıtasıyla bu çoğulcu yapıyı korumak ve daha da güçlendirmek yerine çoğunluğun azınlığa tahakkümü biçiminde karşımıza çıkan, çoğunlukçu yapıyı tesis etmek amacıyla ve huzuru korumak kisvesi altında tek sesliliği dayatan bir anlayışla kaleme alınmış bu teklif kabul edilemez. Bizim talebimiz, bir an önce bu teklifin Meclis Genel Kurulundan tekrar Komisyona geri çevrilmesidir.

Bakın, Türkiye, şu anda Avrupa Birliği ile tam üyelik müzakerelerini devam ettiren bir ülkedir. Türkiye, Kopenhag Kriterlerini kabul eden bir ülkedir. Yani hukukun üstünlüğü, demokrasi, azınlık hakları; bütün bu değerleri kabul eden bir ülke. Bakın, şu anda uyguladığı politikalara baktığımızda...

Kısa bir süre önce yine Avrupa Konseyi Parlamenterler Meclisi Türkiye'yi hukuksal ve siyasi anlamda denetime almış bulunmaktadır. Biz bundan büyük bir üzüntü duyuyoruz. Biz Avrupa Birliği sürecine çok önem veren bir partiyiz. Dolayısıyla başta Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi ve Birleşmiş Milletler İnsan Hakları Beyannamesi olmak üzere düşünce ve ifade özgürlüğünü kabul eden bu sözleşmeler gereğince bir an önce bu Tüzük değişikliğinden vazgeçilerek Türkiye'ye yakışır ve bütün partilerin katılabileceği uzlaşmacı bir komisyonla yeni bir İç Tüzük yapılması Türkiye'nin önünü açacaktır ve Türkiye Paramentosuna da yakışacak olan davranış budur diyor, Genel Kurulu bir kez daha sevgi ve saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Dora.

Gruplar adına üçüncü ve son konuşmacı Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Levent Gök.

Buyurun Sayın Gök. (CHP sıralarından alkışlar)

LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, konuşacağız ama iktidar partisinin durumu ortada. Yani, bu durum üzüntü verici bir tablo.

BAŞKAN – Bulundukları yerde izlerler herhâlde sizi, takip ederler.

LEVENT GÖK (Ankara) – Ama yani Meclis sıralarını boş bırakmak da hoş bir şey değil. Gerçekten önemli bir çalışma yapıyoruz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ben varım Başkanım, buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) - Böyle bir tablo içerisinde sayın AKP yöneticilerinin grubuna hâkim olmaları, muhalefetin sesini dinlemeleri açısından önemli değil mi Sayın Başkan?

BAŞKAN – Buyurun, buyurun Sayın Gök, buyurun.

LEVENT GÖK (Ankara) - Sanırım katılıyorsunuz bu görüşüme, değil mi efendim?

BAŞKAN – Buyurun.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Konuşmalar çok tekrar olduğu için öyle yaptılar Sayın Başkan. Biz hep buradayız.

BAŞKAN - Motivasyonunuz için çok ciddi bir coşku gerekiyor biliyorum ama, işte, ne yapalım.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA LEVENT GÖK (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Ancak az önce Meclis Başkan Vekilimize ifade ettiğim hususu bir kez daha halkımın huzurunda tekrarlamak durumundayım: Meclisin anayasası sayılacak olan bir İç Tüzük değişikliğinde muhalefetin ne diyeceğini merak etmeyen, onu dinleme nezaketine dahi katlanmayan AKP Grubunu, şu anda salonda bulunan 13 üyesini tenzih ederek, halkıma şikâyet ediyorum, halkıma şikâyet ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Ama daha önce dinledik bunları Sayın Başkan.

LEVENT GÖK (Devamla) - Böylesine önemli bir konuda hiç olmazsa, görünüşte dahi olsa bir siyasi nezaketi korumak ve bu Meclisin saygınlığını sürdürmek hepimizin görevi olmalı değerli arkadaşlarım. Bu tablo vahim bir tablo. Böyle bir tablo içerisinde iktidar partisi milletvekilleri bir muhalefet partisi milletvekilinin ne diyeceğini hiç merak etmiyor mu?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Maddeleri merak ediyoruz Başkanım, buradayız biz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Onlar talimatları merak ediyorlar sadece.

LEVENT GÖK (Devamla) – Yani, böyle bir tabloyu gerçekten yakıştıramıyorum. Büyük üzüntü içerisindeyim ama böylesine saygı içerisinde ifade ettiğim eleştirileri dahi, şakacı bir üslupla dahi, eleştiri boyutuyla bir şakaya getirmek de hoş değil, hoş değil. Bu manzara hoş değil değerli arkadaşlarım. Bu manzara ne biliyor musunuz? İç Tüzük değişikliğinde eğer yoklama maddesi geçerse, işte, Meclisin bundan sonraki hâlini gösteren ibretlik bir tablo. Yoklamalar geçtikten sonraki Meclisin tablosu bu değerli arkadaşlarım. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHARREM ERKEK (Çanakkale) – Aynen, aynen.

İBRAHİM ÖZDİŞ (Adana) – Böyle bir Meclis arzu ediyorlar zaten.

LEVENT GÖK (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şu anda aklıma geldi, belki de diyorum, acaba AK PARTİ’li milletvekilleri benim ne konuşacağımı tahmin ettiler de onun için mi yoklar salonda?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, daha önce konuştunuz ya Sayın Başkan.

LEVENT GÖK (Devamla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi, AK PARTİ'nin, başında Genel Başkanı olmak üzere, milletvekillerinin kafası karışık. AK PARTİ'ye baktığımız zaman yanardöner bir parti; kimi zaman öyle, kimi zaman böyle. Bunu nereden çıkartıyoruz? Kimi önemli olaylar olduğu zaman... Örneğin Genel Başkanları Recep Tayyip Erdoğan'ın çeşitli konularda demeçleri var. Şimdi, ben bir muhalefet partisi milletvekili olarak karşımdaki rakip partiyi tanımak istiyorum. Yahu, bunlar nasıl bir parti? Programlarında ne yazıyor, kendileri ne yapıyorlar? Ya da bir gün ne söylüyorlar, öbür gün ne söylüyorlar? Yani siyasi çekişmenin temeli de birbirini tanımaya dayanır. Diğer partileri tanıyorum; MHP'yi tanıyorum, HDP'yi tanıyorum ama AK PARTİ'yi tanıyamıyorum değerli arkadaşlarım. Hangi sözlerine itibar edeceğiz AK PARTİ'lilerin, başta Genel Başkanları olmak üzere? Bir gün öyle, bir gün böyle.

Şimdi, Gezi olayları olmuş, Recep Tayyip Erdoğan açıklama yapıyor değerli arkadaşlarım, diyor ki: “Gezi Parkı AVM olacak.” Böyle diyor. Ya, bundan tam iki ay sonra yine aynı Recep Tayyip Erdoğan diyor ki: “Zaten metresiyle falan, Topçu Kışlası'na AVM olması mümkün değil.” İki ayda tekzip eden bir Recep Tayyip Erdoğan.

Sonra Lozan Anlaşması konusunda geçen yıl diyor ki: “Birileri bize Lozan'ı zafer diye yutturmaya çalışıyor.” Dün de Recep Tayyip Erdoğan kalkıp diyor ki: “Türk milleti, Lozan Anlaşması'yla bu topraklardaki bin yıllık varlığını hedef alan Sevr'i yırtıp atmış, bağımsızlığından asla taviz vermeyeceğini tüm dünyaya kabul ettirmiştir.” Şimdi, hangi Recep Tayyip Erdoğan? Geçen yılki Recep Tayyip Erdoğan'ı mı önümüze alacağız, yoksa bugünkünü mü?

Recep Tayyip Erdoğan Şubat 2014'te: “Biz bu paralel örgütü 12 Eylülde darbeci paşalara yaptığı yalakalıktan, 28 Şubatta sırtımıza sapladığı hançerden biliriz ama inanın, bu kadar büyük bir düşkünlüğün, bu kadar büyük bir ihanetin içinde olmamışlardı; aldanmışız, gerçekten safmışız.” diyor. Aynı Recep Tayyip Erdoğan bir iki yıl sonra diyor ki: “Siyasi hayatımızda ne aldanan olduk ne de aldatan olduk.”

Değerli arkadaşlar, Genel Başkanımız “Van denizi” dediği zaman “Kılavuzunuz doğru olmayınca gölü deniz zannedersiniz.” diye Genel Başkanımıza eleştiri yapıyor, aynı Recep Tayyip Erdoğan Van'a yaptığı ziyarette “Varsın haritalarda ‘göl’ denilsin, biz ona sizlerin dediği gibi ‘Van denizi’ deriz.” diyerek kendi kendisini tekzip ediyor.

Yine, Genel Kurulda diyor ki: “Şunu da söylüyorum: ‘Milletimin dili tektir, o resmî dil Türkçedir.’” Sonra, bir kaç ay sonra “Ben ne ‘tek dil’ dedim ne de ‘tek din’ dedim. Hiçbir yerde benim böyle bir ifadem yok.” diyor.

Değerli arkadaşlarım, örnekleri artırmak mümkün. İmralı görüşmeleriyle ilgili olarak “Adayla görüşme yaptınız mı?” diye bir soru soruluyor. “Hayır, haşa, o külliye yalan. Kılıçdaroğlu, ey Bahçeli; bizim o masaya oturduğumuzu iddia ediyorsanız ispatlayın.” diyor ve sonra da “Hâlen tabii ki İmralı'yla görüşmeler sürüyor.” diyor değerli arkadaşlarım.

Böyle bir tablo içerisinde Recep Tayyip Erdoğan böyle, şimdi milletvekilleri nasıl? Değerli arkadaşlarım, ben AK PARTİ Programı'nı inceledim. Hepinize söylüyorum, bakın şimdi, AK PARTİ Programı'nda -elimde şu program- şu hususlar yer alıyor, diyor ki: “Biz başta İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi, Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi, Paris Şartı ve Helsinki Nihai Senedi olmak üzere Türkiye'nin taraf olduğu tüm uluslararası anlaşmalara uyacağız.” AK PARTİ'nin Programı. Şimdi, bütün uluslararası kuruluşlar AK PARTİ'ye yağmur gibi ciddi eleştiriler getiriyorlar ama programınızda bu yazıyor ve devam ediyorsunuz: “Düşünce ve ifade özgürlüğü dünya standartlarında, o temelde inşa edilecek; düşünceler özgürce açıklanacak.” AK PARTİ'nin Programı değerli arkadaşlarım.

Devam ediyorlar: “Partimiz medya özgürlüğünü temin edecektir. Medyanın, başta Anayasa olmak üzere, tüm yasal çerçevede özgürlüğü sağlanacaktır.” diyor.

Devam ediyorlar; esas konumuza gelelim, bu konuşmalarımızı ilgilendiren boyutuna gelelim: “Farklı tercihlerin rekabeti sağlıklı bir demokratik sistemin vazgeçilmez unsurlarındandır. Bu yarışta çoğunluğun oyunu alan iktidara gelir. Ancak, yarışı kazanmak ve iktidara gelmek çoğunluğun iradesini mutlaklaştırmaz.” diyor. Parti programı, doğru bir söz. Ve devam ediyorlar: “Azınlıkta kalan görüşlerin ve muhalefet hakkının Anayasa’yla güvence altına alınması, demokrasinin çoğulcu niteliğini pekiştiren bir unsur olarak kabul edilmektedir.” deniyor ve “Parlamentonun yasa çıkarmada ve denetimde etkin, bağımsız ve verimli olması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır. Partimiz, sadece kendi için değil, yasama yaparken herkesin görüşlerini alan bir süreç yürütecektir.” diyor AK PARTİ Programı’nda.

Değerli arkadaşlarım, AK PARTİ Programı buysa, sizler kimsiniz? Sizler hangi partinin milletvekilisiniz? AK PARTİ Programı’nda bunlar yazıyor ve tüzüğünde “Partinin tüzük ve programına, demokrasi, insan hakları, hukukun evrensel temel kural ve normlarına aykırı faaliyetler bulunanlar tüzüğün 117’nci maddesine göre kesin ihraç edilirler.” diyor değerli arkadaşlarım. Ve ben de bu program çerçevesinde, AK PARTİ Programı’ndan aldığım ve tüzükten aldığım bilgilerle diyorum ki: Recep Tayyip Erdoğan başta olmak üzere, AK PARTİ’li tüm milletvekilleri kesin ihraç edilecek durumdadır değerli arkadaşlarım, kesin ihraç edilecek durumdadır. (CHP sıralarından alkışlar) Ya programa uyacaksınız ya da tüzüğe. Ya görüldüğünüz gibi olacaksınız ya da olduğunuz gibi görüneceksiniz.

Şimdi, karşımıza bir dayatmayla bir Tüzük değişikliği getiriliyor. Ama, değerli arkadaşlarım, bu Tüzük değişikliği bir bumerang gibi, bir gün bakarsınız, çok da uzun olmayan bir müddet sonra, iktidardan düştüğünüzde “Biz bunu niçin yaptık?” dersiniz değerli arkadaşlar, bu hep öyle olmuştur. Bakın, sizleri uyarıyorum, bunu yaşayacaksınız. Aslolan, Parlamentonun, Meclisin hakkını, hukukunu korumakken, iktidarda bulunanın “Hadi, iktidar bizde, biz bir an önce sesleri kısıalım, yasaları geçirtelim.” mantığı bir müddet sonra onların ayak bağı olmuştur değerli arkadaşlarım; sizler için de olacaktır, bakın, uyarıyorum sizleri.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bunlar CHP’ye güveniyor, biz gelince düzeltiriz diye.

LEVENT GÖK (Devamla) – Şimdi, bir dönem “Torba yasa kalkacak.” denildi. Sayın Bülent Arınç Bakanlar Kurulu toplantısından sonra açıklama yaptı, dedi ki: “Torba yasa kaldırılacaktır.”

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Başkan, o zaman CHP vardı.

LEVENT GÖK (Devamla) – Ya, şu İç Tüzük değişikliğinde -özellikle Milliyetçi Hareket Partisi- hiç mi aklınıza gelmedi arkadaşlar şu torba yasayı da şunların içerisine koyalım diye?

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Yeni İç Tüzük’te Levent Bey.

LEVENT GÖK (Devamla) – Yani torba yasa sizleri ilgilendirmiyor mu, temel yasa sizleri ilgilendirmiyor mu? Bunlar önemli meseleler değil mi? Bunların hiçbiri İç Tüzük’te yok.

Değerli arkadaşlarım, Allah’tan arşivler var. Arşivler, kayıtları tutar ve bir gün insanın önüne bir hesaplaşma sürecini de ortaya koyar. Şimdi, bakın değerli arkadaşlarım, yine bir tarihte İç Tüzük değişiklikleri görüşülüyor, bir sayın üye benim şurada konuştuğum gibi konuşuyor. O zaman da konuşma sürelerinin kısaltılması, kanunların okunmaması, maddelerde, falanca oylamalarda şöyle yapılması gibi 7-8 maddelik bir İç Tüzük değişikliği yapılıyor ve sayın konuşmacı konuşuyor burada. Şimdi o sayın konuşmacının söylediklerini söylüyorum: “Arkadaşlar, parlamenter sistem kanun çıkartmak değildir. Biz denetim görevimizi yapacağız, denetim görevimizi kılmayın.” diyor. Sesleniyor, haykırıyor haklı olarak; ben de haykırıyorum. “Burası postacı işlevi gören bir yer değil. Türkiye Büyük Millet Meclisi birinci kuvvettir; yasama, yürütme, yargı. Yürütme buranın içinden çıkmaktadır, Cumhurbaşkanı dâhil.

Biz Cumhurbaşkanını denetleme hakkına sahibiz, bu olanakları elimizden almayın.” diyor. Çok gür bir sesle sesleniyor: “Denetleyemeyeceksiniz hükümetin kurumlarını, bizi buraya getirmeyeceksiniz; sadece kanun çıkartacaksınız, biz de komisyondan geldiği gibi geçiyorsa gidip evimize, bürolarımıza, şehirlerimize oturalım.” diyor o sayın milletvekili. Devam ediyor, “Sözlü sorular da aynı vaziyettedir, sözlü sorular çok önemlidir, bunları kaldırmayın.” diyor. “Arkadaşlar, millet bizden problem çözmemizi bekliyor, bırakın TRT 3 yayını yapın.” diyor sayın milletvekili. Devam ediyor, “İktidarın sayısal gücünün yetmiş olması demokrasiye gösterilecek olan hassasiyeti bir tarafa itmemelidir. Sayısal çoğunluk olabilir ama çoğulcu demokrasilerde sayısı çok olanların değil, demokrasinin temelinde sayısı az olanların haklarının korunması esastır.” diyor. “‘Sayı çokluğu var, biz öyle uygun gördük.’ deyip kanunları dayatmak demokrasiyle bağdaşmayacak bir kavramdır. Meclisin görevi, denetimi yürütmektir ve denetimsiz bir Meclis olmaz. Böyle yanlış, gayriciddi durumlara meydan vermeyin.” diye bir milletvekili bu kürsüden haykırıyor. Soruyorum, kimdir o milletvekili değerli arkadaşlarım? O tarihte, değerli arkadaşlarım, İç Tüzük değişikliği yapıldığı zaman kalkıp burada konuşan kişi şu anda Meclis Başkanımız olan Sayın İsmail Kahraman’dır. (CHP sıralarından alkışlar) İsmail Kahraman’ı o günkü konuşmasından dolayı kutluyorum, şimdiki duruşundan dolayı da kınıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

Şimdi, bakın, “sözlü sorular” diyor, bilmem neler diyor, “çoğunluk” diyor, “azınlık” diyor...

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkanımızın teklifi değil bu, biliyorsunuz, teklifi veren milletvekilleri.

LEVENT GÖK (Devamla) – Sayın Başkanım, tabii, siz de konulara girmemek durumundasınız, benim sözümü kesiyorsunuz.

Şimdi, ben bir realiteyi anlatıyorum arkadaşlar. Yani herkes işine geldiği zaman konuşmuş, gerçekler unutulmuş. İsmail Kahraman’ın o gün söylediklerinin bugün aynısını söylüyorum, geçerli. O gün Meclis Başkanı değil İsmail Kahraman, milletvekili; iktidara karşı söylüyor, haklı. Şimdi biz de söylüyoruz. İsmail Kahraman şimdi hangi tarafta? İsmail Kahraman şimdi çark etmiş vaziyette.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – O zaman Mercedes alamıyordu, şimdi alıyor.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – 7 trilyona Mercedes alıyor.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Mercedes adamı bozarmış.

LEVENT GÖK (Devamla) – Bakın, değerli arkadaşlarım, Türkiye’de bu İç Tüzük değişikliği kadar önemli bir Anayasa değişikliği yapıldı, gensoru kaldırıldı. “Denetim” diyor İsmail Kahraman, bir muhalefetin en etkin denetim aracı olan gensoruyu kaldırdı şimdiki Anayasa değişikliği, sözlü soruları kaldırdı.

Arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle Meclisin kanun yapma hakkı kaldırıldı. 2019’dan sonra Cumhuriyet Halk Partisi elbette seçimleri kazanacak ve bu sistemi tekrar biz geri getireceğiz ama öyle bir aksi tabloda artık kanunları Meclis yapmayacak ki, Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle...

“Gensoru” diyorsunuz. Sayın Meclis Başkanı Abdülhamit’i çok sever, onun müzelerini açar. Değerli arkadaşlarım, gensoru, Anayasa’da kaldırılan gensoru Abdülhamit’ten kalma bir müessesedir. Sözlü sorular, değerli arkadaşlarım, oradan kalmaz. Siz biliyor musunuz ki tarihimizdeki ilk gensoru Osmanlı Dönemi’nde Abdülhamit zamanında 14 Şubat 1909’da uygulanmıştır. Abdülhamit’in Sadrazamı Kamil Paşa için uygulanmıştır. Şimdi Hükümet gensoruyu kaldırıyor. Vallahi de billahi de Abdülhamit mezardan kalksa sizleri kovalar değerli arkadaşlarım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Siz Abdülhamit’e karşı mısınız?

LEVENT GÖK (Devamla) – Abdülhamit sizleri kovalar. “Yahu, herkes bana ‘istibdat yönetimi’ diyordu, siz beni de geçtiniz.” der sizlere değerli arkadaşlarım. “Beni de geçtiniz.” der. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Gözlerimiz yaşardı, gözlerimiz! Abdülhamit aşkınıza gözlerimiz yaşardı!

LEVENT GÖK (Devamla) – Şimdi, böyle bir süreç içerisinde daha ne konuşmalar var. Bülent Arıncı'nın, her zaman olduğu gibi Ahmet İyimaya'nın çok değerli konuşmaları var. Hepsisi eskilerde.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Burhan Kuzu'nun yok mu?

LEVENT GÖK (Devamla) – Burhan Kuzu'nun da var. Sevgili Burhan ağabeyi de burada görmüşken söyleyelim. Burhan ağabey, Sevgili Burhan Kuzu, biz hak, hukuk, adalet için yürürken bizlere biraz eleştirel yaklaşıyordu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Alay ediyordu.

LEVENT GÖK (Devamla) – Çeşitli televizyonlarda verdiği demeçlerde müstehzi bir ifade kullanıyordu ama Sevgili Burhan abim, adalet herkese lazım.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Size de lazım.

LEVENT GÖK (Devamla) – Biz o yürüyüşü yaparken bakan olmak için bekleyen AK PARTİ'li arkadaşlarımız için de yürüdük, Burhan Kuzu için de yürüdük, Burhan Kuzu'ya da adalet dedik. (CHP sıralarından alkışlar) Hak, hukuk, adalet içinde sizler de varsınız değerli arkadaşlarım. Burhan Kuzu, siz en başta varsınız.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Sağ ol, sağ ol.

LEVENT GÖK (Devamla) – Biz sizlerin de haklarını gözettik değerli arkadaşlarım. Bakan olmayı bekleyen AK PARTİ'li arkadaşlarımızın da adalet anlayışına tercüman olduk değerli arkadaşlarım.

Şimdi, sevgili arkadaşlarım, geliyoruz, Tüzük'te öyle aykırı maddeler var ki bunların çoğu Anayasa Mahkemesinden dönecek. Uyarıyorum. Kınama cezası, geçici çıkarma cezası, bunların sınırlarının genişletilmesi, para cezası. Arkadaşlar, “yasama sorumsuzluğu” diye bir kavram var; yasama sorumsuzluğu. Ve Meclis yargı yetkisini nasıl kullanacak değerli arkadaşlarım? Yani Meclisteki çoğunluk yargı makamı olacak ve beğenmediği bir kelimeye, beğenmediği bir cümleye ceza kesecek. İşin bir boyutu bu ama ben bir başka boyutunu dikkatinize sunmak istiyorum: Acaba siz böyle yapmakla Mecliste her türlü konunun konuşulmasına olanak mı tanıyorsunuz değerli arkadaşlarım, bir kez daha düşünün. Öyle ya, iş parayla değil mi? Para benim değil mi? Parayı bastırırım, istediğimi söylerim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

Biraz da böyle düşünün değerli arkadaşlar.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Ama onların ibadeti para artık, para.

LEVENT GÖK (Devamla) - Böyle olursa ne olacak? Cebine koyar parayı buraya gelen kişi, bütün aykırı kelimeleri burada kullanır, bastırır parayı Meclis Başkanına, çeker gider.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - “Parasıyla değil mi?” der.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – “Paran kadar hakaret et.” Neoliberal Meclis!

LEVENT GÖK (Devamla) - Bir daha gelir, çeker gider. Bunun yolunu açmayın, bunu bir kez daha düşünün. Böyle bir yol açılabilir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Size grup indirimi yapar Meclis Başkanı.

LEVENT GÖK (Devamla) - Biz Meclisin saygınlığını böyle para cezalarıyla falan koruyamayız değerli arkadaşlarım. Kendi iç dinamiklerimizi harekete geçirebiliriz ama işin bu boyutunu mutlaka düşünün.

37'nci maddeyi getiriyorsunuz. 37'nci madde de çok yanlış bir düzenleme değerli arkadaşlarım. Diyorsunuz ki: "Siyasi parti grupları her hafta bir tane kanun teklifi getirecek." E, Anayasa'nın 87'nci maddesini okumadınız mı? Siyasi parti grupları kanun teklifi verebiliyor mu? Kanun teklifini Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri veriyor değerli arkadaşlarım. Yani siz diyorsunuz ki: "Siyasi parti grupları adına bir milletvekili." E, Anayasa'da ne diyor? "Bakanlar Kurulu ve milletvekilleri kanun teklifi verebilir." Son derece aykırı bir düzenleme. Siz, siyasi parti gruplarını, kanun teklifi veremeyen siyasi parti grubunu buraya nasıl dercediyorsunuz böyle? Pek çok imla hataları var, cümle hataları var. Bu da yanlış.

Açık oylama... Birazdan arkadaşlarımız anlatacak. E, ben Ankara'nın Haymana ilçesinin bir sorununun burada çözülmesine tanık oluyorum, ona "evet" diyeceğim ama Polatlı ilçesindeki bir sorun çözülmedi, ona da "hayır" diyeceğim. Benim seçim bölgem, bırakın seçmenlerim görsün beni. Sizi de görsün, ne yaptığınızı. Niye bundan kaçırıyorsunuz? Yanlış bir düzenleme.

Yoklama... İşte yoklamanın esas mantığı şu manzara değerli arkadaşlarım. Zaten benim başka bir söz söylememe gerek yok. İşte, bu manzara için.

ÖZKAN YALIM (Uşak) - AK PARTİ'den 18 kişi var, 18.

LEVENT GÖK (Devamla) – AK PARTİ yöneticileri diyor ki milletvekillerine: "Kanun başladıktan sonra git, ertesi gün öğleden sonra gel, ne işin varsa gör."

Değerli arkadaşlarım, böyle bir tablo yakışmaz bu Meclise. İktidar partisi Meclisi çalıştırmak durumundadır. Bu, açıkça Anayasa'ya aykırıdır ve Anayasa Mahkemesi geçmişte böyle bir uygulamayı iptal etmiştir. Benden söylemesi. Ben şimdiden zaten dilekçeyi yazmaya başladım. İlk götüreceğimiz maddelerden bir tanesi bu.

Düzeltilme hakkı... 58'inci maddedeki değişiklik.

Sayın Başkan, bir dakika daha -bana da sataştınız çünkü az önce- süre istiyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Verin Sayın Başkanım, verin; Levent Bey'e verin.

LEVENT GÖK (Devamla) – Düzeltilme... 58'inci maddeye göre, değerli arkadaşlarım, şimdiki mevcut İç Tüzük'ümüze göre kişi kalkıyor, diyor ki: "Ben geçen tutanakta yanlış bir kelime söyledim, söz söyledim, düzeltelim." Bir dakika, iki dakika konuşuyor. Şimdi ne oluyor?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

LEVENT GÖK (Devamla) – Başkanlığa yazıyla vereceksiniz. E peki, bir kitap hâlinde verirse ne olacak? Bunu hesap ettiniz mi Burhan ağabey?

BURHAN KUZU (İstanbul) – Ona bir çözüm buluruz.

LEVENT GÖK (Devamla) – Kişi bir dakikada konuşacağı düzeltme hakkını, Başkanlığa yazı olarak verme hakkını elde ederse diyelim ya da öyle olursa, vallahi de billahi de ben size bir kitap eşliğinde sunarım bunu. Bunu nereye sığdıracaksınız? Yanlış yapıyorsunuz.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Burhan Bey artık vazgeçti.

LEVENT GÖK (Devamla) – Havale... Havalelerde -73'üncü madde- Meclis Başkanı kendi hatasını nasıl düzeltecek? Değerli arkadaşlarım, yanlış bir havale olursa Meclis Başkanlığına yazılı olarak vereceksiniz. Yani hatayı yapan kişiye itiraz ediyorsunuz. Yanlış maddelerden bir tanesi de bu.

Grup önerileri... Dokunmayın değerli arkadaşlar. Bu Mecliste her zaman biz kolaylık sağlıyoruz. Halkın yararına gördüğümüz her konuda -arkadaşlarımız tanıktır, öyle değilse "Öyle değil." desinler ama- yasalar çıkıyor değerli arkadaşlarım. On beş dakikadan, yirmi dakikadan feragat edeceğiz diye, bakın, karşınıza öyle manzaralar çıkar ki biz bütün maddelerde konuşuruz, bütün maddelerde konuşuruz. On beş dakika yerine size tam altı saate patlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEVENT GÖK (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika daha rica ediyorum.

BAŞKAN – Bir daha sataşayım, bir dakika daha vereyim.

Şimdi, Sayın Gök, gerek Anayasa Değişikliği Teklifi’ni gerekse de İç Tüzük Değişiklik Teklifi’ni Meclis Başkanımız vermedi, ilgili milletvekilleri verdi ve buna karar veren de, onaylayan da Genel Kurul oluyor. Dolayısıyla bir dakika daha vereceğim bu tutumdan dolayı da. Bir dakika daha veriyoruz.

Buyurun.

LEVENT GÖK (Devamla) – Şimdi, Dimyat’a giderken eldeki bulgurdan olmayalım değerli arkadaşlarım. Bu Parlamentonun bir işleyiş düzeni var. Biz o işleyiş düzeninde muhalefet olarak gerekli her türlü yasalarda, halkın yararına olan konularda gerekli desteği veriyoruz, bunda hiçbir tereddüt yok. Bazen sizin hiç ummadığınız anda dahi bu Mecliste tartışmalar bitiyor, kanunlar çıkıyor, her şey bir sonuca bağlanıyor. Bunlarla oynamayın. Bunlarla oynamayın derken sizlerin menfaati için söylüyorum. İnanın ki bir müddet sonra iktidar değiştiğinde geleceksiniz bize ve o zaman “Haklıydınız.” diyeceksiniz ama o zaman çok geç olacak.

Biz bu tarihi uyarılarımızı size yapmak durumundayız, kayıtlara aldırarak durumundayız. Bu hatayı yapmayın, bizleri dinleyin. Getirilen teklifler kesinlikle demokratik değil, kesinlikle teamüllere uygun değil. Bunları anlatmaya çalıştık, az arkadaşımız anlayabildiyse ne mutlu bize diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Gök.

(CHP milletvekillerinin “Hak, hukuk, adalet!” şeklinde slogan atmaları)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Milliyetçi hareket... Milliyetçi hareket... Milliyetçi hareket...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurunuz Sayın Turan.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hak, hukuk, adalet için, az önceki grup başkan vekilinin “Milletvekillerinin kafası karışık.” tarzı yanlış ifadelerine cevap vermek istiyorum izin verirseniz.

BAŞKAN – Buyurun, kafanızın karışık olmadığını siz de ifade edin. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Lütfen yeni bir sataşmaya meydan vermeyelim.

Buyurun Sayın Turan.

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

13.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan’ın, Ankara Milletvekili Levent Gök’ün 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi’nin ikinci bölümü üzerinde CHP Grubu adına yaptığı konuşması sırasında AK PARTİ Grubuna sataşması nedeniyle konuşması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın grup başkan vekilini büyük keyifle dinledik. Ancak kendisinin de bence çok şık bulmayacağını düşündüğüm ifadelerinden dolayı söz alma ihtiyacı hissettim.

Bizim milletvekillerimizin hiçbirisinin kafası karışık değil. Eğer bugün sizin ifadenizle “az sayıda” vekilimiz varsa bunun birkaç sebebi var ama esas sebebi, sizin bu kürsüye on beş yıldan beri çıkıp konuşmalarınızın, gündeminizin ne olduğuna bakmaksızın sadece Tayyip Erdoğan merkezli konuşmalarınız, hakaret merkezli konuşmalarınız ve başka bir şey söylememeniz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Allah Allah...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Adını ağzımıza almıyoruz.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Onun için mi susturuyorsunuz?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Adını anmıyoruz.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ne bağıırıyorsun, ne bağıırıyorsun. Dinlememişsiniz, Levent Bey’in konuşmasının on bir dakikası -tuttum- Tayyip Erdoğan’la ilgiliydi. Gündemimiz ne olursa olsun sizinki aynı. (CHP sıralarından gürültüler) Arkadaşlar on beş yıldan beri aynı şeyi yapıyorsunuz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin saatiniz de yanlış gösteriyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim lütfen.

BÜLENT TURAN (Devamla) – On beş yıldan beri aynı şeyi yapıyorsunuz, sonuç değişmiyor.

Hak, hukuk, adalet... (CHP sıralarından gürültüler)

Susar mısınız, ben de konuşayım. Hep kendinize “hak” diyorsunuz, hep kendinize “adalet” diyorsunuz. Sizin gibi düşünmeyenlere ses yok, sizin gibi ifade etmeyenlere izin yok, hep bağır çağır. Bırakın konuşayım.

Bakın, grup başkan vekilinizi keyifle dinledik, tebrik de ettim. Tam yirmi dakika konuştu, bir dakikaya sabredemiyorsunuz.

BAŞKAN – Genel Kurula hitap edin Sayın Turan.

Lütfen müdahale etmeyin.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Ama millet sizin hak anlayışınızı biliyor. “Hak” demek “sizin gibi düşünenlere hak” demek.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – AKP’nin adalet anlayışını da biliyor.

BÜLENT TURAN (Devamla) – “Adalet” demek “sizin gibi düşünenlere adalet” demek, “hukuk” demek “sizin gibi düşünenlere hukuk” demek. Öyle değil, 80 milyona adalet istiyoruz biz, 80 milyona hukuk istiyoruz ve hak istiyoruz biz.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Bu iyi, CHP’nin sözünü tespit etmeye başladınız.

BÜLENT TURAN (Devamla) – O yüzden sizin gibi düşünmeyenler için olan değil.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Hapislerde süründü insanlar.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Şu anki tablo bile onu gösteriyor, farklı bir düşünceye, farklı bir kelimeye asla sabrınız yok.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Adaletin olmadığını kabul ettin yani değil mi, adaletin olmadığını kabul ettin.

BÜLENT TURAN (Devamla) – Bakın, bir sürü konu vardı, teknik ifade; konuşabildik mi? Konuşamadık. Hep siz konuşacaksınız, hep dediğiniz olacak; o devran değişti, o devran geride kaldı.

Hak, hukuk, adalet ama herkes için.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Evet, bizce de herkes için adalet. Bizim sloganımızı benimsemişsiniz, tebrik ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkürler Sayın Turan.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bizim sadece kendimize adalet istediğimizi, başkasına adalet istemediğimizi söyleyerek partimizin en temel politikasını tam tersine yorumladı. Bu, cevap gerektiren bir yaklaşım.

BAŞKAN – Buyurun, bir adalet yürüyüşü...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yapalım.

BAŞKAN – Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

14.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel'in, Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında Cumhuriyet Halk Partisine sataşması nedeniyle konuşması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhuriyet Halk Partisi olarak “adalet yürüyüşü”ne başlamadan önce tüm grup, bir milletvekili, dünyanın en köklü 3’üncü, Türkiye’nin en köklü siyasi hareketinin bir milletvekili tutuklandığında bunun, faşizmin açıkça itirafı olduğunu söyleyip “Şimdi bu salondan çıkıp gidiyoruz.” demiştim. Bülent Turan o zaman arkamdan konuşmuştu.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kürsüden konuştum, yapma Özgür ya.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Ve “Faşizme karşı nasıl durulacağını yarından itibaren göreceksiniz.” demiştik ve partinin tüm organları ve milletvekillerinin yaptığı toplantıların sonunda hiçbirinizin beklemediği, hem olağanüstü aktif hem de inanılmaz bir pasif direniş eylemi, hem öz güveni çok yüksek ama kibri hiç olmayan bir söylem ve “Herkes için adalet, 80 milyon için adalet.” sloganıyla başlayan ve “‘Hayır’ bir arada durabilir mi? ‘Hayır’cılar bir daha bir araya gelebilirler mi yoksa bölünürler mi?” sorularını sorulamaz hâle getirip “hayır”ı da aşan ve ortak katların en küçüğünde, adalet talebinde bulduğumuz ve sizin kendi partinizin yaptırdığı çalışmalarda bile her 3 “evet”çiden birinin dahi sempati duyduğu...

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kandırmışlar sizi, kandırmışlar.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...kamuoyu desteği yüzde 70’leri bulmuş ve yeni kulakların sözümüzü işitip kabukların çatlamasının sizin siyasi hareketinizi yönetenleri ve sizleri ortasından çatlattığı, bizim halkla bütünleştiğimiz, sizin bu devinim, bu güç, bu inanç karşısında çaresiz kaldığınız, 317 milletvekiliyle 184 kişiyi toplayamayıp dizleriniz titreyerek Anayasa’yı, İç Tüzük’ü değiştirmeye kalktığınız bir yıkım sürecine sürükledi sizi. (CHP sıralarından alkışlar) Anayasa’nız meri ama meşru değil. Siz burada çoğunluksınız ama artık iktidar mukteditliğinde değilsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – Sizin için de günün birinde adalet gerekirse Cumhuriyet Halk Partisi nasıl geçmişte bu ülkenin komutanlarına kumpas kuran, bu ülkenin millî ordusuna kumpas kuranlara “Bir gün sen hapse düşersen çıplak aranmadığının, işkence görmediğinin takipçisi biz olacağız.” deyip...

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Allah CHP’nin adaletinden korusun bizi.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – O gün, sizin, onun bizimle alay ettiği “tweet”ini “retweet” ettiğiniz günlerden onların içeride Cumhuriyet Halk Partisinin de adil yargılanma hakkını savunarak durduysak...

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Devamla) – ...sizin de bir gün kanun karşısında eşitlik, kanun karşısında, adalet karşısında adil bir şekilde yargılanma hakkınızı da savunacak olan siyasi hareket yine burasıdır. Elbette “Hak, hukuk, adalet.” ama suçlular önünde sonunda adalet önünde hesap verecek, bunu da göreceksiniz. (CHP milletvekillerinin “Hak, hukuk, adalet!” şeklinde slogan atmaları)

BAŞKAN – Bekliyorum, bitti mi?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Turan.

ALİ ŞEKER (İstanbul) - Bülent Turan için de adalet.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Polemik olup da size dönmek istemiyorum.

Sayın Başkanın ifade ettiği gibi, yok dizimiz titremiş, yok efendim korkmuşuz tarzı hiçbir gündemimiz olmadı.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) - Titremese bunu yapar mısınız ya?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bir muhalefet partisinin istediği gibi yürüyüş yapmasından rahatsızlık duymayacağımızı defaatle ifade ettik. Biz gündemimize o gün de devam ettik, bugün de ediyoruz. Biz on beş yıldan beri milletin adaletine güvenerek elimizden geldiğince demokratik siyaseti yüceltmeye çalışıp devam edeceğiz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi şahıslar adına...

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sadece tutanaklara geçsin diye söylemek istedim. Sayın Bülent Turan'ın “80 milyon için adalet istiyoruz, hep siz konuşuyorsunuz, hep siz konuşuyorsunuz, başkası konuşmuyor, bunu istiyorsunuz.” sözleri ve “Herkes için adalet.” demesi gerçekten çok güldürdü bizleri. Hani Allah da onu güldürsün derler ya, onu söylemek istedim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Allah daha çok güldürsün, ne diyelim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, şahıslar adına ilk söz, İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'ya aittir.

Buyurun Sayın Aksu, süreniz on dakikadır. (MHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Şu sloganı da bir tekrarlayıver İsmail Bey: “Hak, hukuk, adalet, Milliyetçi Hareket”

BAŞKAN – Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İç Tüzük Teklifi hakkında şahsım adına söz aldım. Genel Kurulu ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum.

Tabii, kırk yıldır söylediğimiz “Hak, hukuk, adalet, Milliyetçi Hareket” sloganının genel anlamda makes bulmuş olması bizim açımızdan sevindirici bir olaydır ama doğrusu “Hak, hukuk, adalet, Milliyetçi Hareket”tir. (MHP sıralarından alkışlar)

Bilindiği üzere, 16 nisan, Türk milleti Anayasa'nın değiştirilmesi yönünde irade beyan etmiş; yapılan Anayasa değişikliğinin öngördüğü hükümet sistemi değişikliğinin sağlıklı bir şekilde uygulanabilmesi için de yine Anayasa'ya eklenen hükümle, altı ay içerisinde ilgili kanunlarda ve Meclis İçtüzüğü'nde gerekli olan uyum düzenlemelerinin yapılması hükmüne bağlanmıştır. Görüşmekte olduğumuz İç Tüzük Değişikliği Teklifi, bu süreçte Meclis Genel Kurulunun yasama ve denetleme faaliyetlerini etkin, verimli ve huzurlu bir şekilde yerine getirmesini temin etmek üzere uygulamadan kaynaklanan sorunları gidermeyi öngörmektedir. Bu çerçevede, İç Tüzük'te bazı konuşma sürelerinin yeniden tanzimi ve çalışma saatlerinin uzatılması gibi düzenlemeler yapılmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisi üniter millî devletimizin teminatı, millî iradenin tecellîgâhı ve emperyalizme karşı istiklal mücadelesini yürütmüş gazi bir Meclistir. Böylesine önemli bir maziye ve hayati önemi sembolleştiren Gazi Mecliste yer almanın milletvekillerine bazı sorumluluklar yüklemesi elbette ki normaldir ve hukuk devleti ilkesinin de bir gereğidir.

Anayasa'mızın 95'inci maddesinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmalarını kendi yaptığı İç Tüzük hükümlerine göre yürüteceği belirtilirken de milletvekillerinin hak ve yükümlülüklerinin kuşkusuz anayasal düzene uygun olarak tanzimi murat edilmiştir.

Unutulmamalı ki, Anayasa'mız "Türk Vatanı ve Milletinin ebedi varlığını ve Yüce Türk Devletinin bölünmez bütünlüğünü belirleyen bu Anayasa" diye başlamaktadır. İşte, görüşülen bu değişikliklerin bir amacı da Anayasa'nın başlangıç kısmından itibaren güvence altına alınmış bulunan Türk milletinin tarihine ve ortak geçmişine, Anayasa'nın ilk 4 maddesinde çerçevesi çizilen anayasal düzene hakaret etmeyi ve sövmeyi, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmayı engellemeyi, bu amaçla Meclisten çıkarma cezası gerektiren fiiller arasına bu fiillerin de eklenmesini öngörmektedir.

Yine, hatırlanacağı üzere, Anayasa'mızın 81'inci maddesi milletvekillerinin göreve başlarken ant içeceklerini hükme bağlamış, İç Tüzük'ün 3'üncü maddesinde de ant içmenin Anayasa'daki metnin kürsüden yüksek sesle okunması suretiyle olacağı belirtilmiştir. Söz konusu yemin metni özetle, devletin varlığı ve bağımsızlığına, vatanın ve milletin bölünmez bütünlüğüne, milletin egemenliğine, laik ve demokratik düzene ve Anayasa'ya sadakate dair büyük Türk milleti önünde namus ve şeref üzerine söz vermekten ibarettir. Türkiye Cumhuriyeti devletinde Türk milleti tarafından ve anayasal düzen çerçevesinde seçilmiş olan bir milletvekilinin, seçilmiş olduğu devletini, milletini, Anayasa'yı ve tüm millî değerleri reddeden bir yaklaşım içinde yemin metnini okumaktan imtina etmesi asla kabul edilemez. Bu nedenle, değişiklikle bu maddeye, milletvekillerinin ant içerek görevlerine başlayacakları, yemin etmekten imtina eden milletvekillerinin ise milletvekili sıfatından kaynaklanan haklardan yararlanamayacakları hükmü eklenmektedir.

Kısacası, İç Tüzük değişikliğiyle bir taraftan Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usul ve esasları etkinlik ve verimliliği esas alan bir anlayışla şekillendirilmekte, şeffaf ve huzurlu bir çalışma ortamı sağlanarak yasama ve denetleme faaliyetlerinin aziz milletimizin beklediği ölçüde yerine getirilmesinin temini öngörülmekte, diğer taraftan da Türk milletinin bağımsızlık mücadelesini yürüten Gazi Meclisin üyelerinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin gazi sıfatına yaraşır ve Anayasa'mıza uygun şekilde hareket etmelerinin sağlanması amaçlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu düzenlemelerin yerinde olmadığını söyleyemesi, kanaatimizce, İç Tüzük değişikliğinin içeriğinin asıl çerçevesinden çıkartılmasına bağlı bulunmaktadır. İç Tüzük değişikliğiyle yapılmak istenen, aslında Meclisin sorunlarla boğuşan bir yer olmaktan çıkarılıp sorunları çözen bir Meclis hâline getirilmesidir. Esasen, Meclis çalışmalarının etkinliği ve verimliliğine dair yapılan düzenlemelerin özünü, 23 ve 24'üncü Dönemde bu kabulde yola çıkılarak Türkiye Büyük Millet Meclisinde oluşturulan Uzlaşma Komisyonunun sağladığı mutabakat çerçevesi oluşturmaktadır. İç Tüzük değişikliğine itiraz edenler söz hakkının kısıtlandığını iddia etmekteyse de 24'üncü Dönem çalışmalarında üzerinde durulan süreler değişikliğe konu hükümlerde öngörülen sürelerle nazaran daha da kısadır. Ayrıca Genel Kurul çalışma saatleri uzatılmakta, daha etkin ve verimli çalışması temin edilen Mecliste zaman kaybına sebep olan unsurların giderilmesiyle hem muhalefetin hem de iktidarın esaslı meselelere odaklanması mümkün hâle gelmekte ve milletimizin beklediği işlerin süratle gerçekleşmesi temin edilmektedir.

Değerli milletvekilleri, teklifin en çok itiraza konu olan kısmı 15'inci maddeyle yapılan düzenlemedir. Söz konusu hükümle, Cumhurbaşkanına, Türkiye Büyük Millet Meclisine, Başkanına, Başkanlık Divanına, başkanlık görevini yerine getiren başkan vekiline, milletvekiline, Türk milletinin tarihine ve ortak geçmişine, Anayasa'nın ilk 4 maddesinde çerçevesi çizilen anayasal düzene hakaret etmek ve sövmek, Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak Meclisten çıkarma cezası kapsamına alınmaktadır. Ancak, karşı çıkılan bu düzenlemedeki örneğin yüce Meclise sövmenin cezalandırılmasına acaba hangi gerekçelerle itiraz edilmektedir ya da cumhuriyetimizin temel ilkelerine, cumhuriyetimizin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk'e hakaret etmek, devletimizin ve milletimizin birlik ve bütünlüğüne aykırı bölücü söylemlerde bulunmak, Türk milletini soykırım yapmakla suçlamak hangi gerekçeyle bir hak olarak nitelendirilebilmektedir? Buna itiraz, acaba cumhuriyetimizin laik, demokratik, sosyal hukuk devleti olmasından rahatsızlık olarak mı değerlendirilmelidir, yoksa Türk milletinin ve vatanının bölünmez bütünlüğünden ve Türkiye'nin Anayasa'da çizilen idari yapısından memnuniyetsizliğe işaret olarak mı anlaşılmalıdır? Bu kutlu çatı altında bulunduğu hâlde acaba devletimizin kuruluş ilkelerini, cumhuriyetimizin temel niteliklerini, Türk devletin üniter millî yapısını içine sindiremeyenler mi bulunmaktadır? Bize göre bu düzenleme, tarihimize ve ortak geçmişimize, devletimizin kuruluş ilkelerine, Anayasa'da tanımlanmış idari yapımıza, milletimizin birliğine ve vatanın bölünmezliğine, millî değerlerimize ve cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün bizlere emanet ettiği cumhuriyetimize sahip çıkmayı ifade etmektedir.

Değerli milletvekilleri, unutulmamalıdır ki, her hak bir de sorumluluk gerektirir. Aziz Türk milletini temsil eden bu yüce Meclisin üyesi olmak, bu ülkenin tarihine de milletin ortak değerlerine de saygıyı, anayasal düzenine sadakatle bağlı olmayı, bunlara ilişkin sorumlulukları da layıkıyla yerine getirmeyi zorunlu kılmaktadır. Bu sorumluluğu kabul etmeyenler ya da gereğini yerine getirmekten kaçınanlara ilişkin müeyyidelerin milletvekillerinin tabi olacağı kuralları ve Meclisin çalışma usul ve esaslarını düzenleyen İç Tüzük'te düzenlenmesi hukukun gereğidir ve yerindedir.

Bu düşüncelerle sözlerime son verirken İç Tüzük değişikliğinin hayırlı olmasını diliyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özel.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bir sataşma olarak kabul etmiyoruz ama Cumhuriyet Halk Partisinin “Hak, hukuk, adalet!” sloganını...

KAMİL AYDIN (Erzurum) – Devamı da var, devamını da söyle.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – ...yıllardır kullandıkları bir slogan olarak söylediler. Bundan memnuniyet duyarız ama şunu değerlendirmeliydi siyasi hareket: Başarının sahibi çoktur, başarısız yetim kalır. “Hak, hukuk, adalet!” sloganının bugüne kadar ne kadar hakkı verilmiş, Cumhuriyet Halk Partisi bu sloganın ne kadar hakkını vermiş, takdir kamuoyunun. (CHP sıralarından alkışlar)

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan, ben de sataşma olarak kabul etmiyorum ama Allah milletimizi CHP'nin adaletinden korusun. (AK PARTİ ve MHP sıralarından “Amin” sesleri, alkışlar)

BAŞKAN – Evet, efendim, hak, hukuk, adalet evrensel kavramlardır, herhâlde çok evvelinden beri olan kavramlardır.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – CHP'nin adaleti herkese yeter.

BAŞKAN – Hakkıyla muamele etmeyi Rabb'im hepimize nasip eylesin inşallah.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – E, bunu da siz alkışlayın artık.

BAŞKAN – Şimdi, şahıslar adına ikinci ve son konuşmacı Yalova Milletvekili Muharrem İnce.

Sayın İnce, bekliyoruz; hasretle, özlemle bu kürsü sizi bekliyor efendim.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Nedir İç Tüzük? İç Tüzük, kural koymanın kuralıdır. Modern toplumlar kurallarla yaşar; anayasalarla, yasalarla yaşar yani kurallar bunlardır. Bu kuralları nasıl koyacağımızı, nasıl belirleyeceğimizi de İç Tüzük belirler. Yani İç Tüzük’te anlaşılamayan bir toplumun millet olması mümkün değildir.

Yani diyorsunuz ki: “Kuralı ben koyarım. Kuralın nasıl olacağını da ben belirlerim. İstedğim sürede konuşursun, istediğim kadar önerge verirsin.” Buradan millet çıkmaz, buradan iç barış çıkmaz. “Televizyonlar göstermesin, gazeteler yazmasın, muhalefet konuşmasın, bir tek kişi konuşsun.” Yani diyorsunuz ki “Türkiye’de olağanüstü hâl ilan ettik, yetmez, Mecliste olağanüstü hâl ilan ediyoruz.”

Sayın milletvekilleri, siyasi rekabet savaş değildir, muhalefet de düşman değildir. Metal yorgunluğu sorununu muhalefeti susturarak değil, muhalefeti dinleyerek giderebilirsiniz. Kızmayın ama sonradan zengin olan birine benziyorsunuz. Çok güzel arabanız var, çok güzel eviniz var, bol sıfırlı paranız var, oyunuz da bizden çok ama bir şey eksik. O pahalı kıyafet üzerinize uymuyor, yakışmıyor, üstünüze oturmuyor çünkü estetik duygularınız gelişmemiş. Oyunuz çok, en fazla siz oy alıyorsunuz ama gerek içeride gerek dışarıda çok oy almanıza rağmen size “diktatör” diyorlar. Neden? Çünkü demokrasiye inanmıyorsunuz, çünkü demokrasiniz eksik ve sorunlu. Demokrasiyi parmakların parmaklara üstünlüğü olarak algılıyorsunuz. Sonra diyorsunuz ki “Siyasal olarak iktidarız ama sosyal ve kültürel olarak iktidar olamadık.” Olamadınız, olamayacaksınız çünkü çağınıza uygun davranmıyorsunuz. Evrensel kuralları önemsemiyorsunuz. Hukuk devleti sizin için bir yük, hesap vermek ise zayıflık. Kamuda yükselmeye adil olursanız kendinizi davaya ihanet etmiş olarak görüyorsunuz. Dış dünyada itibarı ise efelenmek sanıyorsunuz. Sözde Abdülhamid’i çok seviyorsunuz ama Abdülhamid’i hiç tanıtmıyorsunuz. Onun, çağının hangi bilgileriyle donatıldığını hiç kavramamışsınız. Mesela yaptığınız işlere bizi imrendirmiyorsunuz. Ben on beş yıldır bu Mecliste olan birisi olarak “Helal olsun şu AKP’ye, ne güzel düşünmüşler, ne güzel yapmışlar.” diye içimden bile olsa bunu söyleyemiyorum. Size özenmiyorum, size gıpta etmiyorum, sizin yerinizde olmak istemiyorum.

Sadece çok para kazanan bir esnaf gibi çok oy alıyorsunuz. Yaptığınız hiçbir işte entelektüel bir bakış açısı yok. “Maltepe Meydanı’nda 170 bin kişi var.” diyorsunuz. Bunu dediğinizde, sizin grubunuza bunu inandırabilirsiniz; İngiliz’e, Fransız’a, Alman’a nasıl inandıracaksınız? Uydudan görüyor o kaç kişi olduğunu. Herkesin bildiği bir büyüklüğü, bir sayıyı on kat, on beş kat küçülterek kendinizle niye dalga geçirtiyorsunuz? Yani bunu yaptığınızda, ölçülmesi yüzde 100’e yakın mümkün olan bir şeyi on kat, on beş kat küçülterek orada bile anlaşılamazsak biz nerede anlaşıcağız?

Değerli arkadaşlarım, İç Tüzük’te sesimizi kısıpabilirsiniz, bunu AKP Grubuna anlatabilirsiniz, Avrupa Parlamentosuna nasıl anlatacaksınız? Anayasa’nın 96’ncı maddesi “Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan seçim dâhil bütün işler” diyor, altını özellikle çizmiş: “Bütün işlerde.” 184 toplantıyı arıyor, 138’i arıyor, katılanların salt çoğunluğunu arıyor bütün işlerde. Sadece burayı bilemeyecek kadar bilgiden yoksun insanlara neden hukuk fakültesi diploması verirler, doğrusu şaşıyorum.

Ben muhalefetim. Bana Anayasa 96 hak vermiş, “184’ü ara.” demiş, “138’i ara.” demiş, “Buna bak, bunu kontrol et.” demiş. Ben kontrol edeceğim. Sen 184’ü bulamıyorsan bu senin sorunun. Bana “Yoklama isteme.” diyeceğine, 316 kişisin, sen salona gir. 316’dan 184 bulamayacaksın, 138 bulamayacaksın, benim elimden bu hakkı alacaksın; ayıp bu ayıp, ayıp, dünya bize güler.

Hızlı yasama kaliteli yasama değildir değerli arkadaşlarım. “Bakın, biz biliriz, muhalefet konuşmasın.”, “Sizin aklınız bize lazım değil.” Peki, siz burada bizi dinleseydiniz FETÖ için çıkardığınız o yasaların hiçbirini çıkarmazdınız. Özel yetkili mahkemeler, TUBİTAK, Adli Tıp, TİB, 10 bin öğrencinin özel okullarda kaydı; bunların hepsini siz çıkardınız, bizi dinlemediniz. 2003’te daha gelir gelmez kamuda emeklilik yaşını 65’ten 61’e düşürdünüz. Neden? FETÖ’cülerini kadroya almak için. 111 bin kişi açıkta, bunların yaklaşık 100 bini sizin döneminizde işe girdi. Siz o kanunu 2003’te çıkardığınızda FETÖ’ye nasıl hizmet ettiğinizi görmediniz mi? TİB Yasası’nı çıkardınız, ben bu Meclisteydim, “Yapmayın, etmeyin.” dedik; başkanından çaycısına bir kişi belirledi, sonra da TİB’e “pislik yuvası” dediniz. Pislik yuvasını siz kurdunuz. ÖYM’leri kurup FETÖ’ye teslim ettiniz, sonra kapattınız, “Görülmede olan davalar devam eder.” dediniz. Genelkurmay Başkanını FETÖ’ye teslim ettiniz. Kumpas davalarının FETÖ’cü hâkim ve savcılar için, onlar için yasa çıkardınız, Haberal yasasını çıkardınız. Haksız, hukuksuz tutuklamalar yapan hâkim ve savcılara “Tazminat davası açılmaz.” dediniz. “TUBİTAK Başkanını bir defaya mahsus Başbakan atar.” diye 5 kere kanun çıkardınız; 5. 5. Yargıtaya FETÖ’cülerini doldurmak için daire sayısını, üye sayısını artırdınız, sonra da azalttınız. FETÖ için Anayasa yaptınız 2010’da. FETÖ sizi kandırdı, siz milleti kandırdınız, FETÖ’ye hizmet ettiniz. Araştırma önergelerimizi reddettiniz, hep aceleniz var; “Soma’yı araştıralım.”, “Olmaz, kanun çıkaracağız.”, “FETÖ okullarını araştıralım.”, “Olmaz, acelemiz var.” Memleketi 15 Temmuzla böyle getirirsiniz. Siz acele ederken memleket ecele gidiyordu.

Uzlaşma yerine dayatmayı seçtiniz. Müzakere yerine kandırılmayı tercih ettiniz. Ortak akıl yerine “Rabbim bizi affetsin.” diye işin içinden çıkmaya kalktınız. Uzlaşmayla neler başarabileceğimizi söyleyeyim size. Biz bu Meclisten 1.535 maddelik kanun çıkardık. Hadi size sorayım: Şimdiden sonra bunları nasıl çıkaracaksınız? Bu İç Tüzük’ü biraz bilen birisi olarak söyleyeyim, şu anda sizi engelleyebileceğimiz on tane madde var, on tane var. Ne yaparsan yap, ne yaparsan yap yok bunun çözümü. Bunun çözümü uzlaşma. Döner dolaşır sıkıştık mı yaparız onu. Kediye bile çok sıkıştırırsan tırmalar seni, üstüne atlar. Mantığınızı değiştirin değerli milletvekilleri.

Meclisi zayıflatınız, bütçe hakkını elinden aldınız, kanun yapma tekeli kaldırınız; bunun çözümü dayatma değildir, bunun çözümü özgürlüktür, bunun çözümü demokrasidir, uzlaşmadır, ortak akıldır, evrensel değerlerdir. Meclisi iktidarın onay kurumuna dönüştürüp muhalefeti ortadan kaldırmamalısınız. Hak arayışlarına pranga vurmamalısınız. Demokrasi, iktidara ve muhalefete kendini halka anlatmak için eşit olanaklar sunan rejimdir. Bu uygulamalarla hangi çoğunluğu alırsanız alın meşru olamazsınız. Siz bu uygulamalarla yüzde 85 oy da alsanız dünyanın gözünde diktatör olursunuz, bizim gözümüzde diktatör olursunuz. Oysa meşruiyet önemlidir. Demokrasinin olmazsa olmazı meşruiyettir. Demokrasi ise karşılıklı sözlerle, karşılıklı tartışmayla, ortak akılla makulü bulma rejimidir. Muhalefete yasal mücadele yollarını kapatırsanız olmaz. Türkiye’nin dış dünyada büyük sorunları var. Türkiye içerisinde bölünürse, Türkiye içerisinde parçalanırsa, Türkiye içerisinde tartışmalı hâlde olursa dışarıdaki bu büyük sorunlarla baş edemez. Bunu yaptığınızda iç barışa darbe vurmuş olursunuz. Kenan Evren’in bile aklına gelmeyenler sizin aklınıza geldi. Bakın değerli arkadaşlarım, düşük profilli başbakan size yakışabilir ama düşük profilli Meclis Türkiye’ye yakışmaz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – “Kaset profilli” mi diyeceğiz o zaman biz de?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Başkan...

MUHAMMED İNCE (Devamla) – Sayın Başkan, bir dakika verebilir misiniz?

BAŞKAN – Tamamlayalım lütfen bir dakikada.

MUHARREM İNCE (Devamla) – Teşekkür ediyorum.

Başkalarına “Ne istediler de vermedik?” diyeceksiniz, sonra gelip giyotinle muhalefetin üstüne yürüyeceksiniz. İki yıl sonrasının kehanetini size söyleyeyim, iki yıl sonra bu Mecliste konuşulacakları ben size söyleyeyim, iki yıl sonra şu konuşma olacak: “Rabb’im bizi affetsin; FETÖ bizi kandırdı, APO bizi kandırdı, Esad bizi kandırdı, Bahçeli bizi kandırdı.” diyecekler. (CHP sıralarından gülüşmeler, alkışlar)

Teşekkür ediyorum, yüce Meclise saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Oyumuz Muharrem Bey’e(!)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, “Kamuda adil olursanız davaya ihanet olarak görüyorsunuz.” gibi bize açık bir sataşmada bulunmuştur. Bu bizim kabul edeceğimiz bir şey değildir. Söz talep ediyoruz.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Muş. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR (Devam)

15.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un, Yalova Milletvekili Muharrem İnce’nin 492 sıra sayılı İç Tüzük Değişiklik Teklifi’nin ikinci bölümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşması sırasında Adalet ve Kalkınma Partisine sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sayın hatibi dikkatle izledim, dikkatle dinledim. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Fark ettik.

MEHMET MUŞ (Devamla) – Aslında halka söyleyemediğini, bizi güya eleştiriyormuş gibi yaparak dolaylı bir şekilde halka “cahil” demeye getiriyor lafı. (CHP sıralarından gürültüler)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bak, bak, bak!

SELİNA DOĞAN (İstanbul) – Halkı aptal yerine koyan sizsiniz!

MEHMET MUŞ (Devamla) – “Sizde birikim de yok.” diyor, “Sizde hukuktan anlayan da yok.” diyor, “Ama bir şekilde halktan oy alıyorsunuz.”

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Tam tek parti anlayışı!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Aslında söylemek istediği bu da doğrudan söyleyemediği için, hani Genel Başkanlık adaylığı söz konusu olduğu için, doğrudan söyleyemediği için böyle bir yola başvuruyor.

“Efendim, biz Maltepe’de şu kadar kalabalık topladık, 10-15 kat küçülttünüz.”

Arkadaşlar, Sayın İnce; sizin arkadaşlarınız Maltepe Meydanı yerine, Kazlıçeşme’deki bizim meydan görüntülerini paylaştılar. (CHP sıralarından “İnsaf ya!” sesleri)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Muharrem Bey, çok ayıp!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Arkadaşlarınıza bir söyleyin, bir önce öğretin hangi meydanı paylaşacaklarını. 10 kat arttı, 15 kat arttı.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Onu sizinkiler paylaşıyor be! Ne alakası var? 3 milyon kişi vardı orada, Maltepe’de 3 milyon kişi vardı!

MEHMET MUŞ (Devamla) – Valinin açıkladığı bir rakam var ortada, siz “5 milyon topladı.” diye kendinizi kandırabilirsiniz, buna bizim diyeceğimiz bir şey yok.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – 3 milyon!

MEHMET MUŞ (Devamla) - Biz millet için yasa yaparız ne FETÖ için ne de bir başkası için yasa yapmayız.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – 600 bin kişi meydana giremedi.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, şuradan açık bir şey soruyorum...

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Keşke gelseydin de görseydin orayı.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Sayın İnce diyor ki: “Siz milletten çok oy alıyorsunuz, tek özelliğiniz bu.”

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Sizin gibi “drone”u düşürmedik, “drone”la çektik oradaki 1 milyon 700 bin kişiyi.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Sayın İnce, neden şu soruyu kendinize hiç sormuyorsunuz: Acaba biz halktan neden çok oy alamıyoruz?

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – CHP’den de alamıyor Muharrem Bey.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Bu soruyu lütfen kendinize sorun ve bu soru üzerinde biraz düşünün.

LALE KARABIYIK (Bursa) – Tek konuşmanız bu zaten, başka bir şey yok.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Aslında Muharrem İnce burayı yakaladı, bunun üzerinde biraz düşünmeye başladı fakat Kılıçdaroğlu kapıyı gösterdi, geri adım attı; olay budur.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Ne alakası var, ayıp ediyorsun.

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Siz kendi işinize bakın ya!

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Bir saniye Sayın İnce, söz vereceğim de Sayın Akçay’ı bir dinleyeyim.

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – 170 bin kişi bizim köyden geldi be!

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Ya siz kendi işinize baksanıza, ne karıştırıyorsunuz onu.

SUAT ÖNAL (Osmaniye) – Biz halktan oy alıyoruz, onlar halkı oyalıyor; aradaki fark bu.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri lütfen...

Buyurun.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın İnce kürsüdeki konuşması sırasında iktidar grubuna hitaben “Apo bizi kandırdı, FETÖ bizi kandırdı, sanırım ileride Bahçeli bizi kandırdı.” diyeceksiniz diyerek bir cümle sarf etti.

Şimdi, “Apo, FETÖ” dedikten sonra “Bahçeli” ibaresini kesinlikle reddederiz ve kabul etmeyiz; bu şık olmamıştır, birincisi. Fakat ben şunu haber vereyim Cumhuriyet Halk Partisine: Şimdi sizi FETÖ kandırdı. Onun bir farkına varsın Cumhuriyet Halk Partisi.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın İnce, buyurun.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, şahsıma açıkça sataştı.

BAŞKAN – Buyurun.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Ayrıca gruba sataştı, ikisini bir verin.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Ne dedi Sayın Başkan, ne dedi?

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Ne dediğimi söylesin.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun Sayın İnce.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, sormak zorundasınız, ne söyledim?

BAŞKAN – Buyurun.

İki dakika süre veriyorum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Hayır, nereye sataştı onu anlayalım.

16.- Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MUHARREM İNCE (Yalova) – Biz Sayın Başkanla birlikte Grup Başkan Vekilliği yaparken siz Parlamentoda değildiniz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz doğmamıştık daha o zaman.

MUHARREM İNCE (Devamla) – Bir: Halka “cahil” demedim. Çok güzel bir eleştiri yaptığımı sanıyorum ama bunu anlamamak için cahil olmak lazım o ayrı mesele. (CHP sıralarından alkışlar)

İki: Sayın Genel Başkanın karşısına çıktım aslanlar gibi aday oldum. İddiamdan da vazgeçmiş değilim. (AK PARTİ sıralarından “Bravo(!)” sesleri, alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Oyum sana Muharrem Bey(!)

MUHARREM İNCE (Devamla) - Ama aday olduktan sonra karşısında aynı Genel Başkana telefon açtım, “Ne yapacağız?” dedim, “Ön seçime de gerek yok. Sen kendini ispatlamış bir milletvekilisin, yerin hazır. Git, aday ol; git, çalışmalarına başla.” dedi. (CHP sıralarından alkışlar) Bak, ben eleştiririm; doğru yapınca da -yürüyüş doğruydu- gittim, yürüdüm, partime destek oldum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Kaç kilometre yürüdün?

MUHARREM İNCE (Devamla) - Gene partime destek olurum.

Mehmet Muş, sana bir soru: Sen çık, genel başkanlığa bir aday ol; eğer seni Kapıkule'den dışarı atmazlarsa... (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar) Çık, bir aday ol.

Benim partimin sorunları olabilir, benim partimin demokratikleşmeyle ilgili sorunları olabilir ama kusura bakmayın arkadaşlar, Türkiye’de en iyisi yine biziz, en iyisi biziz. (CHP sıralarından “Bravo” sesleri, alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Destekliyoruz, bravo Muharrem Bey(!) Özgür Bey sizi geçecek(!)

MUHARREM İNCE (Devamla) - A, bak “Kemal Kılıçdaroğlu seni kapı dışarı etti.” dedin. Kardeşim, beni kapı dışarı falan etmedi.

MEHMET MUŞ (İstanbul) - Kapıyı gösterdi, kapıyı gösterdi.

MUHARREM İNCE (Devamla) - Ne kapıyı göstermesi? Ben burada aslanlar gibi milletvekiliyim, aslanlar gibi, tamam mı? Genel Merkezden beni kapı dışarı etmedi, ben istifa ettim, grup başkan vekilliğinden istifa edip aday oldum; bu cehaletinize şaşıyorum doğrusu, yakışmaz çünkü bu. (CHP sıralarından alkışlar)

Ha, ama ben size şunu söyleyeyim: Dayak yiyen bakanların sayısı 3’e çıkmış, ilgililere duyurulur. Grup başkan vekillerine sıra gelir mi, onu bilmem. (CHP sıralarından gülüşmeler)

Bana sataşmamanızı tavsiye ederim. Ne güzel arka tarafta oturuyorum. Bana sataşıp da kendinizi mağdur etmeyin. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Oyum size, tamam, destekliyoruz.

SUAT ÖNAL (Osmaniye) - Muharrem Bey, bazen doğru söylüyorsunuz, kabul. Biz halktan çok oy alıyoruz, siz halkı çok oyalıyorsunuz.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Muş, buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Oyumuz Muharrem Bey'e(!)

17.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin sataşma nedeniyle yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün “Partide diktatör var.” diyen, sonra yan çizen ben değilim. Kaldı ki benim...

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sen de desene. (CHP sıralarından gülüşmeler) Yürek lazım ona, yürek!

MEHMET MUŞ (Devamla) - Değerli arkadaşlar, benim çıkıp da... (CHP sıralarından gürültüler) Benim şöyle bir genel başkanım yok, benim şöyle bir genel başkanım yok: “Seçime girmişsin, bir kere karşısına çıkmışsin, yenmiş; bir daha çıkmışsin, gene yenmiş; gene çıkmışsin, yenmiş; gene çıkmışsin, gene yenmiş. Yenmiş de yenmiş, yenmiş de yenmiş.” Böyle bir genel başkan yok ki ben aday olayım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

LALE KARABIYIK (Bursa)- Cesaret var mı, siz de o cesaret var mı acaba? Sizi aday yaptırırlar mı acaba?

MEHMET MUŞ (Devamla) - Bu genel başkan, Cumhuriyet Halk Partisinde var ve bu, az önce kullandığım ifadeler de kime aittir? Sayın Muharrem İnce'ye aittir.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Senin de kandırılan genel başkanın var.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Değerli milletvekilleri, bakın, parti içerisinde Muharrem İnce'yi ben takdir ederim, medeni cesaretini göstermiştir, genel başkanlığa aday olmuştur. Hani sürekli söylüyor ya “parmak demokrasisi” diye, orada parmak demokrasisiyle genel başkanlığı kazanamadı, 400 oy aldı sanırım.

NURETTİN DEMİR (Muğla) – Sen şimdi bundan sonra aday mısın, onu söyle, aday olacak mısın, olmayacak mısın?

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – İyi takip etmişsin.

LALE KARABIYIK (Bursa)- Sizden bir aday çıksın.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Senin kafan karışık, kafan.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Şimdi, Türkiye’de Recep Tayyip Erdoğan kendisini ispatlamış bir liderdir, yüzde 52 oy oranıyla Cumhurbaşkanlığı seçimlerinin ilk turunda seçimi kazanmayı başarmış bir liderdir. Bir kere bunu herkesin kabul etmesi gerekir.

MURAT EMİR (Ankara) – Konumuzla ne ilgisi var?

MEHMET MUŞ (Devamla) - Siyasette eleştiri olduğu kadar kaybettiğiniz zaman rakibinizi tebrik etmek de doğal bir erdemdir.

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Olmadı, olmadı, bu cevap olmadı.

MEHMET MUŞ (Devamla) - Bir diğerine gelelim değerli milletvekilleri, bakın, bizde düşük profil olmaz ama düşük profilli genel başkanlar sanırım Cumhuriyet Halk Partisinde var.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Başınıza profil düştü, başınıza.

BAŞKAN – Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.09

BEŞİNCİ OTURUM**Açılma Saati: 23.21****BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN****KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)**

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 119’uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

492 sıra sayılı İç Tüzük Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Komisyon ve Başkanlık temsilcisi yerinde.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın İnce.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Sayın Başkan, takdir edersiniz ki İç Tüzük’ü biliyorum.

BAYRAM ÖZÇELİK (Burdur) – Birleşim değişti.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Oturum o değişen.

BAŞKAN – Yok, Sayın İnce gayet iyi biliyor.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Oturum değişti, birleşim değil.

Yani Bayram, orada senelerce oturdun ama oturum ile birleşimi hâlâ öğrenememişsin.

Ben bunu biliyorum ancak orada bir sataşma var, takdir ederseniz... Takdir sizin.

BAŞKAN – Ben yerinizden vereyim, iki dakika vereyim çünkü birleşime ara verdik.

Buyurun Sayın İnce.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

30.- Yalova Milletvekili Muharrem İnce’nin, İstanbul Milletvekili Mehmet Muş’un sataşma nedeniyle yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MUHARREM İNCE (Yalova) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın milletvekilleri, parti içi konuları başka bir partinin Genel Kurulda dile getirmesi şık değildir. Bunlar bizim parti içi meselelerimizdir; aday oluruz, olmayız.

Şimdi, Sayın Muş, size şunu söylüyorum: Ben genel başkanlığa aday oldum, doğru; yeniden milletvekili oldum. Ben size “Genel başkanlığa aday olun.” demiyorum. Önünüzde bir kongre takvimi var, siz de İstanbul Milletvekilisiniz; Sultanbeyli’de genel merkezin istemediği bir ilçe başkanı aday çıkarabilir misiniz, destekleyebilir misiniz? Bu yüreğiniz, bu cesaretiniz var mı? Bırak genel başkanlığı, ilçe başkanlığına bir aday çıkarırsan seni kutlayacağım.

“Seçilmiş” falan diyorsun da seçilmiş bir Başbakan vardı, biliyor musunuz, yüzde 49 oy almış. Ne oldu o Başbakana acaba, ondan bir haberiniz var mı?

Benim partimin Sayın Genel Başkanına parti içi rekabetten dolayı söylediğim bir sözü burada söylüyorsun. Ben de sana dedim ki: “Sen aynı sözü genel başkanına söyleyebilir misin?” Ama, illa “Kendi genel başkanına laf söyledin Muharrem İnce, benim genel başkanına da bir laf söyle.” diyorsan, aynı benzerini söyleyeyim: Kandırılmış da kandırılmış, kandırılmış da kandırılmış, kandırılmış da kandırılmış.

Çok teşekkür ederim Sayın Başkan. (CHP sıralarından alkışlar)

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, Sayın Muş...

Size de yerinizden bir dakika ama lütfen bitirelim artık bu işi.

Buyurun.

31.- İstanbul Milletvekili Mehmet Muş'un, Yalova Milletvekili Muharrem İnce'nin yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Sayın Başkan, biz yıllarca kongre yaptık. Kanaatlerimizi belirtiriz, ilçe başkanlıkları noktasında nasıl bir teşkilat sürecimizin işleyeceği bellidir. Bu noktada, İstanbul Milletvekili olarak ben yapılması gereken neyse; ilçeyle alakalı, bölgeyle alakalı bu adımları atabilirim; milletvekiliyim, grup başkan vekiliyim, mutlaka ki bölgedeki seçimlerle ilgili, adaylıklarla alakalı kanaatlerimi ifade edebilirim. Burada hiçbir kısıtlama yoktur, hiçbir kısıtlama yoktur.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Aday olabilir misin?

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Genel merkeze rağmen aday olabilen var mı?

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Kimse duymadan söyleyebilirsiniz. Kimse duymasın.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Bir diğeri: Ben Sayın İnce'nin aday olmasını yadırgamadım, hatta kendisine de dedim, tebrik ediyorum, kendisi bu medeni cesareti göstermiştir.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Arkadaşım, Başbakanın gitmiş, Başbakanın!

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Başbakanı alırlar, seni almazlar. Bir varmış, bir yokmuş!

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Partimizde bir kongre yapılmıştır. Kongre neticesinde yeni bir genel başkanımız olmuştur...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖZKAN YALIM (Uşak) – Verin bir dakika daha.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – ...yeni bir genel başkan seçilmiştir ve Hükûmeti kurma göreviyle de bu Başbakan görevlendirilmiştir.

MUHARREM İNCE (Yalova) – Başka sözüm yoktur Sayın Başkan, sizindir arkadaş.

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Durum ortadadır, başka söze gerek yoktur.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

MEHMET MUŞ (İstanbul) – Süreç bunlardır. Büyük kongrede delegelerin kararıyla yapılmıştır bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)***B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)*

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Şimdi, sayın milletvekilleri, soru-cevap işlemine geçeceğiz on beş dakika süreyle. Bu sürenin yarısını soruya, yarısını da cevaba ayıracağız.

İlk talihlimiz Sayın Arslan.

Buyurun.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, İç Tüzük'te yapılmak istenen değişiklikler Anayasa'mızın 2, 6, 7, 14, 15, 16, 25, 26, 87 ve 90'ıncı maddelerine açıkça aykırıdır. Bunları göz ardı etmeyiniz. Bu değişiklikler parlamenter sistemi zedeleyecek, demokratik hukuk devletini ortadan kaldıracak, çoğunluğun baskısını ve hâkimiyetini ortaya çıkaracaktır. Değişiklik sonrası iktidar partisinin devamsızlığı iyice artacak, boş koltuklara konuşmalar yapılacak, milletin iradesi beklenen görevlerini yapamayacaktır.

Bu nedenlerle değişiklikleri geri çekin, parlamenter sistemi zedelemeyin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Bektaşoğlu...

BÜLENT YENER BEKTAŞOĞLU (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Görüşmelerini sürdürdüğümüz İç Tüzük'ün amacı Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma düzeni ve yasama faaliyetlerinin temel kurallarını belirlemek değildir. Türkiye Büyük Millet Meclisini tıpkı demokrasinin diğer güçleri gibi kontrol altına almak, tek adam yönetimine uygun şekilde dizayn etmektir, muhalefetin halkın sorunlarını dile getirmesine engel olmaktır. İktidar, bu Tüzük'le uygulamalarını halkın temsilcilerinin denetiminden kaçırmak istiyor. 15 Temmuzda bu Meclisin çatısına atılan bomba çok şükür kimseyi öldürmedi ama bu İç Tüzük, parlamenter demokrasiyi öldürecek pimi çekilmiş bir bomba gibidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Gaytancıoğlu...

OKAN GAYTANCIOĞLU (Edirne) – Teşekkür ederim.

Geçenlerde Edirne'de bir yurttaşımızla sohbet ediyordum. Bana “Bir yakınım AKP'ye üye oldu, ona iş bulacaklarmış.” dedi. Ben de boşuna uğraşmasın, iflas etmiş fabrikatörün yanına işe girilmez dedim. Neden böyle dedim? Çünkü herkese söz veriyorlar, sözlerinde durmuyorlar dedim. Gerekçelerim çok çünkü AKP gelirken de halkımızı kandırdı. “Yoksulluğu bitireceğiz.” dedi, yeni yoksullar yarattı; “Hukuku güçlendireceğiz.” dedi, ülkede hukuka güven kalmadı; “Terörü bitireceğiz.” dedi, ülke gündeminden terör düşmüyor. Üstüne üstük terör örgütleriyle pazarlıklar yaptı, “Oslo'da görüşmedik.” dedi, görüştüğü ortaya çıktı, FETÖ'cülerini en iyi yerlere getirdi; şimdi sıra sesimizi kısma geldi, İç Tüzük'e geldi. 2011'de sunduğunuz İç Tüzük Değişiklik Teklifi'nin gerekçesinde “Demokratik muhalefet hakkına saygılı olacağız.” dediniz. Şimdi İç Tüzük değişikliğiyle demokratik muhalefet hakkını kısıtlıyorsunuz. Artık size kimse inanmıyor.

BAŞKAN – Sayın Kayışoğlu...

NURHAYAT ALTACA KAYIŞOĞLU (Bursa) – Teşekkürler.

16'ncı maddeyle para cezası getiriliyor. Bir hukukçu olarak biliyoruz ki para cezasının olduğu yerde suç vardır, orada ceza yargılaması söz konusudur ve adil yargılanma ilkesinin devreye girmesi gerekir. Bunların da en temel ilkesi, bağımsız ve tarafsız bir kurul tarafından yargılanmaktır.

Şimdi, bu Genel Kurulda çoğunluk partisinden olan bir milletvekilinin aleyhine bir ceza çıkması mümkün mü ya da muhalefet partilerinden bir milletvekili aleyhinde oylama yapılırken ret kararı çıkması mümkün mü? Bu durumda bağımsızlık ve tarafsızlık ilkesi, dolayısıyla adil yargılanma ilkesi ihlal edilmiş olmayacak mı?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Zeybek...

KEMAL ZEYBEK (Samsun) – Sayın Başkan, kanunlar ve Anayasa, katılımcı, demokratik, özgürlükçü, çoğulcu, uzlaşmacı nitelikleri taşırsa değeri ve önemi güçlenir, herkesin güvencesi teminat altına alınmış olur. Demokrasilerde milletin hakimiyeti, Meclisin üstünlüğü esastır. Parlamentomuzda ülkemizin ihtiyaçları doğrultusunda halkın sorunlarını giderecek verimli nitelikler taşıyan yasalar yapmak 80 milyon insanın beklentisidir. 80 milyon insanın beklentisinin olduğu bir yerdeki yasanın yapıldığı yerde İç Tüzük'le onun temsil edicilerinin görüşleri, düşünceleri, Parlamentodaki yasa yapma hakkı elinden alınırsa siz gelecekteki yaşam koşulları içerisinde gençliğimizi, geleceğimizi karartan, demokrasimizi yok eden, özgürlüklerimizi yok eden bir anlayışla bu ülkede nasıl bir hâkimiyet kurmak istiyorsunuz, bunu anlamak istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Sarıhan, buyurun.

ŞENAL SARIHAN (Ankara) – Değerli Başkanım, teşekkür ederim.

Ben de şuna yanıt arıyorum doğrusu: Bu Tüzük değişikliğiyle hakaret etme ve sövme fiilleri Meclis yönetimi tarafından değerlendirilecek, bir cezai işleme tabi tutulacak. Şimdi hakaret için onur, şeref ve saygınlığa yönelik olarak bir saldırıdan söz etmek mümkün. Diğer maddeler -siz de bilirsiniz, 125'inci madde sözünü ettiğim madde- 300, 301, 302'nci maddeler de devletin egemenlik alametlerinin aşağılanması konu alır ama bunların hiçbirinde burada sözü edilen Türkiye Cumhuriyeti'nin ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasa'da düzenlenen idari yapısına aykırı sözün hakaret sayıldığı gibi bir değerlendirme söz konusu değildir. Daha önce Komisyon çalışmalarında da ifade etmeye çalıştım, anayasa ihlal edilir ama anayasaya aykırılık söz konusu olamaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tokat'ta bir çiftlikteki şap hastalığı nedeniyle çok geniş bir bölge olan Çamlıbel bölgesi hayvan pazarı kapatılmıştır. Acil önlem gerekmektedir. Son bir yılda şap hastalığından telef olan hayvan sayısı kaçtır? 2017'de hayvanlarda küpe affi nedeniyle belli bir hastalık artışı görülmüştür. Bu durumda bölgemize gelen 2 şaplı hayvanın il dışından Tokat'a geldiği tespit edilmiştir. Hükûmetin bu anlamda bir önlemi var mıdır?

Yine, enerji nedeniyle ırmak yataklarına yeteri kadar su bırakılmamaktadır. Tokat'ta Turhal ilçesinden geçen Yeşilırmak'ta neredeyse sular kurumuş, tabandaki yaşamını sürdüren canlılar yaşamını sürdüremez hâle gelmiştir. Bu konuda Hükûmet acil bir önlem alıyor mu?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet, Sayın Durmaz, şu anda Hükûmet yok. Hükûmet İç Tüzük'te olmuyor, yerine Meclis temsilcisi var.

Sayın Gürer, son olarak...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkür ederiz Sayın Başkan.

İç Tüzük düzenlemeleri, muhalefetin Mecliste halkın sorunlarını gündeme getirmesini engellemek için yapılmaktadır. İşçi, çiftçi, işsiz, köylü, esnaf, taşeron, engelli, emekli, kadın, genç, çocuk sorunları, kent, çevre, sanayici, basın, iş cinayetleri konuşulmasın istenmektedir. Halkın sorunlarının kamuoyuna yansımından Hükûmet ve AKP Genel Başkanı rahatsızlık duyduğu için böyle düzenlemelere ihtiyaç duyulmaktadır.

Meclis tek partiden oluşmamaktadır. İktidar ve muhalefet burada bir arada Meclisi oluşturmaktadır. Yalnız tek parti anlayışıyla “Dediğim dedik.” denirse orada demokrasiden söz edilemez. Muhalefeti Mecliste susturmaya çalışmak gelecek açısından da ülkemizde kaygı verici bir durum yaratacaktır. Bu düzenlemenin geri çekilmesini temenni ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Şimdi soruları cevaplandırmak üzere sözü Komisyon Başkanımıza veriyorum.

Buyurun Sayın Komisyon Başkanımız.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Değerli Başkanım, değerli arkadaşlar; Sayın Arslan'ın Anayasa'ya aykırılıkla ilgili bir sorusu ve açıklaması vardı. Bu konuyu hem Komisyonunda uzunca tartıştık hem de burada görüşmeler başlamadan önce Anayasa'ya aykırılık konusu görüldü, tartışıldı. Anayasa, Meclisin çalışmaları, faaliyetleri ve iç düzeniyle ilgili bazı hükümler getirmiş ama İç Tüzük'le bunun düzenleneceğine dair de açık bir hüküm koymuş 95'inci maddesi: “Türkiye Büyük Millet Meclisi, çalışmalarını, kendi yaptığı İçtüzük hükümlerine göre yürütür.” Bu da çok açık, çerçevenin dışına taşmayan hususlar içinde Meclisin kendi çalışmalarını İç Tüzük'te dilediği gibi düzenleme imkânı vardır, burada yapılan da budur, Anayasa'ya aykırılık söz konusu değil. Çok etraflı olarak bunu tartıştık.

Bir başka husus, Sayın Sarıhan'ın hakaret ve sövmeye ilgili olarak Ceza Kanunu'na yapmış olduğu atıflar ve bu çerçevede tevcih ettiği soru. Tabii, birbirine benzemekle beraber ceza hukuku alanı ayrı, disiplin hukuku alanı ayrıdır. Bugün 161'inci maddenin üçüncü fıkrasına bakarsanız düzenlemelerin bir kısmı orada, ceza kanunlarında yoktur zaten. Yani disiplin hükmü olarak Ceza Kanunu'nda olmayan, suç olarak düzenlenmeyen bir hükmü getirebilirsiniz. Buradaki çalışma düzeniyle ilgili bir durum. O bakımdan, Ceza Kanunu'ndaki sistematigi ve oradaki suç olarak düzenlenen hususları takip etme, ona uyma mecburiyeti yok. Disiplinle ilgili düzenlemelerin ikisi birbirinden farklı.

Burada benzer konu da Sayın Beştaş'ın, Sayın Emir'in bir önceki, birinci bölümle ilgili sorduğu hakaret ve sövme, “Kim takdir edecek?” falan gibi hususlar. Her ikisi de bugün mevcut olan 161'inci maddede var; hakaret de var, sövme de var. Bugüne kadar hakaret nasıl anlaşılmışsa bu Meclisteki uygulamalarda, sövme nasıl anlaşılmışsa disiplin cezaları uygulanırken -161'de bunlar var kavram olarak- aynı şekilde yorumlanmaya devam edecektir. Bu konuda bir tereddüt yok.

Bu 15'inci maddedeki düzenlemelere baktığımızda da esasen temel yapısı korunuyor. Bunun dışında istisnai olarak getirilen iki ibare var. Bunlardan birisi “Türk milletinin tarihi ve ortak geçmişine...” bağladığımızda cümlelerin sonuna hakaret ve sövme, diğeri de Anayasa'da belirlenen “...ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü esasında Anayasada düzenlenen idari yapısına aykırı tanımlamalar yapmak;” diye bir düzenleme.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – İşte, bu sorun. Coğrafi tanım bu.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Bu ikisiyle Anayasa’daki ülkesi ve milletiyle bölünmezlik ilkesi Anayasa’daki üniter yapıyla ilgili bir düzenlemedir. Anayasa’da...

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Efendim, “Kilikya bölgesi” deyince ceza alacak mı? “Kilikya” diye bir bölge var mesela bu ülkede. Lidya var. Ne diyeceğiz o zaman?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Biraz sabrederseniz ben anlatıyorum onu, işte şu anda onu anlatıyorum. Ama soru hazırlamaktan takip edemiyorsunuz.

“Ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü” ifadesi Anayasa’da üniter devlet ilkesidir. Anayasa’nın başka bir yerinde üniter devlet yok. Türkiye Cumhuriyeti üniter midir? Yazmıyor Anayasa’nın bir yerinde. Nereden çıkarıyoruz? İşte, bu üçüncü... Üniter devlet yok.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Hayır, yazıyor, yazıyor, yazıyor. “Vatanı ve milletiyle bölünmez bir bütündür.” yazıyor ya.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Yok, öyle yazmıyor, hayır, hayır. “Ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü...” İşte, bu, üniter devlet ilkesinin dayandığı esas. Ha, demek ki biz “Ülkesi ve milletiyle bölünmez bütünlüğü” esasında düzenlenen Anayasa’daki idari yapı” dediğimizde Anayasa’nın 3’üncü maddesindeki üniter devlet ilkesine atıf yapıyoruz ve bu bağlamda Anayasa’nın 123 ve 126’ncı maddelerindeki düzenlemeleri esas alıyoruz. Buradaki çerçeve esas. İlk hâlini hatırlıyorsunuz kanunlar da dâhil olmak üzere idari isimlendirmelerle ilgili bir yasaklama vardı, daha doğrusu bir ceza düzenlemesi vardı. Burada ise sadece Anayasa’da üniter yapıyı esas alan, onu koruyan hükme atıf yapıyoruz. Burada üniterlik çerçevesinde, üniter yapıyı koruyan bir yaklaşım var.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Mesela?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Ama buna burada “Mesela?” dersiniz onu söylemek doğru olmaz, bana düşmez.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Buradan isim vermeyin.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Hayır, ben bunu sınırlama, burada belirleme imkânına sahip değilim.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Hayır, Türkiye’den isim vermeyin.

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Ama burada sadece şunu söylüyorum: Sadece, üniter devlet ilkesi bağlamında bir koruma getiriyor bu. Bunun dışında, işte, beyefendinin söylediği gibi yer isimleri ki o dediği coğrafi anlamda bir bölge, yer ismidir, onunla ilgili bir mahzur yok; bu, coğrafi anlamdaki tanımlama. Ama üniter yapının ihlaline yönelik olan beyanlar bu kapsamda değerlendirilebilir. Ama ben bunu somutlaştırabilecek yetkiye sahip değilim Komisyon Başkanı olarak.

Bir başka husus Sayın Kayışoğlu’nun para cezalarıyla ilgili ifadesi. Bunu, değerli arkadaşlar, disiplin cezası olarak kınama, uyarma ve geçici çıkarma cezalarıyla beraber, onlardan ayrı müstakil bir ceza olarak para cezasının düzenlendiği veya bu cezalara bağlı bir ferî ceza olarak para cezasının düzenlendiği durumlar var. Bunun örnekleri var, Avrupa Parlamentosunda bunun örneği var, müstakil ceza olarak da düzenlemiş, birlikte uygulanabileceğine dair de İç Tüzük’ünde hüküm getirmiş. Yani, uyarma, kınama ve para cezası var. Bunlar müstakil olarak teker teker uygulanabilir, birlikte de uygulanabilir.

Fransa Parlamentosunun İç Tüzüğü'nde var. Orada ise bunu bir ferî ceza olarak düzenlemiş. Geçici çıkarma cezası benzeri veya kınama cezası gibi bir ceza alındığı takdirde bu cezayla birlikte otomatik olarak bir para cezasına da hükmedilmektedir. Yine, İngiltere Parlamentosunda Avam Kamarasında var. Orada da bizdeki geçici çıkarmaya benzeyen men cezası yani Genel Kurul toplantılarına girme engeli olan cezanın otomatik olarak para cezasını da gerektireceğine dair bir düzenleme var. Bazı ülkelerde iç tüzük dışında düzenlemeler var. Almanya'da etik hükümler ve ona bağlı olarak düzenlenen bir ceza hükmü olarak var iç tüzük dışında. Dolayısıyla "Para cezası yok, nereden çıkıyor?" falan gibi değerlendirmeler yanlıştır. Hem teorik olarak hem dünyadaki farklı parlamento uygulamalarına baktığımızda para cezası var. Bizdeki düzenleme de onlara uygun bir düzenleme.

Bunun dışında başka bir soru kalmadı. Arkadaşlarımız kendileri zaten açıklama yaptılar.

Teşekkür ediyorum Başkanım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Şimdi maddelere ve maddeler üzerindeki önergelerin görüşmelerine ve oylamalarına geçiyoruz.

10'uncu madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere iki adet önerge vardır, okutup birlikte işleme alacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 10'uncu maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Sibel Yiğitalp

Meral Daniş Beştaş

Gaziantep

Diyarbakır

Adana

Mithat Sancar

Adem Geveri

Lezgin Botan

Mardin

Van

Van

Ayşe Acar Başaran

Batman

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Muharrem Erkek

Murat Emir

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Çanakkale

Ankara

Bursa

Yakup Akkaya

Fatma Kaplan Hürriyet

Akın Üstündağ

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Uğur Bayraktutan

Artvin

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) –Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Meclis Başkan Vekilimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen Kocaeli Milletvekili Fatma Kaplan Hürriyet.

Buyurun Sayın Hürriyet. (CHP sıralarından alkışlar)

FATMA KAPLAN HÜRRİYET (Kocaeli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İç Tüzük değişikliği 10’uncu maddeyle ilgili söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

İç Tüzük değişikliği 10’uncu maddesinde yapılmak istenen, aslında maddelerin oylamasında açık oylama usulünün kaldırılmasıdır değerli arkadaşlar. Açık oylama talebinin kaldırılması ve yoklama talebinin daraltılması ile toplantı yeter sayısı olmadan bir maddenin oylanması sağlanacak. Bu da ne yazık ki Meclisimizin saygınlığına gölge düşürecektir. Çünkü milletvekili, seçildiği andan itibaren bütün milletin temsilcisidir ve her kararıyla millete karşı sorumludur. Her bir milletvekilinin hangi oyu verdiği seçmenine, milletine hesap verebilmesi açısından oldukça önemlidir. İşte bunun için açık oylamalarda her milletvekilinin, siyasi parti grubunun tavrı kayıtlara geçiyor ve kamuoyunun bilgisine sunuluyor.

Uygulamada torba yasaların temel kanun gibi görüldüğünü düşünürsek temel kanunun tümüne karşı olmamakla birlikte bazı maddelerine karşı olabiliyoruz. Getirdiğiniz torba yasalarda maddelerin birbiriyle ne kadar alakasız olduğunu da birçok örnekte gördük. Örneğin bir torba yasada benim seçim bölgem olan Kocaeli’yle ilgili olumlu, bizim de onay verebileceğimiz bir madde getirdiniz ama aynı torbanın içerisine hiç alakası olmayan ve asla onay veremeyeceğimiz başka bir madde daha doldurdunuz. Böylesi bir durumda, normalde, kritik maddelerde açık oylama talep ettiğimizde kimin ne oy verdiği belli olur yani aynı torbadaki seçim bölgemle ilgili olumlu maddeye “evet” oyu verebilirim ama bir sonraki maddede hak gasbına yol açacak maddeye “hayır” oyu kullanabilirim ve bu konuda da seçmene rahatlıkla hesap verebilirim. Ama bu düzenlemeyle, 10’uncu maddedeki düzenlemeyle bu imkânı ne yazık ki elimizden alıyorsunuz ve her maddeye ayrı oy kullanmamızın ve kayıt altına alınmasının önünü kapatıyorsunuz. Sonra da diyeceksiniz ki: “Bakın, muhalefet bu yasanın içerisindeki önemli bir maddeye, olumlu bir maddeye ‘hayır’ dedi.” diye kara propaganda yapacaksınız.

Ayrıca açık oylamada aynı zamanda salonda kaç kişinin olduğu da tespit edilebiliyor. Açık oylamayı ortadan kaldırdığımızda salonda kaç kişinin olduğu tespit edilemeyecek ve Anayasa’ya aykırı olarak iktidar partisi 184 kişiden az olduğu hâlde bazı kanun maddelerini oylayacak ama bunun tespitine olanak verecek bütün yollar tıkanacak. Yani 184 kişinin olmadığı oturumlarda karar alınırken parmak izi bırakılmayacak.

Muhalefetin iktidarı denetlemesinin yok edilmesini, hesap vermek istemeyen, muhalefetten kaçan, bunu da birkaç dakika kazanma arzusuymuş gibi gösteren bir anlayışla yapıyorsunuz. Aslında tam da bu noktada kendine güvenen bir iktidarın meydan okuması gerekir değerli arkadaşlar, muhalefete “Hodri meydan, gelin, bizi denetleyin.” demesi gerekir ama böyle bir güven ne yazık ki sizde görmüyoruz. Böyle bir şey diyebilen iktidar yerine denetim yollarını tıkayan, muhalefetin sesinin kısılmasını ısrarla savunan bir iktidar yapılanması var karşımızda. Milletvekilini değersizleştiren ve yasama faaliyetini otomasyona bağlayan bu anlayışı şiddetle reddediyoruz.

Hatırlayın, geçen sene gecenin bir yarısı Sayın Adalet Bakanının çantasından bir önerge çıktı, küçük çocukların tecavüzcüsüyle evlendirilmesine dönük gece yarısı getirdiği bir önergeydi. Şiddetle karşı çıktık, oylama istedik. Yeterli sayı bulunamadı, bir sonraki haftaya kaldı ama sonra oluşan toplumsal muhalefetle birlikte bu önerge geri çekildi. Bu örnek bile tek başına açık oylamanın ne kadar önemli olduğunu ve buna ne kadar ihtiyaç olduğunu ortaya koymaktadır. Ayrıca bu örnek, konuşmayı zaman kaybı olarak gören, hızlı yasama faaliyeti isteyen ama kaliteli yasama ilkesini hiçe sayan iktidar anlayışına karşı da önemli bir örnektir. Eğer o akşam bu garabet önerge alelacele geçirilmiş olsaydı toplumun yüzüne nasıl bakacaktınız gerçekten merak ediyorum. Demek ki hızlı karar almak her zaman adil ve doğru sonuçlar doğurmuyormuş.

Ayrıca, susturulmuş Türkiye yaratacak olan, uzlaşmayı zaaf ve teslimiyet olarak gören anlayış da bu İç Tüzük Teklifi'nin OHAL koşullarında getirilmesi de asla meşru değildir değerli arkadaşlar. Tek adam rejimine giden yoldaki dikenleri temizleyen, 1980 darbesine rahmet okutan bu yol, yol değildir. Bu İç Tüzük'le beraber sadece parti grubumuz değil iktidara kim gelirse gelsin bu koltuklarda suskunları oynayacak ve millet, vekil olarak tayin ettiği bizleri Meclis TV'de sadece ve sadece otururken izleyecek değerli arkadaşlar.

Meclisimizi saygıyla selamlıyorum ve hayırlı olsun diyemiyorum bu İç Tüzük'e. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen Batman Milletvekili Ayşe Acar Başaran.

Buyurun Sayın Acar Başaran. (HDP sıralarından alkışlar)

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de bu İç Tüzük değişikliğinin 10'uncu maddesinin üzerinde söz almış bulunuyorum.

Öncelikle bir izlenimimi paylaşmakla başlamak istiyorum: Değerli arkadaşlar, aslında bugünkü görüşmelerde de benim iki yıllık edindiğim tecrübeye de muhalefetin sataşmasının bile ne kadar önemli olduğunu gördük. En azından, iktidar sıralarında böyle bir kendine gelme, işte konuşan hatibi dinleme, sıralara bir dolma eğilimi gösteriliyor; en azından burada ne olduğu konusunda bir fikir sahibi olmuş oluyorlar. Bence sadece bu bile, bu açıdan muhalefetin konuşuyor olması bile bu Meclis açısından çok hayırlı bir meseledir.

Evet arkadaşlar, bu İç Tüzük değişikliğiyle ilgili Komisyon da, sabah tandır burada da arkadaşlarımız çok değerli yorumlarda bulundular, hepsinin altına imza atıyorum. Sadece önerge verdiğim bu kanun maddesinin değil, bütününün çekilmesi gerektiğini düşünüyorum çünkü şunu biliyoruz arkadaşlar, bugün çok iyi bir iş yaptığımızı ve çok mutlu olarak buradan çıkacağımızı biliyoruz ama Kürtçede bir deyim vardır: "...”(x) Bugünü unutmayın, yazın bu tarihi bir yere, üç gün sonra yana yakıla gelip bu kanunla bu İç Tüzük'ü değiştirdiğiniz gibi tekrar değiştirmek isteyeceksiniz, bundan eminim. Daha önce de gördük, gelip burada savunduğunuz kanunları üç gün sonra tekrar değiştirmek için yine buradan, gelip bu kürsüden konuşmalar yaptınız.

Değerli arkadaşlar, bu İç Tüzük değişikliğiyle çok seri kanunlar çıkaramayacaksınız ya da çok seri kanunlar çıkarsanız da toplumun ihtiyaçlarını karşılayamayacaksınız çünkü CHP'li bir arkadaş demişti "Kafanız karışık." diye. Ben İç Tüzük Değişikliği Komisyonunda da söylemişim, bu cümlemin altına ben de imzamı atıyorum, evet, kafanız çok karışık. Gerçekten, geldiğiniz on beş yıllık iktidardan beri günü gününe uymayan, konjonktürel olarak değişen bir politikanız var. Bakın Rusya'ya, bin yıllık bir devlet politikası vardır, değişmemiştir; sıcak denizlere inmek, adamlar bin yıldır aynı şeyi yapıyor. Siz ne yapıyorsunuz? Her gün bir kanunu bin defa değiştirdiniz. Değiştire, değiştire, değiştire sürekli artık o kanunları basılı hâle getiremez hâle geldik bu Mecliste. Sürekli değiştirmek politikasızlığınızı gösteriyor.

İki yıl önce burada bazı kanunlarda değişiklik yaparak -çok da iyi yaparak- hak ve özgürlükler konusunda bazı adımlar attınız ama sonra baktınız ki, bu, sizin politikalarınız uymuyor, çözüm süreci, barış süreci sizin işinize yaramıyor, oylarınız düşüyor, kaosu tercih ettiniz ve ne yaptınız? Bu sefer saldırgan tutumlar sergilediniz. O yasaların hepsini tekrar buraya getirip tekrar bir değişiklik yaptınız. Bu kafa karışıklığıyla -isterseniz bin tane İç Tüzük değiştirin- yine bu Mecliste hızlı bir şey yapamayacaksınız, yine her gün kanunları değiştireceksiniz arkadaşlar.

(x) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

Şunu söyleyeyim: Az önce üniter yapıyla ilgili bir cümle söyledi Sayın Başkan. Bazı kelimeleri kullanmak üniter yapıya zarar verirmiş. Ya, bu nasıl bir şey? Yani bir kelime üniter yapıyı mı sarsacak? Bu mudur? Buradan “kürdistan” deyince ülke mi bölünüyormuş? Bu kadar mı pamuk ipliğine bağlı? Bu kadar mı toplum arasında çelişkiler var? Bu kadar mı toplum birbirinden kopuk? Bu kelime insanlar arasındaki bağları koparacakmış...

BURHAN KUZU (İstanbul) – Demeyin.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – ...ve bunu da para cezasına bağlayacakmış.

BURHAN KUZU (İstanbul) – “Kürdistan” demeyin siz de.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Ne diyeceğimi size sormayacağım Sayın Kuzu.

BURHAN KUZU (İstanbul) – “Kürdistan” demeyin siz de. Niye diyorsunuz ki yani?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Sizin ne dediğiniz Twitter’larda belli. Bence siz Twitter’da yaşamaya devam edin ya, çok iyi trollük yapıyorsunuz.

Neyse arkadaşlar, ne söyleyeceğimi kimseye sormak zorunda değilim. İşte yapmak istediğiniz bu; herkes bizim gibi düşünsün, herkes bizim gibi konuşsun, herkes bizim gibi davransın. Bunun adı demokrasi değil Sayın Kuzu, çok iyi biliyorsunuz.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Öyle.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – En iyi siz biliyorsunuz.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Biliyorum.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Bundan demokrasi olmuyor, olmuyor.

BARIŞ YARKADAŞ (İstanbul) – Kuzu’ya da adalet! Kuzu’ya da adalet!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Demokrasi müzakere işidir, demokrasi ortak paydalarda buluşma işidir.

BURHAN KUZU (İstanbul) – “Kürdistan” deme.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Biz sadece sizin gibi Allah’a havale etmiyoruz Sayın Kuzu.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Ama size şunu söyleyeyim arkadaşlar: Sizi götürecek olan bu kibriniz olacak. Ben Komisyon da söylemişim, biz sizi sizden korumaya çalışıyoruz, sizden. Sizin bu kibriniz, bu gururunuz, bu her şeyi bilir hâliniz ülkeyi uçurumun kenarına getirdi.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Siz çoktan bittiniz zaten.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Bu kibirden vazgeçmediğiniz sürece siz, emin olun, bir yere varamayacaksınız.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Siz bittiniz zaten.

AYŞE ACAR BAŞARAN (Devamla) – Sizi bu kibriniz bitirecek diyorum ya, bir film vardı ve denirdi “En büyük günah kibirdir.” İşte dediğim gibi, başka söz söylemeye gerek yok, yana yakıla yine geleceksiniz buraya ve sizi bu kibriniz, bu gururunuz bitirecek diyorum.

Teşekkür ediyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

III.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yoklama istiyoruz.

BAŞKAN – Ayakta karşıladınız efendim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok edilen Parlamentonun yetkileri bunlar.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylamadan önce bir yoklama talebi vardır.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Yok edilen Parlamentonun yetkileri bunlar, yoklamalar. Son yoklamalar, son.

BAŞKAN – Bu talebi karşılıyoruz.

Sayın Özel, Sayın Karabıyık, Sayın Yedekci, Sayın Hürriyet, Sayın İrgil, Sayın Gaytancıoğlu, Sayın Emir, Sayın Gürer, Sayın Öz, Sayın Bektaşoğlu, Sayın Arslan, Sayın Sarıhan, Sayın Tüm, Sayın Kayışoğlu, Sayın Özdemir, Sayın Zeybek, Sayın Çamak, Sayın Demirtaş, Sayın Köksal, Sayın Balbay, Sayın Karadeniz, Sayın Torun.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN – Toplantı yeter sayısı vardır.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önermeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

10'uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 10'uncu madde kabul edilmiştir.

11'inci madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 11'inci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

Muharrem Erkek	Murat Emir	Nurhayat Altaca Kayışoğlu
Çanakkale	Ankara	Bursa
Yakup Akkaya	Fatma Kaplan Hürriyet	Akın Üstündağ
İstanbul	Kocaeli	Muğla
Uğur Bayraktutan	Kazım Arslan	
Artvin	Denizli	

“MADDE 11- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 87 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Değişiklik önermeleri, aykırılık sırasına göre okunup işleme konur. Aynı mahiyetteki önermelerden en kısa olanı okunup, diğer önermelerin sadece imza sahipleri okunarak birlikte işleme alınır. Beşten fazla imzalı önermelerde ilk beş imza okunur ve önerge tutanağa eklenir.”

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 11'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Sibel Yiğitalp

Meral Daniş Beştaş

Gaziantep

Diyarbakır

Adana

Mithat Sancar

Lezgin Botan

Adem Geveri

Mardin

Van

Van

BAŞKAN – Son okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Meclis Başkan Vekilimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Son okunan önerge üzerinde söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Sibel Yiğitalp.

Buyurun Sayın Yiğitalp. (HDP sıralarından alkışlar)

SİBEL YİĞİTALP (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yoklamanın olması çok iyi oldu, insanlara bir can geldi; herkesin hayatta, yaşıyor, düşünebiliyor, konuşabiliyor olduğunu görmek bizi çok mutlu etti, onu söyleyebilirim. (AK PARTİ sıralarından “Duyamıyoruz.” sesleri)

Bir sessiz olursanız...

BAŞKAN – Sayın Yiğitalp, Genel Kurula hitap edin.

Sayın milletvekilleri, lütfen müdahale etmeyin siz de.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Şimdi, tüzük değişikliği konuşuluyor ve tüzük değişikliğiyle ilgili konuşmalarda, baktığınızda, muhalefetin hiçbir yerde, artık sokakta konuşmasına engel olunduğu gibi, Mecliste de konuşmaması esas alınmış. Öyle ki tarihsel ve... Sizin de kendi kayıtlarınızda sizin kendi genel başkanınızın da ısrarla söylediği kürdistan bile suç olarak burada addedilecek. Nasıl olacak? Ben şimdi burada beş dakika boyunca “kürdistan” dersem suç mu işlemiş olacağım? Ben bunu merak ediyorum. Bu beş dakika boyunca eğer ben yüz kez “kürdistan” demişsem yüz kez mi bundan sorumlu olacağım yoksa bir kez mi? Buradayken bunu sormak istiyorum yani yüz kez “kürdistan” dememden bir defa mı suçlu olacağım yoksa yüz kez mi? Bir mantık ve akıl süzgecinizden lütfen geçirin.

Bakın, ben Diyarbakır yani Amed kentinin vekiliyim ve orası kürdistan coğrafyasının bir kentidir aynı zamanda. Benim “kürdistan” dememle ne bu ülke bölünür ne de bu ülkenin üniter yapısına bir sorun gelir. Sadece ne olur, biliyor musunuz? Oranın tarihsel gerçekçi yapısına saygı duyulmuş olur. Bununla birlikte ben Sur'da yapılan katliamlara “katliam” demeyecek miyim? F16'larla vurulan sivil yerleşim alanlarını ben nasıl tarifleyeceğim? Bir gün içerisinde 35 insan katledildi. Bunu nasıl anlatacağım ben size? Nasıl anlatacağım? Suriye'de “Esad katletti.” diyeceğim ama “Sur'da katletti.” demeyeceğim. Neden? Çünkü orasına başka bir ülkenin toprakları olarak bakıyorsunuz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – PKK'dan bahset, PKK'dan. PKK'nın şehit ettiklerinden bahset.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Hiç fark etmiyor. Ölümlerin olduğu her yerde, çoğul olarak katledilen her yerde ölüm ölümdür. Fark etmiyor, fark etmez. Ölümler karşısında aynı duruşu gösteriyoruz ve aynı refleksi gösteriyoruz.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Tunceli'deki ölümlerden bahsedin bakayım.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Bakın, iki yıldır burada çözüm ve müzakere süreci üzerinden onlarca konuşma yapıldı -biz sayısını hatırlamıyoruz- buradan gelip bir tane AKP’li vekil “Bir Kürt sorunu vardır, Kürt sorununun da çözümü konuşmalıdır.” demedi. Ne yaptınız tüzükte? “Katliam”, “kürdistan” ve buna benzer sizi tamamen gerçeklerle yüzleştirecek kelimelere, kavramlara karşı sert bir refleks gösterdik.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Biz gelmeden “Kürt’üm.” diyemiyordun, “Kürt’üm.” Biz gelince “Kürt’üm.” diyebildin. Yapma bunu, Allah’tan korkun, ayıp ediyorsunuz.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) - Kürtler ödediği bedellerle... Siz istediğiniz için değil.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Yani siz önce Allah’a havale ettiğiniz adalet duygusunun arayışına devam edin bence.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) - Sayenizde mi söylediler?

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Sayenizde değil...

BURHAN KUZU (İstanbul) – Allah’tan korkun, yapmayın bunu. Biz geldik de özgürlük geldi. Bırakın, “Ben Kürt’üm.” diyemiyordunuz.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Bakın, siz, adalet arayışınız var, değil mi? Siz... Bir dakika...

MAHMUT TOĞRUL (Gaziantep) – Yıllardır mücadelesini veriyoruz Burhan Bey. Senin himmetinle olmuyor, onun himmetiyle olmuyor.

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Bir gün terör örgütünü lanetleyebildin mi?

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Siz bu kimliği bize bahşetmediniz. Biz direnerek, mücadele ederek doğuştan getirmiş olduğumuz özelliklerin onurlu mücadelesini yürüttük.

BAŞKAN – Müdahale etmeyin sayın milletvekilleri.

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Siz gelince sadece sataşmayı biliyorsunuz.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Eski hükûmetler niye vermedi size? Biz verdik, biz! Kıymet bilin, kıymet! Nankörsünüz, nankör!

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Nankör... Kimsiniz ya? Siz, haşa, Allah’ın yerine mi koyuyorsunuz kendinizi?

BURHAN KUZU (İstanbul) – Bırak şimdi iktidarı!

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Bakan olamayacaksın.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Ben bir Kürt kadınıym ya, var mı ötesi yani? Sen beni zorla Türk mü edeceksin?

BURHAN KUZU (İstanbul) – “Kürt’üm.” bile diyemiyordun.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Hocam laf atmakla bakan olunduğunu anlayınca en öne gelip...

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Bakan olmak için...

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Zorla benim ana dilimimi mi değiştireceksin? Zorla çocuğumun, yaşadığım yerin ismini mi değiştireceksin? Zorla coğrafyamın adını mı değiştireceksin? (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

METİN GÜNDOĞDU (Ordu) – Terörü savunmayacaksın!

AYŞE ACAR BAŞARAN (Batman) – Böyle bakan olamazsın.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Devam edin.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Bir dahaki gelene kadar, en çok laf atan, bakan olacak.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Bakın, biz burada anlatmaya çalışıyoruz ama... Lütfen, Burhan Kuzu, siz Twitter’da devam edin konuşmaya. (AK PARTİ ve HDP sıralarından gürültüler)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Tabii, tabii, biraz sesinizi yükseltin.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Siz Twitter’da buradan daha başarılısınız. Konuşma konusunda yetersizsiniz.

CEYHUN İRGİL (Bursa) – Oradan değil, şuradan atacaksınız Hocam, yanlış olmasın. Şuradakiler, laf atanlar bakan oldular.

MURAT EMİR (Ankara) – İkinci sıraya, ikinci sıraya! İkinci sıradan laf atanlar bakan oldu.

BURHAN KUZU (İstanbul) – Hayır, sana ne oluyor, anlamadım, sana ne oluyor ya? Sen de mi savunuyorsun bunu, sana ne oluyor?

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – E böyle olmaz ki. Niye müdahale etmiyorsunuz şimdi? Ben anlamıyorum, niye cevap... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

BAŞKAN – Ama siz de ikili konuşmayın lütfen, müdahale etmeyin birbirinize.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Hayır, ben ikili konuşmuyorum.

BAŞKAN – Siz Genel Kurula hitap edin.

Sayın milletvekilleri, lütfen müdahil olmayın.

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Bakın, buradan bir AKP’li konuşsaydı, çok basit, böyle, bir espri yapmış olsaydık, buradan hemen müdahale etmiş olacaktınız. “Lütfen, konuşmacının şeyini bozmayın, lütfen sessiz olun.” derdiniz ama HDP konuşunca, anında...

BAŞKAN – Siz beni duymadınız, ben birkaç defa tekrar ettim Sayın Yiğitalp, duymadınız.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – İçinden söylemiş adam ya, Allah Allah! İçinden geçirmiş adam. İlla mikrofona mı söylemesi lazım?

SİBEL YİĞİTALP (Devamla) – Hayır, hayır. HDP’ye karşı bu düşmanlık duygusundan vazgeçin. İster kabul edin ister etmeyin, HDP, bu ülkenin hakikatidir ve her zaman da burada olacaktır. Her zaman da ülkelerinin adını, coğrafyalarının adını, kimliğinin adını da her zaman ve her zaman söyleyecektir.

Kürdistan vardır. Ben bir Kürt kadınıyım, ana dilim de Kürtçedir. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 11’inci maddesi aşağıdaki gibi değiştirilmiştir.

“MADDE 11- Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nün 87 nci maddesinin sekizinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

Değişiklik önergeleri, aykırılık sırasına göre okunup işleme konur. Aynı mahiyetteki önergelerden en kısa olanı okunup, diğer önergelerin sadece imza sahipleri okunarak birlikte işleme alınır. Beşten fazla imzalı önergelerde ilk beş imza okunur ve önerge tutanağa eklenir.”

Kazım Arslan (Denizli) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA ŞENTOP (İstanbul) –Katılmıyoruz.

BAŞKAN – Meclis Başkanlığı?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen Denizli Milletvekili Kazım Arslan.

Buyurun Sayın Arslan. (CHP sıralarından alkışlar)

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi öncelikle sevgiyle saygıyla selamlıyorum. 492 sıra sayılı Yasa Teklifi'nin 11'inci maddesinde istediğimiz değişiklik önergesiyle ilgili söz aldım.

Değerli milletvekilleri, yapılmak istenen değişiklikte “Önergeler aykırılık sırasına göre okunup işleme konur. Aynı mahiyetteki önergelerden en kısa olanı okunup diğer önergelerin imza sahipleri okunmak suretiyle işleme alınır. Beşten fazla imzası olan önergelerde ilk beş imza sahibi okunur, önerge tutanağa geçirilir.” deniliyor.

Değeri milletvekilleri, sizlere soruyorum: Her bir önergenin, aykırılık sırasına göre okunmasının ne mahzuru var? Bu önergelerin birer birer özellikle önerge sahiplerinin dileklerinin, isteklerinin ve değişiklik istemlerinin burada Genel Kurula sunulmasında ne mahzur var? Mademki bir önerge hazırlanıyor, herkesin fikri, zikri farklı, düşüncesi farklı; bu önergelerin ayrı ayrı okunması gerçekten uygundur, o nedenle, bu değişiklik yerinde değildir.

İç Tüzük'ün geneline baktığımızda, bu değişikliğin geneline baktığımızda Meclis çalışmalarının etkin kılınmak, verimli hâle getirilmek istendiği söyleniyor.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, iktidar milletvekilleri olarak 316 üyeye sahipsiniz, burada 184 ve onun üzerinde milletvekili olmadığı için, sadece yoklamalarda bulunup sonra dışarıya çıktığımız, odalarınıza gittiğiniz için ve kuliste beklediğiniz için burada çoğu zaman boş sıralara konuşmak zorunda kalıyoruz. Muhalefet partisi olarak yoklama istediğimizde bize kızılıyorsunuz, sonra da diyorsunuz ki: “Muhalefet bizi engelliyor, bizim işimizi yürütmemizi engelliyor ve bu nedenle hızlı bir şekilde yasaları çıkartamıyoruz.” Ama hiçbir zaman kendinizi sorgulamıyorsunuz, kendiniz özeleştiri yapmıyorsunuz.

Değerli arkadaşlarım, yani bu değişiklik olunca gerçekten iktidar partisinin 184'ün üzerinde milletvekili sürekli burada olacak mı? Biz yine yasaları hızlı bir şekilde çıkarabilecek miyiz? Birlikte karşılıklı olarak boş sıralara değil, sizlerle birlikte yasaların artısını eksisini, iyisini kötüsünü burada geniş anlamda tartışabilecek miyiz? Kesinlikle hayır. Dolayısıyla bu yapılan değişiklik, bize çok büyük fayda sağlamayacaktır.

Şimdi, Mecliste konuşmak, gerçekten çok önemli. Eğer burada yasaların daha iyi çıkması için, daha mükemmel olması için hem kanun tekniğine hem kanun bütünlüğüne hem mevzuata uygun bir şekilde çıkarılması için tartışıyorsak, konuşuyorsak bunun ne mahzuru olabilir? Niye bu konuda muhalefetin sesini kısmak istiyorsunuz, susturmak istiyorsunuz, konuşturmak istemiyorsunuz?

Değerli arkadaşlarım, birçoklarını konuşmadığımız zaman burada birçok yanlış yasa çıkıyor ve sonuçta hemen uygulamaya soktuğumuz zaman mahzurları gündeme geliyor, yeni yeni değişiklikleri yine burada tartışmak zorunda kalıyoruz. Dolayısıyla değerli arkadaşlarım, biz bunu kesinlikle çok geniş anlamda düşünüp bu tasarının geri çekilmesi suretiyle mevcut İç Tüzük'ümüzün demokratik ortamlar içinde, uzlaşmayı öne çıkararak, muhalefetle iktidar birlikte birçok konuda uzlaşıp nasıl yasaları çıkartıyorsa gerçekten burada uzlaşa hâlinde olduğumuz zaman önemli yasaları hızlıca çıkarabilmişsek yine gelecekte de hiçbir değişikliğe gerek olmadan biz yasaları tekrar çıkarabiliriz. Çünkü demokrasi, uzlaşma rejimidir, dayatma rejimi değildir. Biz böyle istiyoruz, böyle olacak, böyle olmalıdır.” diye mutlak surette sizin dediğiniz gibi burada yasaların çıkması hâlinde, tartışması kesinlikle gelecekte devamlı bir şekilde sürecektir diyorum. Bu yapılan değişiklikler gerçekten demokrasimizi zedeleyecek, demokratik bir ülke olmamızı da ortadan kaldıracaktır diyorum.

Hepinize tekrar teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

11'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

12'nci madde üzerinde aynı mahiyette olmak üzere iki adet önerge vardır, okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 12'nci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Sibel Yiğitalp

Meral Danış Beştaş

Gaziantep

Diyarbakır

Adana

Mithat Sancar

Adem Geveri

Lezgin Botan

Mardin

Van

Van

Aynı mahiyetteki önergenin imza sahipleri;

Muharrem Erkek

Murat Emir

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Çanakkale

Ankara

Bursa

Yakup Akkaya

Fatma Kaplan Hürriyet

Akın Üstündağ

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Burcu Köksal

Uğur Bayraktutan

Afyonkarahisar

Artvin

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

TBMM İDARE AMİRİ SALİM USLU (Çorum) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen Afyonkarahisar Milletvekili Burcu Köksal.

Buyurun Sayın Köksal. (CHP sıralarından alkışlar)

BURCU KÖKSAL (Afyonkarahisar) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; şimdi size bir not okuyacağım: “Siyaset sadece demokratik yollarla yapılmaz ya da ‘siyaset’ denilince akla sadece barışçı yollar gelmez. Kendi politikalarınızı yürütmenize engel olabilecek muhalefeti fiziken ortadan kaldırmak, hapsetmek, tehdit etmek, korkutmak, sindirmek de siyasi faaliyetin kapsamı içinde görülebilir.” Bunlar nerede yazıyor? AKP’nin “Siyaset Akademisi 10’uncu Dönem Ders Notları” başlığı altında yayımladığı kitapta Profesör Taner Demirel’in tespiti olarak yazılmış. İşte siz, muhalefete yıllardır bunu yapmaya çalışıyorsunuz.

Bunun son örneği de MHP destekli getirmiş olduğunuz bu İç Tüzük değişikliği. Olağanüstü hâl koşullarında devletin her türlü olanaklarını kullanarak, arkanızda inanılmaz bir medya desteğiyle ve Yüksek Seçim Kurulunun haksız ve mesnetsiz olarak mühürsüz oy pusulalarını hukuksuz bir şekilde geçerli saymasıyla referandumdan geçirmiş olduğunuz Anayasa değişikliğiyle Meclisin intiharını istediniz. Şimdi bu İç Tüzük değişikliğiyle Türkiye Büyük Millet Meclisini idam sehpasına çıkarmak istiyorsunuz. Meclisi işlevsiz, fonksiyonsuz, milletvekillerinin parmak indirip kaldırdığı ya da elektronik sisteme girip oy kullandığı, çok ses çıkmayan, her şeyin rutinleştiği bir yer hâline getirmeye çalışıyorsunuz.

Allah aşkına, Meclis niçin var? Milleti temsil etmek için. Görevi ne? Kanun tasarı ve tekliflerini, kararları her yönüyle konuşup tartışmak, vatandaşların lehine mi, aleyhine mi olup olmadığına, kamusal yarar sağlanıp sağlanmadığına konuşup tartışarak bir ortak akılla karar vermek için var.

Siz, güya, uzun çalışma saatlerini bahane ederek ama gerçekte muhalefetin sesini kısmak için bu İçtüzük Değişiklik Teklifi'ni getirdiniz. Peki, ben bir soru soruyorum: Biz milletvekilleri niye seçiliyoruz, niye maaş alıyoruz? Vatandaşa hizmet etmek, ülke sorunlarını çözmek için; öyle değil mi? Peki, o zaman uzun çalışma saatlerinden, bu kadar çalışmaktan şikâyet niye? Biz ülke sorunlarını çözmek için haftalarca, günlerce çalışmaktan, mücadele etmekten şikâyet etmezken sizin niye zorunuza gidiyor?

16 Nisanda geçirdiğiniz Anayasa değişikliğiyle milletvekili sayısını 600'e çıkarıyorsunuz ama o milletvekiline sadece önüne gelen düzenleme için onama yetkisi tanıyorsunuz, o milletvekilinin söz hakkını elinden alıyorsunuz. Muhalefet milletvekillerinin söz haklarını, sürelerini kısıtlayarak hatta “kürsüde göstermiş olduğu materyaller, görsel resimler üzerinden dahi ceza vereceğiz” tehdidiyle muhalefetin sesini kısmak istiyorsunuz.

Biz Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak bugün buradan çıkarız; Edirne'den Ardahan'a 81 ilde, tüm ilçelerde, köylerde, kasabalarda bütün yurttaşlarımıza sizin yanlışlarınızı, sizin hatalarınızı, sizin bu ülkeyi perişan ettiğinizi anlatmaktan çekinmeyiz. (CHP sıralarından alkışlar)

HASAN BASRİ KURT (Samsun) - Yüzde 1 oy aldığınız yerlere de gidecek misin?

BURCU KÖKSAL (Devamla) - Burada sesimizi kısıpabilirsiniz ama alanlarda, sahalarda, meydanlarda...

HASAN BASRİ KURT (Samsun) - Yüzde 1 oy aldığın yerlere de gidecek misin, yüzde 1 oy aldığın?

BURCU KÖKSAL (Devamla) - ...Cumhuriyet Halk Partisinin Genel Başkanı Sayın Kemal Kılıçdaroğlu dâhil 133 milletvekilinin sesini kısmaya sizin gücünüz yetmeyecek.

HASAN BASRİ KURT (Samsun) – Yüzde 1 oy aldığınız yerlere de gidecek misiniz, yüzde 1?

BURCU KÖKSAL (Devamla) - Biz her zaman bu ülkede doğrular için, doğruları söylemek için, bu ülkede sizin yaptığınız hataları vatandaşa anlatmak için burada yapmaya çalıştığınız, gece yarısı önergeleriyle, “torba” dediğiniz ama bana göre çorba yasalarla yapmak istediğiniz adrese teslim, kişiye özel yasalarınızı, yanlışlarınızı anlatmaktan hiçbir zaman çekinmeyeceğiz.

Herkese saygılarımla. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde Sayın Lezgin Botan, Van Milletvekili.

Buyurun. (HDP sıralarından alkışlar)

LEZGİN BOTAN (Van) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin 12'nci maddesi üzerine grubum adına söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Şu an üzerinde tartıştığımız İç Tüzük değişikliğinin her maddesi, milletvekillerinin düşüncelerini sınırlandırmak, sözünü kesmek ve hatta mümkünse konuşturmamak üzerine kurulmuştur. Bu nedenle, bu İç Tüzük'ün ruhu, sansür üzerine oluşturulmuştur. Ankara katliamı, IŞİD'le ticaret, Ceylanpınar veya Sur katliamı, “Terör araştırılsın.” talebiyle verdiğimiz araştırma önergelerini reddeden AKP, şimdi de halkın, önerilerin, önergelerin, bu mevcut şeylerin içeriğine ulaşmasını engellemeyi amaçlamaktadır. Çünkü yapılan düzenleme, genel görüşme ve Meclis araştırması önergelerinin Genel Kurulda okunması işlemini kaldırmakta, sadece önerge ve özetlerinin milletvekillerine ve hükûmete bildirilmesini hüküm altına almaktadır.

Başkanlığın sunuşlarında, mevcut durumda, genel görüşme ve araştırma önergeleri, Genel Kurulun bilgisine kâtip üye tarafından okunarak sunulmaktadır. Düzenlemeyle sadece milletvekili ve hükûmete bildirilmesi düzenlenmektedir. Genel Kurulda milletvekilleri tarafından Meclis Başkanlığına bir dönem içinde verilen araştırma önergelerinin ve genel görüşme önergelerinin tümünün görüşülmesi imkânsızdır. Buna karşın bu maddeyle bu denetim aracı da sınırlandırılmakta ve ortadan kaldırılmaktadır. Milletvekilleri tarafından verilen araştırma ve genel görüşme önergelerinin Başkanlığın sunuşları kısmında okunmasının kaldırılması, milletvekillerinin, siyasi parti gruplarının, muhalefetin ülke gündemine dair neleri çalıştığı, neleri konuşacağı, neleri gündeme taşıdığı hususu, hem Meclis tutanaklarına geçirilerek tarihe not düşülmekte hem de kamuoyuna yansımaları sağlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bu hakkın kaldırılmasıyla muhalefetin söz hakkı ve denetim araçları daha da sınırlandırılmakla birlikte kamuoyunun bilgi edinme hakkı da engellenecektir. Üstelik genel görüşme herhangi bir önerge değildir. Genel görüşme, ülkenin kritik gündemlerinde söz konusu olan bir Meclis çalışmasıdır. Düzenlemeyle muhalefetin, ülkenin genel gündemiyle ilgili verdiği genel görüşme talebinin kamuoyuna aktarılmasının önüne geçilmektedir. Bütün bu sebeplerle maddenin teklif metninden çıkarılmasını öneriyoruz.

Geldiğimiz noktada, halkın Meclisi, âdeta sarayın noteri hatta sarayın hizmet, çalışma birimine dönüştürülmekte. Bu, postmodern bir vesayet düzenidir, asla demokratik değildir çünkü halkın iradesi hiçleştirilmektedir. Bunun içinde havuz medyası diye bir ucube yaratıldı, ana akım medya tamamen kontrol altına alındı. Peki, neden? Çünkü medyanın özgürce haber yapabildiği bir ülkede, kürdistan da işlenen savaş suçları, skandal hak ihlalleri ve sivil katliamlar ortaya çıkacaktır.

Eğer özgür medya olsaydı... Necmettin Fendik, arkadaşlar, özellikle bunu dinlemenizi istirham ediyorum. Bir hafta önce Yüksekova’da kolluk güçleri, bir mahalleye genel bir arama yapmak üzere girdikleri bir sokakta Necmettin Fendik’in kapısı çalınıyor ve Necmettin Fendik kapısını polisler açarken bir polis, kafasına ateş etmek suretiyle Necmettin Fendik’i çocuklarının gözleri önünde öldürdü ve dokuz aylık çocuğunu eşinin kucağından alıp yere çaldı. Evini tarumar ettiler. Düşünün, bir yurttaş gelişigüzel bir şekilde öldürülüyor, sonra da arkasından ailesine ne denirse beğenirsiniz, “Pardon, kusura bakmayın.” diyor fakat bu ülkede bu, soruşturma konusu olmuyor. Bir insan, evinde çocuklarının gözleri önünde öldürülüyor. Eğer basın özgür olsa bir ülkede insanlar, yurttaşlar bu kadar gelişigüzel birileri tarafından öldürülmez. Bakın, bu adama yani bu tetiği çeken katil polise burada “terörist” desem hepiniz bağırıp çağıracaksınız.

15 Temmuzdan önce de benzeri şekilde katliamlar yapılıyordu ve biz onları buraya taşıdığımız zaman buralarda birileri ayağa kalkıp “Siz terör örgütünün propagandasını yapıyorsunuz...” Fakat ne oldu? O kadar azdılar ki geldiler, burayı bombaladıktan bir gün sonra o insanların “terörist” olduğunu, o insanlara “asker kılıklı teröristler” demeye başladınız. Peki, Necmettin Fendik’i evinde öldüren bu adama “terörist” diyecek misiniz? Veya yarın öbür gün “Fetullahçı’ydı, FETÖ’ydü, bilmiyorum, bu kılık içerisinde bunu yaptı.” gibi bahaneler sizi kurtarmaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Bu durumu kınamak ve bu durum karşısında durabilmek için basının özgür olması lazım. Halk burada rahatlıkla ne oluyor, ne bitiyor... Burada iktidar neyi çeviriyor, muhalefet ne yapıyor, bunun kamuoyuna yansımaları için burada özgür bir ortamın sağlanması lazım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Botan.

LEZGİN BOTAN (Devamla) – Bitiriyorum.

Düşünebiliyor musunuz, ben mahallede, sokakta “kürdistan” diyeceğim, kahvede “kürdistan” diyeceğim, suç yok ama halkın iradesinin tecelligâhı Mecliste “kürdistan” dersem suç olacak. Bu, ne demektir? Demek ki kahve, bu Meclisten daha itibarlıdır, kahve, bu Meclisten daha ileridir. Yapmayın, Meclisin itibarıyla bu kadar oynamayın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Botan.

Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

12’nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 12’nci madde kabul edilmiştir.

13’üncü madde üzerinde aynı mahiyete olmak üzere iki adet önerge vardır, okutup birlikte işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 13’üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul	Sibel Yiğitalp	Mithat Sancar
Gaziantep	Diyarbakır	Mardin
Meral Danış Beştaş	Adem Geveri	Lezgin Botan
Adana	Van	Van

Aynı mahiyetteki önergenin imza sahipleri:

Muharrem Erkek	Murat Emir	Nurhayat Altaca Kayışoğlu
Çanakkale	Ankara	Bursa
Fatma Kaplan Hürriyet	Necati Yılmaz	Yakup Akkaya
Kocaeli	Ankara	İstanbul

Akın Üstündağ	Uğur Bayraktutan
Muğla	Artvin

BAŞKAN – Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞENUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki ilk önerge üzerinde söz isteyen, Ankara Milletvekili Necati Yılmaz. (CHP sıralarından alkışlar)

Gecenin bu vaktinde güçlü bir teveccüh, iyi bir alkış.

Buyurun.

NECATİ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, Sayın Divan, sayın milletvekilleri; iktidar partisi, muhalefetin sesini kısmak ve Meclisi işlevsiz hâle getirip tek adam rejimini tahkim etmek amacıyla on beş yıldır bir çaba içerisinde. Menzili deşifre olmuş bu yürüyüşündeki yeni ortağıyla yeni rejimin hukuksal altyapısını oluşturmak için getirdiği İç Tüzük üzerinden söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, düzenlemeyle, Türkiye Büyük Millet Meclisi bina, tesis, eklenti ve arazisine silahlı olarak girmek yasaklanıyor. Biz, güvenlik görevlilerinin dışında herkes için tüm yaşam alanlarında bu anlayışın benimsenmesini istiyoruz. Ancak iktidar, bir yandan toplumu kutuplaştırıp ayrıştırırken diğer yandan bireysel silahlanmayı ne kadar özendirdiğini ve kolaylaştırdığını görüyoruz.

İktidarın son on yılında ülkemizde silahlanma 10 kat arttı. 2,5 milyon ruhsatlı, 17 milyonu ruhsatsız, silah sayısı 20 milyona ulaştı. Buradan iktidara sesleniyorum: Meclisin sesini nasıl kısabilirim diye İç Tüzük’le uğraşmak yerine, sizleri bu büyük ve bir o kadar da tehlikeli sorun üzerinde sağduyulu ve akliselimle düşünmeye davet ediyorum.

Sayın milletvekilleri, yine bu teklifle, “Genel Kurulun çalışma düzenini ve huzurunu bozucu döviz, pankart gibi materyalleri getirmek ve kullanmak” şeklinde bir yasaklama getiriliyor. Burada bir anekdot anlatmak istiyorum, hatırlayanlarınız vardır: Yıl 1996, Ankara, Gazi ve Hacetpete Üniversitesi öğrencileri bu Genel Kurulda üniversite harçlarına yapılan yüzde 300’lük zamma tepki olarak “Okuma hakkımız engellenemez! Harçlara hayır!” sloganıyla pankart açmışlardı. Bunun üzerine öğrenciler, salondan çıkarılıp gözaltına alındılar, haklarında dava açıldı. Toplantı ve Gösteri Yasası’na muhalefetten onar ay hapis cezası aldılar. Sonrasında, Yargıtay, 1998 yılında, Türkiye Büyük Millet Meclisinde bile olsa öğrencilerin ifade ve toplanma özgürlüklerinin kısıtlanamayacağını, Meclisin, halkın taleplerini dinlemek ve karşılamakla ödevli olduğunu belirtip Mecliste pankart açmanın, ifade özgürlüğü çerçevesinde korunması gerektiği gerekçesiyle ceza kararını bozdu; özetle, öğrencilerin eyleminin demokratik bir tepki ve hak olduğunu belirtti. Şimdi, bu düzenlemeyle Yargıtayın 1998 yılında verdiği, yurttaşlar için demokratik bir hak olarak gördüğü davranış, milletvekilleri için yasaklanıyor, vatandaşa hak olan, vekile yasak hâle getiriliyor.

Sayın milletvekilleri, insanız, düşünürüz, sorgularız, konuşuruz. Düşüncelerimizi sözle, jestle, mimikle, beden diliyle ifade ederiz. Bazen de düşüncelerimizi daha etkili kılmak için maddi veya görsel materyalle ifade ederiz. Bunların tamamı, söze dâhildir, düşünce ve ifade özgürlüğünün kapsamındadır.

Sayın milletvekilleri, tasarıdaki çalışma düzeni ve huzuru bozacağı iddia edilen şey, ne kâğıt ne plastik ne de kumaştır; elbette ki iktidarın huzurunu bozacak olan şey, o pankartın, o tişörtün üzerindeki yazıdır, resimdir, mesajdır, yani iktidarın yansıyan yüzüdür. İktidarı bu düzenlemeye zorlayan şey, o pankarta yansıyan gerçeğiyle yüzleşememesidir. Aynaya bakmaktan korkanlar, çocuklarının yüzüne nasıl bakar arkadaşlar? (CHP sıralarından alkışlar) Ama ne yapsanız da kendinizden kaçamazsınız, ayak izleriniz hep sizinle yürür. O ayak izlerinizden bulurlar sizi. Bunu siz de biliyorsunuz, o nedenle korkuyorsunuz. Korktukça daha çok baskı ve yasaklama getiriyorsunuz. Baskı ve yasak arttıkça daha çok korkuyorsunuz, o bilinen akıbetinizden korkuyorsunuz. Bu büyük açmazın içinde debelenip debelenip duruyorsunuz. Artık, bu süreçte “Tavşan, korktuğu için mi kaçır, kaçtığı için mi korkar?” sorusuna yanıt aramaya gerek yok çünkü korkak tavşan, kaçtığı yere korkusunu da götürür.

İktidarın ortağına sesleniyorum, diyorum ki: Vekilleri sustursanız halkı susturamazsınız, onurlu gazetecileri hiç susturamazsınız; bu kürsüyü sustursanız sokağı susturamazsınız. Hak ve hakikat, milyonlarca adım olur, Bolu Dağı’nı aşar. (CHP sıralarından alkışlar) Hak ve hakikat, mahkeme salonunda savunma kürsüsünde Ahmet Şık olur, haykırır, “Kahrolsun istibdat, yaşasın hürriyet!” der.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki diğer önerge üzerinde söz isteyen, Van Milletvekili Adem Geveri.

Buyurun Sayın Geveri. (HDP sıralarından alkışlar)

ADEM GEVERİ (Van) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi hürmetle selamlıyorum.

Doğrusunu söylemek gerekirse ben de 13'üncü madde hakkında görüşlerimi, özellikle de iki gündür partimin dile getirdiği görüşleri dile getirmek isterdim ancak bu saatte defalarca ve saatlerce birçok muhalif milletvekili arkadaşımız tarafından birçok yönüyle dile getirilen bu düzenlemeyle ilgili yanlışlıklar tekrar belirtilmeye gerek bile duyulmuyor. Lakin hepinizin malumudur, buradaki yasal düzenlemenin, İç Tüzük'le ilgili yapılmak istenilen düzenlemenin hiçbir adil, doğru ve demokratik yönü yoktur. Bu açıdan, tekrar teknik bilgilendirmeye gerek yok. Asıl önemli olan, sizin vicdanlarınıza ve aynı zamanda sizin temsil ettiğiniz ve başında "adalet" kavramı geçen partinin iddiaları ve aynı zamanda programı ve tüzüğüne atıf yaparak size hatırlatmak istiyorum. Gerçekten bu düzenlemeyi vicdanınız kabul ediyor mu? Gerçekten bu düzenlemeyi demokratik standartlara uygun görüyor musunuz? Gerçekten inandığınız değerlerle örtüşük ve bağdaşık görüyor musunuz?

Çok değerli, saygıdeğer, demokratik düşünen, inanca saygılı olan, Allah korkusu olan, insanlığa değer veren ve her bir canın çok değerli ve kıymetli olduğunun iddiası ve hassasiyetini taşıyan siz değerli AKP'li milletvekilleri, vicdanınız burada öldürülmüş olabilir, sindirilmiş olabilir, bastırılmış olabilir ama unutmayın ki halkın birer temsilcisi olarak burada demokratik ve aynı zamanda medeni hak ve sorumluluklarınız vardır. Bunlar programlarla, Tüzük'le, Türkiye Cumhuriyeti'nin Anayasası ve yasalarıyla biliyorsunuz desteklenmiştir ve aynı zamanda da sorumluluk olarak bize yüklemiştir. Siz, Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na hakaret olarak iddia edilen ifadeler olarak bize dayatılan "kürdistan" kelimesini gerçekten Türkiye Cumhuriyeti halkına bir hakaret olarak mı görüyorsunuz? Kürtlerin hakkını, hukukunu dile getirmeyi burada devletimize, vatanımıza, milletimize, 80 milyon vatandaşımıza, onların ortak kaderine, geçmişine hakaret olarak mı görüyorsunuz? Sevgili Kürt milletvekilleri, sevgili Müslüman, insan haklarına değer veren arkadaşlarımız, buyurun. Bir kişi burada bir konuşabilseydi, deseydi ki bu Tüzük, bu yasal düzenleme, gerçekten de akla, vicdana, demokratik standartlara, İslami değerlere uygundur; asla ve asla burada "kürdistan" ifadesi, Kürt halkının haklı, meşru hak ve özgürlüklerinin talep edilmesi, dile getirilmesi yasaklanmamıştır. Buyurun bu konuda, lütfen ama lütfen, bir kişi Allah rızası için burada konuşsun. Medeni cesaretinizi, yasal ve anayasal hak ve sorumluluklarınızı burada sergileyin bakalım ki bununla ilgili bu medeni cesareti gösterecek olan ilk siz olmayacaksınız. Sayın Erdoğan, tüm partinizin ve Türkiye Cumhuriyeti'nin Başbakanı olarak, kimi zaman Cumhurbaşkanı olarak Kürt, kürdistan, Kürtlerin hak ve özgürlüğü, Kürtlere yapılan katliamlar, soykırımlar, Kürtlere yapılan zulümleri teker teker basında, medyada ve kimi zaman da boy boy mitinglerde dile getirmiştir ve nitekim bunlarla ilgili fotoğraflarını da size gösterirsem sadece vicdanınızı değil, gerçekten de, aynı zamanda, hak ve sorumluluklarınızı da bir nebze belki hatırlatmış olurum.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Osmanlı'da vardı devlet.

ADEM GEVERİ (Devamla) - Buyurun, bu, televizyonlarda bas bas, bangır bangır Kürt ve kürdistan ve Kürt sorunuyla ilgili dile getirdiği düşüncelerinin sergilendiği fotoğraflar. Lezgin Vekilimizin paylaştığı fotoğraf sizi incitmiş olabilir; eski, kötü ortağınızla ilgili bir hatırlatma olabilir ama bundan şeref ve gurur duymanız lazım, lakin güney kürdistan kuruluyor; yarın kurulacak güney kürdistanın sınırdaşı, komşusu ve sevgili kardeşi olacaksınız, ister istemez kürdistanı her zaman burada anmak zorunda kalacaksınız. Onun için, lütfen, bir tane milletvekili arkadaşımız, vicdanlı ve aynı zamanda etnik ve dinî unsurlara...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ADEM GEVERİ (Devamla) - ...hassasiyeti olan bir arkadaşımız gelsin, burada bu İç Tüzük düzenlemesinin asla ve asla hak ve özgürlükleri engellemediğini bize ifade etsin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum, hayırlı akşamlar diliyorum. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Aynı mahiyetteki önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

13'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 13'üncü madde kabul edilmiştir.

14'üncü madde üzerinde iki adet önerge vardır, okutup işleme alıyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesiyle eklenen (6) numaralı bent kaldırılmıştır.

Muharrem Erkek

Murat Emir

Nurhayat Altaca Kayışoğlu

Çanakkale

Ankara

Bursa

Yakup Akkaya

Fatma Kaplan Hürriyet

Akın Üstündağ

İstanbul

Kocaeli

Muğla

Uğur Bayraktutan

Onursal Adıgüzel

Artvin

İstanbul

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi'nin 14'üncü maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Mahmut Toğrul

Sibel Yiğitalp

Meral Daniş Beştaş

Gaziantep

Diyarbakır

Adana

Mithat Sancar

Lezgin Botan

Adem Geveri

Mardin

Van

Van

BAŞKAN – Son okunan önergeye Komisyon katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Başkanlık temsilcisi?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Son okunan önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Meral Daniş Beştaş.

Buyurun Sayın Daniş Beştaş. (HDP sıralarından alkışlar)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Adana) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de 14'üncü madde üzerine söz almış bulunmaktayım.

Doğrusu 14'üncü maddeyi Mecliste hiçbir malzeme taşınmayacağına ilişkin özetleyebiliriz. Buna dair Komisyonunda çok ifade ettik ama Anayasa'ya açıkça aykırı olduğunu bir kez daha Genel Kurulda ifade etmek istiyorum. Anayasa'nın 25 ve 26'ncı maddeleri düşünce ve kanaat hürriyetini, ayrıca düşüncüyü açıklama ve yayma hürriyetini düzenlemektedir ve özellikle 26'ncı maddede düşünce ve kanaatleri söz, yazı, resim veya başka yollarla tek başına veya toplu olarak yayma ve bunu açıklama hakkı düzenlenmiştir. İç Tüzük Anayasa'ya aykırı olamaz. Bu nedenle, önergemizin kesinlikle kabul edilmesi gerektiği inancındayız. Burada, Mecliste bütün milletvekilleri neyin kullanılıp kullanılmayacağı konusunda da yeterli bir bilgi birikimine, kültüre ve siyasi ahlaka sahiptir. Bu madde gerekli değildir. Kesinlikle bu, baskıcı bir yönetimin gelmesinin ayak sesidir.

Biz Komisyonunda çok sık faşizm uygulamalarından söz ettik ve bu İç Tüzük'ün faşizm olarak, faşizm uygulaması olarak nitelendirileceğini ifade ettik. Biraz faşizmi hatırlatmak istiyorum çünkü biz bunu ezbere bir slogan olarak asla söylemedik. Siyaset bilimci Doktor Lawrence Britt'in bir makalesinden birkaç anekdot paylaşmak istiyorum faşizme ilişkin.

İnsan haklarının aşağılanması ve hor görülmesi. Faşizmin tipik özelliklerini sayıyorum. Düşmanların, günah ve günah keçilerinin birleştirici bir neden olarak tanımlanması. Hani, herkes terörist oluyor ya. Üçüncüsü, ordunun ve militarizmin yüceltilmesi. Başlıkları söylemeye devam ediyorum. Dört, kitle iletişim araçlarının kontrol altına alınması. Diğeri, korku, hükûmetçe kitleler üzerinde de harekete geçirici bir araç olarak kullanılır faşizmde. Din ve yönetim iç içe geçer, din iktidarlar tarafından, faşizmi benimseyen iktidarlar tarafından sıklıkla manipülasyon amacıyla kullanılır. Erkek egemen sistem hâkimdir; kadınlara yönelik baskı, şiddet ve ayrımcılık ayyuka çıkar. Özel sermayenin gücü her fırsatta korunur ve özel sermaye güçlendirilir. Emek gücü baskı altına alınır. Suç ve ceza, kitleleri, yurttaşları, muhalifleri baskı altına alma yöntemi olarak kullanılır. Aydınların ve sanatçıların küçümsenmesi, aydına ve sanatçıya düşmanlık tipik özelliklerden biridir. Aydınlar sıklıkla tutuklanır, suçlanır ve iktidarlar onlara karşı bu sözleri sıklıkla kullanırlar. Yine, adam kayırma ve yozlaşma faşizmin temel karakterlerinden biridir. Aslında, aynı zamanda, demokratik bir düzen yerine aşırı çarpıtılmış bir ulusçuluğa dayalı bir baskı düzeninin kurulmasıdır. Tüm yetkilerin bir tek kişi elinde toplandığı düzendir aynı zamanda faşizm ve milliyetçidir. Aynı zamanda, medya organlarını kontrol eder iktidar. Bu, çok tanıdık bir şey, hepsi gibi. Eğitime ve sanata karşı aşırı radikal bir tutumu vardır, kontrol altına alır ve güvenlik güçlerinin insanlar üzerinde sınırsız yetki sahibi olması fikri desteklenir faşizmde. Ve daha birçok mesele var.

Bunlar ne kadar tanıdık, değil mi? Hangisi ülkemizde yok? Bir tek maddeye “Türkiye’de şu anda uygulanmıyor.” diyebilir miyiz? Anayasa değişikliğinden şu anda cezaevinde binlerce aydın, yazar, sanatçı, milletvekili, gazetecinin olduğu bir ülkede yaşıyoruz ve şimdi Mecliste 12 milletvekili cezaevinde olan, hapisanede olan -ve dün dilekçesini verdiğimiz, burada oy kullanmak isteyen- bir parlamentodan özgürlük kararları çıkabilir mi? Biz burada özgür değilken, kürsüde konuşmalarımıza sınır getirilecekken, ceza alma baskısı milletvekilleri üzerine getirilirken işte bu faşizmdir ve Türkiye’de faşizm kurumsallaştırılıyor ve bunu tek parti iktidarına doğru, daha sonra da tek kişi iktidarına doğru evriltme çabası vardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MERAL DANIŞ BEŞTAŞ (Devamla) – Lütfen bunu desteklemeyelim, faşizme geçit vermeyelim. Faşizmin olduğu, baskının olduğu her yerde direniş de vardır ve son sözü direnenler söyler. (HDP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 492 sıra sayılı Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkan Vekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi’nin 14’üncü maddesiyle eklenen (6) numaralı bent kaldırılmıştır.

Onursal Adıgüzel (İstanbul) ve arkadaşları

BAŞKAN – Komisyon önergeye katılıyor mu?

ANAYASA KOMİSYONU SÖZCÜSÜ MUHAMMET EMİN AKBAŞOĞLU (Çankırı) – Katılmıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Başkan Vekilimiz?

TBMM BAŞKAN VEKİLİ AYŞE NUR BAHÇEKAPILI (İstanbul) – Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Onursal Adıgüzel.

Buyurun Sayın Adıgüzel. (CHP sıralarından alkışlar)

ONURSAL ADIGÜZEL (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tasarının 14’üncü maddesi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Lafı çok evirip çevirmeyeceğim. Benden önce konuşan bütün milletvekillerimizin de açıkça ifade ettiği gibi, bu getirilen tasarı muhalefeti susturmayı amaçlayan ve başka bir amacı ve hedefi olmayan bir tasarıdır. Getirilen bu İç Tüzük değişikliğiyle asıl yapılmak istenen muhalefetin Meclis çalışmalarına katılmasını engellemektir. Gazetecileri, insan hakları savunucularını hapse attınız, yetmedi; milletvekillerini tutukladınız, yetmedi; meydanları abluka altına aldınız, grevleri yasakladınız, yetmedi; şimdi sıra geldi Meclise. Bugün “millî irade” diye sokaklarda geziyorsunuz fakat millî iradenin temsilcisi olan Meclise darbe indiriyorsunuz. Sadece milletvekillerinin değil, milletin de sesini kısıtlıyorsunuz.

Değerli milletvekilleri, şimdi, 14’üncü maddeyle, milletvekillerinin Genel Kurula çalışma düzenini ve huzuru bozucu döviz, pankart getirmesini yasaklıyorsunuz. Tamamen yoruma açık, belirsiz, keyfîliğe yol açacak bir hükümdür, bir uygulamadır. Şimdi, size soruyorum: Hangisi daha çok moralinizi bozacak? Bu mu daha çok sizi rahatsız etti, yoksa bu mu daha çok sizi rahatsız etti? Hangisi rahatsız etti daha çok sizi? Şimdi, desem ki bu resimde, elimdeki bu pankartta Genel Başkanınıza bir eleştiri var, eminim, hepiniz havaya zıplarsınız, “Bu bizi rahatsız ediyor.” dersiniz ama aslında bundan yani yüz kırk gündür açlıkla direnen, onurlarıyla işlerini geri isteyen Nuriye ve Semih’ten rahatsız oldunuz. Burada ne yazdığını bulmayı da size bırakıyorum değerli arkadaşlar.

Teknolojiden, bilimden bahsediyorsunuz, yenilenmeden bahsediyorsunuz ama hem demokratik anlamda hem de teknolojik anlamda sadece bizleri geriye götürüyorsunuz arkadaşlar, sadece geriye. Ama biliyorum, korkuyorsunuz. Korkunuz o kadar büyük ki milletvekillerinin şu kürsüye getirdiği pankartlardan korkuyorsunuz çünkü istiyorsunuz ki muhalefet konuşmasın, gerçekleri millete göstermesin. Aslında korkmakta haklısınız, Fetullah Gülen’le boy boy, kol kola fotoğraflarınız bu Meclis kürsüsünde gösterildi, onun için korkuyorsunuz. İş cinayetlerine kurban edilen çocukların fotoğrafları bu kürsüden gösterildiği için korkuyorsunuz. Siz, öfkeli gençlerin tarafından katledilen 9 yaşındaki Veysel’in fotoğrafından korkuyorsunuz.

Madem iki tane dövizden, iki tane pankarttan korkuyorsunuz, istiyorsanız bu kürsüden on dakika dahi tahammül edemediğiniz konuşmalarımızı Meclis başkan vekiline sunalım, eğer kendisi onay verirse milletin iradesine layık gördüğünüz dakika kısıtlamasıyla gerçekleştirilelim.

Değerli milletvekilleri, bakın, hazır Hükûmet yetkilileri de buradayken kendilerine sormak istiyorum: Bugün milletvekillerinin konuşmalarını engelleyecek kadar sizi korkutan şey nedir? Ben size söyleyeyim, sizi korkutan şey adalet önünde hesap vermek. Çünkü, siz de biliyorsunuz ki Fetullah Gülen ve cemaati ne istediye veren sizsiniz. “Türkçe sevgi dilidir, barış dilidir, Yunus’un dilidir, ‘Aç herkese sineni aç, onun gibi ilaç.’ diyen Hoca Efendinin dilidir.” diyenleri başbakan yaptınız. “Bu yolu açan, bu ateşi yakan, bu fikri veren Muhterem Hoca Efendiye gönül dolusu sevgiler, saygılar gönderiyorum. Kendisine ‘çete’ diye hitap edilmesi büyük haksızlıktır, vicdansızlıktır.” diyenleri Hükûmet sözcüsü yaptınız. (CHP sıralarından alkışlar) “Derin devlet harekete geçti, cemaati döverek,

cemaate saldırarak Türkiye'nin değişim yönünü etkilemeye çalışıyorlar.” diyenleri İçişleri Bakanı yaptınız. Ama unutmayın, “FETÖ’yle aynı dağın yeli, aynı bağın gülüyüz.” diyen sizler gün gelecek adalet önünde hesap vereceksiniz. Siz, muhalefeti ne kadar susturmaya çalışsanız da adaletten kaçamayacaksınız. Gün gelecek elbet adalet tecelli edecek.

Sizlerin de defalarca atıfta bulunduğu Sezai Karakoç’un dizeleriyle bitirmek istiyorum sözlerimi: “Onlar sanıyorlar ki biz sussak mesele kalmayacak / Hâlbuki, biz sussak tarih susmayacak, tarih sussa hakikat susmayacak.”

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

14’üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Madde kabul edilmiştir.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.44

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 00.53

BAŞKAN: Başkan Vekili Ahmet AYDIN

KÂTİP ÜYELER: Mustafa AÇIKGÖZ (Nevşehir), Ali Haydar HAKVERDİ (Ankara)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 119’uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

Danışma Kurulunun bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VIII.- ÖNERİLER (Devam)

B) DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Danışma Kurulunun, yurt dışına kaçırılan kültür varlıklarının belirlenerek iadelerinin sağlanması ve mevcut kültür varlıklarının korunması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, AK PARTİ Grubu adına Grup Başkan Vekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, CHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, HDP Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir ile MHP Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay tarafından ortak imzalı verilen 26/7/2017 tarihli Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun 27 Temmuz 2017 Perşembe günü Birleşiminde okunmasına ve ön görüşmesinin aynı birleşimde yapılmasına; söz konusu görüşmede Hükûmet, siyasi parti grupları ve önerge sahipleri adına yapılacak konuşmaların onar dakika olmasına ilişkin önerisi

26/7/2017

Danışma Kurulu Önerisi

Danışma Kurulunun 26/7/2017 Çarşamba günü yaptığı toplantıda ekteki önerinin Genel Kurulun onayına sunulması uygun görülmüştür.

İsmail Kahraman

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Özgür Özel

Cumhuriyet Halk Partisi

Grubu Başkan Vekili

Erkan Akçay

Milliyetçi Hareket Partisi

Grubu Başkan Vekili

Bülent Turan

Adalet ve Kalkınma Partisi

Grubu Başkan Vekili

Filiz Kerestecioğlu Demir

Halkların Demokratik Partisi

Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Yurt dışına kaçırılan kültür varlıklarımızın belirlenerek iadelerinin sağlanması ve mevcut kültür varlıklarımızın korunması için alınması gereken tedbirlerin belirlenmesi amacıyla, Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Çanakkale Milletvekili Bülent Turan, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Özgür Özel, Halkların Demokratik Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu ile Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay tarafından ortak imzalı verilen 26/7/2017 tarihli Meclis araştırması önergesinin Genel Kurulun 27 Temmuz 2017 Perşembe günü birleşiminde okunması ve ön görüşmesinin aynı birleşimde yapılması,

Söz konusu görüşmede Hükümet, siyasi parti grupları ve önerge sahipleri adına yapılacak konuşmaların onar dakika olması,

Önerilmiştir.

BAŞKAN – Danışma Kurulu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Oy birliğiyle kabul edilmiştir.

Sayın Özel, buyurun, 60’a göre.

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

32.- *Manisa Milletvekili Özgür Özel’in, Cumhuriyet Halk Partisi olarak İç Tüzük Değişiklik Teklifi’ne tepki olarak hem çok aktif hem çok pasif bir direnişle bu gece Parlamentoyu terk etmeyecek milletlin söz hakkını savunmaya devam edeceklerine ilişkin açıklaması*

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu gece Meclisin çalışması tamamlandı. Cumhuriyet Halk Partisi olarak İç Tüzük görüşmelerinde “Milletvekillerinin, muhalefetin, milletlin sözü kısıyor.” diye çok eleştirimiz oldu ve bunun karşısında nasıl bir direnç göstereceğimiz merak konusuydu. Aynı “adalet yürüyüşü”nde olduğu gibi, barışçıl, hem çok aktif hem çok pasif bir direnişle, sizler bu gece evlerinize giderken, ortadan kaldırılan söz haklarımıza, temel kanun olarak getirildiği için üzerinde 54 milletvekilimiz söz alabilecekken 21 milletvekilimizin ancak konuşmasına, yayımlandığı tarihten itibaren on dakikalık sözlerin üç dakikaya düşmesine, muhalefetin sesinin kesilmesine bir tepki olarak Cumhuriyet Halk Partisi Grubu milletlin oylarıyla geldiği Parlamentoyu bu gece terk etmiyor, milletlin söz hakkını savunmaya devam ediyoruz.

Teşekkür ederiz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum. (CHP milletvekillerinin “Hak, hukuk, adalet!” şeklinde slogan atmaları)

Sayın milletvekilleri, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi. Bu Mecliste milletimizin talep ve beklentilerine uygun bir şekilde ve milletlin bizden beklemiş oldukları pozisyonu almak şekliyle çözebiliriz, çalışabiliriz. Burası tabii sokak değildir; burası Meclistir, milletlin Meclisidir...

ALİ ŞEKER (İstanbul) – Susturulmamalıdır!

BAŞKAN – ...ve bu Meclisin mehabetine halel getirecek davranışlardan, tutumlardan lütfen kaçınalım diye ben sizlere bir kez daha böyle bir ikazda bulunmak istiyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Milletvekillerinin sesi kesilmemelidir Mecliste, milletvekilleri konuşabilmelidir.

BAŞKAN – Dolayısıyla Meclisin mehabetine uymayan eylemleri lütfen bırakalım diye tavsiyede bulunuyorum.

X.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

B) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ (Devam)

1.- *Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 492) (Devam)*

BAŞKAN – 492 sıra sayılı İç Tüzük Teklifi’nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

2'nci sırada bulunan 491 sıra sayılı Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlıyoruz.

2.- İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı (1/850) ve Adalet Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 491)

BAŞKAN – Komisyon? Yok.

Ertelenmiştir.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, yerimden bir dakika söz istiyorum izin verirsiniz.

BAŞKAN – Buyurun, buyurun Sayın Turan, size de...

VII.- AÇIKLAMALAR (Devam)

33.- Çanakkale Milletvekili Bülent Turan'ın, Manisa Milletvekili Özgür Özel'in yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Az önce kıymetli grup başkan vekilinin ifadelerini üzümlere dinledim. Bu, ifade edilen, hiç konuşmadıklarını iddia ettikleri İç Tüzük'le ilgili, alt komisyonu kendi talepleriyle kurduk, uzun uzun tartıştık, ardından esas Komisyonunda çok uzun tartışmalar yaptık, ardından Genel Kurulda her maddede ve genelinde ve bölümlerinde uzun konuşmalar yaptık. Buna rağmen “Konuşamıyoruz.” demeyi ben milletin takdirine sunmak istiyorum.

Biz bugünkü gündemimizi bitirdik, yarın tekrar burada buluşmak üzere teşekkür ediyorum.

GÜLAY YEDEKÇİ (İstanbul) – Biz buradayız, bekleriz.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) - Arzu edenler sabaha kadar oturabilirler.

Teşekkür ediyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kerestecioğlu, buyurun, size de söz vereyim.

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Haydi arkadaşlar, yarın saat 14.00...

VELİ AĞBABA (Malatya) – Siz de kalın arkadaşlar, İç Tüzük size de lazım.

BAŞKAN – Bir saniye sayın milletvekilleri...

Sayın Kerestecioğlu, buyurun.

60'a göre size de bir söz veriyorum.

34.- İstanbul Milletvekili Filiz Kerestecioğlu Demir'in, Cumhuriyet Halk Partisinin demokratik haklarını kullandığına ve Türkiye'de herkesin, her yerde demokratik hakkını kullanma hakkı olduğuna, protestonun da bir hak olduğuna ilişkin açıklaması

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; “Burası sokak değil.” dediniz ama bunu birçok kez ifade ettiğimiz gibi, sokakta olan arkadaşlarımız da var ve onlar bir parkta “Vicdan ve adalet nöbeti” tutuyorlar ve demokratik siyasete özgürlük diyorlar ama onların nasıl halkla buluşması engelleniyorsa ve orada demokrasiden söz etmek mümkün değilse Mecliste de aslında çoğunluk tahakkümünü maalesef demokrasi zannedenler var.

Ve burada, Komisyonunda sadece konuşulması ama tek bir önerinin dahi dikkate alınmaması, değiştirilmemesi bir demokrasi değil. Bu nedenle Cumhuriyet Halk Partili arkadaşların ifade ettiklerine aynen katılıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Bravo!

FİLİZ KERESTECİOĞLU DEMİR (İstanbul) – Gerçekten onlar da demokratik haklarını kullanıyorlar ve Türkiye’de herkesin her yerde demokratik hakkını kullanma hakkı vardır yani protesto da bir haktır. Umarım bunu Adalet ve Kalkınma Partisinin de anladığı bir gün gelecektir, bunu umut ediyoruz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Sayın Akçay...

35.- *Manisa Milletvekili Erkan Akçay’ın, Cumhuriyet Halk Partisi ile Halkların Demokratik Partisini kendi yanlışlarıyla baş başa bıraktıklarına ilişkin açıklaması*

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, Sayın Özel’in ifade ettiği hususlara katılmadığımızı belirtmek istiyorum. Ana muhalefet partisi sorumluluğunu yerine getiremeyip sokakta adalet arayanları ve sokağa Genel Kurulu taşıma gayreti içerisinde bulunanları...

BARIŞ KARADENİZ (Sinop) – Ne demek ya, lafa bak ya!

ERKAN AKÇAY (Manisa) - ...ve Genel Kurulu eylem alanına çevirenleri kendi yanlışlarıyla -CHP’yi ve HDP’yi- baş başa bırakıyoruz.

Hepinize hayırlı akşamlar diliyoruz.

BAŞKAN – Evet, bu Meclisin itibarını, ciddiyetini hep birlikte muhafaza etmek durumundayız. Dediğim gibi, sokak olmadığı gibi, müsamere alanı da değildir.

Lütfen arkadaşlar, bu işi bitirelim.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Sayın Başkan, biz kimseye sataşmadığımız gibi, onunla bununla değil ama AKP’yle baş başa verdikleri bu işte bu akşam da AKP’yle onları baş başa bırakıyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BÜLENT TURAN (Çanakkale) – Biz de HDP’yle baş başa bırakıyoruz.

ÖZGÜR ÖZEL (Manisa) – Cumhuriyet Halk Partisi tek başına eylemini yapıyor, sürdürüyor.

BAŞKAN - Bundan sonra da komisyonların bulunamayacağı anlaşıldığından, alınan karar gereğince, genel görüşme ve Meclis araştırması açılmasına dair ön görüşmeler ile kanun tasarı ve teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için, 27 Temmuz 2017 Perşembe günü saat 14.00’te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Hayırlı geceler diliyorum.

Kapanma Saati: 01.01

XII.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, 2016 yılında yıllık izin kullanmayan çalışan sayısına ilişkin sorusu ve Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Jülide Sarıeroğlu'nun cevabı (7/14235)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki Sorularımın Anayasanın 98. ve TBMM İçtüzüğü'nün 96 ve 99. Maddeleri Uyarınca Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Sayın Mehmet MÜEZZİNOĞLU Tarafından Yazılı Olarak Yanıtlanmasını Arz Ederim. 01.06.2017

Ömer Fethi GÜRER
Niğde Milletvekili

1) 2016 yılında yıllık izin kullanmayan çalışan sayısı kaçtır?

T.C.
ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :89456481-610-E.63927
Konu :Yazılı Soru Önergesi (7/14235)

26.07.2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19.06.2017 tarihli ve 104648 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde yer alan Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi GÜRER tarafından verilen 7/14235 esas numaralı yazılı soru önergesi cevabı ekte sunulmaktadır.
Gereğini arz ederim.

Jülide SARİEROĞLU
Bakan

Ek : Cevap Metni

NİĞDE MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖMER FETHİ GÜRER'İN 7/14235 ESAS NUMARALI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE DAİR CEVAPLAR

Bakanlığımızda tüm personelin izin talepleri 657 sayılı Kanunun ilgili maddelerine göre yerine getirilmektedir.

2.- Edirne Milletvekili Okan Gaytancıoğlu'nun, 2007, 2011 ve 2015 yıllarında yapılan genel seçimler öncesi istifa edip milletvekili seçilemeyen Bakanlık bürokratlarına ve mevcut görevlerine ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/14514)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkçi tarafından yazılı olarak yanıtlanması talebimi saygılarımla dilerim.06.06.2017

Doç. Dr. Okan Gaytancıoğlu

Edirne Milletvekili

Son yıllarda Türkiye kamuoyunda, iktidar partisi AKP'ye yakın devlet memurlarının ve bürokratların görevlerinden hızla yükseldiklerine dair bir algı oluşmuştur. Buna paralel olarak memurlara bazı sendikalara üyelik konusunda baskı yapıldığı farklı kesimlerce dillendirilmektedir. Partizanca tutumun memuriyette kıdem alma açısından çok önemli olduğu genel ve yerel seçimlerde aday ve aday adayı olan bazı memurların seçilmemeleri sonucunda göreve döndüklerinden farklı görevlere getirildiği de iddia edilmektedir.

Buna göre;

1. Bakanlığınıza bağlı kurumlarda 2007, 2011 ve 7 Haziran 2015 ile 1 Kasım 2015 seçimlerinde görevinden istifa edip, milletvekili aday adayı ya da olmuş ancak milletvekili seçilememiş bürokratlar var mıdır? Varsa hangi siyasi partiden aday olmuşlardır?Bu bürokratların milletvekili aday olmadan önceki görevleri ve şu anki mevcut görevleri nedir?
2. Milletvekili aday adayı ya da aday olmuş ancak seçilememiş bürokratlardan mevcut görevlerine atanmayanlar varsa, mevcut görevlerine atanmamalarının nedeni nedir?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610- 268 08179
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/14514)

26/07/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 28.06.2017 tarihli ve 43452547-120.07-106637 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, Edirne Milletvekili Sayın Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU tarafından verilen 7/14514 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Bülent TUFENKCI
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı

Edirne Milletvekili Sayın Doç. Dr. Okan GAYTANCIOĞLU'na ait 7/14514 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1-2) Bakanlığımızda görev yapmakta iken Haziran 2011, Haziran 2015 ve Kasım 2015 seçimlerinde aday adayı ya da aday olmuş ancak milletvekili seçilememiş 13 bürokrat seçim sonrası mevcut görevlerine dönmüşlerdir.

Bakanlığımız ilişkili kuruluşu Rekabet Kurumunda ise; 1 meslek personeli (Rekabet Başuzmanı) aday olmuş, seçim sonrası mevcut görevine devam etmiştir.

3.- İstanbul Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrikulu'nun, 2010-2017 yılları arasında Bilgi Edinme Kanunu kapsamında yapılan müracaatlara ilişkin sorusu ve Gümrük ve Ticaret Bakanı Bülent Tüfenkci'nin cevabı (7/15026)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Gümrük ve Ticaret Bakanı **Sayın Bülent TUFENKÇİ** tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim.

Dr. M. Sezgin TANRIKULU
İstanbul Milletvekili

1. 2010-2017 Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan müracaatların sayısı nedir?
2. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan müracaatların kaç tanesine cevap verilmiştir?
3. Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında yapılan müracaatların kaç tanesine cevap verilmemiştir? Cevap verilmemesinin sebepleri nelerdir?

T.C.
GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI

Sayı : 69602026/610- 26808572
Konu : Yazılı Soru Önergesi (7/15026)

26.07/2017

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 10.07.2017 tarihli ve 43452547-120.07-108446 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde alınan, İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU tarafından verilen 7/15026 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Bülent TUFENKCI
Bakan

EK :
Soru önergesi cevabı

İstanbul Milletvekili Sayın Dr. M. Sezgin TANRIKULU'na ait 7/15026 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

1-3) 4982 sayılı Bilgi Edinme Hakkı Kanunu kapsamında Bakanlığımıza 2011-11.07.2017 tarihleri arasında yapılan toplam 39446 başvurudan 32669 adedi olumlu cevaplanarak bilgi veya belge erişimi sağlanmış, 1460 adedi diğer kurum ve kuruluşlara yönlendirilmiş, 5317 adedi reddedilmiştir.

Bakanlığımıza yapılan Bilgi Edinme Başvurularında, başvuru sahiplerine bilgi edinme taleplerine ilişkin olarak olumlu veya olumsuz dönüş sağlandığından cevap verilmeyen Bilgi Edinme Başvurusu bulunmamaktadır.

DÖNEM: 26

YASAMA YILI: 2

119'UNCU BİRLEŞİM
26 TEMMUZ 2017 ÇARŞAMBA
SAAT: 14.00

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler”in görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, “Sunuşlar” ve işaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 15.12.2015 tarihli 14’üncü Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- 492 Sıra Sayılı İçtüzük Değişikliği Teklifi’nin birinci ve ikinci bölümü üzerindeki konuşmaların Komisyon ve siyasi parti grupları adına 20 dakika, şahıslar adına 10 dakika olması, gruplar adına konuşmaların iki milletvekili tarafından kullanılabilmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 24.07.2017 tarihli 117’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

GRUP ÖNERİLERİ

1.- 307 Sıra Sayılı Kanun Teklifi’nin İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 8’inci maddelerden, ikinci bölümünün Geçici 1’inci madde dâhil olmak üzere 9 ila 17’nci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 25.04.2016 tarihli 80’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun, 26’ncı Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Salı günleri 15.00 – 21.00, Çarşamba ve Perşembe Günleri 14.00 – 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 04.10.2016 tarihli 2’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

3.- Genel Kurulun, 2’nci Yasama Yılı sonuna kadarki birleşimlerinde saat 24.00’e kadar çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 22.01.2017 tarihli 65’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

4.- 466 ve 469 Sıra Sayılı Kanun Tasarılarının İçtüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi,

466 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 16’ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 27’nci maddelerden (25’inci maddenin birinci fıkrası; ikinci fıkrası; üçüncü, dördüncü ve beşinci fıkraları; altıncı fıkrası; yedinci fıkrası; Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde; Geçici 4’üncü madde; Geçici 5’inci madde dâhil) oluşması,

469 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın birinci bölümünün 1 ila 25’inci maddelerden, ikinci bölümünün 26 ila 49’uncu maddelerden (Geçici 1’inci madde; Geçici 2’nci madde; Geçici 3’üncü madde dâhil) oluşması,

önerilmiştir.

(Genel Kurulun 14.03.2017 tarihli 81’inci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

5.- 26’nci Dönem 2’nci Yasama Yılı sonuna kadar Çarşamba günleri Sözlü Soruların görüşülmemesi, Salı günleri ise bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesini müteakip diğer denetim konularının görüşülmeyle Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 03.05.2017 tarihli 87’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

6.- Türkiye Büyük Millet Meclisinin İçtüzük’ün 5’inci maddesine göre 1 Temmuz 2017’de tatile girmeyerek çalışmalarına devam etmesi önerilmiştir.

(Genel Kurulun 17.06.2017 tarihli 109’uncu Birleşiminde kabul edilmiştir.)

7.-Genel Kurulun;

Haftalık çalışma günleri dışında 28, 29, 30 ve 31 Temmuz 2017 Cuma, Cumartesi, Pazar ve Pazartesi günleri saat 14.00’te toplanması ve bu birleşimlerinde Gündemin “Kanun Tasarı ve Teklifleri

ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında bulunan işlerin görüşülmesi,

26 Temmuz 2017 Çarşamba günü Birleşiminde 374 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

27 Temmuz 2017 Perşembe günü Birleşiminde 376 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

28 Temmuz 2017 Cuma günü Birleşiminde 382 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

29 Temmuz 2017 Cumartesi günü Birleşiminde 385 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

30 Temmuz 2017 Pazar günü Birleşiminde 459 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

31 Temmuz 2017 Pazartesi günü Birleşiminde 457 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’na kadar olan işlerin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar

Çalışmalarına devam etmesi;

491 Sıra Sayılı Kanun Tasarısı’nın İttüzüğün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 16’ncı maddelerden, ikinci bölümünün 17 ila 39’uncu maddelerden (Geçici 1’inci madde dâhil) oluşması

Önerilmiştir.

(Genel Kurulun 17.07.2017 tarihli 112’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

8.- 492 Sıra Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İttüzüğü’nde Değişiklik Yapılmasına Dair İttüzük Teklifi’nin İttüzük’ün 91’inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi ve birinci bölümünün 1 ila 9’uncu maddelerden, ikinci bölümünün 10 ila 18’inci maddelerden oluşması önerilmiştir.

(Genel Kurulun 24.07.2017 tarihli 117’nci Birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTISI

* Meclis Araştırması Komisyonu

(Çölyak Hastalığının Teşhis Aşamasının, Sebeplerinin, Sonuçlarının ve Bu Hastalığa Maruz Kalanlara Sağlanabilecek Yardımların Araştırılması)

27.7.2017 Perşembe - Saat: 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

119'UNCU BİRLEŞİM 26 TEMMUZ 2017 ÇARŞAMBA SAAT: 14.00

1 – BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

2 – ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

3 – SEÇİM

4 – OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

1.- (S. Sayısı: 489) Van Milletvekili Tuğba Hezer Öztürk'ün 2016 Yılı Ekim, Kasım ve Aralık Aylarında Beşer Birleşimi Aşan (Toplamda Genel Kurulun 47 Birleşimi) Devamsızlığı Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İçtüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanının 24.05.2017 Tarihli ve 38 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/1022) ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporunun Açık Oylaması **(Görüşmeler 25.07.2017 günü saat 20.19'da tamamlanmıştır.)**

2.- (S. Sayısı: 493) Şırnak Milletvekili Faysal Sarıyıldız'ın 2016 Yılı Ekim, Kasım ve Aralık Aylarında Beşer Birleşimi Aşan (Toplamda Genel Kurulun 47 Birleşimi) Devamsızlığı Sebebiyle Anayasa'nın 84'üncü ve İçtüzük'ün 138'inci Maddeleri Uyarınca Gerekli Değerlendirmenin Yapılması İçin Başkanlık Divanının 31.05.2017 Tarihli ve 39 Numaralı Kararı ile Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (3/1072) ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporunun Açık Oylaması **(Görüşmeler 26.07.2017 günü saat 00.54'te tamamlanmıştır.)**

5 – MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

6 – GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

7 – SÖZLÜ SORULAR

1.- **(S. Sayısı: 492)** Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Kayseri Milletvekili Mustafa Elitaş ve Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkanvekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay ile 2 Milletvekilinin Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nde Değişiklik Yapılmasına Dair İçtüzük Teklifi (2/1783) ve Anayasa Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.07.2017) (*) (**)

2.- **(S. Sayısı: 491)** İş Mahkemeleri Kanunu Tasarısı (1/850) ve Adalet Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.07.2017) (**) (X)

3.- **(S. Sayısı: 461)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Mülteciler Yüksek Komiserliği Arasında Ev Sahibi Ülke Anlaşması ile Anlaşmada Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/787) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

4.- **(S. Sayısı: 464)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Eğitim Alanında İşbirliği Anlaşması ile Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/723) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

5.- **(S. Sayısı: 477)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Katar Devleti Hükümeti Arasında Deniz Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/729) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

6.- **(S. Sayısı: 478)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Katar Devleti Hükümeti Arasında Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Tutma Standartları Uluslararası Sözleşmesi Uyarınca Belgelerin Karşılıklı Tanınmasına İlişkin Mutabakat Zaptı ile Mutabakat Zaptında Değişiklik Yapılmasına İlişkin Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/762) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

7.- **(S. Sayısı: 362)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Meteoroloji ve Hidroloji Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/696) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

8.- **(S. Sayısı: 365)** Tütün Ürünlerinin Yasadışı Ticaretini Önlemeye Yönelik Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/575) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

9.- **(S. Sayısı: 366)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Balıkçılık ve Su Ürünleri Alanında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/589) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

10.- **(S. Sayısı: 367)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/630) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

11.- **(S. Sayısı: 368)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık ve Su Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/631) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

(*) *Görüşmeleri yarım kalan işleri gösterir.*

(**) *İçtüzüğün 91'inci maddesine göre Temel Kanun olarak görüşülmesi kabul edilmiştir.*

(X) *Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.*

12.- (S. Sayısı: 369) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/633) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

13.- (S. Sayısı: 370) Türkiye Cumhuriyeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Irak Cumhuriyeti Tarım Bakanlığı Arasında Orman ve Ormancılık Araştırmaları Alanlarında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/635) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

14.- (S. Sayısı: 371) Çiftçilik Amaçlarıyla Beslenen Hayvanların Korunmasına Dair Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı (1/647) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

15.- (S. Sayısı: 373) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Romanya Hükümeti Arasında Ormancılık Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/703) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

16.- (S. Sayısı: 374) Havaaaraçlarında İşlenen Suçlar ve Diğer Bazı Eylemlere İlişkin Tokyo Sözleşmesini Tadil Eden Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/469) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

17.- (S. Sayısı: 375) Yasa Dışı, Kayıt Dışı ve Düzenlenmemiş Balıkçılığı Önleme, Caydırma ve Ortadan Kaldırmaya Yönelik Liman Devleti Tedbirlerine Dair Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/471) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

18.- (S. Sayısı: 376) 2001, Gemilerdeki Zararlı Organik Tutunma Önleyici Sistemlerin Kontrolüne İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/562) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

19.- (S. Sayısı: 379) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Gabon Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İkili Hava Ulaştırma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/685) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

20.- (S. Sayısı: 382) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna-Hersek Bakanlar Kurulu Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşma ve Notaların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/705) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

21.- (S. Sayısı: 384) Balınacılığın Düzenlenmesine İlişkin Uluslararası Sözleşme ile Sözleşmeye Ait Protokole Katılmamızın Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/593) ile Çevre Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

22.- (S. Sayısı: 385) Geçici İthalat Sözleşmesinde Yapılan Değişikliklere İlişkin Belgelerin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/712) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) (X)

23.- (S. Sayısı: 389) Yüksek Öğretimde Yeterliklerin Tanınmasına İlişkin Asya-Pasifik Bölgesel Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/399) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.06.2016) (X)

24.- (S. Sayısı: 459) Gözden Geçirilen Uluslararası Taşımacılıkta Hayvanların Korunmasına İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/773) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) (X)

25.- **(S. Sayısı: 460)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Birleşmiş Milletler Arasında Afet ve Acil Durum Halinde Yardım Sevkiyatının ve Yardım Personeline Ait Eşyanın İthalat, İhracat ve Transitini Hızlandırmaya Yönelik Önlemlerin Alınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/764) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.02.2017) **(X)**

26.- **(S. Sayısı: 457)** AB-EFTA Ortak Transit Ortak Komitesinin 20 Mayıs 1987 Tarihli Ortak Transit Rejimine İlişkin Sözleşmeyi Değiştiren 28/04/2016 Tarihli ve 1/2016 Sayılı Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/745) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) **(X)**

27.- **(S. Sayısı: 463)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bosna Hersek Bakanlar Konseyi Arasında Bilim ve Teknolojide İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/667) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) **(X)**

28.- **(S. Sayısı: 139)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tanzanya Birleşik Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/357) ile Milli Savunma ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

29.- **(S. Sayısı: 140)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Cibuti Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/368) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

30.- **(S. Sayısı: 284)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Namibya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Ticaret ve Ekonomik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/580) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

31.- **(S. Sayısı: 325)** Türkiye Cumhuriyeti ile Nijer Cumhuriyeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/661) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

32.- **(S. Sayısı: 334)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Madagaskar Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/669) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 26.05.2016) **(X)**

33.- **(S. Sayısı: 332)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Savunma Sanayi İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/664) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

34.- **(S. Sayısı: 5)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askerî Alanlarda Eğitim, Teknik ve Bilimsel İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/308) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

35.- **(S. Sayısı: 10)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Nijer Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/316) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 24.12.2015) **(X)**

36.- **(S. Sayısı: 98)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ruanda Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Kapsamlı İşbirliğine Dair Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/395) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

37.- **(S. Sayısı: 100)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İtalya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/436) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

38.- **(S. Sayısı: 101)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fransız Cumhuriyeti Hükümeti Arasında İç Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunmasına Dair Kanun Tasarısı (1/437) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

39.- **(S. Sayısı: 102)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Adına Jandarma Genel Komutanlığı ile Moğolistan Hükümeti Adına Moğolistan İç Kuvvetler Komutanlığı Arasında Eğitim ve Öğretim Alanında İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/438) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

40.- **(S. Sayısı: 103)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kongo Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/439) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

41.- **(S. Sayısı: 104)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Moğolistan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/440) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

42.- **(S. Sayısı: 105)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Polis Eğitimi İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/441) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

43.- **(S. Sayısı: 108)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Tunus Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında Eğitim İşbirliğine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/445) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 19.02.2016) **(X)**

44.- **(S. Sayısı: 110)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Maldivler Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/447) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

45.- **(S. Sayısı: 112)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kamerun Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/449) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 25.02.2016) **(X)**

46.- **(S. Sayısı: 111)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Gana Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Başta Terörizm ve Örgütlü Suçlar Olmak Üzere Ağır Suçlarla Mücadelede İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/448) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

47.- **(S. Sayısı: 113)** Türkiye Cumhuriyeti İçişleri Bakanlığı Jandarma Genel Komutanlığı ve Kazakistan Cumhuriyeti Milli Muhafız Birlikleri Genel Komutanlığı Personelinin Eğitim ve Öğretimi Alanında Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kazakistan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/450) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

48.- **(S. Sayısı: 114)** Türkiye Cumhuriyet Hükümeti ile Macaristan Hükümeti Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/451) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

49.- **(S. Sayısı: 115)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Senegal Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Güvenlik Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/452) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

50.- **(S. Sayısı: 121)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Suçluların İadesi Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/479) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

51.- **(S. Sayısı: 122)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kosova Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlü Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/480) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

52.- **(S. Sayısı: 124)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sırbistan Cumhuriyeti Arasında Cezai Konularda Karşılıklı Adli Yardımlaşma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/483) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

53.- **(S. Sayısı: 125)** Türkiye Cumhuriyeti ile Sri Lanka Demokratik Sosyalist Cumhuriyeti Arasında Suçluların Geri Verilmesi Andlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/484) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

54.- **(S. Sayısı: 143)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İspanya Krallığı Arasında Savunma Sanayi Konusunda Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Hakkında Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/511) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

55.- **(S. Sayısı: 147)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti (KKTC) Hükümeti Arasında Türkiye-KKTC İkili Sualtı Taarruz (SAT)/Özel Harekât Timleri Müşterek Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/528) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

56.- **(S. Sayısı: 134)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Hükümlülerin Nakli Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/502) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

57.- **(S. Sayısı: 156)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarım Alanında Bilimsel ve Teknik İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/412) ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 11.03.2016) **(X)**

58.- **(S. Sayısı: 144)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Portekiz Cumhuriyeti Arasında Askeri Alanda İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/513) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

59.- **(S. Sayısı: 150)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Tarımsal İşbirliği Konulu Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/404) ve Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu ile Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 16.03.2016) **(X)**

60.- **(S. Sayısı: 24)** Türkiye Cumhuriyeti ile Afganistan İslam Cumhuriyeti Arasında Stratejik Ortaklık ve Dostluk Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/325) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 05.01.2016) **(X)**

61.- **(S. Sayısı: 361)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Çin Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ve Eki Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/691) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

62.- **(S. Sayısı: 142)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Askeri İş Birliği Çerçeve Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/509) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 04.03.2016) **(X)**

63.- **(S. Sayısı: 50)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kenya Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Enerji ve Hidrokarbon Alanında İşbirliğine İlişkin Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/369) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 12.01.2016) **(X)**

64.- **(S. Sayısı: 167)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yatırımların Karşılıklı Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/428) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 18.03.2016) **(X)**

65.- **(S. Sayısı: 363)** Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşma ile Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Üye Devletleri Arasında Yatırımların Teşviki ve Korunmasına İlişkin Anlaşmanın 9/7 nci Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/706) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2016) **(X)**

66.- **(S. Sayısı: 275)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı ve Amerika Birleşik Devletleri Avrupa Özel Harekat Komutanlığı Arasında Birleşik Özel Harekat Kuvvetleri Tatbikatlarının İcrasına İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/487) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

67.- **(S. Sayısı: 262)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Şehircilik Alanında Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/413) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.04.2016) **(X)**

68.- **(S. Sayısı: 207)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Sudan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Yolcu ve Eşyanın Karayoluyla Uluslararası Taşınmasına İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/367) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.04.2016) **(X)**

69.- **(S. Sayısı: 324)** Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bangladeş Halk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Askeri Eğitim ve Öğretim İş Birliği Anlaşmasına Dair 1 Numaralı Değişiklik Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/659) ile Milli Savunma Komisyonu ve Dışişleri Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 27.05.2016) **(X)**

70.- **(S. Sayısı: 466)** Türkiye Uzay Ajansı Kurulması ve Uzaya Yönelik Faaliyetlerin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/823) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 07.03.2017) **(**) (X)**

71.- **(S. Sayısı: 469)** Yüksek Teknolojiler Araştırma Merkezi ve Bilim, Teknoloji ve Sanayi İcra Kurulu Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/827) ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 13.03.2017) **(**) (X)**

72.- (S. Sayısı: 408) Kocaeli Milletvekili Haydar Akar'ın Organize Sanayi Bölgeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/839) ve İçtüzük'ün 37'nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (Dağıtma tarihi: 27.07.2016)

73.- (S. Sayısı: 386) Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/724) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 15.06.2016) (X)

74.- (S. Sayısı: 307) Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekili Amasya Milletvekili Mehmet Naci Bostancı ve Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün ile 97 Milletvekilinin Siyasi Etik Kanunu Teklifi (2/1000) ve Avrupa Birliği Uyum Komisyonu ile Anayasa Komisyonu Raporları (Dağıtma tarihi: 23.04.2016) (**)

75.- (S. Sayısı: 465) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Karadağ Hükümeti Arasında Gümrük Konularında Karşılıklı Yardım Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/763) ve Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 28.02.2017) (X)

76.- (S. Sayısı: 452) 682 Sayılı Genel Kolluk Disiplin Hükümleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/808) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

77.- (S. Sayısı: 420) 670 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Alınması Gereken Tedbirler Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/755) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 18.10.2016) (X)

78.- (S. Sayısı: 423) 672 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Kamu Personeline İlişkin Alınan Tedbirlere Dair Kanun Hükmünde Kararname (1/758) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

79.- (S. Sayısı: 424) 673 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/759) ve İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.10.2016)

80.- (S. Sayısı: 436) 675 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/782) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016)

81.- (S. Sayısı: 437) 676 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/783) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 24.11.2016) (X)

82.- (S. Sayısı: 444) 677 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/789) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016)

83.- (S. Sayısı: 445) 678 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/790) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 19.12.2016) (X)

84.- **(S. Sayısı: 448)** 679 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/806) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017)

85.- **(S. Sayısı: 449)** 680 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/805) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) **(X)**

86.- **(S. Sayısı: 450)** 681 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Milli Savunma ile İlgili Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/804) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 06.02.2017) **(X)**

87.- **(S. Sayısı: 453)** 683 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/809) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017)

88.- **(S. Sayısı: 454)** 684 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/810) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) **(X)**

89.- **(S. Sayısı: 455)** 685 Sayılı Olağanüstü Hal İşlemleri İnceleme Komisyonu Kurulması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/811) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 17.02.2017) **(X)**

90.- **(S. Sayısı: 467)** 686 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/813) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017)

91.- **(S. Sayısı: 468)** 687 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/814) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.03.2017) **(X)**

92.- **(S. Sayısı: 470)** 688 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/830) ile İçtüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 08.05.2017)

93.- **(S. Sayısı: 289 ve 289'a 1'inci Ek)** Kamu Denetçiliği Kurumu 2016, 2015, 2014 ve 2013 Yıllık Raporları Hakkında Dilekçe Komisyonu ile İnsan Haklarını İnceleme Komisyonu Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporları (5/8, 5/5, 5/4, 5/3) (Dağıtma tarihleri: 24.05.2016 ve 18.05.2017)

94.- **(S. Sayısı: 472)** Türkiye Cumhuriyeti Genelkurmay Başkanlığı Adına Türk Deniz Kuvvetleri Komutanlığı ile İspanya Krallığı Savunma Bakanlığı Adına İspanya Deniz Kuvvetleri Komutanlığı Arasında Çok Maksatlı Amfibi Hücum Gemisi (LHD) Projesi İşbirliği Faaliyetlerine İlişkin Mutabakat Muhtırasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/737) ile Dışişleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 23.05.2017) **(X)**

95.- (S. Sayısı: 479) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda Birleşik Krallığı Hükümeti Arasında Savunma ile İlgili Gizlilik Dereceli Bilginin Korunması Konusunda Güvenlik Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/735) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

96.- (S. Sayısı: 480) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Arnavutluk Cumhuriyeti Bakanlar Kurulu Arasında Güvenlik İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/740) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

97.- (S. Sayısı: 482) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Uluslararası Kombine Yük Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/826) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 26.05.2017) (X)

98.- (S. Sayısı: 483) 689 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Tedbirler Alınması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/835) ile İctüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 29.05.2017)

99.- (S. Sayısı: 484) 690 Sayılı Olağanüstü Hal Kapsamında Bazı Düzenlemeler Yapılması Hakkında Kanun Hükmünde Kararname (1/836) ile İctüzük'ün 128'inci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınmasına İlişkin Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı Tezkeresi (Dağıtma tarihi: 29.05.2017) (X)

100.- (S. Sayısı: 481) Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Askeri Eğitim İş Birliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı (1/741) ve Dışışleri Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 30.05.2017) (X)

101.- (S. Sayısı: 487) Yükseköğretim Kurumları Teşkilatı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı (1/816) ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 14.06.2017)

102.- (S. Sayısı: 488) Yunus Emre Vakfı Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/818) ve Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (Dağıtma tarihi: 16.06.2017)

